

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Decreta Epistolica Leonis papæ primi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

Decreta Sexti pape

niam vulnerata est anima eius, ultra eum non poteris colligare, & maledicta est concordatio, denudare autem amici mysteria desperatio est animæ infidelis annuens oculo fabricat iniqua nemo eum abiicit: In conspectu oculorum tuorum conculcabit os suum, & fug sermone tuos admirabitur. Nouissime autem peruerteret os suum, & in verbis tuis dabit scandalum. Multa audiui, & non coœquauit ei, & dominus odiet illum. Qui in altum mittit lapidem, super caput eius cadet & plaga, dolose diuidet vulnera. Qui fudit foueam incidit in eam, & qui statuit lapidem proximo offendit in eo & q[uod] laqueum alio ponit, peribit in illo, facienti nequissimum consilium super ipsum deuoluerit, & non agnoscet unde adueniet illi. Illusio & impropperium supboris, & vindicta sicut leo insidiabit illi, laqueo peribit qui oblectantur casu iustorum. Dolor autem consumet illos antequam moriantur. Ita & furor vtracq[ue] execrabilia, & vir peccatorum continens erit illorum. Qui vindicari vult, à Deo inueniet vindictam, & peccata illius seruans seruabit. Relinque proximo tuo nocenti te, & tunc deprecati tibi peccata soluentur, homo homini seruat iram, & à Deo querit medelam. In hominem similem sibi non habet misericordiam, & de peccatis suis despiciatur altissimum: ipse dum caro sit, seruat iram, & propitiacione petit à Deo. Quis exorabit pro delictis illius? Memeto nouissimum, & define inimicatu[m]. Tabitudo emo & mors imminet mandatis. Memorare timore dei, & non irasceris proximo. Memorare testamētū altissimi, & despice ignorantiam proximi. Abstine te à līte, & minues peccata, homo emo iracundus incēdit lites, & vir pector turbabit amicos, & in medio pacē habetum immittet inimicitiam. Secundū emo ligna syluz, sic ignis exardescet, & secundum virtutē hominis iracundia illius erit, & secundum substantiam suam exaltabit iram suā. Certamē fessū natum incēdet ignē, & lis festinans effundet sanguinē, & lingua testificans adducet mortem. Si sufflaueris, quasi ignis exardebis, & si expueris super illam extingueſ, & vtracq[ue] ex ore proficiſcunt. Sufurro & bilinguis maledictus, multos turbauit pacē habētes, lingua tertia multos cōmouit, & dispersit illos à gēte in gentē. Ciuitates muratas diuitū destruxit, & domos magnatorū effodit, virtutes populos concidit, & gētes fortes dissoluit. Lingua tertia mulieres virtus eiecit, & priuavit eas de laboribus suis. Qui respicit illam non habebit requiē, nec habitabit cum requie. Flagelli plaga liuorē facit, plaga aut̄ linguæ comminuit ossa. Multi ceciderunt in ore gladij, sed non sic, quomodo q[uod] interiererūt p[er] linguam suā. Beatus q[uod] tectus est à lingua nequam, & q[uod] in iracundia illius non transiuit, & q[uod] non attraxit iugum illius, & vinculis illius non est ligatus. Iugum emo illius iugum ferreum est, & vinculum illius vinculum æreum est. Mors illius mors nequissima est, & utilis potius inferis quam illa p[ro]seuerantia illius non permanebit, sed obtinebit vias iustorum, & flamma sua non comburet iustos. Qui derelinquent Deum, incident in illam, & exardescet in illis, & non extingueſ, & immittet in illos quasi leo, & quasi pardus lædet illos. Sepi aures tuas spinis, & noli audire linguā nequam, & ori tuo facito ostia, & seras auribus tuis, aurum tuum, & argētum tuū confla, & verbis tuis facito stateram, & frenos ori tuo rectos, & attende, ne forte labaris in lingua tua, & cadas in conspectu inimicorum insidiantium tibi, & sit casus tuus infanabilis in morte, ista caueant oēs & cohibeant lingua[m] suam à malo, & labia eorum ne loquantur dolum.

F ¶ De cætero charissimi confortamini in dño, & in potētia virtutis eius. Induite vos armatura Dei, vt possitis stare aduersus infidias diaboli, quoniam non est nobis collectatio aduersus carnem & sanguinem, sed aduersus principes & potestates, aduersus mundi rectores tenebrarum harum contra spiritualia nequitia in cœlestibus, propterea accipite armaturam dei, vt possitis resistere in die malo, & in omnibus pfecti stare. State ergo succincti lumbos vestros in veritate, & induite loriam iustitiae, & calciati pedes in præparatione Euangeliū pacis in omnibus, sumentes scutum fidei, in quo possitis oīa tēla nequissimi ignea extinguere. Et galeam salutis assumite, & gladium spūs quod est verbū dei. Hæc frēs vobis scripimus, & generaliter omnibus notum fieri volumus, vt quæ cæteros tangūt omnibus nota fiant. Omnipotēs deus vos & reliquos fratres vbiq[ue] consistentes protegat vsq[ue] in finē, q[uod] cunctum mundū est dignatus redimere Iesus Christus dominus noster, qui est benedictus in secula, Amen. Data Caleñ. Aprilis, Valentianio & Florentio. IIII, consulibus.

¶ Subsequuntur Epistolæ Leonis Papæ

Incipiunt epistole Leonis pape ad Euticen Con

stantinopolitanum abbatē aduersus Nestorianam hæresim

E P I S T O L A P R I M A.

¶ Dilectissimo filio Euticeti presbytero Leo episcopus.

Ad no-

Epistole Leonis pape.

Fo. CLXXXVIII

D notitiam nostram tuæ dilectionis Epistolæ retulisti, q[uod] Nestoriana hæresis quorūdam rursus studijs pullularer. Sollicitudinē tuam ex hac parte nobis placuisse, rescripsimus, quoniam index animi tui est sermo quē sumpusmus. Vnde nō ambigimus authorē catholicę fidei dominum tibi in oībus affutu᷑. Nos aut̄ cum plenus quoꝝ hoc improbitate fiat, potuerimus agnoscerē, necesse est, auxiliante dñō, p[ro]uidere, quatenus nefandū virus dudūc[er]e damnatū, radicitus possit extingui, deus te custodiat in columē dilectissime fili.

EPISTOLA SECUNDA.

¶ Leo Theodosio Augusto.

Vantū præsidij dñs Ecclesiæ sue in fide v[er]a clemētia p[ar]arit, his etiā l[ib]is quas ad **A** me misisti oīdī, vt vobis nō solū regū, sed etiā sacerdotale animū in e[st] gaudeamus. Siq[ue]dem p[er] imperiales & publicas curas, piissimā sollicitudinē Ch[ri]stanæ religionis habetis, ne, s. in pplo dei, aut schismata, aut hæreses, aut vlla scādala cōualeſcant, q[uod] tūc eit optimus regni v[er]i status, q[uod]nā semperne & incommutabili trinitati vnius deitatis cōfessione seruit. Quid aut̄ in Constantinopolitanā Ecclesia p[er]turbatōis acciderit, q[uod] ita frēm & coēpm nō in Flauianū potuerit commouere? vt Euticen pb[er]m cōione priuaret, nondū potuerit dēter cognoscere. Quāuis enī prædictus pb[er] ad sedē apl[ic]am p[er] libellū doloris sui querimoniā miserit, breuiter tū aliqua p[re]libauit aſſerēs se Nicēna synodi constituta seruantē fruſtra in fidei diuerſitate culpatū, Eusebij aut̄ Ep[iscop]i accusatoris eius libellus, cuius exēplaria ad nos p[re]diſtus pb[er] misit, de obiectōis euīdētia nihil habebat. Sed cū pb[er]o hærefeos crīmē intēderet, quē tū nostrū ſenſum arguerit, non euīdēter exp̄ſit, q[uod]nis & ip̄e e[st] Nicēna synodi p[ro]p[ter]ea in hac re ſe ēē decretis, propter q[uod] non habuimus, vnde aliq[ue] dicereμus. Et q[uod]a caſe meritum fidei rō & laudabilis ſollicitudo v[er]a pietatis exigit, necesse ē, iā locū ſubreptōibus nō patere, ſi priuus de q[ui]bus eum estimat arguendū iſtrui noſ oportet, vt poſſit de bene cognitis congrue iudicari. Ad p[re]dictū aut̄ ep[iscop]m dedi l[et]ras q[ui]bus mihi diſplicere cognoceret, q[uod] ea qua in tanta caſa geſta fuerāt etiam nimio filētio reticeret, cū ſtudere debuerit primitus nobis cūcta reſerare. Quē credimus, vel poſt admonitiōem oia ad nostrā notitiā relatu᷑, vt in lucē ductis hiſ que adhuc vident̄ occulta, id quod Euangelica & A[postol]ica doctrinæ conuenit, iudiceſ. Data ad Calē das Martias, Asterio & Protogene consulibus.

¶ Epistola beati Leonis Papæ ad Flauianū Constantinopolitanū Ep[iscop]m, vbi querit, cur Eutices ab Ecclesia fuerit ſeparatus.

EPISTOLA TERTIA.

¶ Dilectissimo fratri Flauiano Leo, & cetera.

Cum Ch[ri]stianissimus, & clementissimus imperator sancte & laudabilis fidei, p[er] Ecclesię **B** catholicę pace ſolicitus ad nos ſcripta traſmiferit, de his q[uod] apud vos p[er]turbatōis ſtrepitū mouerāt. Miramur fraternitatē tuā, q[uod]q[ue] illud ſcādala fuerit, nobis ſilere potuisse, & non potius p[er]curaffe, vt primitus nos inſinuatio tuæ relatiōis instrueret, ne de reng[ra] geſtaꝝ possemus fide ambigere. Accepimus enī libellū Euticetiſ pb[er]i, q[uod] ſe querit accuſante Eusebio e[st]o immerito cōione priuatū, maxime cū euocatū ſe affuſſe teſteſ, nec ſui p[re]ſentia denegasse, adeo vt in ipso iudicio libellū appellatōis ſuā aſſerat obtuliffe, nec tū fuſſe ſuceptū, qua rōne compulſus fit, vt cōtestatōis libellos in Constantinopolitanā vrbe p[ro]poneret. Quibus rebus itercedētibus, neclū agnoscimus qua iuſtitia à cōione Ecclesiæ fuerit ſeparatus. Sed respiciētis ad caſam facti tui noſe volumus rōne, & vſq[ue] ad nostrā notitiā cūcta deferri. Qm̄ nos q[uod] ſacerdotū domini maturavolumus eē iudicia, nihil poſſumus incognitis rebus in cuiusq[ue] partis p[re]iudiciū definiſire, priuusq[ue] vniuersa quē geſta ſunt veraciter audiamus. Sed ideo fraternitas tua p[er] idoneā maxime aptamq[ue] p[er]ſonā, plenissima nobis relatiōe ſignificet, q[uod] contra antiq[ue]m fidē nouitatis emerſerit, q[uod] leueriori ſuā dignū fuerit v[er]itati ſtāndicari. Nā & Ecclesia moderationis & religiosissimi principis fides multā nobis ſollicitudinē Ch[ri]stanæ pacis indicūt, vt tam p[ro]tatis diſſenſionib[us] fides catholicā inuiolata ſeruet, & his q[uod] praua defendūt ab errore reuocatis, noſtra authoritate, quoꝝ fides pb[er]ata ſuerit, muniant. Nec aliqua poſterit ex hac parte diſſcultas afferri, cū memoratus pb[er] libello p[er]p[ro]rio fit, p[er]feſſus, paratū ſe eē ad corrigendū, ſi q[uod] in ſe inuentū fuerit, q[uod] rēphēſione ſit dignū. Decet enī in talibus cauſis hoc maxime p[ro]uideri, vt ſine ſtrepitū concertationū, & charitas cuſtodiā, & veritas defendāt frater charifſime. Et ideo q[uod]a dilectio tua de tanta caſa nos videt necſario eē ſolicitos q[uod] plenissime & lucide vniuersa nobis q[uod] aī facere debuit, indicare ſeſtinet, ne iter assertōes partiū alīq[ue] ambiguitate fallamur, & diſſenſio q[uod] in ſuis initij aboleſcē, nutriat. Cū in corde nro ea obſeruātia deo inspirātē p[ro]maeat, ne conſtitutōes venerabiliū p[er]m diuinitus roborate, & ad ſoliditatē fidei p[er]tinētes, praua cuiusq[ue] interptatōe violent̄, Deus te cuſtodiat in columē frater charifſime.

i 4 Ep[iscop]la

Epistole Leonis pape.

EPISTOLA QVARTA.

¶ Rescriptum Flauiani ad beatum Leonem Papam.
IN C. I. L. V. N.

INCIPIVNT CAPITVL A.

- C** De subdoli hostis insidijs 1 De blasphemis Euticetis
De fraudulenta subtilitate hæreticorum 2 De excommunicatiōne eius iustissima
Omino beatissimo & deo amabili Leoni Flauianus in domino eternam salutem. 3
G. B. P.

D ¶ Nulla res diaboli venena cōpescit, nec cōtinet mortiferas ei⁹ sagittas. Sursum enī
atq; deorsum puolās q̄rit q̄s possit occidere, q̄s possit superare, q̄s possit deuorare.
Propter quā rē vigilāndū est in orōnibus, atq; id opandū est, vt fatuas inq̄stōes euitare possi-
m⁹. Decet al⁹ sequi p̄fēc̄tūs nō s̄, nec cōmutare definitionē eorū p̄petuā, quoꝝ scđm sacras scriptu-
ras didicimus regulā. Depositis ērgo fletibus & lachrymis, q̄a summo clericus degēs gradu in-
uasus ē a fero dēmone, & nō potui eū liberare, nec auferre de tali lupo, q̄ aīam meā p̄ illo para-
tus erā ponere. Qūo raptus sit, qūo refiliuit à p̄posito diuino, & ad illū cucurrit, q̄ perdere con-
suevit præcepta p̄m declinās & constituta eoḡ despiciēs iam incipio enarrare.

E II. **S**unt enim quodammodo vestes sua quae significantes interiorum lupi raptoreos, quos ex fructibus eorum debemus agnoscere. Isti prima fronte videntur esse de numero nostro, sed non sunt de numero nostro. Si enim de numero nostro non essent, nobiscum manissemus. Quatum autem ceperunt assumere impietatem illud quod occultabat in illis aperire, & dolus omnis sit omnibus manifestus. Inueniuntur autem infirmi fidei homines, & qui diuinis lectiones ne sciant, & secum eos in predicatione praecipitant dissipates & vituperates patrum disciplinas, & reliquias sanctas scripturas ad suam predicationem, quos debemus praeuidere, & a quibus multum cauere, ne in malitia sua aliqui occupati concidant de sua firmitate. Exaceruerunt enim lingua sua quasi serpentes, & venenum in labiis habent quasi aspides. De his haec Propheta clamauit.

F III ¶ Talis nobis Eutices emerit quandā pbf & archimādrites, q̄ quasi nostrae religionis se
ctam sapiebat, & hāc pſerebat, Nestoriū āt impietate confirmabat, & succingebat p̄ Nestorio
militare in pugna, quæ cōtra Nestoriū parabat. Trecētōg aūt decē & octō sanctōz p̄m deſi
de expositionē factā, & sanctæ memorizæ Cyrilli ep̄lam scriptā ad Nestoriū, v̄l ad ſilē eius q̄
bus oēs allēſerfūt, tētāq̄ euellere antiquā īmp̄n Välētini & Apollinaris reparās ſectā, & nō ti
muīt p̄ceptū veri dei dicētis. Quicq; ſcādālizauerit vñū de puſillis iſtis, expedit ei vt mola afi
naria alligēt collo eius, & demergat in pſundū maris. Verecūdiā aūt oēm abiecit, & quā gere
bat iſidelitatis pelle excutiēs in ſancta synodo aſſerebat instāter dices: Dñm Iesum Ch̄m non
oportet coſiferti de duabus naturis poſt huāna ſuſcepitionē, cūa nobis vniuſ ſubſtātia, & vni
us pſonæ cognosci, neq; carnē dñi coeſentialē nobis ſubſttere tanq̄ ex nobis ſuſcepti, & co
adunata dei verbo ſc̄dm ſubſtātia. Sed dicebat virginē qđe quę eī genuit ſc̄dm carnē conſub
ſtātialē nobis eē. Ip̄m āt dñm nō ſuſcepiffe ex ea carnē coſubſtātiale nobis, ſed corpus dñi non
eſſe qđem corpus hoīi, humanum vero corpus eē quod eſt ex virgine.

G IIII ¶ Sed ne multa dicēs longā faciā ep̄lām olim qcqd egerimus, misimus ad beatitudinē vestrā, qbus l̄fis docuimus, & p̄sbyterio illum ēē nudatū, qa sic captus est, & iussimus eū cum monasterijs nullam h̄fē rōnē, & exclusimus eum à cōione nostra, vt sanctitas v̄ra hoc cognoscens quod circa illum actum est, oibus Ep̄is sub beatitudine v̄esta de ḡtib⁹ manifestare dignet ilius impietatē, ne nelictētes aliqui qd ille sentiret quasi ad orthodoxum vel p̄ l̄fas, vel p̄ aliquam coniunctionem loquantur.

¶ Rescriptū Leonis papæ ad Flauianū Cōstātinopolitanū ep̄m cōtra Euticetis hērefim.
I N C I P I U N T S A I D E

INCIPIVNT CÁPITVLA.

¶ Quām ignorantia sanctarū scripturarū Eu-
tēcim hæreticū fecerit
¶ Contra eos qui cœlestē aut alterius cuiusq;
ramētum vel confusio[n]ē argumentant̄ 4
¶ Sicut et ipsi fuisse sibi

¶ Contra eos q̄ in duos filios dispeſatois do-
minicæ & myſterium ſcindere molunt **z**
¶ Contra eos qui poſſibiles de minimis uni-
ſubſtātiæ exiſtere formā ſerui quam ex no-
biſ aſſumpſit iñſaniendo aſſerunt **s**

¶ Contra eos qui passibilem diuinitatem vni-
genitifili dei audent assere 3

¶ Contra eos qui in duas naturas Christi tepe- adunctionem configunt
¶ Epistola Leonis Papæ ad Flavianum Episcopum. Epla. V.

¶ Leo Ep̄us Flauiano Constantinopolitano Epo.

Ectis dilectōis tuæ lris quas miramur fuisse tam seras, &
cœlum. *Ubi hinc lumen? Cuius est?*

Ep̄la . V.

LEatis dilectois tuis Ipsi quas miramur fuisse tam seras, & gestor. Epalium ordine rece-
firo, tandem, qd apud vos scadali contra integratē fidei exortū fuisset, agnouimus, & q
prius yideban occulta, nūc nobis referata patuerūt. Quibus Eutices q p̄byterij noīe
honorabilis videbat, multum imprudēs, & nimis imperitus oñdit, vt etiā de ipso di-

Etum sit à prophetā: Noluit intelligere ut bene ageret, iniqtatē meditatus ē in cubili suo. Quid aut iniquius q̄ impia sapere, & sapiētioribus doctioribusq̄ nō credere? Sed in hac insipiētiā cadat, q̄ cū ad cognoscēdā veritatē aliq̄ impediuñ obscurō, nō ad propheticas voces, nō ad apli- cas līas, nec ad euāgelicās autoritātes, sed ad semeitiōs recurrūt. Sed ideo magistri erroris existūt, qa veritatis discipuli nō fuere. Quā em̄ eruditōnē de sacris noui & veteris testamēti paginis acq̄suīt, q̄ nec ipsius qd̄ symboli initia comp̄hēdit. Et qd̄ per totū mundū oīm regēne rādoꝝ voce deppromit, istiū adhuc senis corde non capif. Nec sc̄ies igit̄ qd̄ deberet de verbī dei incarnatōe sentire, nec volēs ad pmerendū intelligētiū lumē in sanctas scripturāe latitudine laborare, illā saltē cōem & indiscretā cōfessionē sollicito app̄hēdīset auditu, qua fideliū vniuer- sitas p̄fit̄ credere se in dētu patrē oīpotentē, & in Iesum Ch̄m filiū eius vnicum dñm n̄m, q̄ natus est de spū sancto & Maria virgine. Quibus tribus sentētijs oīm ferē hereticoꝝ machinæ destruunt. Cū em̄ deus & coīpotēs credit, & p̄ sempiternus, eidē filius demōstrat̄ in nullo à p̄e differēs, qa de deo deus, de oīpotēte oīpotēs, de x̄ terno natus est coēternus. Nō posterior tpe nō inferior p̄tate, nō diuīl's gloria, nō diuīl's eētīta. Idē vero sempiterni genitoris vniogenit⁹ sempiternus natus ē de spū sancto & Maria virgine. Quā nativitas tp̄alis illī nativitati diuinæ & sempiternæ nihil minuit, nihil cōtulit, sed totā se reparādo homini q̄ erat decept⁹, impēdit, vt mortē vinceret, & diabolū q̄ mortis habebat imperiū, sua virtute destrueret. Nō em̄ supera- re possem⁹ p̄cti & mortis autorē, nisi naturā nostrā ille fusciperet, & suā faceret, quē nec p̄cti cōtaminare, nec mors potuit detinere. Cōceptus gppe ē de spū sancto intra vteꝝ m̄ris virgi- nis, q̄ ita illū salua virginitate æ didit, quēadmodū salua virginitate cōcepit. Sed si de hac Ch̄ria n̄ fidei fonte purissimo sync̄ez itellectū haurire nō poterat, q̄a splēdorē p̄spicue veritatis ob- cēatōe sibi, p̄pria tenebrar, doctrinę se Euāgelicę subdidīset, & dicēte Matthēo: Liber ge- neratōis Iesu Ch̄i filij Dauid, filij Abrahā, apliç q̄q̄ p̄dicatōis experis̄set instructū, & elegēs in ep̄la ad Romanos: Paulus seruus Iesu Ch̄i vocatus apl̄s, segregatus in euāgeliū dei, qd̄ aī p̄mi serat p̄ prophetas suos in scripturis sanctis de filio suo q̄ factus ē ei ex semine Dauid sc̄dm carnē ad propheticas paginas p̄iā solitudinē cōtulisset, & inuenis̄set p̄missionē dei ad Abrahā, dicē- tis: In semine tuo benedictē oēs gētes. Sed ne de huius semini p̄prietas dubitaret, fecutus fuisset Ap̄lm dicēte: Abrahā dicta sunt p̄missiones, & semini eius. Nō dicit in seminib⁹ quasi in multis, sed quasi in vno, & semini tuo qd̄ est Ch̄us. Esaiā q̄q̄ p̄dicationē interiore app̄hē- dis̄set auditu, dicētis: Ecce virgo in vtero cōcipiet, & pariet filiū, & vocabit̄ nomē ei⁹ Emanuel qd̄ est iteratū nobiscū deus. Eiusdēç p̄pheta fidelī verba legisset: Puer natus ē nobis, filius datus ē nobis, cuius p̄tā sup̄ humerū ei⁹, & vocabit̄ nomē ei⁹ magni cōfiliij angelus, admirabilis cōfiliarius, deus fortis, princeps pacis, p̄ futuri seculi. Nec frustratorie loq̄ns, ita verbū diceret carnē factū, vt q̄edit⁹ vtero virginis Ch̄is haberet formā hoīs, & nō haberet m̄ni corporis veritatē. An forte ideo putauit dñm n̄m Iesum nō nr̄ eē nature, q̄a missus ad btām Mariā angelus ait: Spū sanctus supueniet in te, & virtus altissimi obumbrabit tibi. Ideo q̄p & qd̄ nascat̄ ex te, san- ctū vocabit̄ fili⁹ dei, vt q̄a cōceptus virginis diuīni fuit opis, nō de natura cōcipiētis fieret caro cōceptus. S̄z nō ita intelligentē ē illa ḡstatio singulariter mirabilis, & mirabilis singularis, vt p̄ noui- tate creatōis p̄prietas remota sit ḡnis, fecunditatē em̄ virginis spū sanctus dedit, veritas aut̄ cor- poris sumpta de corpe ē, & edificate sibi sapia domū verbū caro factū est, & habitauit in nobis hoc est, in ea carne quā sumpsit ex hoīe, & quā spū vīte rationalis animauit.

II ¶ Salua igit̄ p̄priate vtriusq̄ naturę & in vnā coētē personā, susceptra ē à maiestate hūilitas A à virtute ifirmitas, ab eternitate mortalitas, & ad resoluēdū conditōis nr̄e debitu natura iuīola bil̄ naturē ē vniā pasiblē, vt qd̄ nr̄is remedijs cōgruebat vñ atq̄ idē mediator dei & hoīm, hō Ch̄s Iesus & mori posset ex vno, & mori nō posset ex altero. In itegra ergo veri hoīs p̄fecta q̄ natura ver⁹ natus ē de⁹ tot⁹ in suis, to⁹ in nr̄is. Nostra aut̄ dicimus q̄ in nobis ab initio creator cō- didit, & q̄ reparāda suscepit. Nā illa q̄ deceptor itulit, & hō deceptus admisit, nullū habuere in saluatore vestigiū. Nec q̄a cōiōne humanaꝝ subiīt̄ ifirmitatū, ideo nr̄o&fui p̄ticeps delicto- rū. Assumpit formā seruī sine sorde p̄cti, hūana augēs, diuīna nō minuēs. Quia exinanitio illa q̄ se iuīsibl̄ visibilē p̄buit, & creator ac dñs oīm reḡ vnu voluit eē mortalitū, iūliatio fuit misera- tiōis nō defectio p̄tatis. Proinde q̄ manēs in forma dei fecit & hoīem, idē in forma seruī factus ē hō. Tenet ergo sine defectu, p̄priate sua vtraq; natura, & sicut formā seruī dei forma nō adi- mit, ita forma dei seruī formā nō minuit. Nā q̄a gl̄abaf̄ diabol⁹ hoīem sua fraude deceptū di- uīnis caruīs mērīb⁹ & immortalitatis dote nudatū, durā mortis subiīse fñia, seçp̄ i mal⁹ suis qd̄ dā de p̄uāratoris cōsortio iūnīstis solatiū, deū q̄s iūstītē exigēte rōne erga hoīem quē in tāto honore cōdiderat, p̄priā mutasse nr̄iam opus fuit secreti disp̄satōe cōciliū, vt icōmutabil̄ deus (cuius volūtas nō p̄t̄ sua benignitate priuari) primā erga nos p̄ietatis suę disp̄sationē sacrō oc- cultiore cōpleret, & hō diabolice iniqtatī versutia act⁹, in culpā cōtra dei p̄positū nō periret.

¶ Ingre

Epistole Leonis pape.

B III ¶ Ingredit ergo hæc mūdi infima filius dei de cœlesti sede descendēs, & à paterna gloria nō recedēs, nouo ordine, noua natuitate ḡnatus. Nouo ordine, q̄a inuisibilis in suis, visibilis factus ē in n̄is. Incomphēnsibilis voluit comp̄hēdi. Ante tpa manes, eē cepit ex tpe, Vniuersitatis dñs seruile formā obumbrata maiestatis suā imēritate fūcepit. Impatiibilis deus nō dedit agnitus est eē hō passibilis, & imortalis mortis legibus subiacere. Noua aut̄ natuitate ḡnatus, q̄a in uiolata virginitas concupiscētiā nesciuit, carnis materiā ministravit. Assumpta ē iūḡ de matre dñi natura non culpa, nec in dñō Iesu Ch̄ro ex utero virginis genito, q̄a natuitas ē mirabilis, ideo n̄ ē naturæ dissimilis, q̄ em̄ verus ē deus, idē verus ē homo, & nullum ē in hac vnitate mēdaciū, dū inuiū sunt, & humilitas hoīs, & altitudo deitatis. Sicut em̄ deus nō mutat misericordiæ, ita homo nō consumit dignitate. Egit em̄ vtraq̄ forma cū alterius cōione qđ „ppriū est verbo, s. opante qđ verbi ē, & q̄ carnis ē carne exequēte. Vnū hoḡ chorūcat miraculis, aliud succubit iniurijs, & sicut verbū ab æ qualitate p̄næ gloriae nō recessit, ita caro naturæ n̄i ḡnis nō reliquit. Vnus em̄ idēq̄ est, qđ s̄e pe dicēdum ē verē dei filius, & vere hoīs filius. Deus p̄ id qđ in principio erat verbū, & verbū erat apud dñū, & deus erat verbū. Homo p̄ id qđ verbū caro factū est, & habitauit in nobis. Deus p̄ id qđ oīa p̄ ip̄m facta sunt, & sine ip̄o factū est nihil, hō p̄ id qđ factus ē ex muliere, factus ē sub lege. Natuitas carnis manifestatio ē humanæ naturæ. Partus virginis diuinæ ē virtutis indicium. Infantia paruuli ostēdit humilitate cunaḡ. Magnitudo altissimi declarat̄ vocibus angelor̄. Sil̄s est rudimentis hominum, quē Herodes impius molit occidere. Sed dñs est omnium, quē magi gaudēt suppliciter adorare. Iam cum ad præcursoris sui Iohannis baptiſtū veniret, nec lateret quod carnis velamine tegere, vox patris de cœlo intonans, dixit: Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuit. Quē itaq̄ sicut hominē diabolica rēta austutia, eidē sicut deo angelica famulantur officia. Esurire, fitre, lascessere, atq̄ dormire euidēter humanum est. Sed & de quinq̄ panibus, quinq̄ milia hominum faciare, & largiri Samaritanæ aquam viuam cuius haustus bibēti præstat, ne vltra iam sitiat, & supra dorsum maris plantis non subfidebitibus ambulare, & elationes fluctuum increpatæ p̄festate confrēnere, sine ambiguitate diuinum ē. Sicut ergo (vt multa præteream) non eiudē naturæ est flere miserationis affectu amicum mortuum, & eundē remoto quatriduang aggere sepulturæ ad vocis imperium excitare rediuium, aut in ligno p̄dere, & in nocte luce conuera omnia elemēta tremefacere, aut clavis transfixum eē, & paradiſi portas fidei latronis aperire, ita non eiudē naturæ est dicere: Ego & pater vnum sumus, & dicere, pater maior me est. Quamvis em̄ in domino Iesu Christo dei & hoīs vna p̄sona sit, alias tamē est, vñ contumelia aliud vnde communis ē gloria. De nostro enim illi ē minor patre humanitas, de patre illi est æqualis cum patre diuinitas.

C IIII ¶ Propter hanc vnitatē p̄sonæ in vtraq̄ natura intelligēdā, & filius hoīs legiū descedisse de cœlo, cū filius dei carnē de ea virgine, de qua ē natus, assumpserit. Et rursus filius dei crucifixus dñ ac sepultus, cū hæc nō in diuinitate ip̄a qua vnigenitus cōsemp̄tērūs & cōsubstātialis ē p̄t, sed in naturæ humana sit firmitate p̄p̄filius. Vnde vnigenitus filiū dei crucifixū & sepultū oēs etiā in symbolo cōfitemur scđm illud Apl̄i: Si em̄ cognouissent, nunq̄ dñm maiestatis crucifixissent. Cū aut̄ ip̄se dñs n̄ atq̄ saluator fidē discipulor̄ suoq̄ suis interrogatōibus erudit̄, quē, inq̄, dicunt hoīes eē filiū hoīs? Cūq̄ illi diuersas alioq̄ opiniones retexiſſent, vos aut̄ ait quē me eē dicitis? Vbi btū Petrus diuinitus inspiratus, & cōfessione sua oībus gētibus p̄futurus. Tu es, inq̄, Ch̄rus filius dei viui. Nec īmerito btū est p̄nuntiatus à dñō, & à principali p̄ tra soliditatē & virtutis traxit & noīs, q̄ p̄ reuelationē p̄bris, cūdē & filiū dei ē cōfessus & Ch̄rm, q̄a vñū hoḡ sine alio receptū nō proderat ad salutē. Sed & æqualis erat piculi dñm Iesum Ch̄m aut dñū tñmodo sine hoīe, aut fine deo solum hoīiem credidisse. Post resurrectionē vero dñi quē vtiq; veri hoīs suit, q̄a alter non ē resuscitatus, q̄ qui fuerat crucifixus, & mortuus, qđ aliud quadraginta dieq̄ mora gestum ē, q̄ vt fidei nostræ integritas ab omni caligine mundaret. Colloquēs em̄ cū discipulis suis, & cohabitāt̄ atq̄ conuesces, & p̄tractari se diligēti curiosoq̄ contactū ab eis quos dubietas p̄stringebat admittēs. Ideo clausis ad discipulos ianuis it̄robat & flatu suo dabat sp̄m sanctū, & donato intelligētiæ lumine sanctaꝝ scriptureꝝ occulta pandebat. Et rursus, idē vulnus lateris, fixuras clauor̄, & oīa recētissimæ passionis signa monstrabat, dicens: Videte manus meas & pedes, q̄a ego sum, palpate & videte, q̄a sp̄s carnem & ossa non habet sicut me videtis habere, vt cognoscere in eo proprietas diuinæ humanæ & naturæ individua p̄manere, & ita sciremus verbū nō hoc eē qđ carnē vt vñū dei filiū & verbū cōfitere mur & carnē. Quo fidei sac̄o Eutices iste nimis æstimandus ē vacuus, q̄ naturā nostrā in vnigenito dei nec p̄ humilitatē mortalitatis, nec p̄ gloriā resurrectōis agnouit. Nec sūnam beati Pauli, & Euangelistæ Ichannis expauit dicēts: Omnis sp̄s q̄ confitef Iesum Ch̄m in carne ve nisse ex deo ē, & oīs sp̄s q̄ soluit Iesum, ex deo non ē, & hic ē Antichrus. Quid autē est soluere Iesum

Iesum

Epistole Leonis pape.

Fo. CXC.

Iesum nisi humanam ab eo separare naturam, & sacramentum fidei p quod saluati sumus imputa
deterrimis euacuare signatis? Caligans vero circa naturam corporis Chri, necesse est ut etiam in
passione eius eadē obsecrato deficiat. Nam si crucem dñi non putat falsam & susceptum pro mun
di salute supplicium verè fuisse non dubitat, cuius credit, agnoscit & carnem. Nec diffiteat nostri
corpis hominem quæ cognoscit fuisse passibilem. Qm̄ negatio veræ carnis, negatio est etiā corporeæ
passionis. Si enī Christianam suscepit fidem, & à predicatione Evangelij suū non avertit auditū, vi
deat quæ natura transfixa clavis pénéderit in crucis ligno, & apto p militis lancea latere cru
cifixi, intelligat vnde sanguis & qua effluxerint, vt Ecclesia dei lauacro rigaret & poculo. Au
diat btr̄ Petru apostolū predicationē, quod sanctificatio sp̄s p aspergēt sanguis Christi.
Nec transitorie legat eiusdem Ap̄l̄ verba dicētis: Scientes, q̄ non corruptibilibus argēto & au
ro redēpti estis de vana vīa conuersatiōnē p̄ trāditōnē, sed p̄ sc̄iōs sanguine quasi agni incon
taminati Iesu Chri. Beati quoq̄ Iohannis ap̄l̄ testimonio non refutat dicētis. Sed sanguis Iesu
filii dei emūdat nos ab omni peccato. Et iteḡ: Hæc ē victoria quæ vincit mundum, fides nostra. Et q̄ ē
q̄ vincit mundum, nisi q̄ credit qm̄ Iesus ē filius dei. Hic est q̄ venit p aqua & sanguinem Iesus Christus.
Non in aqua solū, sed in aqua & sanguine. Et sp̄s ē qui testificat, qm̄ Christus ē veritas. Quia tres
sunt q̄ testimonii dant: Sp̄s, aqua, & sanguis, & hi tres vnu sunt. Sp̄s vtiq; sc̄tificatois, & san
guis redēptoris, & aqua baptismatis, q̄ tria vnu sunt, & individua manet, nihilq; eorum à sui con
nexione seingens. Quia catholica Ecclesia hac fide viuit ac perficit, vt in Christo Iesu nec sine vera
diuinitate humanitas, nec sine vera credat humanitate diuinitas.

V ¶ Cum aut̄ ad interlocutionē examinis vestri Eutices responderit, dicēs: Confiteor ex duabus A
naturis fuisse dñm nostrū aū adunctionē, post adunctionē vero vna naturam confiteor, miror
tā absurdā tāq; pueram eius p̄fessionē nulla iudicantū increpatō rephēnam, & sermonē ni
mis insipiente, nimisq; blasphemum ita omissum, quasi nihil qd̄ offendere, eēt auditū, cū tam
impie duas naturas aū incarnationē vni genitus dei filius fuisse dicat q̄ nephariæ, postq; ver
bū caro factū est, natura in eo singularis assertit, qd̄ ne Eutices ideo v̄l̄ recte v̄l̄ tolerabilē esti
met dictū, q̄a nulla nostra ē sīnia cōfutatus solicitudis tux diligētiā cōmonemus frater charis
simus, vt si p inspirationē mīx̄ dei ad satisfactionē causa pducit, imprudētia hoīs iperiti etiam
ab hac sensu sui macula p te purgeat. Quia qd̄ sicut gestor̄ ordo patefecit bñ coperat à sua p
suasione discedere cū ex vīa sīnia coarctatus p̄fiteret, se dicere qd̄ aī non dixerat, & ei fidei ac
quæcere cuius pri⁹ suis est alienus. Sed cū anathematizando ipio dogmati voluisset fibere cōsen
sum, itellexisset eū fraternitas vīa in sua manere p̄fidia dignū p̄ee, q̄ iudicium condēnatōis exci
peret. De quo si fidelis atq; vtil̄ dolet, & q̄ recte mota sit ep̄alis authoritas v̄l̄ sereū cognoscat.
v̄l̄ si ad satisfactōis plenitudinē oīa quæ ab eo male sunt sensa via voce, & in p̄nti subscriptōe
dānauerit, nō erit rephēbilis erga correptū quātacūq; miseria. Dñs noster verus & bonus
pastor q̄aīam suā posuit pro ouibus suis, & q̄ venit aīs hoīm saluare, non pdere, imitatores
nos vult eē suæ pietatis, vt peccates qd̄ iustitia coercent, conuersos aut̄ misericordia non re
pellat. Tunc enī demū fructuissimum fides vera defendit quādō etiā à sectatoribus suis opinio
falsa dānat. Ad omnē vero causam p̄ ac fidelis exequēdam fr̄s nostros Julianum Ep̄m & re
natum pb̄m titulis sancti Clemētis, sed & filiu meū Hilariū diaconū vice nr̄a direximus. Qui
bus dulcitiū notariū nostrū, cuius fides nobis ē s̄epe probata sociauimus, cōfidētes affuturę di
uinitatis auxilium, vt is q̄ errauerat dānata sensus sui prauitate saluet. Data Idus Junij Astorio
& Protogene consilibus Era. CCCC. LXXXVI.

¶ Item eiusdem Epistolæ ad Julianum ep̄m Coensem. Epistola VI.

¶ Dilectissimo fratri Juliano Episcopo, Leo, &c.

Licet p̄ nostros quos ab vrbe p̄ fidei cauila direximus plenissimas ad fr̄m Flauianū li
teras miserimus contra nimis impietatis errorē, tamē q̄a p̄ filium nostrum Basiliū dia
conē scripta tux dilectōis accepimus que multū nobis catholici sensus feruore placue
runt, etiā hanc paginā quæ illis epistolis consonaret adiecimus, vt vnanimiter atque
constater his qui Euāgeliū Chri corrumpere cupiunt resistatis, qm̄ sancti sp̄s in nobis atq;
vobis vna est eruditio eadēq; doctrina quam qm̄q; non recipit, non est mēbrum corporis
Chri, nec p̄ eo capite gloriari in quo naturam suā assertit non haberi. Quid at prodest imprudē
tissimo seni Nestorianē heretos noīe eorum lacerare opinionē quoq; p̄fissimā cōuellere nō p̄t,
fidē, cū quātū Nestorius à veritate discessit deitate verbi ab assumpti hoīs substātia separando
vñi à recto tramite etiā iste deciscat q̄ vni genitus dei filiu sic de vtero beatæ virginis p̄dicat na
tū vt humani qd̄ corporis sp̄m gesserit, sed hūanę carnis veritas verbo vnitā nō fuerit. De q̄ p̄
digio falsitatis q̄s nō videat quæ opinionū mōstra nascanit. Negator enī mediatoris dei & ho
minū hoīs Iesu Chri, necesse est vt multis impietatibus ip̄leat, eūq; Apollinaris sibi v̄diceret, aut
Valētinian⁹ usurpet, aut Manichē⁹ obtineat, q̄b; null⁹ in Chri o hūanę carnis credidit veritatem.
Qua vñi

Epistole Leonis pape.

Qua vtricq; nō recepta non solū q̄ scđm carnē atq; aiā rōnālē qui erat in forma dei manēs, idē in forma serui hō natus denegat, sed etiā q̄ crucifixus ē, & mortuus, ac se pultus, quod q̄ die ter tia surrexit, & qđ ad dexterā p̄is ad iudicādos viuos & mortuos in eo corpe sit vēturus, in quo est iudicatus abnuit. Quia hāc credēptōis nostrā sacra vacuant^t, si Ch̄us verā veri hois totāq; naturā suscepisse nō credit. An q̄ manifesta erāt signa diuina, falsa dicent̄ documēta corporea & testimonia vtriusq; naturā valebūt, vt creatura saluerit. Qđ deitatis ē, caro nō minuit, qđ car niis ē, deitas nō peremit. Idē em̄ & sempiternus ex p̄e, & tp̄alis ex m̄re in sua virtute inuiolabi lis, in nr̄a infirmitate passibilis. In deitate trinitatis cū p̄e & cū sp̄ū sancto vnius eiusdēq; natu re. In suscep̄tōe aut̄ hois nō vnius substātiae, sed vnius eiusdēq; p̄sonae, vt idē eēt diues in pau prate, oportēt in abiectione, impassibilis in supplicio, in morte imortalis. Nec em̄ verbū aut̄ in carnē, aut̄ in aiā alīqua sui parte cōuersum est, cū simplex & incommutabilis natura deitatis to ta sit sem̄p in sua eēntia, nec damnū sui recipiēs, nec augmētum, & sic assumptā naturā beatifi cans vt glorificat̄ in glorificāte p̄maneat. Cur autē incōneniēs aut̄ ip̄osibile videat̄ vt videli cet & caro & aia vnuus Iesu Ch̄us, & vnuus dei hoisq; sit filius, si caro & aia quā dissimiliū natu rag sunt, vna faciunt etiā sine verbi incarnationē personā cum multo facilius sit, vt hāc vnitatē sui atq; hois deitati p̄ster p̄tās, quā vt ea in substātia suis obtineat solius humanitatis firmitas. Nec verbum iḡit̄ in carnē, nec in verbum caro mutata ē, sed vtraq; in vno manet, & vnuus in vtroq; est, nō diueritate diuisus, nō permixtōe cōfusus, nec alter ex p̄fe, alter ex m̄fe, sed idē ali ter ex p̄fe aō om̄e principiū, alīr̄ de m̄fe in fine seculor̄, vt eēt mediator dei & hoim̄, hō Iesu Ch̄us. In quo habitat̄ plenitudo diuinitatis corporalē, q̄a assumptā nō assumētis p̄uectio ē, q̄ deus illū exaltauit, & donauit illi nomē quod ē sup̄ om̄e nomē, vt in noīe Iesu om̄e genu fle etat̄, cōcelestium, terrestrium, & infernor̄, & oīs lingua confiteat̄, qm̄ dñs Iesu Ch̄us in gloria est dei p̄is. In eo quod Eutices in episcopali iudicio ausus est dicere, aīl̄ incarnationē duas in Christo fuisse naturas, post incarnationē aut̄ vnam necessarium fuerat, vt ad reddēdum ratio nem professionis suā crebris atq; sollicitis iudicūm interrogationibus vrgere, ne tanquā ina ne alīqd̄ p̄terflueret, quod nō nisi de haustu venenatoꝝ dogmatum apparebat effusum. Arbitror enim talia loquentē hoc habere p̄suasum quod anima quam salvator assumpt̄ prius in ecclis̄ fit commorata quam de virgine nascret, eamq; sibi verbum in vtero copulareret. Sed hoc Catholica mētes auresq; non tolerat̄, quia nihil sēcum dñs dōcēlo veniēs nostrā conditio nis exhibuit. Nec animam̄ em̄ quā anterior extitifet, nec carnē quā nō materni corporis eēt accepit. Natura quippe nostra non sit assumpta est, vt prius creata post assumere, sed vt ipsa assumptōe crearet̄. Vnde quod in Origene merito damnatū est, q̄ animaꝝ anteq; corporibus insererent, non solū vitas, sed & diuersas fuisse asserit actiones, necesse ē, vt etiā in isto nisi ma luerit sīnam abdicare, plecat̄. Nativitas em̄ dñi scđm carnē, q̄is habeat quādā propria qbus humanae conditionis initia transcedat, siue quod solus ex sancto sp̄ū ab inuiolata virgine sine concupiscētia est conceptus & natus, siue quod ita visceribus matris ē editus, vt & secunditas pareret, & virginitas p̄maneret, non alterius tñ naturæ erat eius q̄ nostra, nec alia illi quā cōte ris hominibus anima est inspirata principio, quā excelleret nō diueritate genetis, sed subli mitate virtutis. Nihil em̄ carnis sui habebat aduersum. Nec discordia desiderior̄ gignebat cō pugnantia voluntatū. Sensus corporei vigebat sine lege peccati & veritas affectionū sub mo deramine deitatis & mētis. Nec tētabat ille cōbris, nec cedebat iniurijs. Verus homo vero vni tus ē deo, nec scđm existētē prius aiā deductus ē cōcēlo, nec scđm carnē creatus ex nihilo. Eādem gerēs in deo verbi dei p̄sonam, & tenēs cōm̄ nobiscū in corpore aīaq; naturam. Nō em̄ eēt dei hoim̄q; mediator, nisi deus idēq; homo in vtroq; vnuus eēt & verus. Incitat equidē nos ad latitudinē differēdi materiē magnitudi, sed apud eruditōē tuā nō ē copia laborandum. Pr̄sertim iā cum p̄ nostros ad frēm Flauianū sufficiētes līas miserimus ad confirmandos ani mos non solū sacerdotū, sed etiam laicōꝝ. Pr̄stabat vt credimus misericordia dei, vt absq; cuiusq; animaꝝ detrimēto possint aduersum diaboli dolos & fana defendi & vulnerata curari. Data idus Iunij Aſterio & Protogene consulibus.

¶ Epistola Septima.
¶ Cæſari Theodosio religiosissimo & piissimo Augusto Leo papa Ecclesiæ Ca tholice vrbis Romæ.

Cvantum rebus humanis consulere prouidētia diuina dignet̄, solicitude clementia vestrā sp̄ū dei incitata demonstrat, quā in Catholica ecclisia nihil impacatū, nihil vult esse diuersum, quoniam fides quā non nisi vna est, in nullo p̄t eēt sui dissimilis. Vnde licet Eutices quātū gestoꝝ p̄faliū ordo patefecit, imperite atq; iprudēter errare detrectus sit, debuerit q̄ à sua merito reprobabili p̄suasione discedere, qm̄ tñ pietas vña q̄ in honorē dei religiosissima catholicā diligit veritatē apud Ephesum cōstituit synodale con cilium

ciliū ut imperitus in quo nimis caligat, incalescat, fratres meos Julianū episcopū, & Renatum pbrm, & filiū mē Hilariū diaconū misi, qui ad vicē p̄sentia mea pro negotiū qualitate sufficent, & qui eū secū deferrent iustitia, & benignitatis effectū, vt qd dubitari nō potest quæ sit christianæ confessionis integritas, & totius erroris prauitas dānaret, & resipiscens qui deuiauerat, si pro venia supplicaret, sacerdotalis ei beniuolētia subueniret. Cū in libello suo quē ad nos misit, hoc saltē sibi ad promerendam veniam referuauit vt correctus se esse promitteret quicqd nostra fñia de his q male senferat improbasset. Quid autem catholica ecclesia vniuersaliter de sacro dñicæ incarnationis credat & doceat, adfratre & coepiscopū nostrū Flauianum plenius cōtinent scripta q̄ misi. Data Idus Iunii, Astero & Protogene consulibus,

¶ Leo Pulcherrimus Augustæ. ¶ Epistola. VIII.

Quantū p̄fidiū dñis ecclesiā sua in vestra clemētia p̄parat multis s̄a pe probauimus documētis, & quicqd nostris tēporibus contra impugnatores catholicæ veritatis industria sacerdotalis obtinet ad vestrā maxime gloriā redundabit, dum sicut à spū sancto didicistis. Illi per oia potestate vestrā subiçcītis, cuius munere & protectione regnatis. Vnde quia contra iutegritatem fidei christiana dissensionem quādam in Cōstantinopolitana ecclesiā Eutice autore generatam fratri & coepiscopi nostri Flauiani relatione cognoui, vt totius causa sp̄es synodalium gestorum textus ostenderit, dignū gloriae vestræ est, vt error qui (vt arbitor) de imperitiā magis q̄ de versutiā natus est auferatur priusq̄ villas sibi vires de consensu imprudentium, & p̄tinacia prauitatis acquirat, quia etiam ignorantia graues nōnūq̄ incidunt lapsus, & plerūq; in diaboli ruit foueas incauta simplicitas, p̄ quā in supradicto subrep̄fisse intelligo sp̄m falsitatis, vt dū æstimat se religiosus de filiū dei maiestate sentire, si ei naturæ nostræ veritatē inesse non dicat totū illud, q̄ verbū caro factum est vnius atq; eiusdē putet esse substantia. Sed quantū Nestorius à veritate excidit, dū Christū q̄ de matre solū hominē assirer natū, tantū etiā hic à catholico tramite deuiat, qui de eadē virginē non nostrū credit ædīta esse substantia, nolens vtiq; eā solius deitatis intelligi, vt qd in forma serui gessit, & q̄ nostri similis fuit atq; conformis, quādā nostræ naturæ fuerit imago, nō veritas. Nihil autem prodest dominū nostrū beatæ Mariæ virginis filiū verū perfectumq; hominē dicere, si non illius generis homo creditur, cuius in euangelio prēdicatur. Dicit enim Matthæus, Liber generationis Iesu Christi, filiū David, filiū Abrahā. Sed ita humanæ originis ordinē sequit, vt generationū lineas vscq; ad Ioseph, cui mater dñi erat despōnsata, dedicat. Lucas vero retrorsum successiōnū gradus relegens, ad ipsum humani generis principē rediit, vt Adā primū, & Adā nouissimū eiusdē ostendat esse naturæ. Potuerat quippe oipotentia filiū dei sic ad docendos hoīes apparet, q̄uo & patriarchis, & prophetis in specie carnis apparuit cū aut luctamen inīt, aut sermonē conseruit, cū vel officia hospitalitatis habuit, vel etiā appositiū cibū sumpsit. Sed illæ imagines huius hoīis erat iudicia cuius veritatē ex p̄cedentium patrū stirpe sumendā significationes mystice nuntiabāt. Sed ideo sacramentū reconciliationis nostra ante tēpora æterna dispositū mille implebat figuræ, quia nondū venerat spū sanctus in virginē, nec virtus altissimi obumbrauerat ei, vt intra intemerata viscera ædificare sibi sapientia domī, verbū caro fieret, & forma dei, ac forma serui in vñā conueniente personā creator tēpōz nasceret in tpe, & per quā facta sunt omnia, ipse inter oia gigneretur. Nisi em̄ nouus homo factus in similitudinē carnis peccati nostrā lusciperet vetustatē, & consubstancialis patri, cōsubstancialis esse dignarē & matri, naturā sibi nostrā solus à peccato liber vniret sub iugo diaboli generaliter tenere humana captiuitas, nec aliter possideremus triumphat̄ victoriā, si extra nostrā esset cōfcta naturā. De hac autē participatōe mirabile sacramētū nobis regenerationis indulxit, vt p̄ ipsum sp̄m per quē Christus cōceptus est & natus, etiā nos q̄ per concupiscentiā carnis sumus geniti, sp̄uali itē origine nasceremur. Propter quod ab euāgelistā de credētibus dicit. Qui non ex sanguinibus, neq; ex voluptate carnis, neq; ex voluntate viri, sed ex deo nati sunt. Cuius ineffabilis gratiæ particeps nō est, nec potest filiorū dei adoptionē cōsequi quisq; à fide sua hoc quod nos principaliter saluat, excludit. Vnde multū doleo multūq; cōtristor, q̄ hic q̄ ante de humilitatis proposito laudabilis videbat, cōtra vnicā spem nostrā patrumq; nostrorū vanam nimis & stolidā audet astruere. Qui dū viderit inspiētia sue sensum catholicis auribus displicere, reuocare se à sua opinione debuerat, nec ita ecclesię p̄sules cōmouere, vt dānationis suāiam mereret accipere, quā vtiq; si in sua fñia voluerit p̄manere nullus poterit relaxare. Sedit em̄ apostolicē moderatio hāc temperatiā obseruat, vt severius agat cū obduratis, & veniā cupiat p̄stare correctis. Quia ergo multa mihi fiducia est de pietatis tua sincerissima fide, obsecro gloriā clemētē tuę, vt sicut sancto studio tuo catholica p̄dicatio semp̄ adiuta est, ita nūc quoq; eius faueat libertati, quā forte ideo pmisit dñs hac tēratio ne pulsari, vt q̄les intra ecclesiā lateat, possit agnoscī. Quoq; plane non est negligēda curatio,

k vt nec

Epistole Leonis pape.

vt nec epoꝝ nos contristet amissio. Augustissimus vero & christianissimus imperator cupieſ
q̄ celerrime turbata cōponi epifcopali concilio quod Ephesi vult habere nimiū breue & an-
gustū tēpus indixit diem Calendas præstituēdo conuentui, cū à tertio die Idū Maias, quo
serenitatis eius scripta suscepimus, maior pars reliqui sit tēporis absumēda, vt profectio sacer-
doti, q̄ negotio sufficiant, valeat ordinari. Nā illud quod pietas eius etiā me creditit debere
interesse concilio, etiā si secundū aliquod p̄cedens exigitur exēplū, nunc tñ nequaꝝ possit im-
pleri, quia reꝝ præsentū nimis incerta conditio tantæ vrbis populis me abesse nō fineret &
in desperationē quandā animi tumultuantium mitterentur, si per occasionē causæ ecclesiasti
caꝝ viderer patriā, & apostolica ſedē velle deserere. Quia igitur ad publicā hanc vtilitatē per-
tinuisse cognoscitis, vt ſalua clemētia veftrē venia charitati mea, & ſcib⁹ ciuiū non negare
in his fratribus meis quos vice mea mihi, me quoq; ad eſe cū ceteris aſſtimate, qui ſecundū cau-
ſam ſati mihi ex geſtoꝝ ſerie, & ipſius de quo agit præfessione patefactā euidenter, & plene
quid ſeruandū eſet, oſtēdi. Non em̄ de portiuncula ſidei noſtre q̄ nimis lucide clareſcat queri-
tur, ſed hoc ſtultissima resultatio audet incessere, quod dñs noſter in ecclēſia neminem ſexus
vtriusq; voluit ignorare. Siquidē ipſius catholicī ſymboli breuis & perfecta cōfessio, q̄ duode-
cim apostoloꝝ totidē eſt ſignata ſentētiſ, tā inſtructa ſit munitione cœleſti, vt oēs h̄eretico-
rū opinioneſ ſolo ipſius poſſint gladio detruncari. Cuius ſymboli plenitudinē, ſi Eutices puro
& ſimpli voluiflet corde cōcipere, in nullo à decretis Nicæni cōcilij deuiaſet, & hoc à ſanctis
patribus intelligeret cōſtitutū, vt cōtra apofolicā fidē qua nō niſi vna eſt, nullū ſe ingenium,
nullū eleuaret eloquū. Sed ideo pro veftrā pietatis conſuetudine laborare dignemini, vt qd
cōtra ſingulare ſacramēnto ſalutis hūanę blaſphemia inſipientia protulit, ab omniū animis re-
pellat. Ac ſi ipſe q̄ in hanc tentationē incidit, resipieſat, ita vt p̄ liberaſe ſatisfactionē propriū
dānet errore, cōmunio ei ſui ordinis reformet. Quod etiā ſancto Flauiano epo me clementia
tua ſcripſiſe cognoscat, vt charitas non negetur, ſi error aboletur.

B Leo Difcoro ecclēſia Alexandrinę Epifcopo. Epiftola IX.

Vātū dilectiōi tuę dñicę charitatis impēdamus affectū, ex hoc poteris approbare,
q̄ tua firmius defideramus fundare initia, ne qd charitati tuę ad pfectionē deeffe vi-
deatur, cū tibi ſpecialis gratię merita, vt probauim⁹, ſuffragent. Paterna igitur, &
fraterna collatio debet ſanctitati tuę eſſe gratiſſima, & à te taliter ſuſcipi, quēad
modū à nobis eā intelligas proficiſci. Vnū em̄ nos ſentire oportet & agere, vt ſicut legimus in
nobis quoq; vnu esse cor, & anima comprobetur. Cum em̄ batiffiſimus Petrus apofoliciū à do-
mino acceperit principatū, & Romana ecclēſia in eius permaneat in ſtitutis, nephas eſt crede-
re, q̄ ſanctus diſcipulus eius Marcus, q̄ Alexandrinā primus ecclēſia gubernauit, alijs regulis
traditionum ſuaḡ decretā formauerit, cum de eodē fonte gratię vnu ſpūſ fuerit, & diſcipuli,
& magiſtri, nec aliud ordinatus tradere potuerit, q̄ quod ab ordinatore ſuſcepit. Non ergo
patimur, vt cū vniuſ nos corporis & ſidei fateamur in aliquo diſcrepemus, & alia doctoris, alia
diſcipuli in ſtituta videant. Quod ergo à patribus noſtris propētore cura nouimus eſſe ſerua-
tū, à vobis volumus cuſtodiſi, vt non poſſim diebus omnibus ſacerdotalis veſtimenta ordinatio
celebreſ, ſed poſt diē ſabbati eius noctis in prima ſabbati quę lucescit exordia delegant, in
q̄bus hiſ qui conſcrādi ſunt ieuniis, & à ieuniātibus ſacra benedictio confeſat. Quod eiusdē
obſeruant̄ erit, ſi mane ipſe dñico die continuato ſabbati ieuniū celebreſ. A quo tpe ſcēdē
tis noctis initia non recedūt quam ad diē reſurrec̄tōis, ſicut etiā in paſcha dñi declarat p̄tine-
re nō dubiū eſt. Nā p̄ter autoritatem cōſuetudinis quā ex apofolica nouimus venire doctriṇā,
etiā ſacra ſcriptura maniſtēt, q̄ cū apofolū Paulū & Barnabā ex p̄cepto ſpūſ ſancti euā-
gelium mitteſt ad p̄dicandum, ieuniātēs & orantes impoſuerunt eis manus, vt intelligamus
quāta & dantium, & accipientiū deuotione curādum ſit, ne tantę benedictionis ſacramētum
negligēter videatur impletū. Et ideo pie & laudabiliter apofoliciis moře gafferis in ſtitutis, ſi
hanc ordinandoꝝ ſacerdotum formā per ecclēſias, quibus dominus p̄ceſte te voluit, etiā ip̄e
ſeruaueris, vt hiſ qui conſcrādi ſunt, nunq̄ bñdictiones, niſi in die reſurrectionis dominice
tribuant, cui à velpera ſabbati initiu conſtat aſcribi, & tantis diuinaꝝ diſpositioniſ mysteriis
conſecratū, vt qui quid eſt à dño insigniū conſtitutum in huius diei dignitate ſit geſtum. In
hac mundus ſumpſit exordiū. In hac per reſurrec̄tionē Christi, & mors interitum, & vita ac-
cepit initium. In hac apofoli à dño p̄dicandi in omnibus gētibus euāgelij tubā ſumunt, & fe-
rendum vniuerso mundo ſacramētū regenerationis accipiunt. In hac, ſicut beatus Iohannes
euāgelista testat, congregatis in vnum diſcipulis ianuis clauſis, cum ad eos dñs introiſſet, in-
ſuſſauit & dixit. Accipite ſp̄m ſanctū, quorum remiſeritis peccata, remittunt eis, & quorū
detinueritis, detenta erunt. In hac deniq; promiſſus à dño apofolis ſpūſ ſanctus aduenit, vt
cœleſti quadam regula inſinuatū, & traditū nouerimus in illa die celebranda nobis eſſe my-
ſteria

Epistola Leonis pape.

Fo. CXCII.

steria sacerdotalium bñditionum, in quo collata sunt oia dona gratiarę. Ut aut̄ oib⁹ obseruanlia nostra concordet, illud quoq; volumus custodiri ut cū solennior festiuitas conuentū populi numerositatis indexerit, & ad eā tanta multitudo cōuenit quā recipi basilica simul vna non possit, sacrificij oblatio indubitate iteret, ne his tantū admissis ad hanc deuotionē qui primi aduenerint videant ī q postmodū cōfluxerint non recepti, cū plenū pietatis atq; rōnis sit, vt quotiens basilicā in qua agitur p̄ficiā nouæ plebis impleuerit, totiens sacrificiū subsequēs offeratur. Necesse est aut̄ vt quædā pars populi sua deuotione priueit, si vnius tantū misericordia more seruato sacrificiū offerre nō possint, nīsi qui prima diei parte conuenerint. Studiose ergo dilectionē tuā & familiariter ammonemus, vt quod nīc consuetudini ex forma paternae traditionis insedit, tua quoq; cura non negligat, vt oia nobis ex fide & actibus cōgruāt. Propter qđ remeanti filio nostro Posidonio p̄brio hanc adfraternitatē tuā epistolā dedimus perferendā qui nostris processionibus atq; ordinationibus frequēter interfuit, & totiens admissus quid in omnibus apostolicæ autoritatis teneremus, agnouit. Data Calendis Iulii.

¶ Epistola beati Leonis papæ ad Ephesinam synodum secundā, in qua prouocat episcopos, Euticetis blasphemias condemnare.

¶ Leo ep̄s sanctæ synodo quæ apud Ephesum conuenit. ¶ Epistola. X.

Religiosa excellentissimi principis fides, sciens ad suā gloriam maxime pertinere, si intra ecclesiam catholicā nullius erroris germen exurget. Hanc reuerentia diuinis detulit institutis, vt ad sanctæ dispositionis effectū autoritatē apostolicæ sedis adhiberet, tanq; ab ipso beatissimo Petro cuperet declarari quid in eius confessione laudatū sit, qñ dicente dño, quē me esse dicunt homines filium hominis, varia quidē diuersorum opinioneis discipuli memorarunt. Sed cū ab eis quid ipsi crederent quereret, princeps apostoloꝝ plenitudinē fidei breui sermone complexus. Tu es, inquit, Christus filius dei viui, hoc est, tu qui es vere filius hominis, idē vere es filius dei viui. Tu, inquā, verus in deitate, verus in carne, & salua geminæ proprietate naturæ, vtrūq; unus. Quod si Eutices intelligēter, ac vi uaciter crederet, nequaq; ab huius fidei tramite deuiaret, propter quā ei respondeat à dño, Beatus es Simon Bar Iona, ga caro & sanguis non reuelauit tibi, sed pater meus q; est in celis. Et ego dico tibi, q; tu es Petrus, & super hanc petrā ædificabo ecclesiā mēā, & portæ inferi nō fualebunt aduersus eā. Nimis aut̄ à cōpage huius ædificationis alienus est, qui beati Petri confessionē non capit, & Christi euangeliō contradicit. Ostendens se nullū vñq; studiū cognoscēdē veritatis habuisse, & superfluo honorabilē visum qui nulla autoritate cordis ornauit caniciem senectutis. V̄ge, quia etiā talium non est negligenda cura, pie ac religiose christianissimus imperator habere voluit episcopale concilium, vt pleniore iudicio omnis possit error aboleri, fr̄es nostros, Iulianū Episcopum, Renatū p̄b̄m, & filium nostrū Hilariū diaconem, & cum his Dulcitiū notarium probat̄ nobis fidei misi, qui vice mea sancto conuentui vestre fraternitatis intersint, & cōmuni vobiscū s̄nia, que dño s̄nt placitura, constituant. Hoc est vt primus pestifero errore dānato, etiā de ip̄suis qui imprudēter errauit, restituzione tractetur. Si tñ doctrinā veritatis amplectens sensus hereticos quibus imperititia eius fuerat irretita plene aperteꝝ propria voce & subscriptōe dānauerit. Quod etiā in libello quē ad nos miserat est p̄fessus, spondens p̄ omnia nostra securus se esse s̄niā. Acceptis aut̄ fratris & coep̄i nři Flavia-ni literis plenius ad eū de his quē ad nos videt̄ retulisse rescriptimus, vt abolito hoc, qui natus videbat errore in laudē & gloriā dei p̄ totum mundum vna sit fides, & vna eadem qđ confessio, & in noī leſu omne genu flectatur cœlestium, terrestrium, & infernog, & omnis lingua confiteat, quia dñs Iesus Christus in gloria est dei patris. Data Idus Iunii, Aftorio & Protogene viis clarissimis consulibus, æra qua supra.

¶ Epistola beati Leonis papæ ad Constantinopolitanos. ¶ Epistola. XI.

¶ Leo Ep̄scopus & sancta synodus quæ in vrbe Roma conuenit, clero & plebi consistenti Constantinopoli.

Licit de his quē in Concilio sacerdotum apud Ephesum gesta memorant̄, multos nos m̄ceror afficiat, eo q̄ sicut consonā fama dispersit, & ipso reḡ monstraef effectu, nec iustitia illuc moderatio, nec fide est seruata religio, vestre tñ deuotionis pietate gaudemus, & in sancte plebis acclamatōibus, quā ad nos exempla delata sunt, omnium vestrorū p̄bamus affectū, qā & viuit ac p̄manet apud bonos filios optimi p̄fis iusta dilectio, & catholicæ doctrinæ eruditio in nulla patimini parte corrūpi. Nō dubie em̄ sicut vobis sp̄us sc̄tūs reseruauit Manichog, cōfcederan̄ errori, q; ab vnigenito dei filio, verū & nře naturę hominē negat̄ eē suscep̄tū, oēs; eius corporeas actiones simulatorij volūt fuisse phāsalinatis. Cui īpietati ne ī alio p̄beretis assensum, iā p̄ filiū meū Epiphaniū, & Dionysiu Romanę ecclesię notarios cohortatoria ad dilectionē vestrā scripta direximus, qbus confirmationē quā expeti-

k 2 stis vñtra

Epistole Leonis pape.

Etis vltro p̄buiimus, vt nos paternā vobis curā nō dubitetis impēdere, ac modis oībus laborare, vt auxiliāte misericordia dei oīa quæ ab imperitis, & ab infipiētibus excitata sunt scandala destruant. Nec quisq; sibi audeat de sacerdotali honore blandiri q; potuerit in execrādi sensus impietate cōuinci. Nā si vix in laicis tolerabilis videt inscīta, q; to magis in eis q; pr̄funt, nec excusatiōe est digna, nec venia, maxime cū etiā defendere puersaq; opinionū cōmenta p̄su munt, & in cōfēsum suū, aut errore, aut gratia insanabiles quosq; traducūt. Separant hmoī à sanctis mēbris corporis Christi, neq; sibi catholica libertas infidelium iugū patiat imponi. Extra em̄ donū diuinā gratiā, & extra sacramenta habentur sunt salutis humānā, q; negantes naturā nostrā carnis in Christo & euāgelio cōtradicunt, & symbolo reluctant, nec sentiūt se in hoc p̄ruptū sua obcēatione deduci, vt nec in passionis dñicā, nec in resurrectōis veritate cōsistant, q; a vtrūq; in saluatore vacuaſ, si in eo nostri generis caro nō credit. In qbus isti ignorātiā tenebris, in quo hactenus desidiaz̄ torpore iacuere, vt nec audita disceret, vel lectione cognosceret, quod in ecclesia dei in omnī ore, tā consonū est, vt nec ab infantū linguis veritas corporis, & sanguinis Christi inter cōis sacramenta fidei taceat. Quia in illa mystica distribūtionē spiritualis alimoniāe hoc impari, vt accipientes virtutē cōcelestis cibi in carnē ipsius q; ea ro nostra factus est, trāseamus. Vnde & ad cōfirmationē charitatis vestrae q; laudabilis fide ini mīcis veritatis obnīt, apte atq; opportune sermone affectuq; apostoli vtat, & dicā, propterea & ego audiēs fidē vestrā q; est in Chō Iesu, & dilectionē in oēs sanctōs, nō cesso grās agēs pro vobis, memorī vi faciēs in oratōibus meis, vt deus dñi nři p̄ gloriā det vobis sp̄m sapientiā, & reuelatiōis in agnitiōe eius illuminatos oculos cordis vī, vt sciat q; est spes vocatiōis eius, q; diuitiā, gloriā hereditatis eius in sanctis eius, & q; sit supereminēs magnitudo virtutis eius in nobis q; credimus secundū operationē potentiae virtutis eius quā operatus ē in Christo, suscitā illū à mortuis, & cōstituens illū ad dexterā suā in cōcelestibus supra omnē principiū, & potestatē, & virtutē, & dñationē, omne nomē quod noīat, nō solū in hoc seculo, sed in futuro, & oīa subiecit sub pedibus eius, & ipsum dedit caput supra omnē ecclesiā, q; est corpus ipsius, plenitudo eius q; oīa in oībus adimplēt. Dicant hi aduersarij veritatis qn̄ oīpotēs pater vel secundū quā naturā filiū suū sup vniuersa prouexerit, vel cui substātiā cuncta subiecerit, deitas em̄ verbi par in oībus, & consubstātiālis est patri, & sempiternā atq; intēporalē vna eademq; potentia est genitoris & geniti. Creator qppē oīm naturā, qm̄ p̄ ipsum oīa facta sunt, & sine ipso factū est nihil, superest oībus q; creauit, nec vñq; creatori suo nō fuerunt subiecta q; cōdidit. Cui propriū, & sempiteruū est, nec aliunde q; de patre, nec aliud esse q; pater est. Huic si addita est p̄tās, si illustrata dignitas, si exaltata sublimitas, minor erat prouehente qui creuit, nec habebat diuitias eius naturāe cuius indiguit largitate. Sed talia sentiente, in societa tē suā Arrius rapit, cuius pueritati multū hēc suffragat impietas, negās verbo dei humanam inesse naturā, vt dū humilitatē in dei maiestate fastidit, aut fallat̄ in Christo afferat imaginē corporis, aut oēs actiones eius, passionesq; corporeas deitatis potius fuisse q; carnis. Quodlibet aut̄ defendere audeat prorsus, insanū est, q; nec pietas fidei, nec ratio recipit sacramēti, vt aliquid passa sit deitas, aut in vlo mētita sit veritas. Impassibilis tiḡi dei filius, Deus cui cū patre, & sp̄ū sancto, vna incōmutabilis trinitatis essentia, hoc quod est esse ppetuū est, in ea plenitudine tpiq; sempiteruū confilio fuerat p̄stituta, & prophetica dictōe atq; gestōe significatiōne promissa, factus filius hoīs, non sua cōuerſione substātiā, sed nostrā assumptōe naturā venit q̄rere & saluare qd perierat. Venit aut̄ nō locali accessu, nec monitione corporea tanḡp̄lens factus vnde abfuisset, aut illinc recessurus vñ venisset, sed venit p̄ hoc qd erat visibile, & cōe cernētibus declarādus, humanā scilicet carnē atq; animā in visceribus virginis matris accipiens, vt manēs in forma dei, formā serui sibimet & similitudinē peccati carnis vñiret, per quā non minueret diuina hūanis, sed augeret hūana diuinis. Talis em̄ erat oīm à primis ducta genitoribus causa mortaliū, vt originali pctō transente p̄ posteros nullus p̄cenā dānationis euaderet, nisi verbū caro fieret, & habitaret in nobis, in ea scilicet natura q; nostri & sanguinis esset & generis. Propter qd dicit ap̄lus. Sicut p̄ vnius delictū in oēs hoīes in cōdemnationem sic & p̄ vnius iustitiā in oēs hoīes ad iustificationē. Sicut em̄ p̄ inobedientiā vnius hoīis peccatores constituti sunt multi, ita & per vnius hoīis obedientiam iusti constituentur multi. Et iterū. Quia em̄ per hoīem mors, & per hoīem resurrectō mortuor̄, & sicut in Adā omnes moriuntur, ita & in Chō omnes viuiscabuntur. H̄i vtiq; omnes q; licet in Adam sunt nati, in Christo tamen inueniuntur renati, habētes fidei testimoniu, & de iustificatiōe grā & de coiōne naturā, quam q; susceptam ab vnigenito dei filio i vtero Daudicā virgis diffitetur, ab omni sacramento christiana religiōnis alienus est, & nec sponsam agnoscens, nec sponsam itel ligens, nuptiali non potest interesse conuiuio. Caro em̄ Ch̄i velamen est verbi, quo oīs qui Ch̄m consitetur, itegre induitur. Erubescens autem illud, & quasi idignum refutans, nullū

exo

ex eo habebit ornatū, ac licet se regio inserat festo, sacrīq; se epulis importunus immisceat, discretionē tñ regis fallere improbus cōiuia nō poterit, sed sicut ipse dñs protestatus est, tolletur legatis manibus & pedibus, & mitteat in tenebras exteriōres, ybi erit fletus & stridor denū. Vnde q;cunq; in Ch̄o nō confiteat corpus humanū, nouerit se mysterio incarnatiōis indignū, nec eius sacramēti habere cōsortiū, qd ap̄l̄us p̄dicat dicens, q; mēbra sumus corporis de carne eius & ossibus eius. Propter hoc relinquet homo patrē & matrē, & adh̄erebit vxori suę & erunt duo in carne vna. Et exponēs quid per hoc significet, adiecit. Sacramētū hoc magnum est. Ego aut̄ dico in Christo & in ecclesia. Ab ipso ergo principio generis hūani, Ch̄s est denuntiatus in carne vēturus. In qua (sicut dictū est) & erunt duo in carne vna, Vt iq; duo sunt deus & homo, Ch̄s & ecclesia, qua de sponsi carne prodij, quādo ex latere crucifixi manante sanguine & aqua sacramētū redēptionis & regenerationis accepit. Ip̄sa est em̄ noua conditio creature hūana, q; in baptisme non indumento vere carnis, sed contagio dānat̄ vētu statis exuitur, vt efficiat homo corpus Christi, q; & Ch̄s corpus est hoīs. Vnde non deūtanū dicimus Christū, sicut h̄retici Manichæi, nec hominē tantū, sicut h̄retici Fotiani, nec ita hominem, vt aliquid ei desit quod ad humanā certum est pertinere naturam, siue animā siue mentē rationabilē, siue carnē quā non defēcimā sumpliit, sed factā de verbo in carnem conuerso atq; mutato, q; tria falsa & vana Apollinistaḡ h̄reticōꝝ tres partes varie protulerūt. Nec dicimus, q; beata virgo Maria hoīe sine deitate cōceperit, q; creatus à spū sancto, postea sit suscep̄t̄ a verbo, quod Nestoriū p̄dicantē merito iuste q; dānauimus. Sed dicimus Chriſtū dei filiū deum vē natum de deo patre, sine vlo initio tēporis, eundemq; hominē vē natum de matre homine certa plenitudine tēporis, nec eius humanitatēm qua maior est pater minuere aliquid eius natura, à qua et̄ qualis est patri. Hoc aut̄ vtrūq; vnu est Ch̄s q; verissime dixit, & secundū dēū ego & pater vnu sumus, & secundū hoīem pater maior me est. Hanc fidem dilectissimi verā & indissolubilē, qua sola veros efficit christianos, quamq; vt intelligimus & probamus p̄ studio, & laudabili amore defenditis, perfeueranter tenete, & constanter afferite. Et qm̄ oportet vos post diuinū auxilium etiā catholicōꝝ principum grām p̄meri, humiliter & sapienter exposcite, vt petitioni nostrā qua plenariā īdici synodū postulamus, clementissimus imperator dignetur annuere, quo citius adiuuante misericordia dei, & sanis fortitudo augeat, & morbidis si curari acquireant, medicina prestetur.

¶ Epistola. XII.

¶ Leo Episcopus & sancta synodus quae in vrbe Roma conuenit,

Theodosio augusto.

Literis clementiꝝ vestrā quas dudu ad beati Petri apostoli sedem pro catholicā fidei amore misisti, tantā fiduciā sumptim⁹ defendēdā, p̄ vos veritatis & pacis, vt in causa tam simplici, tamq; minuta, nihil putaremus posse existere quod noceret, p̄fertim cū ad episcopale cōcilii quod haberit apud Ephesum p̄cep̄tis tam instrūcti sint mis̄fi, vt si scripta quae velad sanctā synodū vel ad Flauianū episcopū detulerunt, Episcopoꝝ publicari auribus Alexandrinus permisisset antistes. Ita manifestatione purissimā fidei quam diuinitus inspiratā & accepimus & tenemus, omniū congresionum strepitū quievisset, vt nec imperitia vltra desiperet, nec occasiōē nocendi & mulatio reperiret. Sed dū priuat̄ cause religionis exercēt obtentu cōmisum est impietate paucog; quod vniuersam ecclesiā vulnēraret. Cōperimus em̄ non incerto nuntio, sed fidelissimo rebz que geste sunt, narratore Hilario diacono nostro q; vix ne subscribere cogere, effugit, conuenisse ad synodū, plurimos sacerdotes, quoꝝ vt iōꝝ frequentia collationi & iudicio p̄fuerit, si is q; sibi locū principale venibat, sacerdotalē moderationē custodire voluisset, vt (sicut moris est) omniū sentētijs ex libertate prolatis, id tranquillo & a quo cōstitueret examine quod & fidei cōgrueret, & errantibus subueniret. In ipso aut̄ iudicio nō oēs q; conuenerant interfuisse cognouimus. Nā alios reiectos, alios didicimus intromissos, q; pro supradicti sacerdotis arbitrio impij subscriptiōnibus captiuas manus dederāt, & nocitura scirent, nisi imperata fecissent. Taleq; ab ipso prolatā esse siniam, vt dū homo vnu impeti, in omnē ecclesiā seuiret. Quod nostri ab apostolica sede directi adeo impiū & catholicē fidei contrariū esse viderunt, vt ad consentiendū nulla potuerint oppressionē cōpellī, constanterq; in eadē synodo (vt decuit) fuerūt protestati nequaq; id quod constituebat sedē apostolica recepturā, qm̄ reuera omne christianā fidei sacramētū (quod absit) a tēporibus vestra pietatis excindif, nisi hoc scelestissimū facinus qd cuncta sacrilegia excedit, aboleatur. Quia vero diabolica nequitia subtiliter fallit incautos, & ita quorundam imprudentiā per similitudinem pietatis illudit, vt pro salubribus persuadeat nocitura, remouete quae sumus aurem à vestrā pietatis conscientia in periculum religionis & fidei. Quod secularibus negotijs legum vestrarum & quitate conceditur in rerum diuinarum

k 3 pertra-

Epistola Leonis pape.

per tractioē p̄stare, vt Christi euāgeliō vim non inferat humana p̄sumptio. Ecce christianissime & venerabilis imperator cū colacerdotibus meis implēs erga reuerētiā clementiae vestrā synceramoris officiū, cupiensq; vos placere p̄ oīa deo, cui pro vobis ab ecclesia supplicat, ne ante tribunal Ch̄ri dñi rei de fūleto iudicemur. Obscuramus corā vnius deitatis infeparabili trinitate, q̄ tali facto lēdit, cū ipsa vestri sit custos & auxtrix imperij & coram sanctis angelis Christi, vt oīa ī eo statu manere iubeatis, ī q̄ fuerūt ante oē iudicū, donec maior ex toto ob sacerdotū nūerus cōgreget. Nec alieno peccato patiamini vos grauari, q̄a quod necesse est nos dicere, veremur ne cuius religio dissipat, indignatio protocet. Præ oculis habete & tota mētis acie reuerēter accipite beati Petri gloriā & cōes cū ipso oīm ap̄loꝝ coronas, cūctorūq; martyꝝ palmas, qbus alia nō suit cā patiēdi, nisi cōfessio verę diuinitatis & verę hūanitatis in Ch̄ro. Cui sacramēto qa impie nunc à paucis imprudētibus obuiat, oēs partiuē ecclesias n̄ rāge oēs manuetudini vestrā cū gemitibus & lachrymis supplicat sacerdotes, vt q̄ & n̄i fideliter reclamarūt, & eisdē libellū appellationē Flauianus ep̄us dedit generalē synodū iubeatis intra Italiā celebrari, qua oēs offensiōes ita aut repellat aut mitiget, ne aliquid vltra sit, v̄l in fide du biū, vel in charitate diuīsum. Cōuenientibus vtcq; orientalū prouinciarū ep̄is, quoꝝ si qui su- perati minis atq; iniurijs à veritatis tramite deuilarūt, salutaribus remedis ī integrū reuocen tur, ipſiq; quoꝝ est causa durior si consilijs melioribus acquiescat, ab ecclesiā vnitate nō dis- cedat. Quam aut̄ post appellationē interposita hoc necessest postule, canonū Nicæ habi- torū de cōcreta testant, q̄ à totius mūdi sunt sacerdotib⁹ cōstituta, q̄q; subter adnexa sunt. Faue te catholicis vestro more parentumq; vestroy, date defendēdāx fidei libertatē, quā salua cle- mētia v̄r̄ reuerētiā, nulla vis, nullus poterit mundanus timor auferre. Cū em̄ ecclesiā cau- sa statū regni vestri agamus & salutis, vt prouinciarū v̄r̄ quieto iure potiamini, defendite cōtra hāreticos incōcūsum ecclesiā statū, vt & vestroy Christi dextera defendat imperiū. Da- ta tertio Idus Octobris, Asterio & Prothogene viris clarissimis cōsulibus, æra qua supra.

Epistola. XIII.

B **S** Leo ep̄us & sancta synodus q̄ ī vrbe Roma conuenit, Pulcherrimæ Augustæ.
I epistolæ quoꝝ in fidei causa ad pietatē vestrā directe sunt, per nostros clericos perue- nissent, certū est remedium vos his rebus quoꝝ cōtra fidē facte sunt, aspirante vobis dño, preſtare portuisse. Quādo sacerdotibus, quādo christianiæ religioni aut fidei defūtis. Sed cū ad manuetudinē vestrā adeo non potuerint peruenire q̄ missi sunt, vt ad nos vix vnuſ illog Hilarius diaconus noster fugiens fit reuersus, iteranda scripta credidimus, vt validiores preces noſtrę esse meream̄, ipsorumq; uē ad clementiam vestram non peruerunt exempla subiecimus, amplioribus vos obtestationibus obsecrant, vt quanto acerbiora fa- cta sunt, qbus pro ſede regia vos conuenit contrahere, tanto maiore gloria curam eius ī qua excellitis religionis habeatis, ne catholicæ fidei integritas vlla humanarū cōcertationū occa- ſione violet. Quæ em̄ cōgregata apud Ephesinam synodū ſopienda & ſananda pacis reme- dia credebantur, hec nō ſolum in maiora pacis diſpendia, ſed (quod nimis dolēdū eft) etiam in ipſius fidei qua christiani ſumus, excidia proceſſerunt. Et iñ quidē qui miſſi ſunt, quorumq; vnuſ vim Alexandrini episcopi ſibi omnia vndicantis effugieſ, regeſtaz nobis ordinē fi- deliter nuntiauit. Reclamauerunt in synodo ſicut oportuit vnuſ hoīs non tam iudicio q̄ furō- ri, protestantes ea q̄ per vim metumq; gererētūr sacramētis ecclesiæ & ipſi ſymbolo ab apo- ſtolis instituto p̄iudicare nō poſte, nec ſe ab ea ſide vlla iniuria ſeparādos quam plenissime ex- poſitā atq; digeſtā à ſede beati ap̄oſtoli Petri ad sanctā synodū detuliffent. Cuius recitatio po- ſcētibus Ep̄is nō fit admissa, vt ſilicet remota ea ſide q̄ patriarchs, prophetas, ap̄oſtlos, & mar- tyres coronauit, glatio Iefu Christi dñi noſtri ſecūdum carnē, & verę mortis ac resurrectiōis eius cōfessio (quod horremus dicere) ſolueretur. Scripsimus de hac re vt potuimus ad glorio- viſſimū principē, & quod eſt maximū ch̄riānū. Cuius ep̄le pariter exēpla subiecimus, vt fidē qua Renatus p̄ dei grām regnat, nulla ſineret nouitate corrumpi. Quoniā Flauianus ep̄s in no- ſtra oīm cōmunione p̄ficit, atq; hoc quod factū eſt ſine cōſideratiōe iuſtitie & cōtra oīm ca- nonū disciplinā ratū haberi ratio nulla p̄mittit. Et q̄a diſſenſionis ſcādalū nō abſtuliffet Ephe- fina synodus, ſed auxiſſet, habēdi intra Italiā concilium & locus cōſtituere, & tēpus omnibus querelis & p̄iudicijs partis vtriusq; ſuſpēſis, quo diligētius vniuersa quoꝝ offensiōne ḡnauerāt, retractent, & abſcq; vulnere fidei, abſcq; religionis iniuria, in pacē Ch̄ri redeant, ſint sacerdo- tes, & ſoli auferant errorē. Quod vt obtinere meream̄, p̄batissimē nobis fidei pietas tua q̄ labores ecclesiæ ſemp adiuiuit ſuppliacionē n̄am apud clementissimum principē ſue ſpeciali- ter à beatissimo Petro ap̄oſtolo legationē commiſſam dignē aſſerere, vt priuq; ciuile hoc ex- itiale bellum intra ecclesiām hoc conualeſcat, redintegrādē vnitatis copiam deo auxiliante concedat, ſciēs imperij ſui viribus p̄futuꝝ, quicquid catholicæ libertati benigna ipſius fuerit dispo-

Epistole Leonis pape.

Fo. CXCIII.

dispositione collatum. Data pridie Idus Octobris, Astero & Prothogene viris clarissimis cō
fribus, æra qua supra.

¶ Epistola. XIII.

¶ Leo Episcopus Pulcherrimæ Augustæ, &c.

Gaudere me plurimū & exultare in dño pietatis tute scripta fecere, qbus euidenter A
ostēdūtur, q̄tū catholica diligas fidē, & q̄tū hæreticū detesteris errorē. Hæresis q̄p
pe est nimis impia, & euāgeliō veritatis inimica q̄ non portionē aliquam lādere,
sed ipsa religionis christianæ conat fundamēta cōuellere, negās sempiterni patris
filiū sempiternū de vtero beatæ virginis matris verā carnē n̄rā sumpsisse naturā, & eos dāna
tione pcellens, q̄ ab euāgeliō & apostolica fide nullo deduci errore potuerūt, illud q̄ fruſtra
piendēs qd Nicænæ synodi fidē tenet, cuius eū cōstat eē alienū gloriōſissima Auguſta. Vn
de q̄ nō deserit ecclēſiā suā diuina protectione, dicēte dño. Ecce ego vobisq̄ ſum oibus diebus
vſq; ad cōſummationē ſeculi, eodēq; ope & tpe ſpūs dei & clemētię vīe ſolicitudinē & curā
noſtri cordis accēdit, vt de remedijs pcurādiſ, eadē vtriq; cuperemus, q̄ prius popoſci. Nūc
quoq; inſtatiū peto, maiore vīe fiducia depcandi, poſteaq; pſidiū venerādæ exhortationis
accepi, ſperans affuturā mifericordiā dei, vt cooperāte veftra clemētiā, peſiferi erroris poſ
ſit morbus auferri, vt quiq; ipſe inſpirante atq; auxiliāte potuerit ſalubriter fieri, cū vīe fi
dei laude pagat, qm̄ reſhūanæ aliter tutę eē non poſſunt, niſi q̄ ad diuīnā confeſſionē ptinent
& regia, & ſacerdotalis defendat autoritas. Data decimoſexto Calēdas Aprilis, Valētiniano
augusto septimo, & Ameno viris clarissimis confribus, Aera, CCCC. LXXXVIII.

¶ Epifola. XV.

¶ Leo Eps Martiano Faustoq; presbyteris.

Bonor op̄ & ſpūaliū ſtudioz deū autore eē nō dubiū eft, q̄ q̄ incitat mētes adiu
uat actions. Quod nobis pſenti experimēto euiderē appetuit. Si quidē inter discre
taꝝ ſpatia longinqua regionū vnū ſumplerint corda noſtra cōſiliū, vt quod a nobis
deſiderabatis, eo vobis tpe quo epl̄e veftrae mittebanī, occurrerit. Si tñ dilectiōi ve
ſtre tradi ſcripta noſtra potuere, q̄ non ſolū apololice ſedis autoritate, ſed etiā sanctę ſynodi
quę ad nos frequēs cōuenēt, vnamitate directaſunt, vt in hiſ q̄tā curā totius ecclēſiæ ha
beamus, apparet, hortādo ſcilicet oīm ſidelii mētes & clemētiſſimoy principum pſidia ad
deſenſionē fidei poſtulando, quoꝝ pioſ & catholicos animos non diſfidimus opē atq; auto
ritatē ſuam iuſtiſ petitionibꝫ pſtituros, quo citius auxiliante dño pnicioſa hæresis & dudum
sanctoroꝝ patꝝ autoritate daminata quę nup Ephesi male adiuta eft, auferat. Interim vero de
operā quantū fieri p̄ veftra dilectiō vt omnibus ecclēſiæ filiis innotescat, quod impium ſen
ſum ſecundū doctrinā euāgeliō & apololica p̄dicamus. Quia licet plene quā ſemp fuifſet,
atq; eēt catholicorꝝ ſnīa ſcripſerimus, tñ nunc quoq; ad cōfirmandas oīm mētes non paꝝ ex
hortationis addidimus. Memor em̄ſum me ſub illius noīe pſidere, cuius à dño Iefu Christo
eſt glorificata confeſſio, & cuius fides oēs quidē hæreses deſtruit, ſed maxime impietatē pſen
tis erroris expugnat, & intelligo mihi aliud non licere q̄ vt oēs conatus meos ei cauſe in qua
vniverſalis ecclēſia falus infeſtat, impēdam. Ne autē aliqua negligētię occaſione ſcripta no
ſtra ad vos non potuerint puenire, exemplaria eorundē nunc mittēda credidimus, vt nullo
modo fidei quam defendimus, p̄dicatio n̄rā notitię ſubtrahat. Data decimoſexto Calendas
Aprilis, Valētiniano Auguſto. VII. & Ameno. V. CC.

¶ Epifola. XVI. ¶ Leo efs Theodosio Auguſto, &c.

Omniſbus quidē vīe pietatis epiftolis inter eas ſolicitudines quas pro fide pati
mur ſpēm nobis ſecuritatis maximā pſtitifſis Nicænū cōmendando cōſilium, adeo
vt ab illo (ſicut ſepe iā ſcribitis) non patiamini ſacerdotes dñi deuiare. Sed ne aliquid
in p̄iudiciū catholicē deſenſionis viderer egifſe de ordinatione eius qui Cōſtantinopolitanus
ceperit ecclēſię pſidere, nihil interim in alterutram partem temere reſcribēdum
putau, non deſenſionē negans, ſed maniſtationē catholicē veritatis expectans. Quod & qua
nimiter ferat obſcro veftra clemētiā, vt cū talē ſe erga fidē catholicam qualē cupimus appro
barit, de ſynceritate ipfius copioſius & ſecurius gaudeamus. Ne vero aliqua illum de noſtro
animō mordeat ſinistra ſuſpicio, occaſionē torii difficultatis amoueo, nec aliqd exigo qđ aut
arduū videat aut dubiū, ſed ad id q̄ nullus catholicorꝝ refutet inuitio. Noti em̄ſunt p̄ vniuer
ſum mundū atq; maniſtati qui ante noſ, ſue grāca, ſue latīna lingua in catholicē veritatis p̄
diacione fulſerunt, ad quoꝝ ſcientiā atq; doctrinam quidam etiā noſtrę etat̄ cedunt, de
quoꝝ ſcriptis par & multiplex proferi inſtructio. Qū ſicut Nestorianā heretiſ deſtruxit, ita
etiam hunc q̄ nūc repullulat abſcidit errorem. Relegat itaꝝ ſolicite quoꝝ à ſanctis patribus in
incarnationis dominicę ſides fuerit cuſtodiata ſemperq; ſimiſter p̄edicata, & ſanctę memorię

Epistole Leonis pape.

Cyrilli Alexadrini ep̄i ep̄lam qua Nestoriū corrigere & sanare voluit, prauas p̄dicationes ipsius arguens & euidentius fidē Nicæna diffinitiōnis exponēs, quanq̄ ab eo missam apostolice sedis scrinia suscepereā p̄cedentiū sensui p̄spexerit consonantē, Ephesinæ etiā synodi gestare censem, qbus contra Nestorij impietate & à sancta memorie Cyrillo inserta, & allegata sunt de incarnatione dñi catholicorum testimonia sacerdotiū. Non aspernet etiā meā ep̄istolā recensere, quā pietati patrū per oia cōcordare reperiet. Cūq; se hoc quod eidē profutus sit expeti, desiderariq; cognouerit, catholicorum sententijs toto corde cōsentiat. Ita vt syncera cōionis fidei professionē absolutissima subscriptione corā omni clero, & vniuersa plebe declareret, apostolicā sedi & vniuersis dñi sacerdotibus atq; ecclesiis publicandā, vt pacificato p vñā fidem mundo possimus oēs dicere quod angeli nato de Maria virgine saluatore cecinerunt, gloria in excelsis deo, & in terra pax hoībus bona voluntatis. Quia vero & nos & beati patres nři, quoq; doctrinā & veneramur & sequimur, in vnius fidei cōcordia sumus, sicut prouinciarum oīm protestant antistites, agat clemētia vestra deuotissima fides, vt q̄ primū ad nos Cōstantinopolitani ep̄i, quia debet probati & catholicī sacerdotis scripta pueniant, aperte scilicet, atq; dilucide protestātia, p̄ si quis de incarnatione verbi dei aliud aliqd credit aut asserat q̄ catholicorum & mea professio protestat, hunc à sua cōione secerat, vt ei fraternā in Christo charitatē merito possimus impedire. Vt aut̄ salubribus curis velocior pleniorq; auxiliātō do mino per vñā clemētia fidē p̄stet affectus, ad pietatē vestrā frēs & coēpos nostros Abundiuū & Asteriuū, sed & Basiliuū & Senatorē pb̄os, quoq; mihi deuotio ē probata direxi, p̄ quos q̄ nostrę formā sit fidei manifestatis instructionibus quas misimus, possitis dignāter agnoscere vt si Cōstantinopolitanus antistes in candē confessionē toto corde cōsentit, securi (vt dignū est) de ecclesiastica pace lētemur, neq; aliud residere videāt ambigū, vt de superfluis foritan suspicionibus laboremus. Sin vero aliqui à puritate nostrę fidei atq; patrū autoritate dissentiunt, conciliū vniuersale intra Italiam sicut synodus q̄ ob hanc causam Romę cōuenerat, mēcū petit, clemētia vñā concedat, vt in vñā cōuenientibus oībus his q̄ aut ignorātia, aut timore p̄ lapsi sunt correctōis remedijs cōsulatur, nec cuiq; vltra sit libege ita Nicæna synodi facere mētionē, vt eius fidei inueniat esse contrarius. Quoniā vniuersit̄ & ecclesiē & vñtrō hoc imperio profutus est, si vnius deus, & vna fides, vnu sacramentū salutis humānū, vnius totius mūdi cōfessione teneatur. Data decimo septimo Calendā Auḡusti.

¶ Leo Ep̄s Pulcherrimæ Auḡustæ. ¶ Epistola. XVII.

D **G**AUDEO fidei clemētia vñā q̄ religiōsum studiū dignāter impēditis, vt pax ecclesiastica renouef, q̄ eorundē dissentionibus videt̄ esse turbata. Debet em̄ hoc vñā specialiter glorię, vt ablati oībus scandalis q̄ contra catholicā fidē inimicus excitauerat, vna eadē q̄ sit p̄ totū mundū confessio veritatis, q̄ facilius certiusq; reparabitur si prauoq; sensuū nulla semina, nulla vestigia relinquant. Quod tñ mea p̄ partiū est, p̄terire nō debeo, vt scilicet qd de incarnatione filii dei à Cōstantinopolitano ep̄o teneat, agnoscā, p̄sertim cū in ordinatōe ip̄ius dura p̄cesserint, taliaq; ad nos debuerit scripta dirigere q̄ illū à cōtagione huius q̄ nuper emerit, erroris alieni euideret ostenderet. Optans itaq; securā cū eo habere cōcordiā, grām q̄ illi fraternae charitatis impendere, scribere ei interim distuli nō dilectiōnē negans, sed manifestationē catholicē veritatis expectans. Simplex em̄ est atq; absolutū, qd posco, vt remoto longāe disputationē labore, sanctę memorię Cyrilli Alexadrini ep̄i ep̄stolę quā ip̄se ad Nestoriū miserat, acquiescat, in qua & errorē Nestorij arguit & fidē Nicēnę definitionis expoluit, & ep̄lē meę que ad sanctę recordationis Flauianū ep̄m est directa, cōsentiat. Quibus vigilanter inspeccis, Cōstantinopolitanus antistes repudiandū sibi quod ausa est cōtra puram & singularē fidem imperiū insipientia definire incunctanter agnoscat, q̄a & mea & sanctoꝝ patrū de incarnatione dñi consors & per omnia & vna cōfessio est. Quam si quis & stimauerit nō sequendā, ip̄se se à cōp̄age catholicē veritatis abscondet, cū tñ nos vñ in integrū oīa reuocēt optemus. Ad effectū vero salubriū dispositionū velocius obtinēdū, fratres & coepiscopos meos Abundiū & Asteriuū, sed & Basiliuū & Senatorē pb̄os probatissimos viros misi, qui clemētia vestrē formam fidei secundū doctrinam venerabilium patrum p̄dicamus, offerrēt, & remotis circulocationibus, qbus obscurari veritas solet, qd de incarnatione filii dei à totius orbis p̄batis sacerdotibus defensum fuisset, ostēderet. Quos post diuinā grām sancto vñā pietatis auxilio dignū est adiuvari, ne in totius ecclesiē perturbationē imprudens p̄cedat cōtentio, cū correctiōe adhibita omnes oporteat in vnius cōfessiōis redire cōcordiam. A qua si forsan ab ali quibus discrepat, vniuersale cōcilium sacerdotū haberi intra Italiam clemētia vñā annuente iubeat, quo remota arte fallēdi, tandem pateat quid altiore tractatu aut coerceri debeat, aut sanari. Data tertiodécimo Calēdas Auḡusti, Valētiniano, Auḡusto. VII. & Ameno viris clarissimis consulibus, xera qua supra.

¶ Pulcher.

Epiſtole Leonis pape.

Fo. CXCV.

¶ Pulcherrime Auguſte p Theofſicū magiftrianū.

¶ Epiftola decima octaua.

Religiosam clementiæ vestræ ſolitudinē, quā catholicæ fidei indefinēter ipendi A
tis p omnia recognoſco, & deo gratias ago, q̄ tantā vniuersalis ecclesiæ curā ha-
bere vos video, vt quod iuſtitia & beniuolentia congruere arbitror confidēter
infuueni, quo celerius q̄ proprio Chriſto pietati vestræ ſtuſio irreprehensibi-
liter hac tuis geſta ſunt ad gratulādum pducatur effectū. Quod ergo synodū Calcedonē
ſem haberi clementia vestræ pcepit cū à me vt in Italia haberet māuetudo vestræ retine-
at poſtulatū, vt omnes noſtræ, partī ſuas conuocati antiftites ſi ſecuritas tēporis ſuppteret cō
uenirent, adeo tñ non aſpernāter accepi, vt binos de coeſis meis & compreſbyteris ordi-
narem, qui vicem meā implere ſufficeret datis ad venerabilē synodū cōgruentibus ſcriptis
quibus fraternitas aduocata cognoſceret, quā formā ſeruare in hac diuina diuina debet, ne
villa temeritas aut fidei regulis, aut canonū ſtatutis, aut benignitatis remedij obuiaret. Si-
cut em̄ à principio huius cauſe frequentiſſime ſcripsi hāc inter diſcordes ſenſus & carnales
xmulatōes moderationē volui cuſtodiri, vt integratī qdem fidei nihil euelli, nihil licet
apponi, ad vnitatē vero pacē q̄ redēutib⁹ remedii veni pſtare. Quia tūc operū diaboli po-
tentiae deſtruunt, cū ad dei & proximi dilectionē hoīm corda reuocantur. Sed q̄ contraria
tūc his monitis atq; obſeruatōibus meis acta ſint multū eſt explicare, nec opus ē epiftolari
pagina cōprehēdi, qđ i illo Epheſino nō iudicio, ſed latrocinio potuit ppetrari. Ibi prima-
tes synodi nec refiſtētibus ſibi fratribus nec cōfentiētibus pceperūt, cū ad infringēdā catho-
licā fidē, & ad execrabilē hærefim roborādā alios priuilegio honoris exuerint, alios cōfor-
tio ipietatis infecerint, ſeuiores pfecto in eos, q̄ ſluadē ab innocētia ſeparabāt, q̄ in il-
los, q̄s beatos cōfessores pſequēdo faciebat. V erunt h̄ia tales ſibi maxime ſua iniuitate
nocuerūt, & maioribus vulneribus diligētor eft, adhibēda medicina, nullis vñq̄ epiftolis
definiui etiā talibus ſi reſiſpicerēt veniā denegandā. Et q̄uis incōmutabiliter inimicissimā
Chriſtianæ religioni hærefim deteſtemur, ipſos tñ ſi corrigan, & digna ſe ſatisfaciōe puri-
fiçet, ab ineffabili mia dei, nō iudicamus alienos, ſed potius cū gemētibus geminus, cū flen-
tibus flemus, & ſic utinam iuſtitia commotōis, vt nō amittamus remedia charitatis. Quod
ſicut pieras vña cognolit nō verbis ſolis pmitit, ſed etiā factis doceat. Siquidē pene omes
qui in cōlensum pſidētiū aut traducti fuerāt, aut coacti refiſtēdo, qđ ſtatutū fuerat ab illis,
& cōdemnādo qđ ſcripſerāt ppetua culpa abolitionē & apostolicæ pacis gratiā ſunt ade-
pti. Si ergo clementia vña ppoſitū noſtrū cōſiderare dignet, pbat in eo cōcilio cūcta geſ-
iſiſe, vt fine cuiusq̄ ania detrimēto hærefes tñ obtineret extincō, & ob hoc circa autores
ſeuifimorū turbinū quiddā cōſuetudinis minuiffe, vt ad indulgētiā poſtulandā cōpūctōe
aliqua poſit eoz tarditas excitari. Qui etiā poſt illud iudicium ſuū tam impium q̄ iniuitū
non ſunt catholicæ fraternitatit ita honorabiles vt fuerūt, tuas tñ adhuc obtinēt ſedes, &
epifcopatus ſui honore potiunt aut p verā & neceſſariā ſatisfactionē pacē ecclesiæ receptu-
ri, aut ſi hærefim (quod abſit) tuebūtur profesionis ſuā merito iudicandi. Data tertio deci-
mo Caleñ. Auguſti. Helpidio. V. C. cōſule.

¶ Epiftola XIX.

¶ Leo eps, Fausto, Martino, Petro, Manuheli, Iob, Antiocho Abrahamo, Theodoro, Pien-
tio, Eufebio, Helpidio, Paulo, Asterio & Charaso pbſis & Archimandritis, & Iacobo dia-
cono, & Archimandritæ.

Causa fidei i qua ſalus Christiana cōſiſit multa me ſolitudine laborare cōpellit B
metuētne prauitas que in ſuis fuerat amputāda principiis proceſſu tēporis &
pertinacior fiat & latior. Nā cum clementiſſimus imperator talia ad nos ſcripta
direxit, quibus ſolitudinē ſuam pro pace vniuersalis ecclesiæ demonstraret, &
ipſe Cōſtātinopolitanus eps, & i qui eundē confeſcarant, ppter id qđ ad ordinē noui an-
tiftites pertinebat, nihil nobis de compreſſis vel abdicatis erroribus indicarūt, quafi in illa
ecclesiā nullū ſcādālū, nulla extiſſet offenſio, aut nō pſcipue fuerint ordinati ad meritū de-
mōstrādū, ſi aliena à ſe q̄ catholicorū ſenſibus ſunt aduerfa docuiffet. Ne ergo qđ inter lon-
giq̄ regiōes accidere ſolet, vt nimias dilatōes tēderent veritatis examina, frēs & coeſos
nō ſi Habundii & Asterii, ſed & Basiliū ſenatorē, pbſos pbatifimis viros & pbatifimū
principē cū ſufficiēti paternaz autoritatū inſtructiōe direxerimus. Quos in oīibus fratres
chariſſimi diligētia ac ſolitudine vña cupimus adiutuari, vt ipietas q̄ cæcis auſibus in
extiſſa abrupta pceſſit, ſimplices q̄ſq̄ decipiēdi ulterius nō habeat ptaitem, cū aptiore medi-
cina etiā illis cupiamus p correctiōis remedia ſubueniri, q̄ aut iperitia ſunt laſpi, aut errore
traducti. Et ideo vos q̄ iuſtificamini p fidē, qui catholicā diligentis veritatē & de singulari
ſacramēto ſalutis humanae p ſpiritum ſanctū eſtiſ edoſti, collaborate nobiſcum, & quanta
potestis

Epistole Leonis pape.

potestis deuotione id agite, vt fassitate destruta, & fidei soliditate defensa, securā per totum mundum dei pace potiamur. Data decimo sexto Calendas Augusti, Valentiniano, & Augusto. VI, & Anieno viris clarissimis consulibus, æra qua supra.

¶ Leo Martiano Augusto. ¶ Epistola. XX.

Sancū clementiæ vestræ studiū quo ad reparatiōne pacis ecclesiasticæ synodū habere voluistiis adeo libēter accepi, vt quīs eā fieri intra Italīā poposcissem, & aptius expe-
ctari tēpus optasse, quo scilicet plurimi possent ep̄i etiā de longinquis prouincijs euo-
cari, mox tā vt mihi p̄i tatis vestra scripta sunt tradita & Bonifaciu de cōp̄bris meis
ab vrbe direxerim, & de ep̄is fratrē meū Paschafū de Sicilia fecerim nauigare, q̄ vicē meā suf-
ficienter implerēt, datis p̄ eosdē ep̄istolis ad eos q̄ legationē ante suscepserant, vt ipsi quoque
p̄dicitis adimplēdas partes meæ p̄sentiæ iungerent. Vnde quīs nimis arctus dies synodo fuerit
constitutus, spero tn affutus & op̄otentis auxiliū, quo oēs valeant ad p̄finiū tēpus occurrere,
& vñanimiter cū sancta fraternitatē assensu qua vniuersali ecclesiæ congruant definire. Cō-
presa eān vel remota in quietudine ac prauitate paucorū facile firmabit probāda concordia, si
in eā sīde quā euāgelicis & apostolicis p̄dicationib⁹ declaratā p̄ antiquos patres nostros ac-
cepimus & tenemus, omniū corda cōcurrant, nulla penitus disputatōe cuiusq̄ retractatōis ad-
missa, ne p̄ vanā fallacēq̄ versutiā aut infirma videant aut dubia q̄ in ip̄o lapide angulari Chri-
sto fundata sunt & sine fine māsura. Hoc nobis indefinenter oratibus, vt à sacramento singu-
laris fidei nemo inueniat alienus, sed dānata ī impietate hærefeo nullū de perditōe cuiusq̄ ca-
tholica ecclesia sentiat detrimentū. Quod aut̄ pietatē vestrā de his per quos meas misi ep̄isto-
las oblecaui, nunc quoq; simili fiducia p̄cor, vt vice mea acturos cōmendatos p̄ oīa habere di-
gnemini, quo facilius & diligentius q̄ optimo fidei vestræ ordinata sunt studio salubri imple-
antur affectu. Data quartodecimo Calendas Augusti, Adelphio viro clarissimo consule.

¶ Epistola. XXI.

Damuis p̄ Constantinopolitanos clericos ad pietatē vestrā anterescris serim, sum
ptis tñ clementiæ vestræ literis p̄ virū illustrē p̄fectū vrbis filii meū Tatianū, ma-
gnā materiā gratulationis accepi, quia studiohissimos vos ecclesiasticæ pacis agno-
vi. Cui sc̄tō desiderio digna æquitate cōfert, vt quē statū esse cupitis religionis,
eundē habeatis & regni. Nā inter principes christianos sp̄ū dei cōfirmatē cōcordiā, gemina
p̄ totū mundū fiducia roboraſ, q̄a profectus charitatis & fidei vtrorūq; armorū potentia insu-
perabilē facit, vt propiciato per vñā cōfessionē deo, simul & hæretica fallitas & barbara de-
struat hostilitas glorioſissime imperator. Aucta igi per imperialē amicitiā spe cōceleſtiſ auxi-
lii cōfidentius pietatē vestrā pro sacramento salutis hūanæ incitare p̄sumo, ne cuiusq; proca-
ci impudētiq; versutia, quasi de incerto qđ sequendū sit finatis inquiri. Et cū ab euāgelia apo-
stolicaq; doctrina, nec vno quidē verbo liceat diffidere, aut aliter de scripturis diuinis sapere,
q̄ beati apostoli & patres nostri didicere atq; docuerūt, nūc demū indisciplinatē moueant &
impia q̄ſtiones, q̄s oīm mox vt eas p̄ apta fibi corda diabolus excitauit, p̄ discipulos verita-
tis sp̄ū sc̄tū extinxit. Nīmis aut̄ iniquū est, vt p̄ paucorū insipientiā ad cōiecturas opinionum
& bella reuoemur tanq̄ reparata disceptatōe tractandū sit, vtrum Eutices impie fenserit, &
vtrū impie Diocorus iudicarit, q̄ in sancta memoria Flauiani cōdēnatōe se perculit, & sim-
pliciores quoq; vt in eande ruinā prouoluerent īmpegit, quoq; multis iā (vt cognouimus) ad
satisfactionis remedia cōuersis, & veniā de incōstanti trepidatiōe poscētibus, non cuiusmodi
sit fides tractādū est, sed eorū p̄cibus qualiter annuendū. Vnde p̄iſſimā solicitudini vestre quā
de indicenda synodo habere dignamini p̄ legationē q̄ confeſsim ad dementia vestrā deo an-
nuente perueniet, quicqd ad causā utilitatē arbitror p̄tinere, plenius atq; opportunius sugge-
retur. Data nono Calēdas Maij, Adhelefio viro clarissimo cōsule, æra qua supra.

¶ Epistola. XXII. ¶ Leo ep̄s Martiano augusto.

Poscerā quidē à gloriola clemētia vestra, vt synodū quā ad reparandā orientalis ec-
clesiæ pacē, à nobis etiā petitiā necessariā iudicastiſ aliquātis per differri ad tēpus op-
portuniū iuberetis, vt liberioribus ab omni perturbatione animis, n̄ quoq; ep̄i quos
hostilitatis metus detinet, cōuenirent. Sed q̄a p̄io studio humanis negotiis diuina p̄-
ponit, & rationabiliter ac religioſe regni vestri viribus p̄futurum, si nulla sit iace-
dotū sensibus dissonātia, nulla sit in euāgeliū p̄dicatōe discordia, ego etiā vestris dispositōibus
non remitor, optans vt omniū cordibus catholica fides quā non p̄t, nisi vna esse, firmet. A cu-
iūs integritatē & Nestorius antea, & nūc Eutices diuerſis qđē calib⁹ suis quas cōtra syncreti veri luminis fontē de cēno
ſis lacub⁹ diabolice falsitatis hauserūt, Prior itaq; synod⁹ Ephesina Nestoriū cū dogmate suo
merito

merito iusteque dānauit, & quisquis in illo errore p̄sistit ad nullius p̄t spem remedij p̄tinere. Sequēs vero in p̄dicta ciuitate nō possum vocare cōciliū, qđ in euerſionē fidei fuisse cōstat agitatū, qđq; v̄a clemētia amore veritatis catholicis affutura aliud statuēdo q̄sflauit gloriofissime iperator. Vñ p̄ ipm dñm nřm Iesum Ch̄m qui regni v̄i est autor & rector, obteſtor & obſecro clementiā vestrā, vt in p̄nti synodo fidē quā beati patres nři ab apostolis ſibi traditā p̄dicarūt nō patiamini quāſi dubiā retractari, & q̄ olim maiorē ſunt autoritate dānata rediuius nō p̄mittatis conatibus excitari. Illudq; potius iubeat, vt antique Nicenae synodi cōſtituta remota h̄ereticoꝝ interpretatione p̄maneant. Nec me q̄q; vt voluit v̄a clemētia ab illo creditas abesse cōcilio, cū in his fratribus q̄s direxi, i. Paſchaliano & Lucētio ep̄s, Bonifacio & Basilio pb̄fis, ſed & fratre meo Iuliano, quē eoꝝ volui eē participem etiā mea ſit aſſimilāda p̄ntia. Quos auxiliāte Ch̄r̄o ita iacturos eſte confido, vt ea q̄ dño nřo placeat, decernātur, accedēt pietatis vestrā ſtudio, qđ & paci profit & religione ſit custo dia veritatis. Data, VI. Caleñ. Iunij Adelphio viro clarissimo cōſule Era qua ſup.

¶ Epiftola beati Leonis papæ ad Martiānū Auguſtū.

¶ Epiftola vigefimateria. ¶ Leo ep̄s Martiano Auguſto.

Mltam mihi fidutiā ſcribedi ad Clementiā vestrā & literā v̄fā, q̄s venerāter accepī, & coepī mei reuerētēs Cōſtantinopoli ſbuerūt, nō ſola afferōe verboꝝ, ſed ipſis operū effectibus demōſtrantes, ad defenſionē catholicae fidei diuinum in vobis vigeat p̄fidū. Quo vtiq; nō ſolū ecclesiā ſtatus, ſed etiā v̄i robur muniſetur imperij, vt merito eius expectetis ptectionē, cuius colitī ſverity gloriofiffime iperator. Nā vt fratriſ mei Anatholiū cūtius maniſtare integritas, & olim dānati erroris rediuius aſſertor locū in Ch̄i ecclesiā nō haberet, vt catholici ep̄i, q̄s nup h̄ereticoꝝ pſecutio degrauare nō potuit ab iniuſtis reuocarētū exilijs atq; reliquijs btē memorie Flauiani digno honore ſuceptis, ipietate ſuā cōdēnator eius agnoſceret, v̄fā virtutis titulus, v̄fā pietatis ē fructus cui cōſido etiā aliaꝝ insignia accumulāda palmaꝝ, vt ſicut Cōſtantinopolita ecclia recepta aplīca fidei libertate laſtat, ita oēs regni v̄i puincia emūdatas ſe à diaboli dogmatiſ cōtagione gloriētū, vt ergo p̄cedētib⁹ l̄is indicaui frēs meos Lucētēm & Basiliū pb̄fī q̄ ſolicitudinis mee preſ ſoſt iplere direxi, fauori eos pietatis v̄fā in oībus, q̄ ſunt agēda cōmēdā. Nā cū & fratriſ mei Anatholiū ſcriptis & nō oꝝ ſermone cognoverim multos de hiſ q̄ ap̄d Ephesum Diſcori factiōe cōpulſi, de ſtabilibus ſtutatis pēnitēdū ſbuerē cōfēnſum iſcōſtatiſ ſuę veniā poſtulare, & cōiōne catholica ſatifiſacēdēm correcēdū expetere nō fuit taliū negligēda cōuersio, q̄ nō pprio ſensu, h̄i ip̄n pſumptoris ipulſu in h̄e c̄ incidiſſe noſcunt, in q̄bus liberū nō habuere iudiciū. Ne itaq; rēſipiscētiū deſideria moraligior fatigaret, vel incurioſa facilitas temere aliq; & ſine diſcretoe ſuſciperet in iunctū ē ab aplīca ſede directis vt in cōſortiū ſuę deliberatois accito Cōſtantinopolitanę vribis antiſtitē & pestilētā cōtagia nō admittant, & ſanitatis remedia nō negent. Quā induſtria in oībus q̄ neq; ter geſta ſunt emēdādiſ celere iuāte dño conſequēt effectū ſi preparatōi pacis ecclasię op̄e ſua v̄fa pietas dignēt adiungere, vt vobis in terra regnātibus & dei regnū intra vos h̄i mereamini, & catholicā fidē nulla falsitas violet, nulla h̄eretis inqetet, nec cuiq; liceat doctrinā euāgelicā deferere & ſacerdotali honore gaudere. Synodū vero fieri vt meminit v̄a clemētia etiā ip̄i popoſcimus, ſacerdotes puinciaꝝ oīm cōgregari p̄ntis tēporis neceſſitas nulla rōne p̄mittit, qm̄ ille puinciaꝝ de q̄bus maxime ſunt euocādi, inqetate bello ab ecclesiis ſuis eos nō patiūt abſcedere. Vñ oportuniōri tpe p̄cipiato dño cū firmi or fuerit reſtituta ſecuritas, iubeat v̄a clemētia reſeruari. De q̄ re plenius inter cætera apud pietatię vestrā poterūt allegare q̄s miſi. Data, V. Idus Iunij. Adelphio viro clarissimo cōſu.

¶ Incipiunt capitula.

(le. Era qua ſupra)

¶ Deſide eius ſcriptis miſiſ probata.

¶ Cap. primū.

¶ De his qui metu in h̄eretim lapsi ſunt, vt fi cōuerſi fuerint recipiant.

¶ Cap. 2.

¶ De nominib; h̄ereticoꝝ ad altare nō recitandis.

¶ Cap. tertiu.

¶ De commendatione Iuliani ep̄ſcopi, vele eorum clericorum qui Flauiano ep̄ſcopo in ſide adheserunt.

¶ Cap. quartū.

¶ Epiftola beati Leonis papæ ad Anatholiū ep̄m. ¶ Epiftola vigefimaquarta

¶ Leo ep̄ſcopus Anatholio ep̄ſcopo.

Gaudemus in dño & in dono gratiā ipſius gloriāmūr, qui ſicut dilectiōis tuae literis & fratrū noſtrog; q̄s Cōſtantinopolim miseraſamus relatiōe cognouimus ſequācē euāgelice eruditōis ſtēdit, vt p̄ ſacerdotis p̄babilē fidē merito pſumam⁹, qđ tota ecclia eidem credita eſt ne rugam cuiusquam ſit erroris habitura vel maculam, dicente apōſtolo, despondi em̄ vos vni viro virginem caſtā exhibere Chriſto, illa em̄ virgo

Epistole Leonis pape.

virgo ecclesia, spōsa vnius viri Christi, q̄ nullo se patit errore vitiari, in qua societate tuæ dilectionis amplectimur, & gesto q̄ sumplius seriē nec clarijs (sicut oportuit) munitā subscripsiōibus approbavimus. Vt ergo in uicē dilectiōis tuæ aīus nostris cōfirmare alioquin, filios nostros Casteriū pb̄m, Patriciū & Asclepiadē diaconos q ad nos tua scripta detulere cū epistolis nostris post venerabilē diē festi paschalis emisimus, indicātes nos (vt supra diximus) de Cōstantinopolitanæ ecclesiæ pace gaudere, cui hanc curā semp impendimus, vt eā nulla velim⁹ hæreticos⁹ fraude violari. ¶ Defratribus vero q̄s in epistolis tuis & legato⁹ nostro⁹ relatione coionis nostra cupidos et cognouimus, eo q̄ doleant se cōtra potētiā, cōtra q̄ terrores nō tenuisse cōstantiā in alieno scelere p̄buisse cōsensum, cū ita eos formido turbasset, vt in dānationē catholici atq; innocētis antifititis, & in receptionē detestabilis prauitatis trepidi⁹ famulare⁹ obsequio. Illud quidē qd p̄sentibus & agētibus nr̄is cōstitutū est approbamus, vt suaq; interim ecclesiæ essent coione cōtentī, sed cū legatis nr̄is, quos misimus, participata tecū sollicitudine volumus disponā, quatenus hi q̄ plenis satisfactiōibus male gesta cōdenāt, & accusare magis se eligūt q̄ tueri pacis & coionis nr̄e vnitatē lētanf. Ita vt digno prius anathemate q̄ cōtra fidē catholica sunt recepta dānen⁹, aliter em⁹ in ecclesia dei q̄ corpus est Chri⁹ nec rata sunt sacerdotia, nec vera sacrificia, nisi in nr̄e p̄petrate naturæ verus nos p̄tis re cōciliat, verus imaculati agnī sanguis emūdat, licet in patris sit dextera constitutus, in eadē tñ carne quā sumpsit ex virginē sac̄m, p̄pitiatiōis exequit, dicēt ap̄fo, Chrūs Iesu q̄ mortuus ē, imō q̄ & resurrexit, q̄ est in dextera, q̄ etiā interpellat p̄ nobis. Neq; em⁹ fit in aliquo benignitas nr̄e rēphēdi cū satisfaciētes recepimus q̄s doluimus eē deceptos. Nec aspere igit coionis nr̄e gratia denegāda est, nec temere largiēda, q̄a sicut plenū pietatis est opp̄sis charitatē dānēcā redhiberi, ita iustū est oīa p̄turbatiōis autoribus iputari. ¶ De noībus aut̄ Diocori, Juvenalis, & Eustati⁹ ad sacrū altare recitādis, dilectionē tuā hoc decet custodire, q̄ nr̄i ibidē cōsti tuti faciēdū eē dixerūt, q̄q̄ honorādā sc̄tō Flauiano memoriae nō repugnet, & à grā tua christianę plebis aīos nō auertat. Nā iniquū nimis est atq; incōgruū eos q̄ innocētēs & catholicos sua p̄secutiōe vexarūt, sc̄tōq; noībus sine discretiōe miseri, cōdenātā impietatē nō deserentes ipsi se sua prauitate cōdenāt quos cōuenit aut percelli pro p̄fidia, aut laborare pro veniā. ¶ Frat̄e vero & coep̄m nostr̄ Julianū vel clericos q̄ sanctā memorie Flauiano fidelibus officijs adhæserūt, dilectiōi q̄q̄ tuę volumus adharere, vt quē fidei suę meritis viuere apud dñm nostrū nouimus in te sibi eū plenē agnoscāt, illudq̄ dilectionē tuā nō solum fratre⁹ & coep̄m nostr̄ Eusebiū q̄ causa fidei multa discriminaboresq; toleravit, nobiscū interim demorari & in nr̄a nūc coione persistere, cuius ecclesiā tua sollicitudine volumus eē defensam, vt nihil eodē absente depereat, & nullus ei in aliq̄ p̄iudicare p̄sumat, donec cū litera⁹ nostrā ad vos p̄secutoe pueniat, & vt maior circa te vel nr̄a vel totius christianę plebis affectio p̄uocet hoc qd' ad dilectionē tuā scriptum, in oīm volumus notitiā puenire, vt q̄ deo nō deseruent de cōfirmata apud te pace sedis apl̄icāe gratulenf. De cāteris vero caufis atq; personis dilection tua literis q̄s per nostras accipiet, plenius instruef. Data Idus Aprilis, æra qua supra.

¶ Itē, eiusdē ad Natholium episcopum Constantopolitanum.

¶ Epistola. XXV. ¶ Leo episcopus Anatholio ep̄o.

D **I**ligētiā necessariæ sollicitudini⁹ quā fraternitas tua in dirigēdis ad nos l̄ris exequit, approbamus, & acceptis p̄filiū nostrū Olimpiū paganis tuis sacerdotalē in te curā vigere sentimus, cui nos quoq; q̄tū dñs dat posse nō defumus exorātes dilectionē tua, vt qā repū laboris indicimus in sc̄tā vigilatiā p̄seueres, donec dextera dñi faciat virtutē, & sub pedibus ecclesiæ suę cōterat tētatore. Cōsolat eterni nos per oīa p̄parata diuinitus clemētissimi principis fides quē in eo rursus sicut oportuit sum cohortatus alloquio, vt imp̄iissimog; latronū ausib⁹ districtiōe cōstātia faciat obuiari, q̄s nephas est tñi de suo fauore p̄sumere vt etiā apud Cōstātinopolim audeat insanire. Sed hoc eis ideo diuinæ p̄uidentiae rōne p̄mittit, vt magis ac magis quo spū agitent appareat, ne dubitari possit in q̄tā effent audaciā prorupturi, si post dānationē i m̄p̄iissimā hærefis disceptādi cōtra fidē acciperēt ptātē, vt q̄tū in ipfis est latius hoc furore feuirēt, quē frēs & coep̄i nr̄i q̄ ad nos nup ex Aegypti partibus cōfugere se pertulisse deplorāt, qbus & christianissimo principe & à tua fraternitate deo placita charitate solatia pietatis imp̄edi nō ambigerē, etiā si ipse nō scriberes. Opportunū aut̄ credidi vt ad ipsos quoq; scripta dirigerē q̄ illos possint in cōisfidei p̄posito roborerē, & qd' p̄o patiētia sua superna remuneratōe mereant, agnoscerēt. Sicut beatus apl̄us docet, dicens. Excipite itaq; illos cū gaudio in dño, & hm̄oi cū honore habete, qm̄ propter fidē Christi vſq; ad mortē accesserūt. Illud sane plurimū mihi displicere significō, q̄ inter dilectiōis tuę clericos quidā esse dicunt, q̄ aduersario⁹ cōniveat prauitati, & vasa iræ vasī misericordiā misceatur. Quibus inuestigādis & saceritate cōgrua coercēdis debet diligētia vigilāter infistere. Ita vt his qui-

his quibus pdesse nō potuerit correctio, nō parcat absclisio. Oportuit etenī nos euangelici meminisse mādati, qd ipsa veritate p̄cipit, vt si nos oculus, aut pes, aut dextera seādalizauerit, manus à cōpage corporis auferat, quia melius sit his in ecclesia carere mēbris, q̄ cū ipsis in æterna ire supplicia. Nā supflue extra ecclesiā positis resistimus, si ab his qui ab intus sunt in eis, q̄s decipiūt vulneramur. Abiūcēda, pr̄sus pestifera hæc sacerdotali vigore patientia est, q̄ fibinet p̄ctis alioꝝ parcēdo nō p̄cit. Sicut hely quōdā sacerdos filior̄ suoꝝ delicta tolerādo, cū ipsis diuinā iustitiā suā meruit experiri, q̄ legni indulgētia dissimulauit ple-ctere p̄ctores. Quantū itaq̄ oportunitas inuitat officij religiosissimū principē dilectio tua studeat frequētare, & nō solū regiā, sed & sacerdotale ipsius mentē p̄cibus meis obsecrare p̄fite, vt memor cois fidei quā spūlētō docēte suscepimus oīm hæreticor̄ machinamenta cōfringat, neq; quicq; illis in ecclesiā Ch̄ri licere patiat̄, ne in eorū potestate sint diuina my-steria, quibus in domo dei pro scelerū suoꝝ magnitudine nec habitādi ius residet nec orā-di. Data pridie Idus Octobris Cōstantino & Russo viris clarissimis consulibus.

¶ Leo ad eundē. ¶ Epistola vigefimasexta. ¶ Leo ep̄s Anatholio ep̄o.

Licet sperem dilectionē tuā ad om̄e opus bonū esse deuotā, vt tñ efficacior tuafieri A possit industria, & hoc cōgruū fuit fratres meos Lucensiū ep̄m & Basiliū pb̄m (vt p̄misimus) deſtinare quibus tua dilectio societ, vt nihil in his q̄ ad vniuersalis eccl̄iae statū aut dubie p̄tinēt aut segniter, cū refidēribus vobis quibus executōem n̄ae dispositōis iniunximus ea possint agi cūcta moderatōe, vt nec beniuolētia partes ne iustitię negligant̄, sed absq; p̄sonar̄ acceptōe diuinū in oībus iudiciū cogite. Qd vt recta obseruatiā valeat custodiri catholice primitus fidei seruet̄ integras, vt quia p̄ oīa angusta & ardua via est, q̄ ducit ad vitā, neq; in sinistrā, neq; ad dexterā ab eius tramite deuief̄. Et q̄ euāgelica & apostolica fides omnes expugnat errores, & ab uno latere Nestorium deic̄it, ab alio Euticēm & participes ei⁹ elidit. Hāc regulā memētote seruādā, vt qcūq; in illa syno-do, q̄ nomē synodi nec h̄e potuit nec meret, & in q̄ maliuolētia suā Diocorus, iperitiā aut̄ Iuuensis ostēdit, dolēt vt dilectiōis tuq̄ relatiōe cōperimus, se metu victos & terrore supa-tos ad cōlensum scelestissimi iudiciū potuisse cōpellī, & cōionē catholica obtinere desiderāt, satisfactiōi eorū p̄ax fraterna p̄stet, ita vt nō dubiū p̄fessiōibus Euticēm cū suo dogma-te cūq; cōsortibus suis anathematis exēcratōe cōdēnent. De his aut̄ qui in hac causa grauius peccauere, & ob hoc superiorē fibi locū in eadē infelici synodo vindicarūt, vt humilioge fratrū simplicitatē arrogatiā sue p̄iudicijs agrauarēt, si forte resipiscūt & à facti sui defen-sione cessantes in cōdēnatōem p̄prij cōuertunt̄ erroris, hoꝝ si satisfactio talis accedit, q̄ nō refutāda videat, maturioribus aplīca sedis cōcilijs referetur, vt examinatis oībus atq; p̄pen-fis de ipsis eorū agnitōibus qd cōstituit̄ debeat & stimet̄. Neq; prius in ecclesia, cui te dñs volu-it p̄fidere cuiusq; talū (vt aī iā scripsimus) nomē ad altare recite, quā qd de eis constitui-debeat, rege p̄cessus ostēdat. De cōmonitorio vero à clericis dilectiōis tuq̄ nobis oblato ne-cessariū nō fuit epl̄is quid videre inlereret, cū sufficeret legatis cūcta cōmitti, q̄ꝝ sermone ex oībus diligētius instruereris. Annitere igit̄ frater charissime, vt q̄ eccl̄iae dei cōgruūt fide liter & efficaciter cū his fratribus, q̄s tātē rei i doneos autores elegimus, exequaris, p̄fertim cū ipsa vos cause ratio, spesq; diuini auxiliij cohortētur, & clemētissimoꝝ principū, tā sancta sit fides, tā religiosa deuotio, vt in eis nō solū Ch̄ri anni, sed etiā sacerdotalem experia-mur affectū. Qui vtīq; p̄ pietate q̄ se dei famulos eē gloriāt̄ oīs suggestiones v̄ras fidei catolice p̄futuras dignāter accipiant, vt ipsoꝝ q̄oꝝ ope & pax christiana reparari, & error impius possit aboleri. Ac si de aliquibus amplius fuerit deliberādū, celeriter ad nos relatio dirigāt, vt p̄tractata cōlitate causaꝝ nostra quid obseruari debeat sollicitudo cōstituat. Data quinto Idus Iunij Adelphio viro clarissimo consule. Era qua supra.

¶ Epistola vigefimaseptima.

¶ Leo sanctā synodo apud Galcedonam constitute

Op̄auerā quidē dilectissimi pro nři charitate collegiō oīs dñi sacerdotes in vna ca-tholicæ fidei deuotōe p̄fistere, nec quemq; gratia aut̄ formidine potestatū secula-rium deprauari, vt à via veritatis abscederet. Sed q̄ multa s̄epe q̄ plenitudinē pos-sint gñare vrozeniūt, & superat culpas delinquentiū mia dei, atq; ideo suspendi-ditur vltio, vt possit locū habere correctio, amplectendū est clemētissimi principis plenum religione cōciliū, q̄ sanctā fraternitatē vestrā ad deſtruendas infidias diaboli & ad reformā-dā ecclesiasticā pacē voluit cōuenire, beatissimi Petri iure atq; honore seruato, adeo vt nos q̄q; suis ad hoc literis inuitaret, vt venerabilī synodo nostrā p̄ſentā p̄bereraus, qd quidem nec necessitas tēporis, nec vlla consuetudo poterat p̄mittere. Tamen in his fratribus Paf-chasiano & Lucētio ep̄is Bonifacio & Basilio pb̄is, qui ab apostolica sede directi sunt, me

I synoda

Epistole Leonis pape.

Synodo vestra fraternitas astmet fidere, nō ab iniunctā à vobis p̄sentia mea qui nūc i vi-
carij meis assūm & iādudū fidei catholicae p̄dicatōe nō desum, vt qui nō potestis ignorare
quid ex antiq̄ traditōe credamus, nō positis dubitare quid cupiā. Vn frēs charissimi reiecta
penitus audacia disputādi cōtra fidē diuinus inspiratā, vana errantū infidelitas cōquies-
cat nec liceat defendi, qd nō liceat credi, cū secundū euāgelicas autoritates, secundū p̄phe-
ticas voces apostolicās doctrinā plerisimē & lucidissime p̄ literas, q̄s ad beatæ memorie
Flauianū ep̄m misimus fuerit declaratum, q̄ sit de sacramēto incarnationis dñi nostri Iesu
Christi pia & sincera cōfessio. Quia vero nō ignoramus p̄ prauas emulatōes multar̄ ec-
clesiar̄ statū fuisse turbatū, plurimosq̄ epos qui h̄eresim nō reciperent sedibus suis pulsos
& in exilia deportatos, atq; in locū substitutū alios substitutos, vulneribus his primitus ad-
hibeat medicina iustitia, nec quisquā ita careat, pp̄ijs vt alter vt alius alienis, cū si vt cupimus
errorē om̄es relinquit, nemini quidē perire honor debit, sed illis qui profide laborauerūt
cū om̄i priuilegio oporteat ius propriū reformari. Prioris aut̄ Ephesinae synodi cui sancte
memorie Cyrillus ep̄s tūc p̄sedidit in Nestoriū specialiter statuta permaneant, ne tūc damnata
impietas, ideo sibi in aliq̄ blandiatur, quia Eutices iusta execratione p̄cellitur. Puritas em̄
fidei atq; doctrinæ, quam eodē quo sancti patres nostri sp̄ū p̄dicamus & Nestorianam &
Euticianam cū suis autoribus condēnat pariter & p̄sequitur prauitatem. Data quinto Calē-
das Iuliij Adelphio viro clarissimo consule,

¶ Epistola vigesima octaua.

¶ Leo ep̄scopus Anatholio ep̄scopo.

Manifestato sicut optauimus p̄ gratiā dei lumine euāgelicæ veritatis, & ab uniuersali ecclesia pnicofissimi erroris nocte depulsa, ieffabiliter gaudem⁹ in dño
q̄ credite nobis disp̄lationis labor ad desideratū puenit effectū, sicut etiā ep̄le
tuæ textus eloquitur, vt secundum apostolicā doctrinā idipsum dicamus om̄es
& non sint in nobis schismata. Simus aut̄ pfecti in eodē sensu & in eadē snia. In cuius ope-
ris deuotione gratulamur dilectionē tuam esse consortē, vt & corrigēdis tua prodesset in-
dustry, & ab om̄i te deuiantū participatione & factōne purgares, decessore em̄ tuo beatæ
memorie Flauiano ppter defensione catholicae veritatis electo non imerito credebatur,
qd ordinatores tui cōtra sanctor̄ canonū cōstituta videretur sui simile cōsecrass̄. Sed affu-
it mia dei in hoc te redigēs atq; confirmās, vt malis principijs bñ vtereris, & non te iudicio
homini, sed dei prouectū benignitate mōstrares. Quod ita accipiēdum est, si hanc diuinī
muneris gratiā alia offensione non pdas. Virum etiam catholicū & p̄cipue dñi sacerdo-
tem sicut nullo errore ip̄licari, ita nulla oportet cupiditate violari. Dicēte quippe scriptura
sancta. Post cōcupiscētias tuas nō eas, & à volūtate tua vetare, multis mūdi huius illecebris
multis vanitatibus resistēdū est, vt vere cōtinētię obtineat integritas, cuius prima est labes
supbia initiū transgressiōis, & origo p̄cti. Quoniā mens potētā auida, nec abstinere nouit
à vetitis nec gaudere cōcessis, dū inordinato prauoq; p̄cessu impunita & transgressionū au-
gent excessus, & crebrefcūt culpo, q̄ tolerate sunt studio fidei reparādē & amore cōcordiē.
Post illa itaq; ordinatiōis tuæ nō culpata principia post cōsecrationē Antiochæni ep̄i quā
tibimet cōtra canonica regulā vendicasti, doleo etiā in hoc dilectionē tuā esse plapsam, vt
sacratisimas Nicænor̄ canonū cōstitutōes conareris infrigere, tanq̄ oportune se tibi hoc
rēpus obtulerit, q̄ secūdū honoris priuilegiū sedes Alexandrina p̄diderit & Antiochæna ec-
clesia p̄prietatē tertiae dignitatis amiserit, vt his locis iuri tuo subditis oēs Metropolitanū
ep̄i, pprio honore priuent. Quibus inauditis & nunq̄ an tentatis ita priueris excessibus, vt
sancta synodū ad extinguendā solū h̄eresim & cōfirmationē fidei catholicae studio chria-
nissimi principis cōgregatā in occasionē ambitus trahas, & vt cōniuētiā suā tibi det p̄ellas,
tanq̄ refutari nequeat, qd illicite voluerit multitudo, & illa Nicænor̄ canonū p̄ sanctū ve-
re spiriti ordinata cōditio aliquā cuiquā sit parte solubilis. Nulla sibimet de multiplicatōe cō-
gregatōis synodalia cōcilia blandianti, neq; trecentis illis deceat atq; octo copiosior nū erus sa-
cerdotū, cōparare se audeat & p̄ferre, cū tāto diuinus priuilegio Nicænasit synodus cōse-
crata, vt siue p̄ pauciores, siue p̄ plures ecclastica iudicia celnbrētur, omni penitus autoritā-
te sit vacuū quicquid ab illor̄ fuerit constitutione diuersum. Nimiris ergo h̄ec p̄proba, ni-
mis sunt praua q̄ sacratissimis canonibus inueniuntur esse cōtraria, in totius ecclesie p̄turba-
tionē superba h̄ec tēdit elatio, q̄ ita abuti voluit cōcilio synodali, vt fratres in fidei tantū-
modo negociū cōuocatos ad cōsentīdū sibi deprauādo cōpelleret. Inde em̄fratres nostri
ab apostolica sede directi, qui vice mea synodo p̄sidebāt probabiliter atq; cōstanter illici-
tis ausibus obstiterūt, aperte clamātes, ne contra instituta Nicæna p̄sumptio reprobē noui-
tatis

tatis assureret, nec potest de eorum contradictione dubitari, de quibus in epistola tua etiam ipse conquereris, quod conatus tuis voluerint obuiare. In quod eos quidem multum mihi haec scribere coquendas, sed temetipsum quod eis parere nolueris, dum illicita moliris accusas superflue non coquenda appetes & salubriter coquar coquiscens, quod nullum inquam potuerunt nostrum obtinere consensum. Absit enim a conscientia mea ut tam prava cupiditas meis studiis adiuventur ac non potius & meo & omnium qui non alta sapient, sed humilibus consentiunt opere subruant. Sancti illi & venerabiles patres qui in urbe Nicæna sacrilego Arrio cum sua iustitate damnato masuras vices in fine mundi leges ecclesiasticoe canonum considerunt, & apud nos in toto orbe terrarum in suis constitutis munierunt, et si quid versus aliter quam illi statuere presumunt, sine cunctatione castigatur, ut quod ad perpetuam utilitatem generaliter instituta sunt, nullam commutatioem varietur, nec ad priuatam trahant consimilium, quod bonum sunt communem prescriva. Et manentibus terminis quod est constituerunt patres non inuidat alienum. Sed intra fines proprios atque legitimos prout quod valuebit in latitudine se charitatis exerceat, cuius satis vobis fructus Constantopolitanus per antagonistas acquirere, si magis humiliatis virtute nitatur, quod si spiritu ambitionis inflet. Noli frater altius sapere sed time, & Christianissimo principi pessimas aures inprobis petitibus inquietare defeste, quibus certum habeo modestia te magis quam elatione placitur. Persuasioni enim tuorum in nullo penitus suffragat quod fundat episcopus anno sexaginta (ut iactas) annos facta subscriptio, nunquam a predecessoribus tuis ad apostolicæ sedis transmissa notitia cui ab initio sui caduce dudumque collapsa, sera nunc & inutilia subiungere somera voluisti, elicendo a fratribus specie consensiois quam tibi in suam iniuriam verecunda fatigata sperberet. Memetum quid dominus eius qui unum de pusillis scandalizauerit communiat, & sapienter intellige, quod sit iudicium dei subiuratus, qui tot ecclesiis tot sacerdotibus scandalum inferre non metuit, fateor enim ita dilectione vniuersitate fraternitatis obstringi, ut nemini proorsus in his quod contra se poscit assentiat, possitque evidenter agnoscere me dilectioni tuorum beniuolo animo contrarie, ut saniore consilio ab vniuersalitate ecclesie perturbante contineas. Non conuellant provincialium iura primatum, nec priuilegii antiquis institutis Metropolitanis antistites fraudetur. Nihil Alexandrina sedis eius quam per sanctum Marcum euangelistam beati Petri discipulum meruit pereat dignitatis. Nec Diocesoro iustitiae sua prima corrueat splendor ratem ecclesie tribus obscurat alienis. Antiochena quoque ecclesia, in qua primus predicator apostolo Petro Christianum nomine exortus est in paternis constitutis ordine presueret, & in gradu tertio collocatum nunquam se fiat inferior. Aliud enim sunt sedes aliud presidentes, & magnus vnicuique honor est integritas sua, quod cum in quibuslibet locis propria ornamenti non perdat, quanto magis in Constantiopolitanae urbis magnificencia fit esse gloriofa, si per obseruantiam tuam & defensionem paterni canones & exemplum probitatis multi habeant sacerdotes. Haec tibi scribentes frater in domino hortor ac moneo, ut deposito ambitionis desiderio spiritu potius seruas charitatis eius quam virtutibus secundum doctrinam apostolicam, proficienter orneris. Est enim patiens, & benigna & non emulatur, non agit perpera, non inflatur, non est ambitionis, non querit quod sua sunt. Vnde si charitas non querit, propria, quantum peccat qui concupiscit alienum? A quibus volo ut te prorsus abstineas, memor sis misericordie quod dicit. Tene quod tenes, ne aliis accipiat coronam tuam. Nam si incocecessa quis eris, ipse tuo ope atque iudicio vniuersalis ecclesie pace priuaberis. Frater autem & coepis noster Lucianus & filius noster Basilius diaconus quodcumque in ipsis fuit, studiose his, quod eis iniuxeras affuere. Sed actioni eorum iustitia negavit effectum. Data. XI. Cale. Iulij Herculiano viro clarissimo consule, æra qua supra.

Epistola. XIX.

¶ Leo Martiano Augusto per Lucianum episcopum & Basilium diaconum de Ambitu Anatholij.

Magno munere misericordia dei totius ecclesie catholicæ multiplicata sunt gaudia, cum sancto & glorioso clementia virum studio pernitosissimus error extinxit. Est, ut labor noster citius ad desiderium perueniret effectum, quem deo seruies principatum & fidem & potestatem iuuisset. Quia etsi in virtute spiritus sancti inter consilios diffensiones per sedis apostolicæ famulatum euangelij erat defendenda libertas, manifestiorum apparuit gratia dei quod per recessum mundo, ut in victoria veritatis autores trahi violarentur fidei deperirent, & sua integritas ecclesie redderent. Bellum igitur quod noster inimicus excitauebat a deo feliciter dextera domini pugnante confectum est ut triumphante Christo omnium sacerdotum esset una victoria, & coruscante lumine veritatis, erroris tribus cum suis assertoribus pellerentur. Nam sicut in ipsa domini resurrectione credenda ad corroboranda initia fidei multum securitatis accessit quod quidam apostoli de corpore domini nostri Iesu Christi veritatem dubitauere, & visu atque contactu fixuras clavos, & vulnus lanceæ percutiendo ambiguitatem cunctis dum ambigunt abstulerunt. Ita nunc quoque cum aliisque infidelitas confutando, omnes habentiam corda firmata sunt, & prosecutus vniuersis ad illuminationem quod quibusdam intulit certitudinem. In quo opere digne & iuste exultat vestra clementia, quae fideliter proprieque prospexit, ut orientalibus ecclesiis diabolicae

Epistole Leonis pape.

infidiae non nocerent, sed ad propitiandum deum efficaciora vbiq; offerrent holocausta, quādo per mediatorē dei & hominū hominē Christū Iesum eadē confessio plebiū, eadē sacerdotū, eadē esset & regū. His aut̄ pp̄ter q̄ tanta facta est cōgregatio sacerdotū, bñ & optabilis fine cōpositis miror & doleo, q̄ pacem vniuersalis ecclēsiaz diuinitus reformatam, ambitionis rursus spiritus inquietat. Quāuis em̄ necessarie sibi frater meus Anatholius cōsuluisse videat vt ordinator̄ suo, errorē deserens in assensum catholicæ fidei salubri correctione trāsiret, custodire tñ debuit, vt qđ vñstro bñficio noscīt cōsequutus, nullius prauitatis cupititate turbaret. Nos em̄ vestræ fidei & interuentionis habētes intuitū, cū secundū suę conse-
cutionis autores eius initia turbarēt, benigniores circa ipsum q̄ iustiores eē voluimus, quo pturbationes om̄es q̄ operāte diabolo fuerāt excitat, adhuc hibitis remedij leniremus, q̄ illū modestū magis q̄ immoderatū facere debuerē. Qui etiā si p̄cipuis meritis, optimoq; iudi-
cio legitime fuislet ac solēniter ordinatus, cōtra reuerentia tñ canonū paternor̄, cōtra sancti sp̄s instituta, cōtra antiquitatē exēpla, nullis posset suffragijs adiuuari. Apud christianum & vere religiosum, vereq; orthodoxū princidē loqr. Multū Anatholius ep̄s proprio detrahit merito, si illico crescere optat augmēto. Habeat sicut optamus Cōstantinopolitana cunctā gloriā suā, ac protegēte dextera dei, diuturno clemētiae vñrā fruā iperio. Alia tñ ratio est reg; seculariū, alia diuinaz, nec p̄ter illā petrā, quā dñs in fundamēto posuit, sta-
bilis erit vlla cōstructio. Propria perdit, qui indebita cōcupiscit. Satis sit q̄ p̄dicto, vestræ pietatis auxilio, & meis auoris assensu ep̄atum tāte vrbis obtinuit. Non dedigneat regiam ciuitatem, quam apostolicam non p̄t facere sedē. Nec villo speret modo, q̄ per alioz possit offensiōes augeri. Privilegia em̄ ecclesiar̄ sanctoz, patr̄ canonibus instituta, & venerabilis Nicēna synodi fixa decretis, nulla possunt iprobitate conuelli, nulla nouitate mutari. In q̄ opere auxiliant̄ Christo fideliter exequēdo, necesse est me p̄seueranter exhibere famula-
tum, qm̄ dispensatio mihi credita est, & ad meū tēdit reatū, si paternaz regula sanctiōnī quæ in synodo Nicēna ad totius ecclēsiaz regimen sp̄u dei instruēte sunt cōdig, me (quod absit) cōniuente violētur, & maior sit apud me vnius fratris volūtas, q̄ vniuersē domus dñi cōis vtilitas. Et ideo sc̄ies glorioſam clementiā vestrā ecclēſiasticā studere cōcordie, & his quæ pacifice cōgruūt vnitati, p̄iſſimū p̄stare cōſensu, p̄cor & fedula suggestione vos ob-
ſecto, vt ausus ip̄probos vnitati paciçp cōtrarioz, ab om̄i pietatis vñrā abdicetis al-
ſenu, & fratris mei Anatholij nocturā ip̄hi (si p̄stiterit) cupiditatē salubriter comprimatis,
ne ea q̄ vñrā gloriā atq; tēporibus inimica sunt cupiēs, maior suis velit eē prioribus, liberū-
q̄ illi sit quātis potuerit splēdere virtutibus, q̄ nō aliter particeps erit, nisi charitate ma-
gis voluerit ornari, q̄ ambitōe distendi. Hāc aut̄ ip̄robi desiderij cōceptionē, nunquā debu-
it intra cordis sui recipere secretū, sed cū illi fratres, & coepi mei, qui vice mea aderāt, obui-
arent, ab illico appetitu eoz saltē salubri cōtradiictiōe cessasset. Nā & vñrā pietatis apices,
& ip̄hius scripta declarāt, legatos sedis apostolicae (sicut oportuit) cōtradiictiōe iustissimare re-
ſtitisse, vt inexcusabilior eēt p̄ſumptio, q̄ se nec increpata cohibere t. Vñ q̄a conuenit fidei
vñrā vel gloriā, vt sicut hærefis deo p̄ vos agēte deſtructa eſt, ita etiā oīs ambitus retundat,
agite qđ & ch̄ristianaz eſt, p̄bitatis & regiā, vt p̄dictus ep̄s pareat patrib⁹, cōſulat paci, neq; fi-
bi & ſtimet licuisse, q̄ Antiochēnā ſine villo exēplo contra ſtatuta canonum ep̄im ordinare
p̄ſumptifit, qđ amore reparāde fidei, & pacis ſtudio retractare cessauiimus. Abſtineat ergo ab ecclēſiasticā iniuria regulaz, & illicitos declinet excessus, ne ſe ab vniuersali ecclā,
dū inimica paci tentat, abſcindat. Qē opto magis irrepentibiliter agēte diligere, q̄ in hac
p̄ſumptōe q̄ illū ab oībus poterit ſeparare pudicare. Frater aut̄ & coepi meus Lucianus, q̄
cū filio meo Basilio diacono clemētiae vñrā ad me ſcripta portauit, om̄i deuotōe partē ſu-
cepta legationis impleuit, quia nō eſt & ſtimādus negocio defuiffe, quem potius cusa deſer-
uit. Data. XI, Calendas Iunij, Herculano viro clarissimo conſule.

¶ Epistola. XXX.

¶ Leo pulcherrima Augustæ, de ambitu Anatholij.

Sancis & deo placitis clementiā vestrā ſtudijs defenſam contra hæreticos catho-
licam fidem, & vniuersē ecclēsiaz redditam pacem ineffabiliter cum vestrā pietate
gaudemus, gratias agentes misericordiā omnipotentis dei, q̄ exceptis hiſ, qui ma-
gis dilexerunt tenebras, quām lucem, neminem paſlus eſt euangelica veritate fra-
dari, vt abſtersa erroris caligine, in omnium cordibus purissimū lumen oriret, nec de infir-
mis quorundam animis tenebroſus ille exultaret inimicus, quem nō ſolū hi qui illeſi ſte-
rāt, fed etiā quos fecerat nutare, ſuperauerunt, vt errore abolito, per totū mundū fides ve-
ra regnaret, & om̄is lingua cōſiteat, qm̄ dñs Iesu Ch̄ſ in gloria eſt dei patris. Confirmato
autem in vnitate euangeliū vniuerso mūdo, & in eodē ſpiritu ſensus directis cordibus om̄i-
nium fa-

nium sacerdotū optimū fuerat supra illa, ppter q̄ sancta est synodus cōgregata, & q̄ scđm pietatis v̄rē studiū probabili sunt sine cōclusa, nihil qđ tanto bono cōtrarium esset inferri, nec p occasionē ep̄alis conciliū id in cōmune appeti, qđ nō licuit cōcupisci, frater em̄ & co-episcopus meus Anatholius parū considerauit quanto pietatis v̄rē bñficio, & mei fauoris astensu Cōstantinopolitanæ ecclesiæ sacerdotū fuerit cōsecutus, non tā de adeptis gauisus q̄ de immodicis appetēdis supra mensurā sui honoris abscessus est, credēs huic tā iperantī cupiditatī posse prodesse qui ei q̄rundā cōsensum p̄buisse dicit extorta subscriptio, cū tam destruendis mox conatibus cōtradictio fratz, & coēp̄oz meoz vicē mēa agentiū, fideliter & laudabiliter obuiaret. ¶ Qm̄ cōtra statuta paternoz canonum q̄ aī longissime etatis annos in vrbe Nicēna spūalibus sunt fraudata decretis, nihil cuiq; addere cōcedit. Ita vt si quis diuersum aliquid decernere velit se potius minuar q̄ illa corrūpat, q̄ si (vt oportet) à cūctis pōtificibus intemerata feruent, p̄ vniuersas ecclesiæ trāquilla erit pax, & firma concordia, nullę de mēsuris haꝝ dissensiōes, nullę de ordinatoibz lites, nullę de priuilegijs ambiguitates, nulla erunt de alieni usurpatōe certamina, sed ea q̄ iure charitatis rōnabilis est, & moꝝ, & officiōz seruabit vnanimitas. Et ille vere erit magnus q̄ fuerit totius ambitōis alie-
nus, dicēte dño: Quicūq; voluerit inter vos maior fieri sit v̄r minister. Et qcūq; voluerit in-
ter vos primus eē, erit v̄r seruus. Sicut filius hoīs nō venit ministrari, sed ministrare. Et tñ
haꝝ illis tūc insinuabunt, q̄ de pusillo volebat crescere, & de infimis ad summa trāfire. Cō-
stātinopolitanæ vero p̄sul eccl̄iae, q̄ amplius q̄ aſsecutus ē cōcupiscit, aut qd illi satisfaciet
ſitātē vrbis magnificēta & claritudo nō ſufficit. Superbū nimis ē imoderatū vltra fines
pprios tēdere & antiquitare calcata alienū ius velle p̄ripere, atq; vt vnius crescat dignitas
tot metropolitanoz ipugnare primatus, q̄tisq; puincis, & olim ſcētē synodi Nicēnae mo-
deratiōe dispositis bellū nouę p̄turbatōis inferre, atq; vt venerabilū patrū decreta ſoluant
q̄rundā ep̄oz pferre cōſenſum, cui tot annoz series negavit effectū. Nā ſexagesimus fere
annus huius iactat̄ielle iactat̄, q̄ ſe p̄dictus eph̄ & ſtimat adiuuari, fruſtra cupiēs id ſibi pro-
desse, qđ etiā ſi quicquā aſus eft velle, nullus tñ potuit obtinere. Agnoſcat cui ſuccēſſit vi-
ro, & repulſo om̄i ſpū elationis, Flauiani modeſtiā, Flauiani humilitatē, q̄ illū vſq; ad cōfes-
ſorū gloriā puexit, imiteſ. Cuius ſi velit ſplēdere virtutibz, laudabilis erit, & in om̄i loco
plurimū dilectiōis acquiret, nō ambiendo humana, ſed p̄merendo diuina. Hāc aut̄ obſer-
uantia eū quaꝝ illi animū ſpondet copulandū, & apōſtolicā ſedis dilectionē, quā Cōstan-
tinopolitanæ ecclesiæ ſemp̄ ipendimus, nulla mobilitate violanda. Quia ſi interdū imode-
ratī p̄ſules aliq̄s incidunt culpas, ecclesiæz tñ Christi integra gratia pſeueraſt. Cōſenſiōes ve-
ro ep̄oz ſanctoroz canonū apud Nicēnā cōditorū regulis repugnantes vnta nobiscū vestræ
ſidei pietate in irritū mittimus, & p̄ autoritatē beati Petri apōſtoli, gnali prorsus definitōe
caſſamus. In om̄ibz eccl̄asticis his legibus obſequētes, q̄s ad pacificationē oīm ſacerdo-
tum, p̄ trecentos decē & octo antiftites p̄ſus sanctus instituit, ita vt etiā ſi multo plures alij q̄
illi ſtatueri decernere, in nullareuerētia ſit habendū, qui cqd fuerit à p̄dictoroz cōſtitutione
diuersum. Prolixitatē itaq; epifolaz meaz qua neceſſe habui explicare quid ſentia, rogo vt
per fratrem & coēpm meum Lucianū, qui (quantū in ipſo eft) ſollicitudinē ſucepta lega-
tionis eft ſideliter executus, & per filiū meum Basiliū diaconē pietas vestrā dignāter accipi-
at. Et quia moris vestrī eft pro pace & vnitate eccl̄ie laborare, fratrē meum Anatholium
ep̄m ex vestrā inſinuatione dilectum, ſalubriter in his quāz ipſi profutura ſint continete, vt
gloria clemētia vestræ, ſicut magnificat̄ de fide reparata, ita p̄dicet de ambitiōe compreſſa.
Data. XI. Calendas Junij, Herculiano viro clarissimo conſule.

¶ Epifola XXXI

¶ Leo episcopus ad Martianum Auguftum.

Multa mihi in om̄ibz clemētia vestræ literis cauſa gaudi⁹ eft, dū ex magna pro-
uidentia diuinæ misericordia p̄ſtitū humanis rebus experior, & eccl̄iaſtī-
cam pacē, (qua nō niſi vnitate p̄dicationis euangelicæ custoditur) piſſimo ſtu-
dio iuare dignamini, vt ſidei vestræ & gloria nō ſolū vtilitate reipublicæ, ſed e-
tiam religiōis pfectibus augeat gloriōſiſſime imperator, vñ ineffabiliter deo gratias ago, q̄
temporibus quibus obortura hereticoroz ſcandalū pſciebat, vos imperii fastigio collocauit,
In quibus ad totius mūdi ſalutē, & regia potētia, & ſacerdotalis vigeret industria. Nā v̄rō
p̄cipue opere ſit effectū, vt p̄ ſynodale cōciliū dānatis imp̄ij dogmatiſ deſensoribus, om̄es
vixes ſacrilegus error amitteret, ad eiusdē deuotōis p̄tinet palmā, ſi malū qđ in ſuis ducibus
eſt oppreſſum, etiā in q̄būſcūq; reliquijs deleatur. Quod facilius clemētia vestrā arbitretur
implendū, ſi p̄ vniuersas eccl̄ias definitōes ſancta ſynodi Calcedonensis apōſtolicā ſedi
pla cuſſe doceantur, de quo qđem ratio nō ſuit ambigendi, cū ei ſidei omnium ſubſcriben-
13 di con-

Epistole Leonis pape

di consensus accesserit, quæ ad me scdm Apostolicæ doctrinæ, ac paternæ traditōis emissa est, & p frēm meū Lucianū Ep̄m talia ad gloriam v̄am, & ad Constantinopolitanum Antistitē scripta direxerim, quæ euiderēt me ea qua de fide Catholica in prædicta synodo definita fuerant, approbare. Sed q̄a in eisdē l̄fis ea quæ p occasionē synodi male sunt attentata reprehēderam, maluit p̄dictus antistes meam gratulationē tacere, q̄ suū ambitū publicare. Mihi aut multum fidutis deo p̄ vos opante collatū est, q̄ probassem vos obseruantia de custodia Canonū paternoḡ pietatis v̄æ affatibus indicasti, & merito geminat gaudiū meū, cum vobis religiosissimè placere cognosco, vt fides Nicæna suā teneat firmitatē, & priuilegia Ecclesiæ illibata permaneant. Quāmis aut de præclaro fidei v̄æ ope, nihil v̄a pietas indicari mihi, tñ ḡ veneratore vna mecum spūalr v̄am pietatē per frēm meum Iulianū Ep̄m innotuisse significo, q̄ pio dignati fueritis riso imperito monachoḡ anios cohibere pariter & docere, vt filios non penitus deseruerit diuina miseration, sentiat se & didicisse quod credat, & agnoscisse quod timeat. Quia vero oībus modis obediēdum ē pietati v̄æ, religiosissimæ q̄ voluntati, constitutōibus synodalibus quæ mihi de confirmatiōe fidei Catholicae, & hæreticoz̄ damnatōe placuerunt, lib̄es adieci sīmam meā. Quæ si vt in notitiā oīm sacerdotū Ecclesiarum p̄ueniat, v̄æ clemētia p̄ceptio ordinare dignabit, assuturā credo, & spero grām dei, que tā sanctā tāti p̄cipis curā plenissimū desiderij sui fructū faciat obtinere, vt oībus dissentiēdi occisionibus amputatis, Apostolicae vbiq; doctrinæ & pax regnet, & veritas. Fratri āt meo Iuliano ep̄o nouerit vestra clemētia hoc me proprie delegasse, vt qcqd illuc ad custodiā fidei p̄tinere probauerit, meo nomine v̄a fidutis suggester pietati, qm certus sum vos ad h̄c omnia emēanda vel defendēda (Deo auxiliante) sufficere. Data duodecimo Calēdas Aprilis Opilio ne viro clarissimo consule, Era. CCCCXVI.

¶ Leo Episcopus Martiano Augusto.

EPISTOLA XXXII.

C Vritatē fidei Ch̄ianæ, qua clemētia vestra præfulget, etiam his l̄fis, quasfrater & cop̄p̄us meus Nestorianus detulit demonstratis, iustissimū fratri meo Proterio Alexandrinæ vrbis Antistitii impēdentes fauorē, quo mihi p̄ oīa ēt acceptior. Nam cui v̄a pietatis testimoniu phibere dignat, indubitanter ēt probandus etiā si taceret. Sed accedit ad grām quod proprio quoq; sermone cognoscit, & q̄ syncerus sit Catholici dogmatis p̄dicator ipsius p̄fessione clarescit. Vnde plenissimo affectu dilectionē orthodoxyi fratris amplector, & deo grās ago, q̄ amoto eo q̄ Euangelio Ch̄ri voluit contrarie, & à sancti oīi p̄m intelligētia dissentire, talē p̄spexit Alexandrinæ Ecclesiæ sacerdotē q̄ p̄cedētibus rectoribus & fide concordaret & vita. Nā cū amplecti se eplam meā quā ad beatæ memorie Flauianū contra Euticē impiū misi toto corde p̄fitei, qd aliud q̄ Ap̄loz se discipulū oīdit, qm doctrina veritatis in lumine suo p̄manet, & non p̄t ēt diuersum qd vñ est atq; diuinū. Rescripsi itaq; p̄dicio fratri qd debui, atq; in sc̄tō studio vt p̄leueraret, admonui. Qui sine dubio constatōr erit, si etiā clemētia v̄æ cohortatōibus adiuvet, nec in aliq; eū terreat quortidā īperita dissensio quos paucoḡ hæreticoz̄ īstigatōibus ignoratia facit obnoxios. Qd sua ergo diligētia affectu nequeūt opportune eoz̄ īsinuet auditui, & ne memoratus noua īferre, & p̄pria videat astreare, venerabilū p̄m q̄ eidē Ecclesiæ p̄fuerūt, scripta relegant, & qd btūs Athanasius, qd Theophylus, qd Cyillus, qd etiā orientales mḡri de īcarnatiōe dñi sentiat, recognoscit. Nec repulūtibus decipiant erroribus, q̄ oīlm Euāgelici sermonis sunt virtute p̄strati. Qm oīs ferre heres q̄ diuersis tpibus extiterūt, dū sacrm corpore nativitatis & passiois ac resurrectōis Ch̄ri, nō intelligūt ab Euāgeliō deuiare. Et possumus minus laborare in hæreticis repellēdis, si rudes aios ipa nō turbarēt mēdacia, q̄ pemit antigitas. S; nūc (vt dixi) hic docēdi optim⁹ modus ē, vt paternoḡ sensuū linea Alexandrinæ plebis & cleri auribus īnotescat, ac si q̄ sunt q̄ nfa scripta despiciat, illis saltē q̄ nobis ī p̄līcī sensibus congruūt, acquiescat. In q̄ ope multū consacerdotis mei deuotio gaudēbo, & sp̄ ipsius vñanimitate letabor, q̄a fraterna pax nō nisi vna fidei cōfessione seruat. Quia vero quortidā hæreticoz̄ versuta neqtia ad cōturbanđā alioz̄ simplicitatē eplam meā quā ad beatæ memorie Flauianū dedi falsissi phibet, vt cōmutatis qbusdā verbis v̄ syllabis, receptorē me Nestoriani erroris assererē obsecro venerabilē clemētia v̄am, vt eandē eplam p̄ frēm meū Iulianū ep̄m, v̄l eos quos idones ad opus pietas v̄a delegerit, in grā cum sermonē īubeatis integre diligēter q̄ trāstat p̄ idoneū latorē sub v̄i signaculi īmissione deferri, tradēdā iudicibus Alexandrinis q̄ eam clero, & plebi ipsius ciuitatis cū p̄dicto ep̄o, p̄dicatōibus, q̄ & meo scripto cōsentītū faciat recitari, vt agnoscat se fallaciū hoīm fraude vlt̄rius nō deberi, & p̄bent Ap̄līcā sedis synceri ēt discipuli, apud quā nec Eutices nec Nestorius vlli obtinet locū, q̄a sicut alios hæreticos ita & istos Ecclesia v̄līs dānauit. Data, VI. Idus Martij, Etio & Studio viris clarissimis conf. Era, CCCC. Nonagesima secunda.

¶ Item

Epistole Leonis pape.

Fo. CC.

EPISTOLA XXXIII.

¶ Leo Episcopus Martiano Augusto.

Quod sepiissime p multa iam experimeta sanctum pietatis vñæ studium circa religio A nem Christianam gloriose puerat & crescit augm̄tis, & hæc fides vñæ clementiae non solum me, sed & oēs dñi sacerdotes consolat & roborat, dum in Christianissimo principe sacerdotalē experimur affectum. Quæ si orientalū partium sacerdotes studeant imitari, nihil scandalorum, neq; pax, neq; fides Christiana patet. Vnde cum Constantiopolitanus Ep̄s ad omnē pietatis profectū pñti clemētia vñæ doceat exemplo, si fidei vestris acquiescat hortatibus, habet in me sincerae gratia animū, tñm vt qd̄ verbis spondet corde p̄ficiat. Si vero q̄ deo & pietati vñæ displicet p̄tinaci intētio delegerit salua māsuetudis vestrae reuerētia vtar cū oībus, & pro oībus vobis quoq; annitētibus aduersum supbiē liberio re constatia quē (qd̄ sp̄e dicēdum est) mallē pro sanctis actibus fraterna charitate complecti glorioissime Imperator. Quia vero suggestiones meas p̄ tranquillitate catholicę fidei libēter accepistis, significatū mihi fratris & coepi mei Iuliani sermonē cognoscite, Euticē ipiū p̄ suis quidē meritis exulare, sed in ipso sua dānatōis loco multa aduersus iregitatē catholicā blasphemias & desperatus venena p̄fundere, & qd̄ in illo totus mundus horruit, atq; dānauit i pūdētia maiore, vt innocētes decipere possit euomere. Plenū itaq; rōnis æstimo, vt vñæ clemētia ad longinquiora eum iubeat, & secretiora transfigerit. Monasterio vero eius Constatinopoli cōstituto in q̄ habitatores ipsi monachis euāgeliica ap̄licaçō doctrina crebrius sunt, & pleni' robandi, salubriter (vt arbitror) sicut si q̄ ipsi monasterio p̄positus eē dī, à societate veneratoris vñi Iuliani ep̄i quē in speculis ppter fidē illic eē constituit, non recedat, cuius assidua visitatōe, p̄fectus seruoy dei illic habitatū possit augeri. Petitionē aut de festiuitate paschali gaudeo, ita à vñā pietate suscep̄ta, vt confessim agētē in rebus Alexādriā mitteretis de errore remouēdo, quē sancte memorie Theophyli cōstitutio videt isferre, de q̄ re sicut scribere dignamini qcqd ad pietatis vñæ notitiā platū fuerit, iubere me nosse, vt de obseruātia quā nō licet eē diuersam qd̄ potissimum sit tenēdū Ecclesia vñis agnoscat. Precor at qd̄ vñæ noui clemētia cōuenire, vt eos maxime tue amini cōtra oēs ifidias q̄s mihi & vñæ māsuetudini, ppter amorē dei placere cognoscitis, vt eos Constatinopolitanus Ep̄s lē dēdi nō habeat facultatē. Data. XVII. Calē. Maij. Etio, & Studio viris clarissimis consulib; us, Era quis supra.

¶ Leo Iuliano ep̄o Choensi de Etio & Andrea. ¶ Ep̄la XXXIII.

Agnoui in dilectōis tuæ lñis fraterna charitatis affectū qd̄ de multis malis quæ multa & seu p̄tulimus, pio nobiscū dolore cōpateris. Sed hæc quæ ppeti nos dñs aut pmi fit, aut voluit ad correctionē proficiat multoq; & vt desinat aduersitates, finiant ofensas. Quod vtrūq; de magna erit mia dei, si & flagella remoueat, & ad se suoy cor da conuertat. Sicut aut fraternitatē ea quæ apud nos fuit, contristauit hostilitas, ita me anxiū facit qd̄ in Constatinopolitana Ecclesia (quātuq; tuę indicat lñs) hereticorum ifidax nō quiescūt, & quæstis occasionibus hi q̄ catholicę fidei defensores fuere vexant. Nā dum Etius ab officio archidiaconatus p̄ sp̄em prouectōis amouet, & in locū eius Andreas q̄ ob hereticorum societatē fuerat abiectus aslumit, dum beatæ memorie Flavianī accusatoribus honor reddit, & piissimi confessoris participes, aut discipuli conterunt, nimis apte q̄ Christo Ecclesię ipsius placeat, demonstrat. In quē pro causē merito differo cōmoueri. Et qd̄ ipse meū suis ep̄lis agat, q̄s missum eū filius noster Etius indicauit, expecto, dans locum voluntarię emēdationi, qua dolore meū cupio mitigari. Clemētissimo tñ principi & piissimā Augusta de his quæ ad custodiā pacis Ecclesiasticę p̄tinēt, scripsi, quos deuotōe suę fidei p̄ouisuros eē nō dubito, ne cōtra gloriam opis ipsoz dānata hæres queat pullulare. Studet ergo dilectio tua frater charissime, pia & necessariā curā sollicitudini Ap̄lice sedis ip̄edere, qua tibi apud se nutritio catholicā contra Nestorianos & Euticianos hereticos actionē materno iure cōmēdat, vt diuīo fultus auxilio, speculari de Cōstātinopolitana vrbis opportunitate vt nō definas, p̄dictoq; dogmatū impius nūnq; turbo cōsurgat. Et q̄a tāta ē glorioloḡ principi clemētia, vt cōfidēter eis possis q̄ sunt insinuāda suggestere, pietate ipsoz ad utilitatē Ecclesię vñis vtaris. Cōsulēte at dilectio tua de his in qbus putaueris ambigēdū, nō deerit relatōibus tuis meę r̄fisionis iſtructio, vt seq̄strata eage actōe, causę quę in qbuslūq; Ecclesijs p̄sulū suoy debet cognitōe firmari, hac speciali cura vīce mea functus vtaris, ne hæresis Nestorianā vñ Euticianā in aliqua parte reuirescat, q̄a in Ep̄o Constatinopolitanus catholicus vigor nō est, nec multū aut p̄ sacramēto salutis humanae, aut p̄ sua est æstimatōe sollicitus. Cū si qd̄ illi inesset sp̄ualis idustry, ita & à qbus ordinatus sit, & cui viro successorit, cogitare deberet, vt magis bñm Flavianū q̄ sui honoris sequeret authores. Et ideo cum piissimi principes scđm obsecratores meas dignati fuerunt frēm Anatholium de his quæ merito in qrelā veniūt increpare, vigeat charitas tua diligētia sua, vt vniuersa scādala

I 4 adhibi-

Epistole Leonis pape.

adhibita plenissima correctōe recensent, & à filij nostri ac tua cesseret iniuria. Nam apud Catholīcū ep̄m, etiā si erat vtcung⁹ de cus sacerdotale archidiaconus propter fidei reuerētiā debuit pr̄mitti potius q̄ locū catholici nequissimus h̄ereticus obtineret. Cū itaq; quæ sequant, agnouero, tūc manifestius qd agi oporteat æstimabo. Nam interim dolore cohibito, malim idulgere patiētiā, vt locus eēt venia, de Palæstinis vero monachis q̄ iampridem in tu multu dissensionis eē dicunt, quo adhuc anio moueant, ignoro. Necq; cuiusquam sermonem mihi patefactū est, quas causas videant aā facta p̄ferre discordia, vtrū. s. Eutician⁹ pueritati tali furore famulenſ, an iplacabilis doleant ip̄m suū in hanc ipietate posse traduci, quæ contra ipso rum locoꝝ sanctoꝝ testimonioꝝ, qbus totus mundus instruīs, ab incarnatōis dñicæ veritate descuerit, & quod in alijs p̄ indulgentiā curare placuit, in illo potent non eſſe veniale. Vnde cuipio me ſug his plenius edoceri, vt etiam talii correctiōi congrua ſtudeat, q̄ aliuū ē contrari dem impie armari, aliud in errore quempiam detineri. Chartas etiam quas Āctus p̄sbyter an indicauit eſſe directas, & breuiarium fidei quod te mifſis significas, nec dum ad me noueris pueniſſe. Vnde fi expeditior occasio ſe p̄ḡbuerit p̄ latores libēter habeo, vt ſi qua eſt quæ utiliſ videat quamprimū ad me mittat instructio. De Aegyptijs monachis q̄ quieti, aut cuius ſint ſidei ſcire defidero, & de Alexandrinæ Ecclesiæ pace qd ad vos veris nuntijs p̄feratur ad cuius Ep̄m v̄l' ordinatores ipsius, ſeu clericos quod alia ſcripta direxerim, mifſis exemplaribus ſcire te volui. Ad clementissimū quoq; principe, & religioſiſſimā Augustam q̄ nunc meus ſermoſit, mifſa exemplaria docebunt. Vtrum aut̄ epiftola mea de incarnatōis dñicæ ſide incolumi adhuc sancte memorie Flauiano ad dilectionē tuam p̄ Basiliū diaconum miferam, fraternitatū tuae tradita ſit ſcire defidero. Qm suspectum habeo, q̄ de eius textu nullum vnq̄ iudicium reddidisti, Gestoꝝ synodalium quæ omnibus diebus Concilij in Calcedonēſi ciuitate confeſta ſunt, parum clara linguaꝝ diuersitatem apud nos habet instructio, & ide oſfraternitati tuae ſpecialiter iniungo, vt in unum codicē vniuersa facias congregari in latinū ſermonē absoluteſ ſi mainterſtatoe tranſlata, vt in nulla parte actionū dubitare poſſimus, neq; villo modo eē poſſit ambiguum quod ad plenam intelligentiam te fuerit ſtudente p̄ductum. Data. V. Idus Martij Opilione viro clarissimo confule.

Leo Martiano Auguſto de Etio & Andrea.

EPITOLA TRIGESIMA QVINTA.

C **Q**uām excellēti pietate & quam glorioſo clemētiā veſtræ ſtudio in integrū nuper fides Ch̄riana reuocata ſit, totus mundus agnoscit, & ſaluti ſuꝝ ſingulare p̄ſidiū p̄ vos à dño eē reparatū. Ac ſi qd aduersum tanti opis confumationē de contrario ſpū ſentī oboriri, neceſſe ē, vt ad veſtræ reuocet pietatis auxiliū, quod ad cuſtodiā Catholice veritatis diuina prouidētiā p̄paruit, vt cū p̄tatis veſtræ ſit, ſcandal a etiā in longinquū nata reſecare, multo magis ea quæ ſub veſtris audēt oculis ſurgere, non finatis accrefcere. Anatholij Ep̄i ordinationē (ſicut ſciā dei testis eſt) ſuſpectā quod faciēdum ē mihi fecerant confeſratioſ eius authores, nec diſſimilē ab eliġētibus arbitrabar eleſtum, ſecutum p̄ eſt, vt dum communione Apoſtolicæ ſedis exiſteret alienus, diu dandis ad eum Epiftolis pacis me abſtinerē. Sed cum illi pietatis veſtræ teſtimoniū ſuffragare, cū de fide atq; vnanimitate eius optād: quæc & placitura promitteret, profiſſionē eius, ita credidi eē ſyncera, vt tandem quā obſeruātiā ſe agere deberet non definerē commouere, ſedulo ipſi ac diligēter inculcās, vt de pſecutorib⁹ beatæ memorie Flauiani nemini eauderet in ſuo h̄e conforatio, & Euticianæ h̄ereſeos deſenforē à ſe indicaret eē deiectū. Secutum ē vt di h̄is qua pro Catholica fide in ſynodali Concilio fuerat defiſita, talia ad me ſcriperit, qualia Catholici ſacerdotiſ ſcribere conguebat. Cū ergo ad commēdāda ipſius primordia iſta p̄cesserint qd cauſe aut occaſionis emerſerit, vt viꝝ Catholice fidei & Nestorianis atq; Euticianis h̄ereticis conſtanter etiā aduersum archidiaconū ſub honoris ſpecie degradaret, & diſpēſationē totius cauſe & curz Ecclesiastice in Andreā Euticianiſtā repete traſferret, adeo nimia commotio turbatus vt coſecrationē quā pro iniuria dabat, ſexta ſabbati traditōis Apoſtolicæ vt neſcius aut oblitus iferret, quafi non ad ep̄m magis q̄ ad p̄b̄m ordinatōis illius vitiū ptineret, q̄ non iueniēs qd argue ret in fide, qd' improbaret in moribus deiectionē innocētis p̄ ſpēm prouectōis ip̄leuit, addēs ſniꝝ illud iniuria, vt cū cemiterio deputādo condēnaret exilio. Quētū pietati v̄r̄a commēdare p̄ſumo, ne v̄llis ulterius noxijs iſgrauare poſſit, aut iſidijs quē dñs (vt comperi) ſub v̄fa deſenſione conſtituit. Adiicio at etiā hāc obſecrationē vt p̄predicēt ep̄m à p̄felliō ſua diſſonū, & nimia teſtimoniū v̄fi ac fauoris oblitū neceſſarie icrepare dignemini. Ceffet Catholicoſ infeſtare. Ceffet eos q̄ ſancte memorie Flauiano placuere conterere, & eoꝝ ſocietate q̄s improbavit eligere, fraternā emi illi charitatē non alr̄ poterimus p̄p̄dere q̄ vt ſe ab inimicis catholice fidei approbet execrari, eoꝝq; à ſe conſortiū atq; cōmertiū abſcidat, q̄ etiā ſi magnauiſſet ſatisfactōe

Epistole Leonis pape.

Fo. CCI.

tis factōe purgatus, post dubiū tñ reuersus errorē, Catholicis diaconibus postponi debet non preponi. Illud quoq; clemētię vñae benevolētiā peto, vt veneratore nostrū frēm meū Julianū Ep̄m in vñō sicut facere dignamini, habeatis affectu, cuius obsequijs pñtia mea vobis imago reddat. Nā & de fidei eius synceritate cōfidēs, vñcē ipsi meā cōtra tñs nostri hereticos delegui, atq; ppter Ecclesiæ pacisq; custodiā, vt à comitatu vñō nō abeser exegi, cuius suggestiones p cōcordia Catholice vnitatis, tanq; meas audire dignemini, placētes deo q; vobis pter regrā coronā etiā sacerdotale cōferat palmā. Data. VI. Idus Martij, Opiliōe viro clarissimo cōs.

¶ Leo pulcherrimæ Augustæ de Etio & Andrea.

EPISTOLA XXXVI.

Multis extantibus documētis qbus in dilectionē Ecclesiæ dei pietatis vñae manifestat affectiō, merito quoties aliqd noscīt scādalōrē, vñm desiderāt auxiliū, vt fides qua annitētibus vobis contra hæreticos commēta defensa ē, securę pacis ppete obtineat firmitatē. Nā qd pdest foris aduersarios veritatis opp̄ssios, si eosdē habeat musitra dñica septa rediuiuos. Qd itaq; circa psonā filij mei Etij gestū eē cognoui, nimiū me anxiū facit, & metuere certarōne compellit, ne p̄cenitēdum mihi sit, q; de Ep̄o Constantiopolitano, q ab impugnatoribus fuerat ordinatus fidei, vobis adhortatiib; acquieui meliora tentire cū tāto pietatis vñae testimonio iuuaret, ne illum grauaret suę ordinatōis iſfirmitas, vbi vñā interuētio præstare, Vnde gratulari c̄perā, q; beati Flauiani honoraret memoriam, & hæreticos conatibus obſistere dicere. Sed doleo illū sicut prædicti lachrymabilis que relademontrat in deteriora mutatū, & eū nunc constituisse archidiacōnē, quē ipse p̄fessus ē à se eē reiectū, q Euticianæ hæretū se apud nos pdiderat defensorē. Quē q; anūc Ecclesiasticis negotijs p̄p̄t hæreticā pueritatem eidē favorē suū præstare conuincit. Qui etiā si magna satisfactionē potuisset idulgētiam p̄mereri, nequaq; debuit his q; in fide p̄manerāt, anteferri. Vnde q; non latet clemētiā vestrā, quantū pericul, aut p pudēdā sociādā, aut p dolosam nequitiā nuriat, dignamini Ep̄m ad professionē suę fidei authoritate vñae clemētiā reuocare ne fibi has maculas supducatur, ne estimationē suā quā vñō aquiluit fauore, contēnat, societate hæretici quē dudū à se remouit, abscondit. Cuius innocētiā ita affuisse vos gaudeo, vt mērori eius digna consolatiō vñā pietas subueniret. Circa frēm meū veneratore vñm Julianū Ep̄m, quantum debeat crescere vñā dignatio Apostolica sedis existimare iudicio, cū in causa fidei cui gloria vñā famulat vicē ipsi meā eatenus delegarā, vt ab ea que vobis debet obseruātia non recēdēs pietati me vñae pñtare non desinat, exequēs in custodia fidei & in Ecclesiasticis disciplinis p̄ oia sollicitudinē, & opportunis suggestionib; qd' vñl Ecclesiæ profitinsuās, vt in ipso nec Catholicis vestrū præsidium qbus volumus subuenire, nec vobis meū desit obsequium. Data VI. Idus Martij, Opiliōe viro clarissimo consule.

EPISTOLA XXXVII.

¶ Leo Episcopus pulcherrimæ Augustæ,

Quod semp de pietatis vestræ mente p̄sumpsumus, id plenissime experiendo cognouimus Chřinā fidē quāmuis diversis prauoz ap̄petere infidijs, vobis tñ presertibus, & in defensionē eius à dño p̄paratis nō posse turbari. Non em̄t deus aut suscipit misericordię fac̄m, aut vñi laboris deserit meritū, quo dudū subdolū sancte reli gionis hoītē ab ipsis visceribus Ecclesiæ depulisti, cū hæresim suā tueri impietas Nestorianā nō potuit, q; non sefelliit famulā & discipulā veritatis, quantū simplicibus infundere venenū p̄ illa loquacis hoīs colorata mēdacia, de quo virtutū agone processit, vt p̄ sollicitudinē vñam ea quē p̄ Euticē diabolus molitus ē non laterēt, vt q; sibi singulas partes gemine pietatis elegerat, vna catholicę fidei virtutē p̄cuberēt. Scđa ergo hēc vobis de pempto Euticetiis errore vñā storiā est, quē si qd sani cordis habuisset, dudū in authoribus suis p̄culsum, olimq; p̄stratū faci le poruerat declinare, ne de sepulcris cineribus rediuiua tētaret incēdia commouere, vt in eoz trāsifet cōsortiū quoq; secutus ēēt exēplū glorioſissima Augusta. Libet igī exultare cū gau dio, & pro vñae clemētię p̄spēritate digna deo vota p̄soluere, q; tibi p̄ oēs mīdi partes, in qbus dñi Euāgeliū p̄dicas, duplēcē iam & palmā contulit & coronā. Clemētia igī vñā agnoscat oēm Romanā Ecclesiā vniuersis fidei vñg opibus plurimū gratulari, siue qd' legationē nīam pio p̄ oia adiuuistiis affectu, & qd' sacerdotes catholicos q; de Ecclesijs suis iniusti fuerunt etiā sīnia reduxistiis, siue qd' reliquias sancte mēorij Flauiani īnocētis, & catholicī sacerdotis, ad Ecclesiā (cui bñ p̄fuit) fecistiis cū honore debito reuocari. In qbus vñiq; oībus ḡlē vñg multipliā au gmētum, dū & sanctos p̄ suis meritis veneramini, & ab agrō dñi spinas & tribulos vultis auferri. Quodā sane ep̄os de his q; rebus impijs vident p̄ebuisti cōsenfum, reconciliationē reposce re, & catholicoz communionē desiderare, tam nostroz q; fratris & coezi mei Anatholij, cui testimonium ferre dignamini, relationē cognouimus, quoq; desiderijs sic p̄ebemus effectum,

vt cor-

Epistole Leonis pape.

ut correctis & quæ male sunt facta propria subscriptio dampnibus participata nostroy q̄s misimus cura cū supradicto Ep̄o pacis grā tribuat, q̄a deuotōis vtrung est Ch̄ianæ, vt & p̄tinaces veritas iusta coercent, & conuersos charitas non repellat. Quia vero nouimus quantum p̄tē solitudinis catholicis sacerdotibus mansuetudo vestra dignet ip̄edere, idicandū esse curauimus fr̄em & coēpm̄ nostrum Eusebiū nobiscū degere, & nostra cōmunionis eē confortē, cuius commēdamus Ecclesiā quam dī vastare, q̄ illi iuste asserit subrogatus. Illud etiam à tua pietate poscētes, quod vos spontaneo facere non dubitamus arbitrio, vt tam fr̄em & coēpm̄ meū Iulianū, quām Constatinopolitanos clericos, q̄ sanctæ memorie Flauiano fidelibus officijs adh̄esere, ea qua debetis grā faueatis. De oībus vero pietatem vestram per nostros, quid fieri aut declinari deberet, instruximus. Data Idus Aprilis, Adelphio viro clarissimo consule, Era, CCCCLXXXVIII.

E P I S T O L A XXXVIII.

¶ Leo Iuliano Episcopo Choensi.

B Iteras dilectōis tuæ quas per filiū meum virum illustrē Isficiū direxisti, eo tēpore accepisti, quo recentioribus ep̄lis tuis iterata iam occasione responderam. Vnde q̄a etiam in his alloquis tuis eadē de ip̄issimis h̄ereticis iusto dolore conquēstus es, congruū fuit, quoad scribendi opportunitas extitit, non tacere. In causa itaq̄ fidei q̄cqd pro nostro officio oportuit, ac p̄orest iuuante dño, & solicite & libēter exequimur, vt Euangelio & irreprehensibiliter seruamus, ne per desidiam nostram villa pars Ecclesiæ Catholicæ neglecta videat. Propter quod sicut oībus notum est, non defisi laborare, vt manifestata atq̄ defensa incarnatōis dñicae veritate, oīs fraternitas, qd vbiq; secundū doctrinam Apostolicam, & tenendum & docendum esset, agnosceret, accedēte gloriosissimog; principiū studio diuinitus inspirato, vt in ciuitate Calcedonensi synodo congregata, h̄eretica damnaret impietas, ne v̄l q̄lquām sectator Nestorij, v̄llus discipulus Euticis liberè possit cum Catholicis habere consortiū, cū (quod ad sancti Cōcilij autoritatē pertinet) nulla v̄lquā remāferit discordia. Si q̄ at sua obduratioē cēcati, ita in reprobī sensus amētiā transferūt, vt malleū furere, quām sanari, ad Imperiale pertinet potestatē, vt turbatores Ecclesiæ pacis, & Reipublicæ, qua Ch̄ianis p̄cipib; merito gloriaf, inimici sollicitus comprimant. Vt aut̄ ip̄erialis est (vt diximus) potestatis, tumultus publicos ac seditiones sacrilegas & uerius coercere, ita authoritatis est sacerdotalis monachis pr̄dicandi aliquam contrafidē licētiā non p̄ebere, & omni virtuti resistere, ne ea quæ ad sacerdotes p̄tinēt, sibi audeat v̄edicare. Vnde miramur fr̄em Thalassium ep̄m qd Georgio (neficio cui) q̄ p̄sumēdo illicita, & propositū monachi, & nomē amisit, scribēdi v̄l pr̄dicandi aliquā p̄misit facultatē. Ad quē ep̄m (si dilectōi tuæ v̄lsum fuerit) ex hac parte competētia scripta mittamus. Agat itaq̄ fraternitas tua opportunis suggestionibus, vt clementissimus princeps quæ dño fint placitura p̄cipiat, & incētores crūētag; seditionū iubeat competētūs coerceri, vt nec illi ipuniti sint, quoq; manus scelera p̄petrarūt, nec illi q̄ taliū v̄tū turīstanīa. Si aut̄ ingēnitio iudicatia, & confessio reoꝝ ad eas p̄sonas puenit, quaq; vel consilio, v̄l'impulso mala tm̄ commissa sunt, nullius favoris eis p̄staā sunt solatia. Quārum em meliora de ipsiis sunt credita, tantū sunt amplius detestādi, quoq; nunc ip̄ieras quæ p̄ hypocrisim fuerat velata detegi. Et ideo agat Ch̄ianissimus & p̄fissimus Imperator, quod paci Ecclesiasticæ intelligit profutur. Quē superna inspiratōe ita iſtrūendū esse, confide, vt & disciplina inquietos reuocare, & à sanguine eorū iubeat abstineri, quāmvis nūl vltionū non mereant subire, q̄ au si sunt & diuinis & humanis constitutionibus repugnare.

¶ Leo Eudochiā Augusti de Palæstinis monachis.

E P I S T O L A XXXIX.

C Vanta mihi Catholicæ cura sit fidei, & qua solitudine (inquantū Dhs adiuuat) debeat pr̄caueri, ne vñquā ab imperitis & ip̄issi vetitatis Euangelio refūta, pietatem vestram scire non dubito. Et ideo cum salutatōis officio, quo semper mihi est orāda clemētia, obsecro dominū, vt me tuam incolumentē in causa fidei, in quo quorundā prouinciam intra palæstinā monachorū fuerant corda turbata, magis magisq; faciat adiuuare, vt tantum quod pietatis tuæ studio fieri potest, h̄ereticæ peruerstati omnisiū dutia subtrahat. Quos em nec ratio sacramētorum, nec authoritas scriptorū, nec ip̄a sacrorū locorum testimonia commouebant, qd eis nisi abruptum periculum timeretur. Profit ergo Ecclesijs sicut fauente Deo & prodeft, & profit generi humano, in verbis Dei vestram ibi esse voluntatem, vbi dñm nostrum Iesum Ch̄rm vobis sicut deum verum, & verum quoq; hominem in vnitate p̄sonæ, & mirabilium iudicia, & passionum documēta loquūtur. Si ergo pr̄dicti nomen catholicum venerantur, & diligunt, & inter dñi corpus se volunt membra nominari, prauos errores quos temere admiserant, detestent, & agant p̄cēnitētā impiaꝝ blasphemias.

Epistole Leonis pape.

Fo. CCII.

miag, cruentor, factore. Succumbant pro salute animag suag synodalibus quae in civitate Calcedonensis sunt confirmata decretis. Et qd ad intelligendum facim salutis humanag, nisi fides vera, & humilitas quieta non puenit, credant in Euangeli, qd confitent in symbolo, nec impij dogmatibus misceant. Fides enim catholica sicut damnat Nestorium qd in uno dho nfo Iesu Chro duas ausus est praedicare psonas, ita damnat etiam Euticem cum Diocoro, qd' ab vnigenito dei verbo negant in utero virginis matris veritatē carnis humane susceptā. Si qd autē erga praedictor, conuersione exhortatio vfa profecerit, qd gloria vobis pstabat aeternā, peto hoc mihi clemētē vestra lris indicetis, vt & in vobis boni opis fructū, & illis gaudeā misericordia dñi non perisse. Data septimo Calē. Iulij. Opilione viro clarissimo confule,

¶ Epistola Leonis Papæ.

XL.

F Recuētissime dilectionē tuam ad hanc curam & diligētiā mei sum Ibris cohortatus, A vt de his quae circa fidē agunt, sollicitudinē meam indefinēter instrueres, & cum omnibus occasionibus scribere non quiescam. Quibusdam tñ scriptis meis idem p filiū nostrum Rodanū domesticū filij nostri viri illustrissimi Aspirati datis, nullū responsum tuā fraternitatis accepi, tanq rō tēporis non habuerit, vt qd post mea scripta sit gestū potueris indicare, & ideo p filiū mei Rodanū his lris saluto, & vt opportunitatē scribēdi non negligas, in quo questus sollicitudinē mea reuelat admoneo. Cum enim in te quandā mei Constantiopolitani habeant portionē, dignū pro cōmuni amicitia est, & pro totius Ecclesiae dilectōe, incessiblē te vigore opiscere, ne qd possit de statu fidei me latere. Quae ergo p prēdictos vel ad gloriofissimū principe, vel ad tuā dilectionē scripsi, vt celerimē tradant effectui opportūnis suggestionibus elabora. Et qcqd fuerit (deo auxiliā) dispositū scire me facito, vt pductis in effectū his quae rōnabiliter ordinata sunt, pax fidei canonūq; custodia, & securior vbiq; haec & fortior. Data. VII. Calē. Iulij. Opilione viro clarissimo consule,

¶ Epistola XLI.

¶ Leo ad Palæstinos.

S Olicitudini mea quam vniuersali Ecclesia oībusq; eius filiis debeo, multoq; relatiōe pa- tefactū est dilectōis vestrā animis qddā offenditionis illatū, dum aut imperiti (vt apparet) interptes, aut maligni, quādā vos alii intelligere, qd à me sunt prēdicta fecerūt, non valētes in grā cū eloquū aptē & propriē latina transferre cū in rebus subtilibus & diffi- cultibus explicādis, vix fibi etiā in sua lingua disputator qscip sufficiat. Quod tñ apud me eo pte cit, vt dum ea quae Catholica fides respuit iprobitatis, itelligamus vos veris amiciores eē, qd fal- sis, & id merito refutare, quod ex antiqua iſtitutōe doctrina etiā ipse Eutices detestat. Quāuis enim epistola mea ad sanctā memoriam Flavianū Ep̄m data, satis fibi ad manifestatiōe sui ipsa sufficiat, neq; in aliquo aut purgatōis aut expositōis indigeat, & alia tamē cū eadē mea scripta concordant, in quibus sūt prēdicatōis mea sensus in aperto est. Necesitatē enim habens contra hæreticos, qd multis Chri populos conturbauerant differendi, & clementissimis principibus, & sancto Concilio synodali, & Constantiopolitana Ecclesia qd de incarnatiōe verbī secun- dum Euangelicam Apostolicāq; doctrinam deberemus sapere ac sentire patefeci, & in nul- lo à sanctōg p̄m confessione discessi, qd vna est vera singularis pfecta in uiolabilis Catholica fides, cui nihil addi, nec min' i potest. Quam Nestorius prius, & nunc Eutices diuersa qui- dem assertōe, sed simili ipietate ipugnare conati sunt, & Ecclesiae dei duas hæreses sibimet contrarias inferre tentarūt, vt vterq; à discipulis veritatis merito damnaret, qd insanū nimis & sa- crilegum fuit quod varia falsitate ambo sensere.

¶ Anathemizē ergo Nestorius q beatam virginē Mariam hoī tantummodo credidit ge- nitricem, vt aliam psonam carnis, aliam faceret deitatis, nec vnum Chrm in verbo dei, & carne sentire, sed separatim ac seiunctim alii filii dei, alium hoīs prēdicaret, cū manente illa incommutabilis verbī eēntia, quae ei cum patre & spū sancto intēporalis atq; coēterna ē, ita intra virginēa viscera verbū caro sit factū, vt vno conceptu, vnoq; partu eadē virgo secundum vniōne vtriusq; substātāe, & ancilla dñi eēt, & mater. Quod etiā Elizabeth (sicut Euangelista declarat) itellexit, & dixit. Vnde hoc mihi, vt veniat mater dñi mei ad me. Eutices quoq; eo- dem pcellat anathemate, qd per impios veterē hæreticōg volutatus errores, tertiu Apollinaris dogma delegit, vt negata humanae carnis atq; aīz veritate, totū dñm n̄m Iesum Chrm vnius asserat ēē natura, tanq; verbi deitas ipfa se in carnē aīam̄p conuerterit, & concipi ac nasci, nu- triri, ac crescere, crucifigi, ac mori, sepeliri, ac resurgere, & ascēdere in celū, & in pris dextera, vnde ad iudicandos viuos & mortuos veniet, confidere, eius tñ eēntia fuerit, qua nihil hog in se sine carnis veritate recepit, qm̄ natura vniġenit, natura est patris, natura est spū sancti, simulq; ipassibil, simul est incommutabil, sempiterna Trinitatis idiuīsa vnitas, & confubstātial & qualitas. Vnde se ab Apollinaris pueritate hæreticus iste desciscit, ne conuincat deitate paf- sibilē sentire, atq; mortalem, & tamē verbi īcarnati, id ē, verbi & carnis vnam audēs, p̄nuntia- re, natu-

Epistole Leonis pape.

re naturam, non dubie in Manichæi & Marchionis transit insaniam, & mediatorē dei & hominum hominē Iesum Christū simulatorē credit egiſſe, nec humanū in ipso corpus, sed phantasticā corporis spēm oculis apparuisse cernētum. Quæ impietatis mēdacia, quoniā olim fidēs Catholica detestat, & talium sacrilegia concordibus p̄ totum mundū beatoꝝ p̄m sunt damnata sentētis, q̄cuncq; illi sunt ita obcæcati, & à lumine veritatis alieni, vt verbo dei à tēpore incarnatiōis humanā, id nostrā negēt inesse naturā, ostēdant in quo sibi Chīianum nomen usurpēt, & cum Euāgelio veritatis qua rōne deitatis, aut deitas est orta sine carne. Si em̄ negari non pōt, q̄ verbū caro factū est, & habitauit in nobis, ita negari non pōt, q̄ deus erat in Christo mundū reconcilians sibi. Quæ à reconciliatio eē pōt qua humano generi ppitiareſ deus, nisi oīm causam mediator dei hoīm̄q; fusciperet. Qua vero rōne veritatē mediatoris impletet, nisi q̄ in forma serui particeps eēt & noſtri; vt p̄ vnum nouum hoīem fieret renouatio veritatis, & mortis vinculū vnius præuaricatōe contractū, vnius morte, q̄ solus morti nihil debuit soluereſ. Effusio em̄ pro iniustis sanguinis iusti, tam potēs fuit ad priuilegiū, tam diues ad precium vt si vniuerſitas captiuog; in redēptore suum crederet, nullum tyrānica vincula retinerēt, qm̄ sicut Apostolus ait, vbi abundauit p̄ctri; supabundauit & ḡra, & cum sub peccati p̄iudicio nati p̄tāce acceperint, ad iustitiam renascedi, validius factum est donū libertatis quam debitū seruitutis. Quam itaq; sibi in huius sacramēti præſidio spēm relinquunt, q̄ in ſaluatoris noſtri corpore negant humana substātia veritatē. Dicant in quo ſacrificio reconciliati, dicāt quo ſanguine fint redēpti. Quis eſt q̄ tradidit ſemetip̄m pro nobis oblationē, & hoſtiam deo in odorē ſuauitatis, aut qđ vñquā ſacrificiū ſacratiū fuit, quām q̄ verus pontifex altari crucis p̄ immolationē ſue carnis impoſuit? Quāmuis em̄ multoꝝ ſanctoroꝝ in conſpectu dñi procioſa mors fuerit illius tamē in fontis occiſio, propitiatio fuit mundi. Accepere iusti, non dederūt coronas, & de fortitudine fideliū exēpla nata ſunt patiētia non dona iustitiae. Singulareſ q̄p; in ſingulis mortes fuere, nec alterius quisq; debitum ſuo fine pſoluit, cum inter filios hoīm vnuſ ſolus dominus noſter Iesuſ Chīus extiterit, in quo oēs crucifixi, oēs mortui, oēs ſepulti, oēs ſunt etiam fuscitati, de qbus ip̄o dicebat: Cum exaltatus fuero, omnia traham ad me. Fides etenī vera iuſtificans impios, & creans iuſtos ad humanitatū ſuā traſta participe in illo exquiſit ſalutē, in quo ſolo homo ſe inuenit innocentē, libeꝝ habēs p̄ grām dei de eius potētia gloriari, q̄ contra hoſte ſuperbum in carnis noſtrā humilitate congreſſus, his viſtoriam ſuam tribuit, in quoꝝ corpoře triumphauit. Quāmuis ergo in vno domino noſtro Iesu Christo vero dei atq; hominiſ filio verbi & carnis vna pſona fit, & vtraq; eſſentia communes habeat actioňes, intelligēdā tñ ſunt ipſoꝝ opeꝝ qualitates, & ſynceræ fidei contēplatōe cernendū eſt, ad quæ prouehaf humilitas infirmitatis, & ad quæ inclinēt altitudo virtutis. Quid ſit quod caro fine verbo non agit, & quod ſit quid verbum fine carne non efficit. Sine verbi em̄ potētia nec conciperet virgo, nec pareret, & fine veritate carnis obuoluta pannis infantia non iaceret. Sine verbi potētia non adorarēt magi puerꝝ nouo ſydere declaratū, & fine veritate carnis non iuberēt transferri in Aegyptū puer, & ab Herodis pſecutōe ſubduci. Sine verbi potētia non diſceret vox patris miſa de ccelo, hic eſt filius meus dilectus, in quo mihi complacui, & fine veritate carnis non protestareſ Iohannes: Ecce agnus dei, ecce q̄ tollit p̄ctā mundi. Sine verbi potētia redintegratio debilium, & viuificatio mortuoꝝ, & fine veritate carnis, nec cibus ieiuno, nec ſomnus eēt neceſſarii fatigato. Poſtremo fine verbi potētia non ſe dñs patri profiteretur & qualē, fine veritate carnis non idē diceret patrē eē maiore, cū catholica fides vtrūq; fuscipiat vtrūq; defendat, quæ ſcdm proprietatē diuinā humana ſubſtātia, vnum dei filii & hoīem credit & verbum. Quāmuis ergo ab illo initio, quo in vtero virginis verbū caro factū eſt, nihil vñquā inter diuinā humanam ſubſtantia diuisionis extiterit, vt p̄ oīa incremēta corpora vnuſ pſonæ, fuerint totius tēporis actōes, & ip̄a tamē quæ inseparabilē facta ſunt nulla, p̄ mixtione confundamus, ſed qđ cuius formæ ſit ex opeꝝ qualitate ſentimus, nec diuina em̄ humanis p̄ſuſiſt, nec humana diuiniſ cum ita in idip̄m vtraq; concurrant, vt in eis nec proprietas abſumat, nec pſona germeſ. Dicant igiū iſti phātaſtici Chīiani, quæ ſubſtantia ſaluatoris affixa ſit ligno, quæ iaucerit in ſepulchro, & reuoluto monumēti lapide, quæ tertia die ca-ro surrexit, vñ quale corpus Iesuſ diſcipulorꝝ viſui clauſis ad eos oſtijs ingrefliuſ intulerit, cū ad abigēdam cernētum diffidētia inſpici oculis, digitisq; traſtari, patētes adhuc fixuras clauoꝝ & recēs compuncti lateris vulnus exigeret. Ac ſi in tanta luce veritatis tenebras ſuas hæretica obduratio non relinquit. Ostēdant vnde ſibi ſpēm vitæ pollicean̄ & ternꝝ, ad quam niſi per mediatorē dei & hoīm, hoīem Iesum Chīm non pōt perueniri. Non eſt em̄ aliud nomē datū hominibus ſub ccelo in quo oporteat ſaluos fieri, nec eſt redēptio captiuitatis humanaꝝ, niſi in ſanguine eius q̄ dedit ſemetip̄m redēptionē pro oībus. Qui (ſicut p̄dīcat beatus Aplus) cum in forma dei eēt non rapinā arbitratus eſt eē ſe & qualē deo, ſed ſemetip̄m exinanuit for-mam

mam serui accipiens, in similitudine homin factus, & habitu inuenitus ut homo. Humiliavit semet ipsum, factus obediens usque ad mortem, morte aut crucis. Propter quod & deus illum exaltauit, & donauit illi nomine quod est super omne nomine, ut in nomine Iesu omne genu flectatur, celestium, terrestrium, & infernorum, & omnis lingua confiteatur, quia dominus Iesus Christus in gloria est dei patris. Quoniam ergo unus sit dominus Iesus Christus, & vera deitatis veritas huiusmodi humanitatis in ipso una prouersus eademque persona sit, neque huius unitonis soliditas nulla possit diuisione sciungi, exaltationem tamen qua illum exaltauit deus, & donauit illi nomine quod est super omne nomine excellit, ad eam intelligimus pertinere formam quem dicitur erat tanta glorificatio eius augmēto. In forma quippe dei & qualis erat filius patri, & iter genitorum atque unigeniti nulla erat in essentia discrecio, nulla in maiestate diuersitas, nec incarnationis mysterium aliquid decesserat verbo quod ei patris munere reddere. Forma autem serui per quam impassibilis deitas sacram magna pietatis impleuit, humana humilitas est, & in gloria diuina pratis eius est in tantam unitatem ab ipso conceptu virginis deitate & humanitate conexa, ut nec sine nomine diuina, nec sine deo ageretur humana. Propter quod sicut dominus maiestatis dicitur crucifixus, ita quod ex semperternitate & qualitate est deo, dicitur exaltatus. Nec interest ex qua Christus substantia nomine, cum inseparabiliter manente unitate personae, id est & totus homo filius propter carnem, & totus de filio propter unam cum patre deitate. Quicquid ergo in tunc accepit Christus, secundum hominem accepit, cuique non habuit conferunt. Nam secundum potentiam verbis indifferenter omnia que habet pater, etiam filius habet, & quod in forma serui cum patre accepit, eadem in forma patris etiam ipse donauit, & id est ipse & diuines & pauperes, Diuines, quia in principio erat verbum & verbum erat apud deum, & deus erat verbum. Hoc erat in principio apud deum, omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil. Pauper vero quod verbum caro factum est, & habitauit in nobis. Quod autem est eius exinanitio, quae uero paupertas, nisi formam seruuisse acceptio, per quam verbi maiestate velata, dispensatio humanae redēptionis impleta est. Nam quod captiuata natura resoluta originalia vincula non poterant, & ab hostiis imperio relaxari, nisi existeret homo nostri genitrix, nostraeque naturae quae veteris debiti iudicium non teneret, & quod immaculato sanguine suo chyographum late dilueret, sicut ab initio erat diuinitus ordinatus, & prophetarum oracula pronuntiatus, ita est in plenitudine perfecti temporis factum, ut multis modis significata promissio in diu expectatum veniret effectum nec posset esse ambiguum, quod continuis significatiōibus semper fuerat nuntiatum. Destructis itaque tot heresibus, quod per sanctam deuotionem praesidentium patrum & corpos sunt catholicae unitatis absconditae quaeque ideo extores a Christo esse meruere, quod verbi incarnationem, quod singularis est recte credentiū salus, fecerunt sibi lapide offenditionis, & petra scādali, mīro dilectionē vestram in discernendo veritatis lumine laborare, & cum multis manifestationibus declaratus sit, quam recte & Nestorius & Eutyches cum Dioscoro fides christiana damnauerit, nec christianus possit vocari, quod vel illius, vel huius impietati probet assensum. Doleo vos euangelicas & apostolicas doctrinas (ut audio) reflectare, exagitando seditionibus ciuitates, conturbando ecclesiias, nec solu iniurias, sed etiam cades probis atque episcopis inferendo, ut per furore & saevitiam, propositi vii, & profissionis suis immemores. Vbi est regula mansuetudinis & quietis, ubi longanimitatis patientiae, ubi tranquillitas pacis, ubi firmamentum dilectionis & tolerationis fortitudinis? Quod vos ab euāgeliō Christi aut persuasio abduxerit, aut persecutio separauit, vel quod tanta exitit decipientis astutia, ut oblitii prophetarum, & apostolorum, oblitii symboli salutaris, & confessionis quae pronuntiantes coram multis testibus sacram baptismi suscepistis, diabolicos vos illusionibus subderatis? Quid apud vos actus fuerat vngulē, quod saeva tormenta, si ad expugnandum fidei virtus integritatē tantum vanam hereticorum commenta valuerent? Profide vos agere creditis, & fidei contraria. Ecclesia nomine armamini, & contra ecclesiam dimicatis. Hoc a prophetis, hoc ab euāgelistis, hoc ab apostolis didicistis, ut negantes Christi carnem, & ipsam verbi essentiam passionis mortisque subdetes, alienam faciatis nostram a suo reparatore naturam, totumque quod crux intulit, quod lancea vulnerauit, quod sepulchri lapis suscepit & reddidit solus suis opus diuinæ potestia, non etiam humilitatis humanae? Propter quam apostolus dicit. Non enim erubescit euāgelium. Quoniā nouerat quale christianis obijceretur opprobriū ab inimicis. Et ideo dominus protestabat, dicens. Qui me confessus fuerit coram hominibus, & ego confitebor illi coram patre meo. Hi enim non erunt digni confessionis filii & patris, quibus nunc caro Christi verecundiā facit, probabiturque se nullā de ligno crucis sumptuose virtute, quod proferendū frontibus acceperūt, promere labores erubescit. Declinate filii ab his diabolicalis persuasioibus declinate. Veritatem dei nulla res violat, sed veritas nos nisi in nostra carne non saluat. Veritas quippe (sicut propheta ait) de terra orta est, & sic verbum Maria concepit, ut vniuersitate sibi carnem de sua substancia ministraret, nec cum adiectione personae, nec cum euacuatione naturae, quoniam qui erat in forma dei, ita accepit formam serui, ut unus atque id est in forma utramque sit Christus inclinante se deo usque ad infimum hominem, & proficiente hominem usque ad summam dietatis, dicete apostoli. Quod patres & ex quibus Christus secundum carnem, qui est super omnia deus benedictus in secula. Amen.

Epiſtole Leonis pape.

¶ Leo Theodoro Epifcopo de fidei perſuerantia. ¶ Epiftola. XLII.

AR Emeanibus ad nos fratribus & confacerdotibus noſtris quos ad ſanctum conciliū ſedes beati Petri direxit, agnouimus, dilectionē tuam ſuperno adiutorio nobiscū tam Nestorianæ impietatis, q̄ Euticianæ veſaniae extitile vtricem. Vnde glori- amur in dño cū prophetā cantātes. Adiutoriū noſtri in noīe dñi, qui fecit cœlum & terrā. Qui nullū nos in noſtris fratribus detrimentū ſuſtinere permifit, ſed quā noſtro pri- uis mihiſterio definiuerit, vniuerſe fraternitatē irretractabili firmitate affenſu, vt vere à ſe, p- deſſe oſtenderit, quod prius à prima omniū ſede formatū totius christiani orbis iudiciū rece- piſſet, vt in hoc quoq; capite mēbra concordent. In quo amplior nobis in hac re fit gaudendi materia, dum & tanto magis perculit inimicus, quāto cōtra Christi miniftriſteriuſ ſeruus inſurre- xit. Nā ne aliaſ ſediuſ ab ea quam ceteris omnium dñis ſtatuit pſidere consensus abſentatio videretur, aut alia quelibet ſubrepere poſſet aduersa ſuſpicio, inuenti prius ſunt qui de iudicij noſtris ambigerent. Et dū nonnulli ad diſſentioṇes incitati ab autore contradictionis ad infa- na bella proſiliunt, ad maius bonū, malum eius autore totius bonitatis diſpensent prouētum conuertitur. Dulcius ſiquidē munera gratiā diuinæ proueniunt, quoties non ſine magnis ſu- doribus acquirunt. Et minus bonum videri ſolet pax continua ſe per otiū, q̄ reddita poſt labo- rē, Ipsi quoq; veritas & clarius renitescit, & fortius retinetur dū quā fides prius docuerat, hec poſtea examinatio conſirmaret. Multū deniq; ſacerdotalis officiū meritum ſplendefcit vbi ſic ſummoꝝ ſeruatur autoritas, vt in nullo inferioꝝ putetur immiuita libertas. Et ad maiorem gloriā proficit finis examiniſ quando ad hoc ſe accepit exercendi fiducia, vt vincatur aduersi- tas, ne quod p ſe probatur reprobum ſilentij preiudicio videaſ oppreſſum. Exulta igitur cha- riſſime frater, in vniico filio victor exulta. Vicit p nos ille, cuius carnis veritas negabat, vicit p nos, & pro nobis ille cui vicimus. Secunda eſt poſt aduentuſ domini hęc orbi ſeftiuſtas. Redi- ditum ſeculo eſt p rādone proſtrato incarnationis diuinæ myſterium, quod humani generis inimicus, quia rebus ipſis auſtere nō poterat, calumnijs obſcurabat. Quinimō ab increduloꝝ corde perierat immortale myſteriu, quia nihil prodeſt tanta ſalus incredulis ipſa veritate ſuis dicente diſcipulis. Qui crediderit & baptizatus fuerit, ſaluu erit; qui autē non crediderit, con- demnabitur. Solis iuſtitiae iubar, densis per orientē Nestorij & Euticetiſ nebulis impeditū, pu- re ab occidente reſplenduit, vbi cōmerciū in apofolis & doctořibus principaliter collocauit, quiſ nec illiſ vnḡ defuſſe credēdus ſit, quo cōfelfores ſibi egregios reſeruauit. Ita vt dum de- nuo conareſ hostis antiquis per ſecundi Pharaonis imp̄cenitēs cor, fidei Abrahā ſemē & fi- lios extingue, deo miſerante languescēs, niſi ſibi nocere nihil poſſit. De quo & illud omni- potēs mirabilius egit, q̄ & quos ſibi conſcioſ ad Israeliticū populi ſedes aſciuerat, nō cum ty- rannidis autore ſubmersit, ſed cum ſuo populo cōgregauit, & ſicut reuera ſe dignū & ſoli ſibi poſſibile fons miſericordiæ nouerat, viſtos à nobis nobiscū fecit eſſe viſturos. Nā dū ſolus ve- re ſit humani generis hostis ſpū ſalutatis, oēs de illo iam triumphare nō dubium eſt quos ſibi veritas vēdicauit. Nunc proṛſuſ illa redēptoris noſtri dicta q̄ ſint diuinę autoritatis appetet, dū cōtra hostes fidei ſic aptant, vt de ipſis dubitate dictis nō liceat. Vos inq; ex patre diabolo eftis. Et deſideria patris veſtri vultuſ implere. Ille homicida ſuit ab initio, & in veritate nō ſte- tit, q̄a veritas in eo nō eſt. Quādo loquitur mēdaciū, ex ſuis propriis loquiſ, q̄a mēdaciū eſt & pa- ter eius. Nihil ergo mirandū eſt, q̄ hi q̄ in veritate dei noſtre naturę mēdaciū crediderunt, patri ſuo & circa iſta cōcordant, quicq; viſum, quicq; auditum, quicq; deniq; teſte euange- liō tactum eſt atq; palpatū in vniico dei filio, nō eius cuius probatū eſt aſſerētes, ſed coæterne & coeſſentialis patri ſuſſe ſubſtatiæ, quaſi aut diuinitatis natura, cruciſ ligno transfixa ſit, aut incoūertiſibilis crescere p ætates, & in ſapiētia proficere, ſapiētia ſempiterna vel ſpū deus, q̄ ſpi- ritus eſt, ſubinde repleri poſterit. In hoc quoq; ſe acerba veſania, ex quo autore proceſſerit, p- dit, q̄ quantū in ſe eſt, vniuerſis nocere molita. Nā qui nos perfequēdo afflixit, ceteros ad con- ſenſum ſceleris impelliō depraauit. Sed nec nos, licet in ſingulis fratribus (q̄a mēbra noſtra ſunt) vulneraſſet, à ſpeciali dolore feſit exceptos, qbus noua & inaudita, atq; incrediſibili auda- cia inſerere cōtra ſuum caput eſt molitus iniuriā. Sed vtinā vel poſt tot peſſima reſipſens, nō nos etiā de ſuo æterni dānatōis interitu cōtristarit. Quā mēſurā ſceleris ptermiſit, cui nec hoc ſufficere poſtuit, q̄ nec viuſ parcedo, nec mortuiſ etiā in ſanguine inoſcētiſ & catholici ſacerdo- tiſ pollutas iāpridē abdicata veritate, atq; approbata falſitate, manus itinxit, & cū ſcriptuſiſ, q̄ odit fratre ſuū, homicida eſt, ille quod odio iam feciſſet, addictus eſt, impleuit operibus, q̄ſi nec audiſſet, nec aliud quod dñi ait. Discite à me quia mitiſ ſum & humiliſ corde, & inuenientiſ ſequiē animabus veſtriſ. Iugum em̄ meum ſuave eſt, & onus meū leue eſt. Dignus diabolici p- dicator erroris Aegyptius vaſtator inuentus eſt, q̄a tanq; ſe uifilim⁹ tyrranus ecclesiæ nephā das blaſphemias per violantem ſeditiſorum turbam, & per cruentas manus militum, vene- randis

Epistole Leonis pape.

Fo. CCIII.

Landis fratribus imponebat, & cū vocē nostri redēptoris firmatū sit vnu eundemq̄ homicidij & falsitatis autore, ille pariter vtcūq̄ cōpleuit, quasi nō vt caueant, sed vt perpetrem scripta sint, ad pditionis suæ cumulū trahēs, q̄ dei filius monuit ad salutē. Illud q̄q̄ surda nimis aure p̄ teriēs qd ab eodē dño dictū est. Ergo qd vidi apud patrē meū, loquor, & vos ergo qd vidistis apud patrē vestrū facitis. Igis dū sancta memoria Flauiano vitā p̄sentis seculi moliret auferre se serenā vitę luce priuauit. Dū vos ab ecclesiis vestris conare t expellere, se à christianorū col legio segregauit. Dū trahit plurimos & impellit ad erroris afflentum, multiplici animā suā vul nere fauiauit, solus vltra oēs & per oēs, ac pro oībus reus q̄ causa reatus oībus fuit. Sed licet his tua fraternitas solidō cibo firmata indigere minime videat, tñ quod nostri loci est imple mus circa vocē dicentes apostoli. Praeter ea q̄ extrinsecus sunt, instatia mea quotidiana solici tudo omniū ecclesiā. Quis infirmat & ego nō infirmor? q̄s scandalizat & ego nō vror? Hoc p̄cipue p̄sentis occasione credimus admonendū frater charissime, vt quotiēcūq̄ diuina gratiā ministrāte, illos q̄ foris sunt fonte doctrinā aut submergimus, aut purgamus. In nullo ab il lis quas sp̄us sancti diuinitas in Calcedonēst cōcilio protulit s̄idei regulis recedētes, iter vtrūq̄ hostē nouellā p̄fidia sermonē nostrū cū omni cautela liberemus. Non iā (quod absit) tanq̄ de dubijs disceptatēs, sed autoritate sua q̄ bene definita sunt atruētes, cū & in apostolicā se dis ep̄la vniuersali sancte synodi assensu firmata tāta diuina autoritatis testimonia nouerimus esse cōgesta, vt nullus queat vterius dubitare, nisi q̄ sibimet ipsi errore tenbras inferre maluerit, cū synodalia gesta vel q̄bus primū definitio s̄idei legit esse formata, vel q̄bus p̄fatæ literæ apostolicæ sedis, etiā tua fraternitatis studio defensæ sunt, & maxime ad p̄issimos principes totius cōciliū allocutio, tot sit p̄cedentiū patrū testimonijs robora, vt quis imprudēti ac p̄ti naci aī, si tñ nō iā cū diabolo pro sua impietate dānatus ē, valeant suadere. Vnde hoc quoq; cōtra hostes ecclesiā prouidere cōdignū est, vt eis nullā calumniandi occasionē (quod ad nos attinet) penitus relinquamus, nec vñq̄ contra Nestorianos aut Euticianos agētes alteri eorū videamur terga vertisse. Sed vtrōsq; Christi hostes & qua lance vitēmus atq; dānemus. Ita vt nos quoq; audiētū quamlibet poscit vtilitas, cū dogmatibus eorum digno anathematē promptissime atq; euidentissime feriamus, ne sī à nobis hoc quod obscurius fieri videat aut tar dius puteat inuitū. Quod quis prudētiā tuā res ipsa ammonere sufficiat, nūc tñ & experimēta docuerūt. Sed bñdictus deus noster cuius inuincibili veritas ab omni hæreseos macula mun dū te secundū sedis apostolicē iudicij monstrauit. Cui dignā retribus pro tot laboribus gratiā, si talē te quale probauimus ac probamus, pro vniuersali ecclesiē defensiōe seruaueris. Nā q̄ deus oīm calūniōs & fallacias soluit, maximā beatissimi Petri curā pro nobis cūctis agno scimus, q̄ priusq; suā sedis iudicij in fidei definitiōe firmauit, nec circa cuiusq; vestę q̄ nobiscū pro catholicā fide laboratis p̄sonā reprobus videri pmisit, q̄anec poterat sp̄u sancto indicante quisq; nō victor exire, quoq; iā vicerat fides. Quod superest exhortamur, vt qa illic nōnullas Euticiani ac Nestoriani erroris reliquias cognouimus remansisse, nunc etiā sedi apostolicæ collabores. Victoria em̄ quā deus noster suā donauit ecclesię, q̄diu in hoc mundo versamur, licet fiduciā maiorē tribuat, non tñ in totū solitudinē perimit, nec vt dormiamus dona ta est, sed vt suauius laboremus. Vnde in hoc q̄toq; tuā vigilatiā solicitudinē volumus adiu uari, vt tua relatione currēte, qd apud illos religionis doctrina dñica proficiat, apostolicā se dé festines instruere. Tēnus illius religiōis sacerdotes in q̄cūq; vsls exegerit, adiuuemus. De his vero q̄ in supradicto cōcilio illicita cōtra venerabiles Nicēnos canones p̄sumptiōe tētata sunt ad fratrē & coepiscopū nostrū Antiochēnē sedis p̄sulē scripsimus, adjacentes & illud, qđ nobis propter improbitatē monachorū quorundā religionis vestre verbo mandasti per vica rios nō os & specialiter statuentes, vt p̄ter dñi sacerdotes, nullus audeat p̄dicare, seu monachus siue ille sit laicus euiuslibet scientiē noīe glorietur. Quas tamē literas pro vtilitate vniuersalis ecclesię per p̄dictum fratrē & coepiscopū nostrū Maximū ad omniū volumus peruenire notiā, & ob hoc id nolumus eaꝝ exemplar adiūcere, qa quę p̄dicto fratri iniuinximus non dubitamus implenda. Et alia manu, Deus te incolumē custodiat frater charissime. Data quār to Idus lunij, Opilione viro clarissimo consule.

Leo Iuliano Episcopo. Epistola. XLIII.

Christianissimi principis fidē s̄pē euidentissimis probauimus documētis, ac de nō o A gratias ago q̄ talē dignatus est rebus humanis cōcedere pro sua pietate rectorē, q̄ fi dei causas & reipub. summā vigilatiā studio tueret, hæreticoꝝ ausib⁹ semp̄ obſi stens, & nihil eorū insanię aduersum catholicā fidē licere pmittens, cuius post deū bñficiis hoc debet, q̄ Hierosolymitanus ep̄us est receptus, & monachos quos perfidie hæ reticē falsitatis inuaserat ad sanitatē augusta autoritas reuocauit. Mox itaq; (vt accepi) ep̄las tu astalia cōtinētes, nō solū eadē die, sed prope eadē die responsum reddere maturaui, vt certior

m 2 de oībus

Epistola Leonis pape.

de oībus q̄ scripseras reddideris. Frat̄ Proterisi Alexadrinæ vrbis ep̄m gratulorū satisfactōis plenas de fide sua ad nos l̄as direxisse, & manifeste, quidnā teneat indicatio, cui me dignā grātiā pro fidei ipsius sinceritate necesse est p̄stare, vt honorē in nullo suā pdat eccl̄ia, sedis suę priuilegia paternæ antiquitatis exemplo, iuxta canons illibata iura possideat, de p̄sentis anni pascha, nulla dubitatio eē nobis potuit. Sed de futuro qđ sciuimus, qđ Theophylus Alexadrinæ vrbis ep̄s nono Calēdagz Maiz die, qđ nunq̄ ita à tpe dñicæ resurrectiōis celebratum est credit ascribendū. Vnde sollicitus cōgruit inq̄i, vt oīs occasio tollat erroris. Nā in nfis annalibus Calēdagz Maiz die, aptissime à patribus nfis & cōstitutus legit & celebratus. Ac ne vel apud nos, vel apud oriētales nasca ex hac parte diueritas, hoc instatiū nō noīe cū christianissimo principe agere tua dignet dilectio. Quāuis & ipse clemētissimus princeps se inq̄itione sollicitissima curā hāc Aegyptijs delegasset suis ep̄is dignatus sit indicare. Epistola sane meā ad Calcedonēsem synodū datā p̄sentibus ep̄is & clericis lecta fuisse epli retulisse. Sed vsq; ad illud capitulum quo ea q̄ de fide acta sunt, meus videſ firmasse cōsensus. Vnde miratus sum, q̄ reliqua quā secutafuerūt, nō pariter in notitiā eoz q̄bus sunt lecta, plata sint, cū maxi me oībus innotescere debuisset, improbū à nobis ambitū notatū fuisse, & nouis usurpationibus cōstituta, iuiolata (vt semp scripsum) seruarenf. Et iā presbyter, quē aſleris fuſſe disculſum gratulamur cognitōe habita in oībus fuſſe purgatū. Epistola qđ ad chriianissimū princi p̄ noueris me misisse in q̄ illi gr̄as eḡi, q̄a curā mihi tuā tā profidei ca q̄ pro securitate reip, dignatus ē indicate. Aliā qđ ad nos epistola dedit interueniēs, v Anatholio ep̄o, vt nfi illi animi gr̄a p̄beat, q̄m correctionē eius, p̄mittit, & in oībus satisfactu, eē q̄ ad fidei obſeruatiā p̄tinent, pollicet. Data quinto Idus Ianuarii, Etio & Studio viris clarissimis consulibus,

¶ Epistola beati Leonis papa ad Anatholiū ep̄m per Patriciū diaconū missa.

¶ Epistola. XLIII.

B Eatis dilectiōis tuā literis quas p̄ filiū nostrū Patriciū diaconū direxisti, intellexi tibi studiū meā ſollicitudinis diſplicere, qua ſecūdū dñicā charitātē, quā tibi à nobis impēdi experimentis plurimis approbaſti, de cauendis his q̄ cōmuniſ fidei aduersarij dicebant admonui, ne ad negligentiōe rectoris referet, ſi quisq; in eccl̄ia catholica ea p̄diare p̄ſumeret que hāreticoꝝ ſenſibus cōuenirēt. Quid vtrū veraciter fama iactaret dilectio niſ tuā inquirendū iudicio delegau. Neq; in aliquo honorē tuū laſi, cui diſcutiēda ea que ad me erāt plāta cōmisi, vt ſcilicet Atticus p̄b̄r quē talia audere cognouerā, niſ perfecta ſe ſatisfactione purgafet, & nō ſolū voce hāreticos, ſed etiā propriæ manus ſubscriptiōe dānasſet, à coionis gr̄a eſſet alienus. Qui ſcripta mittēdo dubiꝝ fidei & professionis incerte cōfirmavit magis q̄ diluit quicq; ad nos de eo fama p̄tulerat. Cū ſi cōſcientiā ſuā voluſſet probare ſynce rā, nō Euticen ſibi odioſum fuſſe, ſed q̄ perfidiā ipſius reprobat atq; dānaret, debuerat conſiteri, q̄ a aliud ſunt humanae etiā inter catholicoꝝ ſimilitates, aliud diabolicoꝝ, q̄ ſides catholica dānat, errores. Et ideo frater chariſſime, in nullo debes de noſtra dilectione dubitare ſi p̄phetat exēplū ſequaris & dicas. Nōne q̄ te oderant dñe oderā illos, & ſup inimicos tuos tabeſebāt. Per oīa em̄ volo te eſſe certiſſimū, q̄ ſicut meā & ſtimatioň illā ſam cupio p̄manere, ita op̄to te quoq; in oībus irreprehēſibile reperiri. Prædictus aut̄ vt ab omni ſuſpicio contraria liber appareat, qđ in Euticen anathematizet ac dānet euideſter ostendat, & in dānationē erroris expreſſi, remota omni dubitatione ſubſcrabit. Ita vt Calcedonēſis ſymboli diffiſitionem defide, cui etiā dilectio tua ſubſcribēdo conſenſit, & quā apostolicæ ſedis firmauit autoritas profiteatur ſe p̄ oīa ſeruatꝝ, adiecta ſuſcriptiōe propria manus, q̄ in eccl̄ia christiano populo p̄ſente reciteſ, vt pro catholica fide, neq; nos negligentes, neq; ipſa vmbra ſuſpectus habeatur. Qui ſi in eadē, prauitate perdurans p̄ceptis ſalubribus parere noluerit, ſuam ſynodi Calcedonensis, cuius diffiſitionibus resultat, recipiet. Data quintodecimo Calendas Aprilis, gloria Maioriano augusto conſule.

¶ Leo ep̄icopuſ Anatholio ep̄ſcopo.

¶ Epistola. XLV.

C I firmo incommutabilē p̄proposito dilectio tua curam gratie communis habuifſet, mihi profecto quod vllam anxietaſ tibi ingereret, extiſſet. Non em̄ ſinebat ratio, vt eius charitatem ſpernerē quā amore pacis & ſtudio repārandæ catholicae fidei inter ipſa ep̄ſcopatus rudimenta iuuiſſem, obſtans in eccl̄iaſticiſ curis talē habere conſortē, vt mihi de sanctis precursorib⁹ tuis, nec Iohannis ſpecialē copioſam q̄ doctrinā, nec autoritatē Attici, nec induſtriā Procli, nec fidē beati Flauiani deſſe ſentire, & ita ſtudijs tuis vterer, vt nullas auderet vel fidei catholicae reſultare, v'l Nicēnis venerabiliū patrū regulis cōtraire. Sed cū in iniuriā canonū (vt agnoscis) illa tentata ſunt q̄ oībus eccl̄iaſ ſcandalum maximum generarent, quid aptius ac modeſtius facerem q̄ vt te primū vt ab hac intentione diſcederes, fraterno animo miſis literis admoſerem? Ad quas cū non reſcriberes, ipſe à colloquij mei cōſortio

sorsio separasti. Denique inde iam tacui, sed clementissimo principi custodi fidei frequeti literage petitiōe fugerem, ut pro pace ecclesiae quā tibi maxime prodeste cognoscis, haec q̄ nūc à dilectione facta sunt implerent. Cui ineffabiles gr̄as ago, q̄ secundū eruditionē sp̄tus sancti, cuius est virtute plenissimus sacerdotali dignitate studere concordia, sc̄ies sibi orationes supplicatiū copio sius profuturas, si famuli vnius dñi in nullo sint à vera pacis unitate diuisi. Quod ergo in Constantinopolitana ecclesia quādā in officijs clericorū correcta significas, vt eternū p̄b̄m in grām tuā affectionē q̄ reuocari eris, & Andreā archidiaconi actione submoueris, nobis placuisse rescribo, q̄ estimationē tuā (vt optabā) plurimū erigit atq̄ cōmendat, & merito post correctionē in obliuionē deducit quod reprehensioni obnoxium videbat, cū hæreticorū proiectione & sanctarē memoria Flauiani iniuria grauaueris q̄ nunc simul ab omni offensione cū tui, vt volui, laude cessarū, q̄ain ordinē suū quā fuerat turbata redierunt. Andreā sane q̄ rationabiliter archidiaconi est priuatus officio, & Eufratem q̄ sanctarē memoria Flauiani, vt cōperī, im probus extitit accusator, si professionib⁹ plenissime scriptis, nō minus Euticianā hæresim q̄ Nestorianū execrabilē dogma condēnat, q̄m venia est p̄stanta correctis, p̄b̄os cōsecrabis, vt sibi remedii catholice fidei sentiat profuisse, electo primitus & probato q̄ archidiaconi officiū possit implere, i. q̄nē nulla vñq̄ p̄dictar̄ impietatum fama resp̄ferit. Ceteri vero quos parreatus inuoluerat, si veniā simili professione cū satisfactione depositū, suis ordinibus reformētur. His tantū ad officijs primatū admissis quos ab omni errore liber os fuisse cōstiterit. Illam autē culpā quā de augenda potestate aliena (vt afferis) adhortatione cōtraxeras efficacius atq̄ sinceriū tua charitas diluisset, si quod tētā sine tua voluntate nō potuit, nō ad sua clericorū consilia trāstulisses. Quia sic vt in mala suātione delinquit, ita & in mala cōsēnsione peccatur. Sed gratū mihi frater charissime est, q̄ dilectio tua profitet sibi displicere, quod tunc etiā placere nō debuit. Sufficit in gratiā communis regressum professio dilectionis tuā, & attestatio principis christiani, ne cui detur tarda correctio, cui tā venerabilis assertor accessit. Ab ijsiaf penitus incocessi iuris q̄ dissensionē fecerat appetitus. Sufficiant limites q̄ sanctorū patrū prōuidētissima decreta poluerūt, vt quieta sit suis meritis & antiquis priuilegiis dignitas oīm sacerdotū renouet, & maneat in te dñicā charitatis affectio, ad quā dilectionē tuā sepius cohortatus sum cū fratre & coepō nō Iuliano, q̄ cōmūnē grām semp̄ optauit, cuius industria & sollicitudines tue reueabunt, & fides catholica munier. Sup oīa autē fraterna charitate hortor & moneo, vt ea q̄ ad gloriā vel ad munimen ptinent sacerdotalis officij Nicēnōe canonū universalis ecclesiæ pacē seruantia decreta custodias. Sic em̄ inter dñi sacerdotes inuolata charitas permanebit, si paribus studijs q̄ sunt à sanctis patribus constituta, seruentur. Data quarto Calendas Junij, Etio & Studio viris clarissimis consulibus.

¶ Epistola beati Leonis papæ ad Iuuenalem Hierosolymitanū & ceteros ep̄os qui in sancta synodo Calcedonensi congregati fuerunt, directa.

¶ Epistola. XLVI.

OMNEM quidē fraternitatē vestrā nos nō ambigo definitionē sanctarē synodi, quā ob confirmationē fidei in Calcedonensi ciuitate celebrata est, toto corde me fuisse cōplexū. Quia nulla sinebat ratio, vt qui vnitatē catholicæ fidei dolebā ab hæreticis fuisse turbatā nō exultāter in integrū redijsse gauderē. Hoc autē nō solū ab ipso beatissimā cōsēnsionis effectu, sed etiā ex ep̄istolis meis quas post redditū meo ad Constantinopolitanę vrbiſ antisitē dedi, potuisset agnoscere, si vobis responſionē sedis apostolicā manifestare voluisset. Ne ergo p̄ malignos interſtes dubitabile videatur, vtrū q̄ in synodo Calcedonē p̄ vnitatē vestrā de fide statuta sunt, approbē. Hoc ad oīes frēs & coepos nostros q̄ predicto cōcilio interfuerūt, scripta direxi, q̄ glorioſissimus & clementissimus princeps (sicut populi) in notitiā vestrā mittere pro catholicæ fidei amore dignabit, vt & fraterna vniuersitas, & oīm fideliū corda cognoscāt me nō solū per frēs qui vicē meā executi sunt, sed etiā per approbationē gestorū synodaliū propriā vobisū in ijsis ſuām in ſola videlicet fidei cauſa quod ſepe dicendū est, propter quē generale conciliū & ex p̄cepto christianorū principiū, & ex conſensu apostolicā ſedis placuit cōgregari, dānatis hæreticis q̄ ſi cōgrui eſſe voluiffent, nulla penitus refideret de vera dñi nostri Iefu Christi incarnationē dubitatio. Vnde ſi q̄s vñq̄ ausus fuerit vel Nestoriani perſidiā tueri, vel Euticeris ac Diſcori impiū dogma defendere, & à catholicorū cōiōne reſecetur, nec habeat eius corporis participationē, cui⁹ abnegat veritatē. De custodiendis quoq̄ sanctorū patrum ſtatutis, q̄ in synodo Nicēna in uolabiliibus ſunt fixa decretis obſeruantia, vestrę sanctitatis ammoneo, vt iura ecclesiā ſicut ab illis. CCCXVIII. p̄ribus diuinitatis inspirata ſunt, ordinata permaneāt. Nihil alienū improbis ambitus cōcupiſcat, nec p̄ alterius immiſſionē ſuū aliquis querat augmentū. Quantūlibet em̄ exortis aſſentionibus ſe instruat vanitatis elatio, & appetitus ſuos conciliorū & ſtimet noīe roborādos, infirmū atq̄ ir-

Epistole Leonis pape.

ritum erit quicquid à p̄dictoꝝ patrū canonibus discreparit, quoꝝ regulis apostolica sedes q̄ reuerenter vtatur scriptoꝝ meoꝝ, qbus Cōstantinopolitani antistitis conatus repuli poterit sanctitas v̄a lectioꝝ cognoscere, me auxiliante dño n̄o, & catholicaꝝ fidei & paternarum traditionū esse custodē. Data duodecimo Calendas Aprilis, Opilione viro clarissimo consule.

¶ Epistola beati Leonis papae ad Iuuenalem Hierosolymitanū episcopum.

Epistola. XLVII.

B

ACceptis dilectionis tuę literis quas ad me filii nostri Andreas pbſ, & Petrus diaconus detulerūt, gauisus quidē sum, q̄ ad eſtatus tui ſedē redire licuifler, ſed cōfluētibus in recordatione oībus q̄ te per quosdā excessus laborare fecerunt, dolui aduersitatū tuaę temetipsum tibi fuiffe materia, & refiſtendi hæreticis cōſtantia perdidiffe, qui æſtimant non eē tibi libeꝝ vt eos audeas redarguere, quos tibi profeffi ſis in ſuo errore pla- cuiſſe. Beataz em̄ memorię Flauiani cōdēnatio & imp̄iſſimi Euticetus recepicio, qđ niſi domi ni noſtri Iefu Christi ſecundū carnē negatio fuīt, quā ipſe grādi mifericordia ſua fecit resoluī cū deſteſtandū illud Ephesinę ſynodi iudiciū ita ſancta Calcedonē ſis ſynodi autoritate deſtufi- xit, vt nullū deprauatorꝝ à remedio correctionis arceret. Vnde ga in tpe indulgentia refiſcen- tia magis q̄ pertinaciā delegisti, ita gaudeo te cceleſtē expiſtis medicinā, vt fidei ab hæ- reticis impugnatā tandem poſſis eē defenſor. Quāuis em̄ nulli ſacerdotū liceat neſcire qđ p̄dicat. Quoniam qui ignorat ignorabit, inexcusabilior tñ est oībus imperitiſ quilibet Hierosolymis habitās christianus, qui ad cognoscendā virtutē euangelij non ſolū pagināꝝ eloquijs, ſed ip- ſoꝝ locoꝝ testimonij eruditur, & quod alibi nō licet non credi, ibi nō potest nō videri. Quid laboꝝ intellec̄tus, vbi eſt maſiſter aspectus? Et cur lecta vel audita ſunt dubia, vbi ſe vel vi- ſui & tactui tot hūanę ſalutis ingerunt ſacramēta? Quasi ad ſingulos quoſq; cunctantes dñs adhuc voce corpore a vtatur & dicat, Quid turbati eſtiſ, & quare cogitationes aſcendūt i cor- da veftra? Videſte manus meas, & pedes meos, quia ipſe ego ſum. Palpate & videte, quia ſpū ſoſſa & carnē non habet ſicut mihi videtis habere. Vtere ergo frater chariſſime inuictissimis ca- tholicę fidei documētis, & euangelistaꝝ prædicationē ſanctoꝝ locoꝝ, in qbus degis testifi- catione defende. Apud te eſt Bethleem in qua ſalutifer Davidicę virginis partus illuxit, quem obuolutū pannis inter anguſtias diuerſorū preſepe ſuſcepit. Apud te eſt declarata ab angelis, adorata à magis, & per multoꝝ infantū mortes ab Herode q̄ſita ſaluatoris infantia. Apud te eſt vbi pueritia eius adoleuit, vbi adoleſcentia maturuit, & p oia incremēta corporea in virū perfectū veri hoīs natura proſicit, nō ſine cibo eruditioſ, nō ſine ſomno quietis, nō ſine fle- tu miferationis, nec ſine pauore formidiñis. Vnus em̄ atq; idē eſt qui & in dei forma operatus eſt miracula magna virtutis, & in forma ſerui ſuſiſt ſævitia paſſionis. Hoc tibi ipſa crux inde- finēter loquii, hoc lapis clamat ſepulchri, in quo dñs humana conditione iacuit, & de quo di- uina potētia resurrexit, & cū ad montem Oliveti locū aſcenſionis veneraturus aceedis, nō illa vox angelica in tuo reſultat auditu. Qua elevatione dñi ſtupētibus dñ. Viri Galilæi qđ ſtatis aspiciētes in ccelū, hic Iefus q̄ aſſumptus eſt à vobis, ſic veniet quēadmodū viduſt eū euntē in ccelū. Verā igitur Christi generationē crux vera conſirat, qm̄ ipſe in noſtra carne naſcitur q̄ in noſtra cruciſiguit, que nullo interueniente peccato, niſi fuſſet noſtri generis, nō potuſſet eē mortalit. Ut aut repararet oīm vitā, recepit omniū cauſam, & vim veteris chirographi, quod ſolus inter oīs non debuit, pro oībus ſolūedo vacuauit, vt ſicur per vniuſ reatū oīs faci- fuerant peccatores, ita p vniuſ innoſetiam oīs fierent innoſetes. Inde in homines manante iuſtitia vbi eſt humana luſcepta natura. Nulla em̄ ratione extra noſtri eſt corporis veritatem, de quo euangelista p̄dicationē inchoans dicit. Liber gnaſionis Iefu Christi filiū Dauid filiū A- brahā. Et q̄ Samaritanę mulieri profeſta, qm̄ ſalus ex Iudeis eſt, beati Pauli apofoli conſo- nante doctriña cū dicit. Quorū patres & ex qbus Chrū ſecundū carnē, q̄ eſt ſuper oia deus be- benedictus in ſecula. Itēq; ad Thimoteū. Memeto, inq; Iefum Christū rufurrexiſe à moruis ex ſemine Dauid ſecundū carnē. Hęc aut̄ charitas quantis & noui & veteriſteſtamē autorita- tibus declareretur, pro antiquitate ſacerdotij cui euidenter agnoscis, cum fides patrum & ſcri- pta mea ad ſanctā memorię Flauianum data, quoꝝ mentionem ipſe feciſti, adiecta vniuer- ſali ſynodi confirmatione ſufficiant. Vnde proſpicere oportet dilectionē tuā ne contra re- deptionis ac ſpeſ noſtri ineffabile ſacramētuſ illius obmuſmuret. Sed fi q̄ ſunt q̄ adhuc aut ignoratiā caligāt, aut pueritate diſcordāt, eoz quoꝝ in ecclēſia dei apl̄iea fuīt & eſt clara do- ctriña autoritatibus inſtruīt, & de incarnatiōe verbi dei hec nos credere qđ illi credidere co- gnoscāt, neq; ſe extra corpus Chiſi in q̄ cōmortui & cōreſuſciati ſumus ſua obduriōe cōſti- quant, q̄a nec pietas fidei, nec ratio recipit ſacrī, vt aut in ſua eſſentia paſſibilis fuerit deitas, aut in nī ſe naturę luſceptōe mētita ſit veritas. Particulā dñicę crucis cū eulogijs dilectoꝝ v̄a ve- neranter accepi. Data pridię Nonas Septēbris. Etio & Studio viris clarissimis consulibus.

Epifola

Epistole Leonis pape.

Fo. CCVI.

¶ Epistola Rauennij alioꝝ episcoporum Galloꝝ ad Leonem papam, fidei eius,
quā ad orientē direxit laudes dicentium.

¶ Epistola. XLVIII.

¶ Domino vere sancto, merito in Christo beatissimo & apostolico honore venerando papae
Leoni, Rauennius, Rusticus, Venerius, Constantinus, Maximus, Armatarus, Florus, Gauinus
Valerianus, Constantius, Nestorius, Maximus, Asclepius. Item Maximus, Vrslus, Ingenulus,
Iustus, Valerius, Superuentus, Crisaphius, Fonteius, Petronius, Hydaciis, Etherius, Glalius,
Euticius, Fraternus, Venturus, Eugenius, Hilarius, Verus, Amandus, Gerontius, Proculeius,
Iulianus, Helladius, Amentarius, Honoratus, Hepartius, Amenius, Dinatius, Maximus,
& Hernantius, Palladius.

PErlerata ad nos ep̄la beatitudinis v̄fæ quā ad orientē pro catholicæ fidei assertiōe mi-
fistis, optassemus, & statim apostolatui v̄ro pro tā immēso munere grāze actionē re-
ferre, n̄isi nobis difficultatē qua in vñū celeriter nō potuimus cōuenire, vel spacia q-
bus à nobis disparati sumus longa terraꝝ nostrāꝝ q̄ in regionibus n̄is, prēter cōsue-
tudinē fuit int̄ēperies, attulisset. Det ergo aplatus vester n̄e veniā tarditati, q̄ no oicio aut dis-
simulatiōe, sed de certa necessitate decedit, quā q̄ à nobis etiā celeritatis grām abstulit, exul-
tandi tñ materia auferre nō potuit. Exultamus itaq̄ christiano populo lectis beatitudinis ve-
strāꝝ literis, & oēs instructiōe patefacta, oēs intra Gallias cōstitutos exultare mox fecim⁹, do-
lentes pariter pro his nobiscū q̄ catholicæ fidei lumine derelicto, errore tenebras inciderunt,
Quæ apostolatus vestri scripta, ita vt symbolū fidei quisq̄ redēptionis sacra nō negligit tabu-
lis cordis ascribit, & tenaci quo ad cōfundendos hereticoꝝ errores paratior sit memorie co-
mendauit. Multi itaq̄ in ea pariter gaudentes exultantes recognouerunt fidei suā sensum, &
ita se semp ex traditione paterna tenuisse, vt vester aplatus exposuit iure latant. Nōnulli solici-
tiores facti, beatitudinis vestrāꝝ admonitiōe pcepta, modis oībus se gratulātur instructos, da-
ramq̄ sibi occasionē gaudēt, quā libere ac fiducialiter, suffragāte etiā apostolicā sedis autori-
tate eloquunt & asserit vñusquisq; quod credit. Quis aut̄ apostolatui vestro pro hoc tāto mu-
nere quod nō solū Gallias, sed totū mundū velut quibusdā p̄tiosissimis gēmis ornauit, dignas
etiam q̄ possit p̄fessiōe persolui: doctrinæ post deū vestræ debet fidelis, vt cōstanter teneat quod
credebat, debet etiā infidelis, vt à p̄fidia sua agnita veritate discedat, & apostolicæ institutiōis
luce p̄fulus erroris sui tenebras derelinquit, magisq; sequāt & credat quod p̄ os vestrū dñs no-
ster Iesu Chrūs de sacramēto incarnato sua docet, q̄ id teneat qđ diabolus hūanæ salutis &
veritatis inimicus stillat. Optassemus etiā ad filiū vestrū gloriōsissimū ac fidelissimū principe
sup eandē causam literas dare q̄bus congratulātes fidei ipsius, humilitatis q̄q; nr̄e sollicitudi-
ne qua vos in Christo sequimur proderemus, nisi ad nos de orientalibus nuntio plato fieri hoc
minime necessariū putaremus. Meritis aut̄ apostolatus vestri p̄ius dñs p̄stitit, vt h̄eresim iam
diu occulte nutritā vestris tēporibus proderet. Ad laudē em̄ sollicitudinis v̄ræ p̄tinet, q̄ ma-
loḡ error latere non potuit ad gloriose fidei redūdat, quod prava p̄suasio participes, aut non
inuenit, aut inuētis amisit. Respiciat itaq̄ conseruando apostolatū vestrū misericors dñs ecclie
sua toto orbe diffundit, & hi q̄ paulo desides sunt, tanto ad sollicitudinē accēduntur exēplo. Quod
nos ante oculos semp habētes, non desinemus deo ac dño nostro gratias agere, & pariter sup-
plicare gratulātes, q̄ tātæ sanctitatis, tātæ q̄ doctrinæ, apostolicæ sedi, vnde religio
nis nostræ propicio Christo fons & origo manauit antistitē dederit, petētes etiā vt datū con-
cessumq; munus pontificij vestri longissima ad edificationem ecclesiarū suarū & rāte custodi-
at. Nos aut̄ & si impares meritis, pari tā fidei, si qđ (quod absit) contra ecclesiā catholicā pro-
phana infestatione tēretur, parati sumus confortatā dño cum beatitudine vestri pro veritate
fidei animas nostras ponere, & vitā hāc autori salutis nostraꝝ, & largitori æternitatis impen-
dere. Et alia manu. Ora pro me dñe beatissime merito & apostolico honore venerande papa
Rusticus episcopus, apostolatū tuum in dño venerāde saluto, & vt digneris pro me orare sup-
plex rogo. Venerius. Te dñm in Christo meum reverendissime saluto, & vt digneris p̄ me
orare supplex rogo, Constātinus episcopus, beatitudinē vestrā saluto. Simiter & oēs episco-
pi suprascripti salutauerunt.

¶ Item ad omnes episcopos Galliarum de damnatione hereticorum.

¶ Epistola. XLIX.

¶ Leo Rauenio, Rustico, Venerio, Cōstatino, Maxio, Armētario, Floro, Samio, Valeriano,
Cōstatino, Nectario, Maxio, Asclipio maxio, Vrso, Ingenulo, Iusto, Valeriano, Superuēto,
Crisaphio, Fōreio, Petronio, Hydaci, Etherio, Eulalio, Euticeo, Fraterno, Vēturo, Eugenio
Hilario, Vero, Amādo, Gerōtio, Proculeiano, Iuliano, Helladio, Armētario, Honōrato, He-
partio, Amenio, Dinātio, Maximinio, Hirnātio, & Palladio ep̄is p. Gallias constitutis

Epistole Leonis pape.

B **O** Präfemus quidē fraternitatis vīrā lī as eo tpe quo pmiseratis accipere, vt pfectu-
ris ad orientē fratribus nřis, q̄s ad sanctā synodū vice nřa pro catholica fidei de-
fensione direximus, etiā vestra snīz pfessio iungeret. Sed cū multa obstacula in-
opinatā nobis intulerint tarditatē, quālibet seras & diu expectatas epistolās p fra-
trē & coep̄m nostrū Ingenulum gratañ accepimus, easq; cum gaudio recefentes proba-
uiimus sicut confidebamus eruditione spiritus sancti cœlestē in vobis vigere doctrinā, quā
in orientalibus ecclesiis versutia hostis antiqui, p eos q̄s sequaces suos reperit falsitas fatiga-
re conata est, cū catholica fides q̄ nulla sui est parte mutabilis, p ipsas aduersantū exercita-
tiones & validior efficiat semp & clarior, operāte h̄c gratia dei, vt si qui forte ad h̄c sub-
tilia inimici iacula declināda min⁹ erāt infraucti minusq; solliciti pceptis veritatis armis sie-
rent contra impioꝝ mendacia fortiores. Qd ergo sicut causa poscebat fiduciā nostrā quā de
vobis habemus in dño fideliter atq; obediēter auxilis multa exultatione gaudemus &
merito nos cognoscimus fratres & coep̄is nřis orientalibus intimasse, q̄ secundū euāgelicā
& apostolicā traditionē de incarnatione dñi nostri Iesu Christi vna esset oīm nostrū & in-
discreta cōfessio, neq; vllis eorū disputationib; detineri, vt aliter aliquid de summi & salu-
tiferi sacramenti veritate sapiamus, & ex p̄dicatione sanctoꝝ patrꝝ, & ex autoritate incō-
mutabilis symboli didicimus & docem⁹ dānatis ab vniuersali ecclisia, & nūc Eutice & an-
tea Nestorio, q̄s si quis nō ferendis pietatibus inherere delegerit ipse se à corpore christia-
ne vnitatis abscidit. Nō em̄ vltra ī cuiquā excusationis refugii de ignorātiā & insciētiā, vī
de intelligentiē difficultate concedit, cū hoc ipso sexcentorū fere frat̄z coep̄oꝝ nostrōꝝ
synodus cōgregata nullā arte ratiocinandi, nullum eloquii differendi contra fundamētū
fidei inspirare p̄mis̄erit, qm̄ admittentibus per auxiliū gratiā dei fratribus vicariis nostris,
q̄ plenissima extitit in oīm actione deuotio, nō solū sacerdotibus Christi, sed etiā princi-
pibus & potestatibus christianis, cunctisq; clericis, plebibus, ordinibus plene atq; euidēter
apparuit, hanc esse vere apostolicā fidem ex diuinā pietatis fonte manantē, quā syncerā &
ab oīm fece totius erroris alienā (sicut accepimus) p̄dicamus, & vniuerso ī mundo cōsen-
tiente defendim⁹, extinctis toto orbe dogmatibus q̄ vī p̄cedens hereticus ausus est infer-
re vel subsequens, dissimili quidē cōmento, sed ip̄tate cōpari. Nā sicut Nestorius nō est to-
leratus, affirmās beatā Mariā hominis tr̄modo fusile genitricē qui postmodū fit à verbo
deitatis suscep̄tus, duabus scilicet naturis ex psonis distinctis, vt neq; ipse esset filius homi-
nis quis filius dei, nec vnu Christus in vtraq; natura, sed alter sempiternus ex patre, alter
temporalis ex matre, cū euāgelica autoritas ita verbū p̄dicit carnē factū, vt nō duos Christos
nec duos filios, sed in vno dño Iesu Christo & dei & hominis nobis insinuet veritatem, vt
vtriusq; substatiā, i. saluantis atq; saluate, nec p̄prietas possit cōfundī, nec psona gemina-
ri. Sicut ergo Nestorius in suo dogmate execrabilis, sic & Eutices dānatū oīm sectatus er-
rorē, alia p̄phantate blasphemās à catholicā soliditatē cōpage resecatus ē, quia id est q-
busdā nūmūq; simplicib; p̄suadere tētauit, qd verbum dei ita caro sit factum, vt verā car-
nem de ventre virginis nō sumperit, nec nostri illum ḡnis corpus habuisse, sed diuinatus
eius & carnis vna esset natura, vt vnum dñm nostrū Ielum & fallsum hominē & deum dice-
ret esse passibile. Quod nec pietas fidei, nec ratio recipit sacramēti, vt aut in sua natura pa-
sibilis fuerit deitas, aut in susceptione humana mentita sit veritas. Quæ diabolorum sen-
tū prodigiosa commenta, sancta nunc synodus humilitatis nostræ scriptis authorita-
te dñi mei beatissimi Petri apostoli, & merito roboratis religiosa vñanimitate consentiēt
abominando ab ecclisia dei amputetur. Dioscorū q̄q; Alexandrinū in sua ip̄tate manet,

B ne illa eccl̄ia quæ inter ipsa euāgeli principia beatum Marcum beatissimi Petri apostoli
discipulū in oīnibus vtiq; doctrinis sui doctoris magisterio consonatē habuit fundato-
rem, quæ q̄ postea recentioribus à nostra x̄tate temporibus Athanasium Teophilū, & p-
xime Cirillum probatissimos p̄sules habuit indignam captiuitatē sub h̄retici domina-
tione pateretur. Vnde secundum magnam misericordiam dei vniuersos diaboli conatus,
quibus eccl̄iam domini conturbare molitus est, noueritis esse destructos. Reddite igitur
deo gratias fratres charissimi dignam gratiarum actionē, & oret nobiscum vestra dilectio,
vt fratres nostros, quos expectatione nostra desiderat, in columnes q̄ primum redijſe letemur,
& de omnibus quæ domino adiuante sunt gesta plenius vos possemus instruere. Nā fra-
trem Ingenulum molum hac expectatione tardari, cū ob hoc ipsum properatus reme-
are debuerit, nec diutius vobis esset incognita omnium materia gaudiōrum, quæ volumus
per curam dilectionis vestra etiam ad fratres nostros Hispaniā episcopos peruenire, vt
quod deus operatus est, nulli esse possit incognitum, Data Calendis Februarioꝝ Herculano
viro clarissimo consule.)

Ad Mar-

¶ Ad Martianum Augustum de pascha. ¶ Epistola. L.

TAm multis documētis p̄ oēs Chriū ecclēsias fides v̄ræ pietatis innotuit, vt si qd solici tudiū pro cōi religione generat, merito veſtrū q̄rat auxiliū. Et qa memor dispen ſatiōis, mihi credite, neceſſe habeo curas meas, etiā in ea q̄ sunt futura, p̄mittere, nō improbe cupio clemētię v̄ræ studijs adiuuari, vt in ea obſeruātiā q̄ certa ſemp ratione variat, nihil poſſit erroris incurri. Paschale eterū festū q̄ ſacrificium ſalutis hūana maxie con tinet, q̄uis in primo ſemp mēſe celebra dūſit, ita tñ eſt lunaris cursus cōditione mutabile, vt ple rūq; ſacratissimi diei ambigua currat electio, & ex hoc ſiat plerūq; qd nō licet, vt nō ſimil ois ecclēſia, q̄ nō niſi vñu eſſe oportet, obſeruet. Studuerēg sancti patres occaſionē huius erroris auſerre, omnē hanc curā Alexandrinō cōpō delegatē, qm̄ apud Aegyptios huius ſuppūtatiōis antiqūtū tradita eſſe videbat peritia, p̄ quā qui annis ſingulis dies p̄dicta ſolēnitatis eue nitet, ſed i apostolicę indicare, huius ſcripti ad lōginquiores ecclēſias iudiciū ḡhaliter pcurri. Sed ſanctæ memorię Theophilus Alexadrinæ ecclēſia vrbis eſp̄ cū huius obſeruatiōis annos centū nūero collegiſſet, ſeptuageſimosexto paſchale festū longe aliter q̄ ali⁹ decreuerat tenen dū eſſe cōſtituit, à primo auguſtæ memorię Theodosii ſenioris cōſulatu, ſuccedētes ſibi ſacræ obſeruātiā ordines ponēs, vt lōgiōris tpiſ ratio eius literis tenereſ aſcripta, cuius cōplexionis ſeptuageſimus & q̄rtus eſt annus. In q̄ pridie Idus Aprilis sanctū paſcha celebrauiimus, ſequenti vero anno pridie Nonas Aprilis eadē propitio deo erit hñda festiuitas, ſicut regulariter cētēnarię annoq; rōnis ordo declarat. Sed in anno q̄ erit ſeptuageſimus ſextus paſchē dies inueniet aſcripti, quē à paſſioē dñi nullius exēpli, nullius cōſtitutiōis admittit autoritas. Nā diē octauū Calendas Maiar̄ ab eo cognoscimus p̄finitū, q̄ anni limitē antiquitus cōſtitutū excedit, cū ali⁹ q̄ntodecimo Calēdaḡ Maiar̄ huic festiuitati deputauerint diē. Siquidē ab vndecimo Calēdaḡ Apriliū vſq; in decimo Calēdaḡ Maiar̄ legitimū ſpaciuſ fit p̄finitū. Intra qd omniū varietatū neceſſitas cōcludat, vt paſcha dominicū, nec prius poſſimus habere nec tardius Qd̄ em in decimū & in nonū Calēdaḡ Maiar̄ videt nōnunq; puemis ſestiuitas, quadā rōne de fendit. Quia eti⁹ dies reſurrectiōis vltra terminū videt exiſſe, dies tñ paſſionis limitē poſitum nō inueniet egressiſ. Ad octauū aut Calendas Maiar̄ paſchale obſeruantia p̄ducere nīmis inſolē & aperta trāgēſiō eſt. Quia ergo in illa, vt dixi, cētēnaria ſuppūtatiō Theophili ſeptuageſimus ſextus annus diē paſchē cōtrā morē ecclēſiasticū ſtatuiſ ſōſtrat, & non leuiter delinquit ſi in principio ſacramēti veritas & vniuersali ecclēſia nō tenet. Obſecro cle mentiā veſtrā, vt ſtudiū veſtrū p̄ſtare dignemini, q̄tenus Aegyptij, vel ſi q̄ ſunt ali⁹ q̄ certam huius ſuppūtationis viident habere notitiā, ſcrupulū huius ſolicitudinis abſoluāt, vt eū diē generalis obſeruantia dirigat, qui nec paternaz; conſtitutionū normā relinquit, nec vltra p̄fixos terminos euaget. Quicq; aut pietas veſtrā de hac cōſultatione cognouerit, ad meam ius beat mox notitiā peruenire, vt in diuinis mysterijs nulla diſiſionantia culpa naſcat. Data ſextodecimo Calendas Iulij, Opilione viro clarissimo cōſule.

¶ Leo Eudochiā Auguſta de paſcha. ¶ Epistola. LI.

Sanctæ memorię Theophilus ad Auguſtū Theodosiū ſeniorē ſcribēs, per centū annos à primo p̄dicti principis cōſulatu digeſſit ordinē festi. Cuius iſtructionis ſeptuageſimus quartus nunc annus euoluīt Opilione cōſule pridie Idus Aprilis celebrata eſt ſacra ſolennitas, vnde ſequenti anno pridie Nonas Aprilis eadē festiuitas rationabili ter conſequitur. Sed annus q̄ erat ſeptuageſimus ſextus memorati epifoci annotationē habe re cognoscitur, quæ à totius antiquitatē exēplo, & ab omni autoritate patrū diſcordat. Si qui dē in octauū Calendas Maiar̄ dominicū paſcha tranſtulerit, p̄ſinitos antiquitatē limites nīmis audenter excedēs, cum die quintodecimo Calendas Maiar̄ paſchalem ſolennitatem (ſicut conſtruere ali⁹) potuerit annotare. Vnde q̄a non mediocris mihi ſollicitudo generatur, ne apud Aegyptios h̄c peruafio probaret, ad christianissimū & clementissimū principē ſcripta direximus, quibus cauſam ſcrupuli diligēter expolui, & ſuppliciter poſtulaui, vt operam ſuā, quē admodū cōſuevit religionis cultui dignātē impēdat, vt eos q̄ huius ſuppūtatiōis p̄fectā viident habere notitiā, in vñu iubeat conuenire, & diligēter inquirere, ne forte h̄c diffini tio teneat, & hic exceſlus qui prioribus videt repugnare tēporibus noſtre cōniventie vel negligenter deputet, & ſiat in noſtriſ diebus, quod nunq; ante p̄ſumptū eſt. Quia vero oportet fraternitatē tuā cura istius mecū eſſe partipicē, & ne quid tale accidat p̄ſauere, crebrius religiōfissimo & fidelifissimo principi dignare ſuggerere vt indiſſimulāter iubeat Aegyptios admonere, ne in ſumma ſestiuitatis die, aut diſiſionē aliqua, aut trāgēſione peccet. Quicq; aut de hac re diligētius inueſtigare ſollicitudo veſtrā poſtuerit, cito ad notitiā meam glo riosiſſimus imperator iubeat peruenire, quia & ad ipſius, & ad omnium ſalutem pertinet, vt dei cultus nullo errore iædatur. Data ſextodecimo Calendas Iulij, Opilione clarissimo cōſule. Ep̄la

Epistole Leonis pape.

¶ Epistola. LII.

¶ Leo episcopus, Leoni Augusto.

Multa gaudia mens mea exultat in dño, & magna est mihi ratio glorificandi, cum clementia & excellentissimam fidem augeri per omnia dona gratiae & celestis agnosceremus & per incrementa diligentiae deuotionem in vobis animi sacerdotalis experiorum. Nam in vestrae pietatis alloquiis non dubie patet, quod vos in totius ecclesie salute spiritus sanctus operetur, & quantum vniuersaliter fidelium precibus sit optandum, ut in oem gloriam vestrum extendatur imperium, qui supra curam regis temporalium religionum prudenter & famulatum diuinis & eternis dispositiibus preuerteret in penditibus, ut scilicet catholica fides, quod humanum genus sola viuificat, sola sanctificat, in una confessione permaneat, & dissensiones quae de terrena & opinionum varietate nascentur, a soliditate illius petra supra quam civitas dei & difficilat, abigantur. Hoc autem dei munera ita diuinatus demus nobis coferent, si de his quod praestata sunt non inueniamur ingrati, & tanquam nulla sint quod adepti sumus contraria potius expectemus. Nam quod patet aucta sunt querere, quod perfecta sunt retractare, & quod sunt diffinita conuellere, quod aliud est quod de adeptis gratia non referre, & ad interdictum arboris ciborum probos appetitus mortiferum cupiditatis extenderet. Vnde quod ad pacem vniuersalis ecclesie, & ad custodiam catholicorum fidei cura dignamini sollicitiore respicere, euideter agnoscitis quod magis haereticorum audet infideli, ut inter Eutichis & Diodoricos discipulos & eum quem applica sedes direxerit diligenter tanquam nihil fuerit a definitione tractatus habeat, & quod totius mundi catholicorum sacerdotes secundum Calcedonensem synodem, probant gaudet firmatum, in iniuria etiam sacramentum concilii Nicenae efficiat infirmum. Quod enim noster temporibus apud Calcedonem de domini nostri Iesu Christi incarnatione firmatum est, hoc etiam apud Nicenam mysticus ille patrum numerus definitum, ne catholicorum confessio, aut virginem genitum dei filium in alio crederet patri separare, aut eundem cum factus est filius hominis non vera carnis nostra auctoritate habuisse naturam. Detestandum ergo nobis est preuerteret quod vita dum, quod fraus haeretica nititur obtinere, nec in aliquam disceptationem pie & plene definita reuocanda sunt, ne ad arbitrium dominatorum ipsorum de his videamur ambigere, quod manifestum est propter propheticas & euangelicas & apostolicas autoritatibus confirmare. Vnde si quod sunt qui ab his quod celitus sunt constituta dissident, suis opinionibus relinquuntur, & ab unitate ecclesie cum ea quam elegere pueritate discedunt. Nam nullum fieri potest, ut quod diuinus audiatur contradicere sacramentis, aliquia nobis contrafideantur. Iactemus se in sui eloquentia vanitate, & de argumentatione sua & versutia quod inimicia est fidei gloriantur, nobis placet apostolicis obediens receptis, dicentibus. Videte ne quis vos decipiatur per philosophiam & inanem seductionem hominum. Nam secundum eundem apostolum si quod destruxi haec & diffringi, purificare me constituo, & eis me ultius non constitutis subdo, quod non solum autoritas beatae memorie principis Martiani, sed etiam ego mea conscientiae firmaui. Quia sicut sanctae veraciter quod dixisti profectio incrementum, & adiectionem plenitudo non recipit. Vnde cum scientia te venerabilis princeps sincerissimo veritatis lumine imbutum in nulla fidei parte nutare, sed secundum profecto iudicio a prauis recta discernere, & a refutatis amplectenda dividere, obsecro tene humilitatem meam de diffidencia putes esse culpam cum haec mea cautio non solum vniuersali ecclesie confundat, sed etiam tuam gloria famulet, ne sub imperio tui tempore, & haereticorum auctoritate videatur improbitas, & catholicorum perturbata securitas. Quomodo ergo multum per omnia de pietatis vestrae corde confidam, & per inhabitantem in vobis spiritum dei satis vos instructum esse percipi, ne fidei vestra illius possit error illudere, perceptioni tamen vestrae in eo admittat obediens, ut aliud de fratribus meis dirigam, qui apud vos presentes mea instar exhibeant, & quod sit apostolicus fidei regulaliter (ut dixi) vobis bene sit nota demonstrant, patefacientes in omnibus & probantes non esse omnino inter catholicos contumacos, qui definitionem venerabilis synodi Nicenae, vel sancti Calcedonensis concilii regulas non sequuntur, cum utrorumque sancta decreta ex euangelico & apostolico sit manifestus fonte prodire, & quicquid non est de irrigatione Christi, pocali esse videntur. Prorogata igit pietas vita venerabilis imperator huius, quod spondeo dirigendos non ad consilendum cum hostibus fidei, nec ad certandum contra illos a sede apostolica prefecturos, quia de rebus & apud Nicenam & apud Calcedonem (sicut deo placuit) definitis, nullum audemus inire tractatum, tanquam dubia vel infirma sint quod tanta per spiritum sanctum fixit autoritas. Instructioni autem parvulorum nostrorum qui post lactis alimoniam cibo desiderant solidiore satiare, ministerium nostri profidum non negamus. Et sicut similes ciores non spernimus, ita a rebellibus haereticis abstinemus, memores percepti dñi dicentes. Nolite dare sanctum canibus, neque misericordia margaritas vestras a porcos. Nemis quippe indignum, nimis iniustum est eos ad libertatem disceptationis admitti, quod significat spiritus sanctus per prophetam dicens. Filii alieni metiti sunt mihi. Qui etiam si euangelio non resisteret de illis tamquam esse monstrarentur, de quibus scriptum est. Deum se profitentur scire, factis autem negantur. Clamante adhuc iusti Abels sanguine aduersum impium Chain, qui increpatus a dño

domino non requieuit ad penitendum, sed exarsit ad cædē, cuius vindictam sic domini iudicio volumus reseruari, ut improbus, & parricida crudelis in seipsum recidat, & nostra non teneat, neq; sanctæ ecclesiæ Alexandrinæ lamentabilē captiuitatem patiamini vterius prolongari, cui oportet fidei vestre iustitiaeq; psudio suam restitui libertatē, & per omnes Aegypti verbes dignitas patrū & ius sacerdotale repareti. Data vndeclimo Calendas Aprilis, Calipio, Maioriano Augusto consulibus.

¶ Incipiunt Capitula.

- ¶ De blasphemis Nestorij & Euticitis, eorumq; digno anathemate. Cap. primum
- ¶ Qd in una dñi Iesu persona gemina sit deitatis & humanitatis auctorita natura. Cap. secundū
- ¶ De capitulis fidei & sanctorum patrum libris collectis. Cap. tertium

¶ Leo Episcopus, Leoni Augusto. ¶ Epistola. LIII.

¶ Capitulum primum.

Promississe me memini venerabilis imperator in causa fidelis de qua clementiam tuā nos A ui pie esse sollicitam pleniorē humilitatis meæ dirigendum esse sermonē, quem nunc auxiliante dño fideli occasione persoluo, ut sancto pietatis tuę studio, utilis quantum arbitror deesse non possit instructio. Quamuis enim sciam clementiam tuam humanis institutionibus non egere, & syncerissimam de abundantia spūs sancti haufisse doctrinā, officij tamen mei est & patefacere quod intelligi, & prædicare quod credis, vt ignis ille quē dominus veniens misit in terram motu crebræ meditationis agitatus sic concalescat vt ferueat, & sic inflammetur vt luceat. Magnas enim caligines Euticiana heresis orientis partibus inferre molita est, & ab illa luce quē (sicut euangelium loquitur) luet in tenebris, & tenebrae eam non comprehendenterū, imperitorum oculos tentauit auertere. Cumq; ipsa in suam reciderit cætitatē, nunc in discipulis recrudescit quod in actore defecit. Non longo nāq; tēporis interuallo catholica fides, quæ est singularis & vera, cui nihil addi nec minui potest, à duobus est hostibus appetita, quoq; prior Nestorius, Eutices secundus emeritus, q; ecclesiæ dei duas hereses subimet cōtrarias inferre voluerunt, vt vterq; à p̄dicatoribus veritatis merito damnaret, q; in sanū nimis & sacrilegiū fuit quod varia falsitate ambo senserunt. Anathematizet ergo Nestorius q; beatā virginē Mariā nondei, sed hoīs tantūmodo credidit genitricē esse, vt aliā psonā carnis, aliā faceret deitatis, nec vnu Christū in verbo dei & carne sentiret, sed separatum atq; seūcūlū alterq; filiū dei, alterq; hominis p̄dicaret, cū manente illa incōmutabilis verbī essentia quæ ei cū patre & spū sancto intemporalis atq; coetera est, ita intra virginea viscera verbū caro fit factū, vt p id quod ineffabile est sacramētū vno cōceptu, vnoq; partu secundū veritatē vtriusq; nature ea virgo & ancilla dñi esset & mater. Qd etiā Elisabet (sic ut Lucas euāg declarat) intellexit & dixit. V n̄ hoc mihi, vt veniat m̄ dñi mei ad me. Eutices qq; eodē percellat anathemate, q; p impios veterq; hæreticos, voluntatis errores, tertium Apollinaris dogma delegit, vt negata humanæ carnis atq; anime veritate totum dñm nostrum Iesum Christum vniuersitatem eē naturæ, tanq; verbi deitas ipsa se in carnē conuerterit, & concipi ac nasci, nutriti & crescere, crucifigi ac mori, sepeliri ac resurgere, & ascendere in cœlū, & in patris dextera, vnde ad iudicādos viuos & mortuos veniet cōsidere, diuinq; tantū essentiæ fuerit, quæ nihil horum in se sine carnis recipit veritate, qm̄ natura vniigeniti natura est patris, natura est spū sancti. Simulq; impassibilis, simul est incomutabilis sempiterne trinitatis indiuisa unitas & cōsubstancialis æ qualitas. Vnde si Apollinaris pueritate Euticianus quisq; desciscit ne cōuinciat deitatis passibile sentire atq; mortalē, & tñ verbī incarnati. i. verbī & carnis vna audet pronuntiare naturā, manifeste in Valētini & Manichei transit insaniā, & mediatorē dei & hominē, hominē l̄ esum Christū simulatorie credit oīa egisse, nec humanū in ipso corpus, sed phantasmati corporis speciē oculis apparuisse cernentiū. Quæ impietatis mēdacia, qm̄ oīm fides catholica detestat, & alias assertiōnū sacrilegia cōcordibus p totū mundū beatorū patrū dudum sunt dānata sentētis, nō dubiū est cā vos fidē p̄dicare atq; defendere, quā sancta synodus Nicēna cōfirmavit dicēs: Credimus in vnu deū patrē omnipotētē visibiliū & inuisibiliū factōrē, & in vnu dñm Iesum Christū filiū dei, natūrā de patre vniigenitū, hoc est in substātia patris. Deū de deo, lumen de lumine, deū vērō deo vero, natūrā, nō factū vnius substātis cum patre (quod Graeci dicunt Homousion) per quē oīa facta sunt, sive quē in cœlo, sive q; in terra. Qui ppter nos & ppter nostrā salutē descēdit de cœlo, incarnatus est, & homo factus, passus est, & resurrexit tertia die, ascēdit ad cœlos, vēturus iudicare viuos & mortuos. Et in sp̄m sanctū In qua professione hoc euidentissime continet, quod etiā nos de dñi incarnatione cōfitemur, & credimus q; ad salutē humani gñis reformatā, verā carnē nřæ fragilitatis non de cœlo secum detulit, sed in vtero virginis matris assumpli.

II. ¶ Quidcūq; ergo sunt ita obcecati & à lumine veritatis alieni vt verbo dei à tēpore incarnationis

Epistole Leonis pape.

nationis humanæ carnis denegat veritatē, ostendat in q̄ sibi christianū nomen usurpet. Et cū euāgeliō veritatis q̄ ratione cōcordent, si beatæ virginis partu aut caro sine deitate, aut deitas est orta sine carne. Sicut em̄ negari nō p̄t euāgelistā dicēte, q̄ verbū caro factū est, & habitauit in nobis. Ita negari nō p̄t beato Paulo apostolo p̄dicāte, q̄ deus erat in Ch̄o mū dum recōcilians sibi. Quæ aut̄ recōciliatio eē posset q̄ humano ḡnū ppiciaret deus nisi oīm causam mediator dei hoīm q̄ suscipere. Qua vero ratione veritatē mediatoris ip̄leret, nisi qui in forma dei æ qualis est patri, in forma serui particeps esset, & n̄i, vt mortis vinculum vnius p̄uariatione cōtractum, vnius morte (q̄ solus morti nihil debuit) solueretur. Effusio em̄ p̄ iniustis san guinis iusti tā potens fuit ad priuilegiū, tā diues ad p̄cium, vt si vniuersitas captiuor̄ in redēptore suū crederet, nulla diaboli vincula retineret, qm̄ sicut apl̄us ait, vbi abdūsūt peccatū superabduīt & gratia. Et cū sub peccati p̄iudicio natī potestatē acceperunt ad iustitiā renascedi, validius factū est donū libertatis q̄ debitū seruitutis. Quā itaq̄ sibi in huius sacramēti p̄sidio spem relinquit, qui in saluatorē n̄o negant humani corporis veritatē. Dicant q̄ sacrificio recōciliati, dicāt q̄ sanguine fint redēpti. Quis est (vt apostolus ait) qui tradidit semetip̄m pro nobis oblationē & hostiā deo in odorē suauitatis? Aut quod vñq̄ sacrificiū sacratus fuit, q̄ qd̄ verus & æternus p̄tōtīx altari crucis p̄ immolationē sua carnis ip̄osuit? Quāuis em̄ multoꝝ sanctoꝝ in cōspectu dñi p̄ciosa mors fuerit, nullius tñ insontis occisio redēptio fuit mundi. Accepert iusti, nō dederūt coronas, & de fortitudine fidelium exēpla nata sunt patientiæ, nō dona iustitiæ. Singulares q̄ppe in singulis mortes fuerunt, nec alterius q̄squam debitum suofine p̄soluit, cū inter filios hoīm vñus solus dñs noster Iesu Ch̄rū qui vere erat agnus imaculatus extiterit. In q̄ oēs crucifixi, oēs mortui, om̄es sepulti, om̄es sunt etiā suscitati. De quibus ipse dicebat, Cū exaltatus fuero à terra oia traham ad meipsum. Fides em̄ vñ a iustificās ipios & creans iustos ad humanitatis suæ tracta participē in illo acquirit salutē, in q̄ solo, homo se inuenit innocentē, liberū habēs p̄ gratiā dei de potētia eius gloriarī qui cōtra hostē humani ḡnū in carnis n̄ & humilitate cōgressus his victoriā suā tribuit, in q̄ corpore triūphavit. Licit ergo in vno dño Iesu Ch̄o vero dei atq̄ hoīs filio verbi & carnis vna p̄sona sit, q̄ inseparabiliter atq̄ indiuisa cōmunes habeat actiōes, intelligēt tñ sunt ipsoꝝ opere qualitates, & sincere fidei cōtemplatōe cernendū est, ad q̄ prouehat humilitas carnis, & ad q̄ inclinēt altitudo diuinitatis. Quid sit qd̄ caro sine verbo nō agit, quid sit qd̄ verbū sine cane nō efficit. Sine verbi em̄ potētia nec cōciperet virgo nec pareret, & sine verbi veritate carnis obuoluta pānis infantiā nō iaceret. Sine verbi potētia nō adorarēt magi puerū stellā indice declaratū, & sine veritate carnis nō iuberet in Aegyptū trāsferri puer & ab Herodis p̄secutōe abduci'. Sine verbi potētia nō diceret vox pris missa de celo, hic est filius meus dilectus, in q̄ mihi bñ cōplacui, ip̄m audite. Et sine veritate carnis nō p̄testaret Iohānes: Ecce agnus dei, ecce q̄ tollit p̄ctā mūdi. Sine verbi potētia non fieret redintegratio debilitū, & viuificatio mortuor̄, & sine veritate carnis nec cibus ieuno, nec somnus eēt necessarius fatigato. Postremo sine verbi potētia nō se dñs patri, p̄fiterēt æqualē, & sine veritate carnis nō idē diceret patrē esse maiorē, cū catholica fides vtrūq; suscipiat, vtrūq; defendat, q̄ scđm cōfessionē beati apl̄i Petri vnum Ch̄rm dei viui filiū & hoīem credit & verbū. Quāuis itaq̄ ab illo initio q̄ in vtero virginis verbū caro factū est nihil vñquā inter vtrūq; formā diuisiōs extiterit, & p̄ oia incrementa corporea vnius p̄sonae fuerint totius tpias actiōes, ea ipsa tñ q̄ inseparabiliter facta sunt, nulla cōmixtione cōfundinūs, sed qd̄ cuius formæ sit ex operū q̄litate sentimus. Dicant ergo isti hypocritē, qui cēcis mētibus lumē nolūt recipere veritatis, in q̄ forma crucis ligno dñs maiestatis Ch̄s affixus sit, quid iaucerit in sepulchro & reuoluto monumētū lapide, q̄ tertio die caro resurrexit? & in q̄ post resurrectionē suā nō credētes q̄sdā discipulos arguebat, & hæsitationē cūtantiū cōsūtabat cū diceret. Palpate & videte, quia spūs carnē & ossa nō habet sicut me videtis habere. Et apl̄o Thomæ, Infer manū tuā in latus meū, & vide manus meas & pedes, & noli eēt incredulus sed fidelis. Quāta manifestatiō corporis sui iā hæreticoꝝ medacia destruebat, vt vniuersa ecclesia Ch̄i imbuēda doctrinis hoc nō sibi dubitaret credendū qd̄ apostoli suscepere p̄dicādū. Ac si in tanta luce veritatistib̄ras suās hæreтика obduratio nō relinquit, osfēdāt vñ sibi spem vitę polliceātur æternā, ad quē n̄iſ p̄ mediatorē dei & hoīm, hominē Iesum Christū nō p̄t pueniri. Sicut em̄ ait btū Petrus apostolus, nō est aliud nomē datū hoībus sub celo, in q̄ oporteat nos saluos fieri, nec redēptio capiuitatis humanæ nisi in sanguine eius qui dedit semetip̄m redēptionē p̄ om̄ibus. & qui sicut p̄dicat beat⁹ apostolus Paulus, cū in forma dei esset nō rapinā arbitratus est eēt se æqualedeo, sed semetip̄m exinanuit formā serui accipiēs in similitudinē hoīm factus, & habitu inuentus vt homo. Humiliauit semetip̄m factus obediens usq; ad mortē, mortē autem crucis

crucis. Propter quod & deus exaltavit illum & donauit illi nomen quod est super omnem nomen, ut in nomine Iesu omnis genus flectat celestium terrestrium & infernum. & omnis lingua confiteatur quia dominus Iesus Christus in gloria est dei patris. Cum ergo unus sit dominus Iesus Christus & vere deitas vereque humanitatis in ipso una prorsus eademque persona sit, exaltationem tamen qua illum sicut doctor gentium dicit, exaltavit deus & donauit illi nomen, quod est super omne nomen excellit, ad eam intelligimus pertinere formam quod ditanda erat tamen glorificationis augmento.

A Informa quippe dei & qualis erat filius prius, & inter genitorem atque unigenitum nulla in essentia discrecio, nulla in maiestate diversitas, nec per incarnationem mysterium aliud decesserat verbo quod ei patris munere reddere. Forma autem serui per quam ipsabilis deitas sacramentum magnae pietatis impleuit, humana humilitas est, quae in gloriam diuinam praetatis eius erat, in tantam unitatem ab ipso conceptum virginis deitate & humanitate conferta, ut nec sine hoce diuina, nec fine deo agerent humana. Propter quod sicut dominus maiestatis de crucifixus, ita qui ex semperternitate & qualitate est deo, de exaltatus, quae inseparabiliter manente unitate personae, unus atque idem est, & totus dei filius propter unum cum patre deitatem. Quicquid enim in te accepit Christus secundum hominem accepit, cuiusque non habuit conferre. Nam secundum potentiam deitatis indifferenter omnia quae habet pater, etiam filius habet, & quae in forma serui a patre accepit, eadem in forma dei etiam ipse donauit.

B Secundum formam enim dei ipse & pater unum sunt, secundum formam autem serui non venit factus a cere voluntate sua, sed voluntatem eius qui misit eum.

C Secundum formam dei sicut prius habet vitam in semetipsa, sic dedit & filio vitam habet in semetipsa.

D Secundum formam serui tristis est anima mea usque ad mortem, & idem ipse est sicut ait apostolus & diuines & paup. Diuines, quae euangelista dicit. In principio erat verbum & verbum erat apud deum, & deus erat verbum. Hoc erat in principio apud deum, omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil.

E Pauper vero, quia propter nos verbum caro factum est, & habitauit in nobis. Quae autem est eius exinanitio, queve paupertas? nisi formam seruilius acceptio, per quam verbi maiestate velata dispensatio humanae redemptionis impleta est. Nam quia captiuitatis nostra resoluti originalia vincula non poterant, nisi existeret homo nostri genitum nostrorum naturae, quem peccati iudicia non tenebant, & qui immaculato sanguine suo chyrographum letale dilueret, sicut ab initio erat diuinus pordicatus, ita est in plenitudine perfecti temporis factum, ut multis modis significata promissio in diu expectata veniat effectum. Nec posset esse ambiguum quod continuis testificatoribus semper fuerat nuntiatum. In magno autem sacrilegio se versari haereticorum manifestat ipietas, cum sub specie deitatis honoranda humanae carnis in Christo denegat veritatem, & religiose & stimat credi si dicatur in salvatore nostro, verum non esse quod salvat cuncta secundum permissionem omnia secula praecurrente, mensus sit deo reconciliatus in Christo, ut nisi verbum dignaretur caro fieri, nulla possit caro salvare. Omnis enim sacramentum fidei Christianae magni (ut heretici volunt) decolorat obscuro, filius veritatis sub mendacio putat latuisse phantasmatum. Non ergo quisquam sibi erubescendum existimet Christianus de nostri in Christi corpore veritate, quae oculi apostolorum & discipuli & preclarorum ecclesiastarum quaeque doctores qui ad martyrum coronam, vel confessionis meruere gloriam peruenient, in huius fiduci lumine splenduere consenserunt ubique sententiis intonantes, quod in domino Iesu Christo deitatis & carnis una sit consistenda persona. Quae autem rationis similitudine, qua diuinorum voluminum portione haeretica ipietas se existimat adiuuari, quae veritatem negat corporis Christi, cum haec non lex testificari, non prophetia precinere, non euangelista docere, non ipse destiterit Christus ostendere? Querant per omnes seriem scripturarum, quae tenebras suas fugiant, in quae verum lumen obsecrunt. Et per omnia secula ita veritatem inuenient chorus cantante, ut magnum hoc & mirabile sacramentum ab initio videant creditum, quod est in fine completum. De quo cum sanctas litteras nulla pars fileat, sufficit quodcumque conscientia veritatis signa patuisse, quibus diligenter fidei splendor diffusa latitudine dirigatur, & sincera intelligentie lucem percipiat, quod in filio dei qui se incessanter filium hominis & hominem proficit non sit Christianus erubescendum, sed constantissime gloriantur. Ut autem pietas tua cum venerabilium patrum predicatoribus nos concordari cognoscatur, aliquatas eorum nominis huic credidi subiectas esse sermones. Quibus si digneris attendere recensitis non aliquid nos predicare reperies, quae quod sancti patres nostri toto orbe docuere, nec quemquam ab illis nisi solos ipsos hereticos dispare. His igitur gloriosissime & venerabilis imperator quanto potuit breuitate gestricis, cum inspirata tibi diuinitus fide etiam nostra predicatione unitam esse cognoscere, nec in aliquo nos ab euangelica apostolica doctrina, vel a catholicorum professionis symbolo discrepare, quoniam sicut docet beatus apostolus Paulus magnum est pietatis sacramentum quod manifestum est in carne, iustificatum est spiritu, apparuit angelis, predicatum est gentibus, creditum est in mundo, assumptum est in gloria. Quid igitur tua utilius est saluti, quid tua congruentius praetatu, quae ut paci ecclesiarum dimitua constitutae propicias, & in omnibus tibi subditis dona dei defendas, neque villa ratione patiaris per inuidiam diaboli ministros ipsorum in cuiuscum saeire priuilegium, ut quae in hoc sancto

n temporalium

Epistole Leonis pape.

temporalis emines regno in eternū merearis regnare cum Christo.

¶ Epistola. LIII.

D Ancti Hilarij Pictaviensis epi & confessoris in libro secundo inter cetera. Vnuigit
hoc est immobile fundamentū, vna hæc felix fidei petra petri ore confessa. Tu es in-
quit Christus filius dei viui, tanta in se argumenta sustinens veritatis, quātā puerifi-
tatum quæstiones infidelitatis calūnia mouebunt. Iam in ceteris dispensatio volū-
tatis paterna sit, virgo, partus & corpus, post quæ crux, mors, inferi, salus nostra est. Huma-
ni enim gñis caufa dei filius natus ex virginē est, & spiritu sancto ipso sibi in hac operatio-
ne famulat̄, & sua dei videlicet inumbrat̄ virtute corporis sibi initia consequit̄, & exordia
carnis instituit, vt hō factus ex virginē naturā in se carnis exciperet, p q̄ huius admixtiōis
societas sanctificat̄ in eo vniuersi gñis humani corpus existeret, vt quādmodū omnes in se
per id qđ corporeum se esse voluit cōdere, ita rursus in omnes ip̄e p id qđ eius est inuisibile
referretur. Dei igitur imago inuisibilis pudorē humani exordij nō recusauit, & p cōceptio-
nem partū, vagitū & cunas, omnes naturæ nostræ cōtumelias trascucurrit. Quid tandem di-
gnationis affectui rependetur? Inenarrabilis à deo originis vnius vnigenitus deus i corporu-
culi humani formâ sanctâ virginis vtero infertus accredit. Qui oīa cōtinet, & intra quem
& p quem cuncta sunt, humani partus lege pfertur, & ad cuius vocē archangeli atq̄ angeli
tremunt, cœlū & terra & oīa hūiū mundi resoluunt elementa vagitu infantia auditur. Qui
inuisibilis & incōprehensibilis est, nō visu, sensu tractuq̄ moderādus, cunis est obuolutus.
Hæc si quis indigna deo recolit, tāto se maioris bñficij obnoxium cōsitebit, quanto minus
hæc dei cōuenient maiestati. Nō ille eguit hō effici, p quē homo factus est, sed nos egui-
m̄ vt deus caro fieret & habitaret in nobis. i. assumptione carnis vnius interna vniuersa car-
nis incoleret. Humilitas eius nřa nobilitas est, cōtumelia eius nř honor est. Quod ille deus
in carne confitens, hoc nos vicissim in dñi carne renouati. Item eiusdē in libro nono inter
cetera. Nescit plane vitā suā, nescit q̄ Chrm̄ Iesum vt vñ deū ita & vñ hoīem ignorat,
& eiusdē periculi res est Christi Iesum vel sp̄m̄ deum vel carnē nostri corporis denegare.
Om̄is ergo qui cōsitebit me corā hominib⁹, cōsitebor & ego eū corā p̄fe meo qui est in cœ-
lis. Qui aut̄ negauerit me corā hominibus, negabo & ego eū corā patre meo qui est in cœ-
lis. Hoc verbū caro factū loquebatur, & homo Iesus Christus dñs maiestatis docebat, me-
diator ipse in se ad salutem ecclesie cōstitutus, & ipso illo inter deū & hoīes mediatoris fa-
cramento vtrūq; vnu existens, dū ipse ex vnitis in idipsum naturæ vtriusq; res eadem est
ita th̄ vt neutro careret in vtrōq; ne forte deus esse hō nascendo fineret, & hō rursus de-
us manendo nō esset. Hæc vtq; humana beatitudinis fides vera est deū & hominē p̄dicare
verbū & carnē confiteri, neq; deū nescire qđ & homo fit, neq; carnē ignorare qđ verbū fit.
Item eiusdē in eodē libro inter cetera. Natus igit̄ vnigenitus deus ex virginē homo & scdm̄
plenitudinē temporis in semetipso pfecturus in deū hoīem, hunc p oīa euāgeli sermonis
modū tenuit, vt se filiū dei credi doceret, & hominis filiū p̄dicari admoneret locutus & ge-
rens homo vniuersa q̄ dei sunt, loquēs deinde & gerens deus vniuersa q̄ hoīis sunt. Ita ta-
men vtipso illo vtriusq; gñis sermone nunquā nisi cum significatione & hominis locutus
& dei sit. Item alio loco in eodē libro inter cetera. Hinc itaq; fallendi simplices atq; igno-
rantes hæreticis occasio est, vt q̄ ab eo scdm̄ hoīem dicta sunt, dicta esse scdm̄ naturæ diu-
inx infirmitatē mentiātur, & q̄a vnu atq; idē est loquēs oīa q̄ loquit̄ de semetipso oīa eum
locutū esse contendat. Ne sane negamus totū illū qui eius manet naturæ suæ esse sermonē.
Sed si Iesus Chfs & homo & deus, & neq; cū homo tum primū deus, neq; tum cū & homo
tum nō etiā & deus, neq; post hoīem in deo nō totus homo totus deus, vnu atq; idē necesse
dictoq; sacramētum eius esse qđ gñis, & cū in eo scdm̄ tps discerni hoīem à deo, dei tū atq;
hominis discerne sermonē. Et cū deū atq; hominē in tpe confiteberis, dei atq; hominis in
tempore dicta dijudica. Cum vero ex homine & deo rursum totius hominis totius iā dei tps
intelligis, si quid illud ad demonstrationē eius tēporis dictum est tempori coaptato quoq; di-
cta sunt, vt cū aliud sit aī hoīem deus, aliud sit homo & deus, aliud sit post hominē & deum
totus homo & totus deus non confundast pibus & gñibus dispensationis sacramētum, cū
pro qualitate gñm ac naturæ, aliū ei in sacramēto hominis necesse ē sermonē fuisse nō na-
to, aliū adhuc morituro, aliū iam æterno. Noſtri igitur causa hæc omnia Iesus Chrūs
manēs & corporis nostri homo natus secundum cōsuetudinē naturæ noſtræ locutus est,
nō th̄ omittēs naturæ suæ esse qđ deus est. Nā tametsi in partu & passione & morte, naturæ
nře res pegerit, restn ipsas oēs virtute naturæ suę gesit. Et reliq;. Itē alio loco in eodē libro
inter cetera. Vides ne ita deū & hominē p̄dicari vt mors homini, deo vero carnis exercita-
tio deputet? Nō tñ vt ali⁹ fit qui mortuus ē, & ali⁹ fit p quē mortu⁹ resurgit. Spoliata ei car-
ne Chrūs

ne Christus est mortuus & rursum Christū à mortuis excitans idē Christus est carne se ex-polians. Naturā dei in virtute resurrectiōis intellige, dispensationē hoīs in morte cognoscere. Et cū sīt vtraq; suis gesta naturis, vnu tñ Christū Iesum eū memēto est qui vtrūq; est. Itē post pauca. Hęc igit̄ demōstrāda à me paucis fuerūt, vt vtriusq; naturę psonā tractari in dño Iesu Ch̄o meminim̄us, qā manēs in forma dei formā serui suscepit. Itē sancti Athanasii Alexadrinæ ecclesiæ ep̄i & cōfessoris ad Ep̄icetū corinthiog; ep̄m, Qūo aut̄ vel dubitare aūsi sunt qui dicunt christiani, si dñs qui ex Maria virgine pcessit filius quidē substātiā & natura dei est, qđ scđm carnē ex semine David est & carne sancta Mariæ; Itē sancti Ambrosii ep̄i & cōfessoris Mediolanensis ecclesiæ, qđ misit ad ioperatō Gratianū in libro secundo de fide inter cetera. Vn illud qđ lectū est dñm maiestatis crucifixū esse, nō qđ in maiestate crucifixū putemus. Sed qā idē deus, idē homo, p diuinitatē deus, p susceptionē carnis homo Ch̄s Iesus dñs maiestatis dñ crucifixus, qā cōfors vtriusq; naturę, i. humanę atq; diuinę in natura hoīs subiit passionē, vt indiscrete & dñs maiestatis dicat eē qui passus est, & filius hoīs sicuti scriptū est qui descēdit de cœlo. Itē alio loco in eodē libro inter cetera. Sileant igit̄ inanes de sermonib⁹ q̄stiones, qā regnū dei (ficut scriptū est) nō i p̄suasione verbi ē, sed ostensione virtutis. Seruēmus distinctionē diuinitatis & carnis, vnu in vtrōq; loquuntur dei filius, qā in eodē vtraq; natura ē, & si idē loquit̄, nō vno semp̄ loquit̄ mō. Intende mecum nūc gloria dei, nūc hoīs passiones. Quasi deus loquit̄ q̄ sunt diuina, qā verbū est, qđ hō dicit q̄ sunt hūana, qā in ea substātia loquebat. Itē eiusdē in libro de incarnatione dñi cōtra Apollinaristas. Sed dū hos redarguimus emergūt alij qui carnē dñi dicāt & diuinitatē vnius naturæ. Quę tñ sacrificiū inferna vomuere, lā tolerabiliores sunt Arriani, qđ p̄istos p̄fidicē robur adoleſcit, vt maiore cōtentō aſſerāt patrē & filiū & sp̄m scđm vnius nō eē substātia, qā isti diuinitatē dñi & carnē substātia vni⁹ dicere cētauerū. Itē infra. Et hi mihi frequenter Nicenī cōciliū tractatū se tenere cōmemorāt, sed i illo tractatū p̄ es nr̄i nō carnē sed dei verbum vni⁹ substātia cū p̄ē eē dixere. Et verbū qđ ex p̄na p̄cessisse substātia, carnē at ex virginē esse cōfessi sunt. Qūo igit̄ Nicenī cōciliū nomē obtendit & noua inducunt q̄ nunquam nostri sensere maiores. Et reliq;. Item eiusdē ad Sabinū ep̄m inter cetera. Vn pulchræ ap̄lus eiusdē verbū repetitō vñus est dicens de dño Iesu Ch̄o. Cū in forma dei esset nō rapinā arbitrat⁹ est eē se æqualē deo, sed semeti p̄m exinanuit formā serui accipies. Quid ē in forma dei nisi in plenitudine deitatis in illa p̄fectiōis diuīnę expreſſiōe? Ergo cū eēt in plenitudine diuinitatis, exinanuit se & accepit plenitudinē naturę & p̄fectionis hūang. Sicut deo nihil deerat, ita nec hoī cōsummatōis vt eēt p̄fectus in vtraq; forma. Vnde & David dicit, Speci osus forma p̄ filiis hoīm. Cōcludit Apollinarista, nec q̄ se vertat habet, suis claudiſ retibus. Ipse em̄ dixit formā serui accepit nō seruus locutus est. Iter̄ ergo interrogō. Quid ē in forma dei? R̄h̄dit in natura dei. Süt em̄ (ait ap̄lus) qui nō sunt natura dij. Quārō qđ sit formam serui accipies sine dubio p̄fectionē naturę & cōditōis vt dixi humanę vt esset in hoīm similitudine. Et pulchræ nō carnis sed hoīm dixit similitudinē, qā in carne eadē est. Sed quia fine p̄ctō erat solus, oīs aut̄ hō in p̄ctō, in specie hoīs videbat. Vn & ip̄pheta ait, Ethomo est & quis cognoscit eū; homo scđm carnē, sed vltra hoīem diuina operatio. Deniq; cū leprosum tāgeret homo videbat, sed vltra hoīem cū mundaret. Et cū Lazarū mortuū fleret, mortuum q̄s homo flebat, sed supra hoīem erat cū mortuū vinctū iubebat pedibus exire. Homo videbat cū p̄ederet in cruce, sed supra hoīem cū reſerat tumulis mortuos fuscitaret. Sancti Augustini ep̄i Iponēsis eccl̄ia ad Dardanū iter cetera. Noli itaq; dubitare ibi nūc eē hoīem Ch̄m vñ vēturus est, memoriter q̄s recole, & fideliter tene ch̄ianā cōfessionē qm̄ resurrexit à mortuis, ascēdit in cœlū sedet ad dexterā patris, nec aliunde quā inde ad iudicādos vēturus est viuos & mortuos. Et sic vēturus illa angelica voce testatē quēadmodū est ire visus in cœlum. i. in eadē forma carnis atq; substātia cui p̄fectio imortalitatē dedit, naturā nō abstulit. Itē eiusdē in ep̄stola ad Volutianū inter cetera. Nūc vero ita inter deū & homines mediator apparuit & in vnitate p̄sonę copulās vtraq; naturā, vt solita sublimaret iſolitis, & insolita solitis tēperaret. Itē eiusdē in expositōe euāgeliū scđm Iohānem inter cetera. Quid igit̄ h̄eretice cū Ch̄s sit deus & hō loquit̄ vt hō & calūnaris deo. Ille in se naturā cōmendat humanā, tu in illo audes deformare diuinā. Et iter̄ infra. Agnoscamus geminā substātiā Christi, diuinā sc̄ilicet q̄ equalis est p̄fī, humāna q̄ minor est p̄fē. Vtrūq; autē simul nō duo sed vnu Ch̄s, ne sit q̄ternitas nō trinitas deus. Sicut em̄ vnu est hō aīa rōnālis & caro, sic vnu est deus, Ch̄s & hō, ac p̄ hoc Ch̄s est deus aīa rationalis & caro. Ch̄m in his oībus, Christū in singulis cōfitemur. Quis est ergo p̄ quē factus est mūdus? Ch̄s Iesus sed in forma dei. Quis est sub Pontio Pilato crucifixus? Ch̄s Iesus, sed in forma serui. Item eiusdē cuius supra. Quis nō est derelictus in inferno? Ch̄s Iesus, sed in aīa sola. Quis refur-

Epistole Leonis pape.

recturus triduo facit in sepulchro Chfs Iesus, sed in carne sola. Dicit ergo in his singulis Chfs. Vix haec oia non duo vel tres, sed unus est Christus. Ideo ergo dicit, si diligenteris me gauderetis utique, quia vado ad patrem, quoniam natura humanae gratulandum est, eo quod sic assumpta est a verbo unigenito ut immortalis constitueretur in celo, atque ita fieret terra sublimis, ut incorruptibilis puluis foderet ad dexteram patris. Sancti Iohannis Constantinopolitanus episcopus & confessio ris in homilia de cruce & latrone, Sed cur cum cruce veniat, videamus, scilicet ut hic qui eum crucifixere, suum sentiat demetrum cecirare, ideo ipudetur eo signum portat. Ideo prophetas ait: Tunc lametabuntur oes tribus terrae videntes ac custodem agnoscentes patrem. Et quod mirum si crucem portas adueniet, quoniam & vulnera corporis ipsa demonstratur. Tunc enim inquit videbunt quoniam confixus. Et sicut post resurrectionem Thomae voluit disidentem confutare, & illi clausorum loca monstrauit, & lateris vulnera declarauit, & dixit, mitte manum tuam & vide quoniam spiritus carnem & ossa non habet sicut me vides hunc. Sic & tunc ostendens vulnera crucis demonstrabit, ut ostendat illum se esse quem fuerat crucifixus. Ita eiusdem in homilia de ascensione domini. Nam sicut duobus iuris se paratis unius in medio positus altercatum litigio discordia dissipuluit, ita & Christus nobis fecit. Deus nobis iuste irascitur, & nos contemnebamus iratum, & clementem dominum declinabamus, & se medium Christus ingessit, & sociavit utramque naturam, & nobis quod iminebat supplicium ipse sustinuit. Item eiusdem in eadem homilia, inter cetera, Christus ignorans naturam primis obtulit prius, & oblatum donum miratus est prius. Quod tanta dignitas offerebat, & quod offerebatur nulla macula ferebatur. Nam & suis manibus suscepit oblatum, & suam sedis fecit eum particeps, & quod plus est ad prius suum dexteram collocauit. Cognoscamus quod ille est quem audiuit. Sede ad dexteram meam quoniam natura est, cui dixit, esto meus particeps sedis, illa natura quem audiuit, terra es & in terris ibis. Ita eiusdem in eadem homilia inter cetera. Quo sermone utrariusque, quoniam verbo dicatur reperire non possum. Naturalia fragilis, natura contempta, & oibus monstrata deterior oia vicit, oia superauit, oibus hodierna die meruit excelsior reperiiri. Hodie angeli diu vota desiderata ceperunt, hodie archangeli, quod multo tempore cupiebant, inspicere valuerunt, natura nostra in sede divina immortali fulgentem gloriam prouiderunt. Sancti Theophili episcopi Alexandrinus de epistola paschali, quam per Aegyptum destinauit. Cuius rei testis est ille qui loquitur. Oes declinare simul inutilis facti sunt. Et prophetas Christi auxiliu defecientes, dominus inclina coelos tuos & descendit. Non ut mutaret loca quoniam oia sunt, sed ut propter salutem nostram carnem humanam fragilitatis assumeret. Paulo apostolo eadem continent. Cum esset diuus per nos pauperrimus factus est, ut non illius paupertate ditaremur, venitque in terras, & de virginalem vtero, quem sanctificauit egreditus homo, interpretationem nois sui Emmanuel, id est nobiscum deus, dispensatore confirmans, misericordiacepit esse quod nos sumus, & non desit eum quod erat. Sic assumens naturam nostram, ut quod erat ipse non puderet. Quoniam enim Iohannes scribat, verbum caro factum est, id est alius verbis deus homo factus est, verbum tamen non est versum in carnem, quia nunquam deus esse cessauit. Ad quem & spiritus sanctus loquitur. Tu autem idem ipse es. Et propter eum de celo contempsit, & dicit, tu es filius meus dilectus, igitur quoniam mihi bene placui. Ut & homo factus nostra confessione permanere dicatur, quod fuit priusquam homo fieret. Paulo nobiscum eadem predicante, Iesus Christus heret & hodie idem ipse & in eternum. In eo enim quod ait ipse, ostendit eum pristinam non mutasse naturam, nec diuinitatis sua inimicuisse diuinitatis, quia propter nos pauperrimus plena similitudinem nostra confessionis assumperat. Ita eiusdem in alia epistola paschali contra Originem inter cetera. Unus filius prius nostri mediator, nec qualiter eius amavit, nec a nostro consortio separatus est. Invisibilis deus & visibilis homo, forma serui absconditus & dominus gloriae confessione credentia probatus. Nec quoniam prius auit eum prius natura suae nomine postquam per nos bene placuit, nec in Jordane fluui baptizatus altero vocabulo, sed filius unigenitus, tu es filius meus dilectus in quoniam mihi bene placui. Nec similitudo nostra in diuinitatis est mutata naturam, nec diuinitas in nostra natura versa est similitudinem. Sancti Gregorii episcopi Nazanzeni in homilia de Epiphania inter cetera. Cum ergo pcessisset ex virginem deus in ea quam assumperat, humana natura, unde est duabus sibi inuicem contrariis existens carne & spiritu aliud in deum assumit, aliud deitatis gratiam praestat. Ita infra. Missus est quidem sed ut homo, duplex enim erat in eo natura. Inde denique & laborauit ex itinere, ide & esurit, & sitiuit, & costrivit se, & fleuit humani corporis lege. Sancti Basilij episcopi Capadocis. Cum ergo quoniam in Christo ita videmus humanam, ut nihil a coimmortalium, fragilitate distare videamus, quoniam ita diuina quoniam nulli alii nisi illi ineffabilis natura conuenient deitatis, heret humani intellectus angustia, & tantum admirationis stupore percussa quod declinet, quid teneat, quod se vertat ignorat. Si hominem potest deuictio mortis regno cum spolijs redire a mortuis cernit. Propter quod cum omnibus metu & reverentia contemplandum est, ut in uno eodemque ita triusque naturae veritas demonstretur, ut neque aliquod indignum & indecens de diuina illa & ineffabili substituta sentiat, neque rursum quoniam gesta sunt falsa illusa imaginib[us] estimetur. Sancti Cirilli episcopi Alexandrinus. Homo no[n]atus est cum sit natura deus dei propositum quoniam summa

militer ut nos sanguini cōcauit & carni. Si em̄ in terris apparuit nō amittes id qđ erat, sed assumens humanitatis naturā in sua ratione perfectā. Itē eiusdē in libro qui d̄ Colia. Vnus igitur est & aī incarnationē deus verus, & q̄ in diuinitate māsit in q̄ erat, est, & erit. Nō discernendū igit̄ vñ dñm Iesum Christū in hominē seorsum, & seorsum in deū, sed vñ eundēq̄ Iesum Christū ēē dicimus, nō ignorātes differētias naturaz, sed eas incōfusas inter se seruātes. Irē cuius supra. Diciturq; nā tāquā aliud in alio habitare, i. diuina natura in humānitate nō p̄pessa cōmixtione vt eset qđ nō erat. Quicqđ em̄ in alio habitare d̄ nō ip̄sum sit tale quale est id in q̄ habitat, sed aliud in alio magis intelligit. At vero in verbi psona, & humanitatis nobis solā differentiā designat diueritas naturaz. Vnus em̄ ex vtrōq; intelligit Christus. Ergo in cōfusionē vt aī dixi seruata inhabitasse ait verbū in nobis. Scit em̄ vnum esse filiū vñigenitū carnē factū & hominem. Item cuius supra ad Nestorium.

Auit igitur sancta & magna synodus ipsum qui est ex deo patre natus naturaliter filiū vni genitum dēū verū deo vero, lumen de lumine. Per quem & cum quo om̄ia fecerit pater hunc descēdisse, incarnatū esse, & hominē factū, paſsum esse, resurrexisse tertia die, & ascēdisse rursus ad ccelos. Hęc nos sequi verba debemus, his nos cōuenit obtēperare dogmatibus, cōſiderātes quid sit incarnatū esse & hominē factū dei verbum. Nō em̄ dicimus qđ dei natura cōuerta vel immutata facta sit caro, nec qđ in totū hoīem qui est ex anima & corpore transformata sit, sed illud magis qđ carnē animatā anima rationali sibi copulauerit verbum, & substātialiter, ineffabiliter & irprehensibiliter factus sit homo, & nuncupatus sit etiā filius hominis, nō nuda tātūmodo volūtate, sed nec assumptione sola psona, sed quod diuersę quidē naturę, in vñ cōuenerint, vñus tñ ex ambabus Ch̄s & filius, non euacuata aut sublata diuersitate naturaz p̄ cōiunctionē, sed quia simul in nobis effecerunt vñ dñm & Christū & filiū, id est diuinitas & humanitas p̄ archanā illā ineffabilemq; copulatiōis adūnationē. Itaq; is qui aī secula om̄ia est natus ex patre, etiā ex muliere carnaliter dicit⁹ procreat⁹. Nō quia diuina ipsius natura de sacra virgine sumpsit exordiū, nec qđ propter seip̄am opus habuit, secundo nasci post illā nativitatē quā habebat ex patre. Est em̄ ineptū & stultū hoc dicere, qđ is qui aī om̄ia secula est consempiternus patri secunda ḡnationis eguerit vt esse inciperet. Sed quia propter nos & nostrā salutem naturā filij copulauit humanam & processit ex muliere, idcirco dicit⁹ natus esse carnaliter. Necq; em̄ prius natus est homo cōis de sancta virgine, & tunc demū habitauit in eo verbū, sed in ipsa vulua vteroq; virginale secū carnē cōiuxit & sustinuit ḡnationē carnalē, carnis suę nativitatē suā faciens. Sic illū dicimus & paſsum eē & resurrexisse, nō q̄a deus verbū in sua natura paſsus fit, aut cluonq; trāfixiōes, aut alia vulnera, deus nāq; incorporalis extra passionē est, sed q̄a corp⁹ il- lud q̄ ipsius ppriū factū est, paſsum est, ideo hęc oīa, p̄ nobis ip̄se d̄ passus. Inerat em̄ in eo corpore qđ patiebat deus qui pati nō poterat. Simili mō & mortē ipsius intelligimus. Immortale em̄ & incorruptibile est naturaliter & vita & viuificās dei verbū. Sed q̄a corp⁹ ip̄si us, ppriū gratia dei iuxta Pauli vocē, p̄ oībus mortē gustauit, idcirco ip̄se d̄ mortē paſsus esse p̄ nobis, nō q̄ in se mortē eset expertus quātū ad ipsius naturā p̄tinet. Insania est enim hoc vel sentire vel dicere. Sed q̄ (vt supra diximus) caro ipsius mortē gustauit. Ita & resurgēte carnis ipsius rursus resurrectionē diximus, nō q̄a incorruptionē ceciderit qđ abſit, sed q̄a eius surrexit corpus. Ita Ch̄m & dñm vñ cōfitemur, nō tāquā hoīem cū verbo coadōrātes, ne diuifonis qđā species inducat, sed vñ iā & eūdē adorātes, q̄a nō est alienū à verbo corpus suū, cū q̄ ipsi etiā assidet patri. Nec hoc ita dicimus q̄si duobus filijs assidentibus, sed vno cū carne p̄ vnitatē. Qui si talē copulationē factā p̄ substātiā, aut q̄si paſſibilem, aut quasi parū decora noluerimus accipere in id incidimus vt duos filios esse dicam⁹. Necesse ē em̄ discernere & dicere hoīem separatim fuisse sola filij psona honoratū, & rursus verbū qđ est ex deo & noīe & veritate filii dei, sed discernere in duos filios nō debemus vñ dñm Iesum Christū. Neq; em̄ id adiuuat rectā fidei rationē, licet nōnulli nescio quā phibeat diuīſionē psonaz. Nō dixit em̄ scriptura verbū dei psonā hoīis sibi assumpſisse, sed carnē factū esse. Id aut̄ est ostēdere dei verbū similiter ad nos participationē habuisse carnis & sanguinis, & corpus nostrū propriū suū fecisse, & hominē ex muliere p̄cessisse, nō abiecta nec deposita deitate aut ḡnatione illa quā habebat ex patre, sed māſſisse etiā in assumptione carnis dñm qđ erat. Hoc vbiq; recte fidei ratio protestat, in tali sensu sanctos patres fuisse cōperimus. Ideo illi nō dubitauere sanctā virginē dicere theothocon, nō q̄ verbi natura deitasq; in sancta virgine sumpsit exordiū, sed q̄ ex ea natū fit sacrū illud corpus animatū, anima rationali, cui substātialiter adunatū dei verbū carnaliter natū esse dicitur.

Epistola decretalis Leonis papæ ad Anastasiū ep̄m Thessalonicensem.

Epistola. LIII.

n 5 Quanta

Epistole Leonis pape.

B **Q** Vanta fraternitati tuæ à beatissimo prepolo sunt comissa, & qualia etia non otibi fauore sunt credita, si vera ratione propriceres, & iusto examine proderares, multum possemus de iniuncta tibi solicitudinis deuotoe gaudere. Quod sicut processores mei processoribus tuis, ita etia ego dilectio*i* tug prioru secutus exempluvices mei moderam*n*s delegaui, vt curaquā vniuersis ecclesiis principaliter ex diuina institutione debemus imitator nostra manuetudinis adiuuare, & longinquis ab apostolica sede puincij presentiam quodammodo nostra visitationis prependeres, quod de continente oportunoq profectu, propritutibi est agnoscerre quod vel in quod rebo vel studio coponeres vero non iudicio referuires. Non cu maiora ne gocia & difficultiores causas exitus libero tibi eset sub nostra sancte expectatoe suspendere, nec ratio nec necessitas fuit in id quod measuru tua excederet deuotodi. Abundat emen apud te monimentoz scripta nostraroze, quobus te de omnis actioniz temperatia frequenter instruximus, vt communedatas tibi ecclesias per exhortatione charitatis ad salubritate obedientia puocares. Quia etia pleruque existit inter negligentes vel desiderantes, quod oporteat maiore austereitate curari, sic tun est adhibeda correctio, vt semp sit salua dilectio. Vero & beatus apostolus ad ecclesiasticucu regimen Timotheuibues dicit. Seniore ne increpaueris, sed obsecra vt patre, iuuenes vt fratres, anus vt matres, iuuenicas vt sorores in omni castitate. Quorum moderatio si quobus tuque infenoribo membris ex apostolica institutione debet, quanto magis fratribus & coepis sine offensioe redecta est. Vert liceat non nunquam accidat, quod in sacerdotalibus fint reprehendenda prosonis, plus tun erga corrigeda se agat benivolentia quod leueritas, plus cohortatio quod commotio, plus charitas quod ptas. Sed hi qui quod sua sunt quod, non quod Iesu Chri, facile ab hac lege discernunt, & duo dominuri magis quod cosulere subditis quod placet honor, inflat supbia, & quod puiscum est ad cocordia temedit ad noxiam. Quod vt necesse habeamus ita dicere non de paruo animi dolore procedit. Meiper emen quodammodo in culpa sentio, cutur te a traditis tibi regulis in modico deuiasse cognosco. Qui si tug estimatioz pago diligens eras meque saltē famē parcer debuisti, ne quod tuo temfacta sunt anion nostro viderent gesta iudicio. Relegat fraternitas tua paginas nostras, omnia quod ad tuos missa maiores apostol*o* sedis proculiu scripta decurrat, & vel a me vel a processoribus meis inueniat ordinatum, quod a te cognoui esse prosumptum. Venit nonque ad nos cu epis puinciax suu frater non Atticus veteris Ephiri metropolitanus antistes, & de indignissima astrictione, quam ptulit lachrymabilis actione coquefuit est cora altatibus diaconibus tuis, qui quod relis flebilibus nihil contra referendo ea quod nobis ingerebani fide non carere mostrabant. Legebat quod in literis tuis, quas idem diaconi detulere, quod frater Atticus Thessalonicax venisset, quod quod coensem suu etia scripturz professioz signasset, vt de illo non aliud a nobis intelligi posset, quod proprii arbitrij & spontaneae deuotois fuisse propter venerat, quod chartul*o* de obediente spiritu coscripserat. In cuius tun chartul*o* mentione signum, prodebat iniuria. Non emen necessarium fuerat vt obligaret scripto, quod obedientia suu ipso iam voluntari aduentus probabat officio. Vern deploratoibus supradictis, hec verba epistole tug testimonium proulere. Et pro hoc quod non est tacitum nudatum est illud quod silentio fuisse adopertum, adhibitam scilicet illyrici profectura & sublimissima inter mundanos apices ptatem in exhibitione insolitus antistitis incitatu, vt missa executiom terribili quod omnis fibi officia publica ad effectum proceptoibis adiungeret, a sacris ecclesias abditis nullo vel falso insimulatus criminе extraheret sacerdos, cui non ob molestam egreditudinis obstatis hyemis darent induc*re*, sed iter aspidum & piculis plenum proinuia*re* cautes agere cogeret. Quod tuti laboris tantum discriminis fuit, vt ex his quod comitati sunt quod defecisse dicant. Multum stupeo ff charifime, sed & plurimum doleo, quod in est de quod nihil amplius indicaueras quod proeuocatus adeoe differet, & excusatione infirmitatis obtederet ta attrociter, & ta vehemerter potueris conmouer*re* proferim cu etia tale aliquid mereret, expectadum tibi fuerat quid ad tua conulta rescriberet. Sed vt vides bunu de moribus meis estimasti, & quam ciuilia proco seruanda sacerdotalia cocordia respositorum estem, verissime prouidisti, & ideo motum tuos exequi sine dilatom properasti, ne cu moderatoibis non aliud disponetis scripta sumptissimes, facie*di* id quod fecim est licetia non haberet. An forte aliqd tibi facinus fratri innotuerat, & metropolitanum noui apostopole criminis produs vrgebat? Quod quidam alienum ab illo etia tu nihil ei ob*iect*eom confirmas. Sed etia si quid intolerandum gesi*set*, non era*re* expectada coatura, vt nihil prim ipse decerneret quod quid nobis placet agnoscere. Vices emen non as ita tug credidumm charitati vt in partem sis vocatus solicitudinis, non plenitudine ptatis. Vern sicut multum nos ea quod te pie sunt curata letificat, ita nimium ea quod propria sunt gesta contristat. Et necesse est post multas experientias causas sollicitum propriceres & diligentim proaueri, quod tenus prospeccim charitatis & pacis omnis materia scadalo*re* de ecclesiis dominuis (quod tibi comendauimus) auferat, proeminete quidam in illis puincij episcopatus tui fastigio, sed amputato totius usurpatois excessu. Igit secundum sed patre canones spiritu dei conditom & totius muner direuerta consecratos, metropolitanos singulare puinciax episcopos, quibus ex delegatione nostra

nostra fraternitatis cura prætendit, ius traditæ sibi antiquæ dignitatis intemeratū habere decernimus, ita vt à regulis præstitutis nulla aut negligētia, aut præsumptōe discedant. ¶ In ciuitatibus, quæ rectores obierint, de substituedis ep̄is hæc forma seruet, vt q̄ ordinandus est, etiā si bonæ virtutē habeat testimoniu nō laicus, nō Neophytus, nec secundæ conjugis maritus, aut q̄ vnam qdē habeat, v̄l'habuerit, sed quā sibi viduā copularit. Sacerdotū em̄ tam excellens ē electio vt hæc quæ in alijs Ecclesiæ mēbris nō vocant in culpā, in illis tñ habeant illicita. Nam cū extra clericoz̄ ordinē constitutis nuptiis societati & p̄creationi liberoz̄ studere sit libez̄, ad exhibēdam tñ pfecte cōnūtētā puritatē, nec subdiaconibus carnale cōnubiu concedit, vt q̄ habet fint tanq̄ non hñtes, & q̄ non habet, permaneat singulares. Qd̄ si in hoc ordine q̄ quartus capite ē, dignū est custodiri, quāto magis in primo, aut scđo, v̄l' tertio seruandū est, ne aut Leuitico ministerio, aut p̄sbyterali honore, aut ep̄alī excellētia q̄sq̄ idoneus est, qui se à voluptate vxoria needum frenasse detegitur.

¶ Cum ergo de summi sacerdotis electō tractabit, ille oībus p̄ponat, quē cleri plebisq̄ cōsen sus cōcorditer postulauerit. Ita vt si in aliā forte psonā partiu se vota diuiserint, metropolita ni iudicio, is alteri p̄ferat, q̄ maioribus & studijs iuuat, & meritis. Tantū vt nullus iuitis & non petētibus ordinet, ne ciuitas ep̄m nō optat, aut contēnat, aut oderit, vt fiat minus religiosa q̄ cōuenit, cui nō licuerit h̄e quem voluit. De psona at cōsecrādi ep̄i, & de cleri plebisq̄ cōsensu metropolitanus ep̄s ad fraternitatē tuā referat, qd̄q̄ in p̄uincia bñ placuit, scire te faciat, vt orationē ritē celebrādā tua quoq̄ firmet authoritas. Quē rectis dispositōibus nihil morē, aut difficultatis debet afferre, ne gregibus dñi diu defit cura pastorum.

¶ Metropolitanus vero defuncto, cū in loco eius alius fuerit subrogādus, p̄uiciales ep̄i ad ciuitatē metropolitanā cōuenire debebūt, vt oīm clericoz̄ atq̄ oīm ciuitū volūtate discussa, ex p̄sbyteris eiusdē ecclesiæ, v̄l' ex diaconib⁹ optim⁹ eligat, de cuius noīe ad tuā notitiā, p̄uiciales referat sacerdotes, p̄letuti vota poscētiū, si qd̄ ip̄is placuit, tibi quoq̄ placuisse cognouerit. Si cut em̄ iustas electōes nullis dilatōibus volum⁹ fatigari, ita nihil p̄mittimus te ignorāte p̄sumi.

¶ De cōcilijs autē ep̄alibus nō aliud iudicamus q̄ sancti p̄fes salubriter ordinarūt, vt. s. bini cōuentus p̄ annos singulos habeant, in q̄bus de oībus querelis quæ inter diuersos Ecclesiæ ordies nasci astolēt, iudicet. Et si fortē inter ipsos q̄ præsunt de maioribus (qd̄ absit) p̄ctis, causa nascatur, quæ prouinciali nequeat examine diffiniri, fraternitatē tuam de totius negotiū qualitate metropolitanus curabit instruere, & si coram positis partibus, nec tuo fuerit res sopia iudicio ad nostrā cognitionē qcqd illud est, transferatur.

¶ Si ep̄s mediocritate ciuitatis lūx despecta administrationē loci celebrioris ambierit, & ad maiore se plebē quacūq̄ occasione trāstulerit, à cathedra qdē pellat aliena, sed carebit & ppria, vt nec illis p̄sident quos p̄ auaritiā concupiuit, nec ill' quos p̄ supbiam sp̄reuit, suis igit terminis contētus sit quisq; nec supra mensuram iuris sui aſſet et augeri.

¶ Alienū clericū inuito ep̄o ip̄sius nemo suscipiat, & nemo sollicitet, nisi forte ex placito charitatis id iter dante accipiente q̄ convenerit. Nā graui iniuriē reus est q̄ de fratrib⁹ Ecclesia id qd̄ est utilius aut p̄ciosius, audet v̄l'allicerē, v̄ltenerē. Itaq; si intra p̄uincia res agat trans fugā clericū ad suā Ecclesiā metropolitanus redire compellat. Si aut̄ lōgius p̄cessit, tui p̄cepti authoritate reuocabil, vt nec cupiditatē, nec ambitioni occasio relinquitur.

¶ In euocādīs at te ep̄is, moderatissimū te eē volumus, ne p̄ maioris diligētia sp̄em, fraternis videarī gloriari in iuriis. Vñ si cā aliquā maior extiterit, ob quā necessariū sit fraternū aduocare conuētu, binos de singulis p̄uincijs ep̄os, q̄s metropolitanū crediderit eē mittēdos ad fraternitatē tuā venire sufficiat. Ita vt in p̄stituto tpe nō vltra qndecim dies q̄ cōuenirēt, retardētur. Si at in eo q̄ cū fratrib⁹ tractādū, definiēdūq̄ credideris diuersa eoz̄ fuerit à tua volūtate sūia, ad nos oīa sub gestoz̄ testificatōe referant, vt remotis ambiguitatib⁹ qd̄ deo placeat decernat. Ad hūc em̄ finē, sēm̄ effectū nīm̄ curāb⁹ dirigimus, vt qd̄ ad vnitatē cōcordiē, & qd̄ ad custodiā p̄tinet disciplinē, nulla dissensiōe vi olef, nulla desidia negligat. Et te igit̄ frater chris̄tē, & eos frēs nīros q̄ tuis offendent excessibus, cū tñ nō sit oīm materia q̄relaz̄, horror & moneo, vt q̄ piē sunt ordiata, salubriter p̄disposita, nulla cōcertatōe turbent. Nemo qd̄ suū ē q̄rat, sed qd̄ alterius, sicut ap̄l's ait: V̄ nūs q̄ vīm proximo suo placeat in bono ad ædificationē. Nec em̄ poterit veritatis nīx firma eē cōpago, nisi nos ad îseparabilē soliditatē vinculū charitatis astrinxerit, q̄a sicut in vīo corpore multa mēbra habemus, oīa aut̄ mēbra nō eundē actū habēt, ita multi vñū corpus sumus in Ch̄o, singuli aut̄ alter alterius mēbra. Hæc cōnexio totius qdē corporis vñanimitatē regrit, sed p̄cipue exigit cōcordiā sacerdotū, Quibus cū dignitas sit cōmuni, non est tamē ordo generalis, q̄niā & inter beatissimos ap̄los in similitudine honoris fuit quādam discretio potestatis, & cum oīm par esset electio, vñ tamē datū est, vt cæteris p̄emineret, de qua forma ep̄orum quoq; est orta distinctio, & magna dispositōe, p̄uisum ē,

Epiſtole Leonis pape

ne omnes ſibi oīa vendicarēt, ſed eſſent in ſingulis prouincijs ſinguli, quorū inter frēs habereſt prima ſiūia, & rurſus qdā in maioriibus vrbib⁹ cōſtituti, ſolicitudinē ſuſciperēt ampliorē, p quos ad vnā Petri ſedē vñſ Eccleſia cura confluereſt, & nihil vñq à ſuo capite diſſideret, Qui ex go qbūdā ſcīt ſe eē p̄p̄oſitū, non moleſte ferat aliquē ſibi eē p̄r̄latū, ſed obedietiā quā exigit, etiā ipe depēdat, & ſicut nō vult grauiſ oneriſ ſarcinā ferre ita non audeat ali⁹ importabile pōdus imponere, Discipuli enī ſumus, humiliſ & mitiſ mḡi dicitis: Dicſte à me, qā mihi ſum & humiliſ corde, & inuenietiſ ſequiſ ſarciā ferre ita non audeat ali⁹ importabile pōdus imponere, Discipuli enī ſumus, humiliſ & mitiſ mḡi dicitis: Dicſte à me, qā mihi ſum & humiliſ corde, & inuenietiſ ſequiſ ſarciā ferre ita non audeat ali⁹ importabile pōdus imponere, Qd̄ quo experiemur, niſi & illud in obſeruantia veniat, qd̄ idē dñs ait: Qui maior ē vñm, erit minister vester, qā aut ſe exaltat, humiliabit, & q̄ ſe humiliat, exaltabit.

¶ Leo Septimo episcopo Altino.

¶ Epiftola LV.

H Eciſ tua fraternitatis līſis vigorē ſidei tuae quam olim noueramus, agnouimus, con gratulantes tibi, q̄ ad cuſtodiā gregū Chri past oralē curam vigilanter exequaris, ne Lupi q̄ ſub ſpecie ouium ſubintrant, beſtiaſ ſequiſ ſimplices quosq̄ dilacerēt, non ſolum ipſi nulla correctio proficiāt, ſed etiam ea quā ſunt ſana corrūpant qſtione q̄ vipera possit obtinere fallacia, Ad metropolitanū epm̄, p̄uiciæ Veneriæ ſcripta direximus q̄ buſ ad ſtatus ſui periculū cognoſcerēt p̄tinere, ſi qd̄ de Pelagianorū & Sceleſtianorū cōſortio veniēt in cōiōne catholica fine p̄feſſione legitime ſatiſfactiōis habeat, Saluberrimū em̄ eſt, & ſpūalis medicinæ vtilitate plenifimū, vt ſue pbſi, ſue diaconi, ſue alij cuiuſlibet ordinis cleri ci q̄ ſe correctoſ videri volūt, errorē ſuū & ipſoſ erroris authores dānari à ſe ſine ambiguitate fateant, vt ſenſib⁹ prauis & duduſ pemptis nulla ſperādi ſup̄fit occaſio, ne vñlū mēbrū Eccleſiæ talitū poſſit ſocietate violari, cū p̄ oīa illis p̄feſſio p̄pria c̄perit obuiare, circa quos etiā illā Ca nonū cōſtitutionē p̄cipimus cuſtodiā, ne ab hiſ Eccleſijs ad q̄s, p̄prie p̄tinēt, ſinanſ abſcedere, & p̄ ſuo arbitrio ad loca ſibi nō deputata trāſire, Qd̄ recte nō p̄mitit inculpatiſ, multo minus debeat licere ſuſpectiſ, Proide dilectio tua cuiuſ deuotōe gaudemus, iūgat curā ſuā diſpoſitiōi buſ nr̄iſ, & cū ſupradicto metropolitanō det opam, vt circuſpecte velociter impleant ea quā ad totius Eccleſiæ in columitatē & laudabiliſ ſunt geſta, & ſalubriter ordinata.

¶ Item eiusdem ad eundem,

¶ Epiftola LVI.

I R Elationē fratribus & coeſi noſtri Septimi, quā in ſubditis habet, agnouimus quos dam pbſoſ, diacones, ac diuerſi ordinis clericos, quos Pelagiana, vñ Sceleſtiana hæ refiſ habuerit implicatoſ, ita in vñam puincia ad communionē catholica ꝑueniſſe, vt nulla ab eis dānatio p̄prij exigeret erroris, vt paſtoralibus excubijs, niſi dormitabitibus, lupus ouiu ſelliſbus teſtus in ouile dñicū nō depositis beſtialibus animis introiret, Et p̄ authoritatē Canonū decretoſ & noſtroſ, ne in ſonbitbus qdē concediſ, vſurparet, vt relictis Eccleſijs in qbus clericatū aut acceperat, aut receperat, inſtabilitate ſua p̄ diuerſa circuſe ran̄, amātes ſemp errare, & nunq̄ in fundamento Aplico pmanere, Qm̄ q̄ nullo diſcuſſi exame, nullo ſunt p̄iudicio ſuꝫ, p̄feſſiois obſtricti, hūc maxiſ fructū, vt ſub velamēto cōiōniſ plu‐ res domos adeat, & p̄ falſi noī ſciam, multoſ ſe corda corrūpant, Quodq̄ vtiq̄ efficere nō poſſent, ſi Eccleſiaꝫ ſuiles neceſſariā diligētiā in taliū reſeptō ſeruarū, nec cuiq̄ eorū euagari li‐ cuſſet, Ne ergo vñteri audeat, neve p̄ q̄rundā negligeſtiā introducta pnicies ad euerſionē mul‐ taꝫ rēdat aīaz, hac nři autoritate p̄cepti iudicriæ tuę fraternitatis iđicimus, vt cōgregata ap̄d voſ ſynodo puincialiū ſacerdotiū, oīs ſue pbſi, ſue diaconi, ſue cuiuſq̄ ordiſ clerici, q̄ de Pe‐ lagianorū & Sceleſtianorū & cōſortio in cōiōne ſui catholica iprudētia ſunt p̄cepti vt nō priuad dānatiōne coarctareni erroris, nūc ſalte poſte aquā hypocriſis eorū ex qdā pte detegit, ad ve‐ rā correctionē q̄ & ipſis pdeſſe, & nullis poſit nocere cogant, dānēt aptiſ, p̄feſſioib⁹ ſui ſup‐ bi erroris authores, & q̄cqd̄ in doctriña eoꝫ vñſ Eccleſia exhorruit, deteſtent, oīaꝫ decretā ſy nodalia q̄ ad exciſiōne h̄ereſeos Aplico ſediſ cōfirmauit authoritas amplecti ſe, & in oībus ap‐ probare plenis & aptis, ac p̄pria manu ſubſcriptis, pteſtatiob⁹ eloq̄nt, Nihil in verbiſ eorū ob‐ ſcuze, nihil inueniatur ambiguū, Qm̄ nouimus hāc iſtoꝫ eē vſerutiā, quaſtūq̄ p̄ticipula dogma‐ tiſ execrādi, qua ſe à dānatoꝫ ſocietate diſcreuerit, nihil ſibi ſenſu ſuoꝫ æſtimēt eē nō ſaluū, Cūq̄ oīs diffinitiōes ſuas ad tantā facilitatē improbare ſe ſimulent, atq̄ deponere, hoc ſibi to‐ ta arte fallēdi, niſi intelligatur, excipiūt, vt ḡra dei ſcdm merita dari accipiētiū ſentiatur, Quā niſi gratis datur, nō eft ḡra, ſed merces retributioꝫ meritoꝫ, dicēte bto Aplo, Gratia ſalutis fa‐ cti eftis p̄ fidē, hoc nō ex vobis, ſed dei donū eft, Nō ex oībus ne forte q̄ ſextollatur, ipſius em̄ ſum ſigmetū creatiū Chro Iefu in oīb⁹ que p̄parauit deꝫ, vt in illā ambulemus, Oīs itaq̄ bono‐ rū opeꝫ deuotio diuina p̄paratio eft, nec p̄pria qd̄q̄ iuſtificatur virtute, quoniā ḡra vñi cuiq̄ p̄incipiū iuſtitiae & bonorū fons, atq̄ origo meritorum eft, Sed ab iſtis ideo per naturalem induſtriam dicitur perueniri, vt quā ad gratiam proprio clara ſit ſtudio, nullo videatur pec‐ cati originalis vulnere ſauciata, Ideo etiam paruulos dicunt, ſi ſine baptiſmo hinc de ſeculo exierint

exerint non posse damnari, neque res in p̄tō Adae teneri, sed ad regnū dei, vñ ad vitam æternam sine villa cunctatōe venire, cū Ap̄lus dicat, p̄ vnū hoīem p̄ctā intravit in mundū, & per p̄ctā mors, & ita in oēs hoīes p̄trāsht, ppter qd' & ipsi paruuli baptizant. Quāmuis in illo vno possint intelligi plura p̄ctā, si vnum iplum in sua quasi mēbra singula diuidat. Nam & supbia est illuc, qā in sua homo potius eē quām in dei p̄tā dilexit, & sacrilegiū, qā deo non credidit, & homicidiū, qā se p̄cipitauit in mortē, & fornicatio sp̄ualis, qā integritas mētis humanæ serpētina fūatione corrupta est, & furtū, qā prohibitus v̄surpatuſt est cibus, & avaritia, qā plus q̄ sufficere illi debuit, appetiuit, & si qd aliquid in hoc vno admisso diligēti consideratōe poterit inueniri. Parentū quoq; peccatis paruulis obligari non solū primoz hoīim, sed etiā suoꝝ de q̄ busip̄fati nati sunt, non improbabiliꝝ dī. Illa q̄ppe sñia reddā p̄ctā p̄tm in filios, tenet eos vtique ante q̄ per regenerationē ad testamētum nouum incipiāt p̄tinere, qd' testamētum prophetabā, cum diceret p̄ Ezechiēl, non accepturos filios p̄ctā p̄tm suoꝝ, nec ulterius futuram in Iſrael pabolā illā, p̄res manduauerūt vuam acerbā, & dētes filioꝝ obſtupescunt. Ideo em̄ q̄sc̄ renascit, vt soluat in eo q̄cqd peccati est cū quo nascit. Nam p̄ctā quā male agēdo postea cōmittunt, possunt & p̄cēnitēdo sanari, sicut etiā post baptismū fieri videmus. Ac phoc non est instituta regiatio, nisi qā virtuosa ē generatio, vñquadeo, vt etiā de legitimo matrimonio procreatus dicat. In iniqtatibus conceptus sum, & in p̄ctis mater me in utero aluit. Neq; hic dixit iniqtate, vñ in p̄tō, cum hoc rectē dici posset, sed iniqtates & p̄ctā dicere maluit, qā & in illo vno qd' in oēs hoīes p̄transiuit, atq; tam magnū est, vt eo mutaret, & cōuerteret in necessitatē mortis humana natura, sicut supra differui, reperiunt plura p̄ctā & alia parentū, quā nō posſunt mutare naturā, reatuñ obligant filios, nifi gratuita grā, & mia diuina subueniat. A paruulo em̄ recēs nato, vñq; ad decrepitū senē quām libet corporis & tātē gerant, sicut nullus prohibēdus est à baptismo, ita nullus est qui non p̄ctō moriat in baptismo. Sed paruuli originali, maiores aut etiā his oībus moriunt p̄ctis quācūq; male viuēdo addidere ad illud qd' nascēdo traxerūt. Cauēdū ergo dilectioni tuā ē magnaq; diligētia prouidēdū, ne p̄ hmōi hoīes extincta dudā scandalū suscitent, & de exciso oīm dogmate aliqd in prouincia eiusdē mali germē oriat, qd' non solū in radicibus suis crescat, sed etiā sanctā Ecclesiā soboles veneno sui odoris inficiat, q; correctos se videri volunt ab omni suspitōe se purgēt, & obediēdo nobis, pbēt se eē nostros. Quoꝝ si q̄sc̄ salubribus p̄ceptis satisfacere detrēctarit, sive ille clericus sive sit laicus ab Ecclesiā societate pellat, ne pditor aīa ſuā ſaluti inſidiet alienorū. Illā quoq; partē Ecclesiati cā disciplina qua oīm à sanctis p̄fibus & à nobis ſe p̄decretū est, vt nec in p̄sbyteratus gradu nec in diaconatus ordine, nec in ſubſeq̄tū officio clericoz ab Ecclesia cuiq; trātire fit libeꝝ, vt in integrū reuoces, admoneamus. Et vñuſq; nō ambitōe illectus, nō cupiditate ſeductus, non p̄ſuādōe hoīm de prauitas, ibi vbi ordinatus ē p̄fueret. Ita vt ſi q̄ ſua querēs, nō que Iesu Ch̄ri ad Ecclesiā ſuā redire neglexerit, & ab honoris p̄uilegio, & à comūnionis vinculo habeat ex-traneus. Nō aut dubitet dilectio tua nos ſi (vt nō arbitramur) neglecta fuerint, que p̄ custodia Canonū, & p̄ fidei integratate decernimus, vehemētius cōmōuedos, qā in ſerioꝝ ordinis cul-pae ad nullos magis referēda ſunt, q̄ ad desides negligētesq; rectores, q̄ multā ſe p̄nutriūt peſtientiā, dum auſteriorē diſsimulant adhibere medicinam.

¶ Leo vniuersis Episcopis per Campaniam, Sannium, Picenium.

¶ Epistola LVII.

Magna indignatōe cōmoueor, & multo dolore cōtristor, q̄ quodā ex vobis cōpē A
ri cē Ap̄licē traditōis oblitos, & ſtudio ſuī erroris intētos, vt p̄ter paschā festū cu-i
ſola p̄theſtē ſolēntaſ cōparatur, audeāt ſibimet nō aliqua humanē ſirmitatis
neceſſitate cogēte, ſed ſola id ſcīplinati arbitrij libertate, ius baptifmatis vēdicare,
& in natalibus martyre quoꝝ finis aīr honorādus ē, q̄ dies dñicē paſſiōis, regnatiōis celebrazione
myſteria, ac ſine vllis ſp̄ualī eruditōibus p̄parationū, ita rudibus & iperitis tradere ſac̄m, vt
circa renouādos nihil doctria Ecclesiastica, nihil exorcismis iſpositio manuū, nihil ipa ſe ieiunia q̄
bus vetus hō deſtruit, operent, neq; in tāto myſterio ſalutis humanē nulla ei⁹ diei habeatur ex-
ceptio, q̄iōm donū cōditū renaſcētib⁹. Admonem⁹ iḡ & nō ſine pīculo ſtatus eoꝝ q̄ hēc fa-
ciūt, pteſtām, vt ab hac p̄ſumptōe cefſetur, & ſumma hāc potētissimāq; dei grām non nifi in
paſchali & p̄theſtē ſdie deſideratib⁹ & credētib⁹ cōferatis, manēt q̄libet tpe grauiū ne
ceſſitatū ac pīculoꝝ cōſideratōe ſcd̄m quā opteat ſubueniri, ne cōditōe mortali coarcitata iſſit
mitas neceſſaria liberatōe fraudet, cū ſeruata (ſicut p̄locuti ſumus) duaḡ tñmō festiuitatū reue-
rētia, ppter multa pīcula ſit caueđū, ne cuiq; aut idisperata ægritudie, aut in hostilitatis iſcurſu,
aut in timore naufragij p̄ ſacerdotes dñi regenerationē deneget. Si q̄s vero poſt interdictū in ea
dē fuerit vſurpatōe detectus, dignam p̄tinaciā ſuā inciderit vltione, qm̄ oñdit ſe turpe poti⁹ lu-
crum q̄ religionis cultū cē ſectatū. Illā etiā cōtra Apostolicā regulā p̄ſumptionē, quam nuper
agnoui

Epistole Leonis pape.

agnoui à qbusdam illicita usurpatōe committi, modis oībus constituo submoueri. De pœnia videlicet quæ à fidelibus postulat, ne de singulorū g̃he libellis scripta, p̃fessio publicæ recite, cū reatus conscientia sufficiat solis fæcerdotibus idicare confessione secreta. Quāmuis enim plenitudo fidei videat eē laudabilis quæ ppter dei timore apud hoīes erubescere nō veret, tñ qānō oīm hīmī sunt p̃ctā, vt ea p̃cēam poscunt nō timeat publicare, remoueat improbabl̃ consuetudo, ne multi à pœniæ remedij arceant, dū aut erubescut, aut metuūt inimicis suis sua facta referare, qbus p̃nt legū constitutoes p̃celli. Sufficit enim illa confessio quæ primū deo offert, tunc etiā fæcerdoti p̃ delictis pœnitentiū p̃cator accedit. Tūc enim demū plures ad pœniām poterūt puocari, si populi auribus non publicet conscientia consentit.

EPISTOLA LVIII.

INCIPIVNT CAPITVL A.

- ¶ Vt nullus Episcopus seruum alterius ad officium clericatus promoueat.
¶ Vt quicunq; ad fæcerdotium vel viduarum mariti, vel habentes numerosa coniugia promouerint, ab Ecclesiasticis officijs arceantur.
¶ Quod vñuras non solum clerci exigere non debeant sed nec laici.
¶ Vt clericus nec suo nec alieno nomine fœnus exerceat.
¶ Vt si quis fæcerdotum contra interdicta fecerit à suo submoueat officio.

¶ Leo ep̃s virbis Romæ vniuersis ep̃is p̃ Campaniam, & Picenum, ṽl Tusciam, & per vniuersas prouincias constitutis in domino salutem.

B V nobis gratulationē facit Ecclesiastis status salubri dispositōe cōpositus, ita nō leui nos m̃rōre cōstristat, q̃tiēs aliqua cōtra statuta Canonū Ecclesiasticamq; disciplinā p̃sumpta ṽl cōmissa cognoscimus, quæ si nō qua debem⁹ vigilātia recefemus illi q; nos speculatorēs eē voluit excusare nō possumus, p̃mitrētes lyncēs, corpus Ecclesiastis qd̃ ab omni p̃use macula custodire debemus ambiētum improba cōtagione fœdarī, cum ipsa sibi m̃broz̃ p̃ dissimilationē cōpago nō cōgruat. Admittunt̃ passim ad ordinē sacrū q; bus nulla nataliū, nulla mox dignitas suffragat, & q; à dñis suis libertatē cōsequi minime potuerūt ad fastigium fæcerdotij, tanq; seruilitas honore capiat, p̃uehuñ, & probari deo se posse credit̃, q; dño suo needū p̃bare se potuit. Duplex itaq; in hac pte reatus est, qd̃ & sacrū myste rium talis cōsortij vilitate polluit, & dñi oꝝ quantū ad illicita usurpatōis temeritatē p̃tinet iura soluunt̃. Ab his itaq; fr̃s chariflumi oēs vestræ prouincie abstineat fæcerdotēs, & nō tm̃ ab his, sed ab illis etiā q; ab originali aut alicui cōditioni obligati sunt, volumus tēperari, nisifor te eoꝝ petitiō, aut voluntas acceſſerit, q; aliquid sibi in eis vendicat p̃tatis. Debet enim eē imunis ab alijs qui diuinæ militiæ fuerit aggregandus, vt à caſtris dñicis qbus nomen eius ascribitur nullis necessitatis vinculis abſtrahatur.

C II ¶ Qualis vero cū vnicuiq; constiterit nataliū honestas, & mox esse debeat facri altaris mysterio sociādus, & Ap̃lo nos docēt, & diuīa p̃ceptōe didicimus, & Canonū regulis, à q; bus pleroq; fr̃trū declinasse, & penitus deuialle reperimus. Nā cōstat ad fæcerdotiū g̃uenisse viduas maritos, quosdā etiā qbus fuerit numerosa coniugia, & cū omni licētia vitæ liberioris, ad sacrū ordinē passim p̃fæctis obicibus suis p̃missos, cōtra illā beatī apli voce qua talibus exclamat, dīcēs: Vnius vxoris virū, cōtra illud antiquæ legis p̃ceptū quo dī & caueat. Sacerdos virginē vxorē accipiat, nō viduā, nō repudiātā. Hos ergo qcunq; tales admitti sunt ab Ecclesiasticis officijs, & à fæcerdotali noīe, Ap̃lica sedis autoritate iubemus arceri. Nec hoc enim sibi poterūt, p̃ arbitrio vēdicare, cuius capaces p̃ hoc qd̃ illis obstiterat, nō fuerūt. Huius diffusionis curā nobis specialē vēdicātēs, vt si qua forſitā de his cōmissa sunt, corrigant̃, ne liceat vltra cōmitti, & ne excusatō de ignoratōe naſcat, quāq; ignorare nunq; licuerit fæcerdotē qd̃ Canonū fuerit regulis definitū. Hæc ergo ad pruincias vñras p̃ Innocētū Legitimū, & Segetiū fr̃s & coēpos nō os scripta direximus, vt quæ male pullulas noscuntur, radicitus euellañ, & messem dñicā zizania nulla corrūpt. Ita enim fructū vberē quæ sunt syncera p̃stabunt, si ea q; natā segetē enecare consueverunt, diligētius amputent̃.

D III ¶ Nec hoc quoq; p̃terreundū duximus quosdā lucrī turpis cupiditate captos usurariā exercere pecuniā, & fēnōre velle ditescere. Qd̃ nos nō dicā in eos q; sunt in clericali officio cōstituti, sed in laicos cadere, q; Ch̃rianos se dici cupiūt, cōdolemus, qd̃ vindicari acrius in eos q; fuerint comprobati decernimus, vt omnis peccandi opportunitas adīmaī.

E IIII ¶ Illud etiā duximus p̃monēdū, vt sicut non suo, ita nec alieno nomine alijs clericis exercēdū fœnus attēret. Inde cēs enim est crīmē suum commodis alienis impēdere. Fœnus autem hoc solum aspicere, & exercere debemus, vt quod hic misericorditer tribuimus, a Domi-

Domī-

Domino qui multipliciter, & in perpetuum mensura retribuet, recipere valeamus.

V ¶ Hoc itaq; ammonitio nostra denūtiat, q; si q; fratrū contra hæc constituta venerit, vel A venire tētauerit, & prohibita fuerit aūfus admittere, à suo se nouerit officio submouendū, nec communionis nostræ futuræ eē consorte q; socius eē noluit disciplinæ. Ne quid vero sit quod prætermisum à nobis forte credat, oīa decretalia constituta tam beate recordatōis Innocen- tij q; oīm decessorē nostroq; quæ de Ecclesiasticis ordinatōibus Canonū ordinata sunt discipli- nis, ita vestram dilectionem custodire debere mandamus, vt si quis illa contemplerit, veniam fibi deinceps nouerit denegari. Data sexto Idus Octobris, Maximo vero & Paterio viris cla- rissimis consulibus.

¶ Leo Nicetæ Episcopo Aquileieni.

E P I S T O L A LIX.

R Egressus ad nos filius meus. Adeodatus diaconus sedis nostræ dilectionē tuam po- poscisse memorauit, vt de his à nobis authoritatē Apostolica sedis acciperes, quæ quidē magnam difficultatē dijudicatōis vident̄ afferre, sed pro inspectōe temporalium necessitatum adhibēda curatio est, vt vulnera quæ hostilitatis aduersitate illata sunt religionis maxime rōnefanent. Cum ergo p bellicā clade, & p grauiissimos hostilitatis in- cursus, ita quædam dicatis diuisa eē coniugia vt abductis in captiuitatē viris foeminae eoz remanserint destitute, quæ viros, pprios aut interemptos putarint, aut nunq; à dñatōe crediderint liberandos, & ad alioz coniugiū sollicitudine cogēte transferint, cūq; nunc statu regi auxiliante dñi in meliora cōuerso, nonnulli eoz q; putabānt perisse remeauerint, merito charitas tua videſ ambigere qd de mulieribus quæ alijs iunctæ sunt viris, à nobis debeat ordinari. Sed q; nouimus scriptū, q; à deo iūgit mulier viro, & ite p ræceptū agnouimus, vt quod deus iunxit, homo nō separat, necesse est, vt legitimæ fecdera nuptiæ reintegrāda credamus, & remotis malis quæ hostilitas intulit, vnicuiq; hoc qd' legitime habuit, reformet. Omnipotens studio p curandū est, vt recipiat vnuſq; qd' propriū est. Nec tñ culpabilis iudicet, & tanq; alieniuſ ris pueror, q; psonā eius mariti q; iam non esse estimabat, asumpſit. Sic em̄ multa quæ ad eos q; in captiuitate ducti sunt, ptinebant. in ius alienū transire poterunt, & tñ plenū iustitiae est, vt hisdē reuersis propria reforment. Qd' si in mācipijs v'l in agris, aut etiā in domib; ac possesso nibus ritè seruat, quāto magis in cōiugio & reintegratōe faciēdū est, vt qd' bellica necessitate turbatū est pacis remedio reformet. Et ideo h̄i q; post longā captiuitatē reuersi, ita in dilectōe suaz coniugū pseuerāt, vt eas cupiat in suū redire consortiū, omittendū est & inculpabile iudicandū qd' necessitas intulit, & restituendū qd' fides poscit. Si aut̄ aliquæ mulieres ita posteriorum viroz amore sunt captæ vt malint his cohærere, q; in legitimū redire consortiū merito sunt notande, ita vt etiā Ecclesiastica communione priuētur q; excusabilis contaminationē criminis elegerūt, ostēdētes fibimet pro sua incōtinētia placuisse qd' iusta remissio potuit ex- piare. Redēat ergo in suū statū volūtaria reintegratōe cōiugia, neq; vlo modo ad opprobriū malæ voluntatis trahat, qd' cōditio necessitatis extorsit, q; sicut hæ mulieres quæ reuerti ad viros suos nolūt impie habēde sunt, ita ille quæ in affectū initū ex deo redēit merito sunt laudāgē iudicio. De his aut̄ Christianis q; inter eos à qbus fuerat captiuitati imolatiq; cibis asserunt pol- lutū, cōsultationi charitatis tuæ hoc etiā rñdendum eē credimus vt pœnitētæ satisfactōe pur- gent. Quæ non tam tpiis longitudinē q; cordis compunctōe pésanda est, & siue hoc terror ex- torserit, siue fames suaserit, non dubitet abolendū, cū hmōi cibus pro metu, aut indigētia non p̄ religiōnē venerat̄ sit sumptus. His vero de qbus dilectio tua sīr nos credidit consuledos, qui ad iterandum baptismum v'l metu coacti sunt, v'l errore traducti, & nunc se contra catho- licæ fidei sac̄m eḡile cognoscunt, ea custodiēda est ratio, qua in societatē nostrā non nisi per pœnitētæ remediu, & p impositionē episcopalis manus, communionis recipienti vnitatē, tē- poris penitudinis habita moderatōe tuo constituēte iudicio, put cōuersorū animos pspexeris eē deuotos, pariter etiam habēs senilis ætatis intuitū, & periculoz quorumq; aut ægritudinis respiciēs necessitates, in qbus si quis ita graviter vrgeat, vt dum adhuc pœnitet de salute ipsius desperet, oportet ei p sacerdotalem sollicitudinē communionis ḡa subueniri. Nam hi qui ba- ptismum ab hæreticis acceperunt cum baptizati antea non fuissent, sola iuocatōe sp̄s sancti p̄ impositionē manū confirmandi sunt, q; formam tñ baptismi sine sanctificatiōis virtute sumpserē. Et hanc regulam vt sciat̄ seruandam oībus Ecclesijs p̄dicamus vt lauacru semel initum nulla iteratōe violef, dicēte Apostolo: Vnus dñs, vna fides, vnu baptisma, cuius ablutiō nulla iteratōe tētanda est, sed (vt diximus) sola sanctificatio sancti sp̄s inuocāda est, vt qd' ab hereticis nemo accipit, à catholicis sacerdotibus cōlequit. Hanc at̄ eplām nostrā quā ad cō- sultationē tuæ fraternitatis emisimus, ad oīs fr̄s cōprouinciales ep̄os facies puenire, vt omni- um obseruant̄ data profit̄ authoritas.

¶ Epistola

Epistole Leonis pape.

¶ Epistola Leonis Papæ ad Iulianum Episcopum Aquileiensem.

E P I S T O L A LX,

¶ Leo Episcopus Iuliano Episcopo Aquileiensi.

Lectis fraternitatis tuæ lñis vigorē fidei tuæ quem olim noueramus, agnouimus, con gratulantes, qd ad custodiam gregum Chri pastoralē curam vigilanter exequeris, ne Lupi q sub specie ouium subintrant bestiali scutia simplices quosq dilaceret, & non solum ipsi nulla correctōe proficiant, sed etiam ea quæ sunt sana corrumpant. Quod ne vipera possit obtinere fallacia, dilectionē tuam duximus commonēdam, insinuātes ad anima periculum ptinere, si quisq de his q à nobis in hæreticoz sectā delapsus, & se vtcūq hæ reticæ communionis contagione macularit, resipiscēs in communione catholica sine pmo tione legitima satisfactōis habeat. Saluberrimū enī & spūali medicina vtilitate plenissimū ē, vt siue pbri, siue diaconi, aut cuiuslibet ordinis clerici, q se correctos videri volunt, atq ad catholicam fidē, quam iam pridē amiserant, rursum reuerti ambient, prius errores suos, & ipsos authores erroz damnari à se sine ambiguitate fateant, vt sensibus praus etiā pereemptis, nulla sperandi supfit occasio, ne vllum mēbrū talii possit societate violari, cū p oia illis professio pria cœperit obuiare. Circa quos etiā illam Canonum constitutionē p̄cipimus custodiri, vt in magno habeat bñficio, si adempta sibi omnino spe promotois, in quo inueniunt ordine stabilitate ppetua maneant, si tñ iterata tñctio non fuerit maculati. Nō leuē apud desī noxā incurrit, q de talibus ad sacros promouēdos ordines iudicarit. Quod si cū grandi examinatōe p̄motio concedit inculpati, multo magis non debet licere suspectis. Proinde dilectio tua cuius deuotōe gaudemus, iungat ad totius curā suā dispositōibus nostris, & det opam, vt circū specte atq velociter impleant, quæ ad totius Ecclesiaz icolumitatē, & laudabilis suggesta sunt & salubriter ordinata. Non aut debilis dilectio tua nos, si (qd' non arbitramur) neglecta fuerint, quæ p custodia Canonū, & p fidei integrity decernimus, vehemētius commouēdos, q inferiorz ordinum culpæ ad nullos magis referenda sunt, q ad desides, negligētesq rectores, q multa sēpe nutriūt pestilētiā dum necessariā dissimulant adhibere medicinā. Data pridie Calendas Iulij, Alipio & Ardaburæ consilibus.

¶ Item Epistola eiusdem ad Dorum Beneuentanum Episcopum.

E P I S T O L A LXI,

¶ Dilectissimo fratri Doro, Leo episcopus.

Dividicium quod de te sperabamus dolemus eēfrustratū, quādo ea te cōmisiſſe pspicimus quæ omne Ecclesiasticæ sanctōis regulā culpabili nouitate fecdarēt, cum plenissimē noueris, quāta solitudine p oēs dñi Ecclesias paternoz velimus Canonū p̄cepta seruare, & hac maxime curā ad sacerdotes vniuersaq plebiū ptinere, vt sanctaz cōstitutionū regulæ nullis corrūpant excessibus. Vnde mirarum te quē autoritatū apostolicæ sedis obseruantissimū eē conuenerat, tam negligēter, ac potius insolenter egisse, vt traditaz tibi legum non custos sed transgressor existeres. Libello etem Pauli pbri tui q in subditis habent, cognouimus apud te nouo ambitu, fœdoq colluvio psbyterij ordinē fuisse turbatū ita vt vnius festina, & immatura puectio quē dā eoz deiectio facta sit, qd' ætas cōmēdabat, & nulla culpa minuebat. Qd' si ambiētis intētio, aut iperita fauētum studia id qd' nunq habuit consuetudo poscebat, vt incipiēs emeritis, & nouellus pr̄ferret antiqz, tuā fuerat industriaz atq doctrinaz, vt iniūste petētum desideria rationabili authoritate cohiberes, ne quem in sacerdotali properè puehebas honore ad iniuriā eoz qbus sociebat inciperet. Miror q si fieret in illo non humilitatis virtus, sed elatōis vitiū roboraret. Neqz em̄ ignorabas dixisse dñm, q qui se humiliat exaltabit, q vero se exaltat, humiliabit. Eundēq dixisse vos àt quæritis de pusillo crescere, & de honore maiores eē. Vtrūq em̄ inordinatū, vtrūq p̄postez est, & oīs laboz fructus auferf, oīs meritoz mēsura vacuaf, si tantum q has sequit dignitates quantum adulatōis obtinuit, vt cupiditas eminēdi non solum supbiente minuat, sed etiā conuiuentē. Si vero (vt asseritur) primi secundiq psbyteri circa Epicarpium sibimet p̄ponēdum, tam huic assentatio fuit, vt illum cum sui dedecore posceret honorari, Nec hoc qdem illis pprio se iudicio deicētibus tribui debuit, qd' volebant, cui tam misera voluntati te dignius fuerat obuiare, q cedere. Deformis aut & ignaua subiectio bñ sibi conscius, & non irritam faciētibus grām Dei p̄re iudicare non potuit, vt primatus suos quoqz commercio in alterutrum transferētes sublequentiū suoz minuerēt dignitatē, & q a vltimū sibi anteposuerant cæteris p̄minerēt. Prædicti igit psbyteri q indignos se honoris sui ordie sunt p̄fessi licet priuari etiam sacerdotio merebent, th vt pro Apostolica sedis pietate parcat, vltimi inter oēs Ecclesiaz psbyteros habeantur. Et vt iudicij sui sñiam ferant, iferiores etiā illo erunt quē propria sñia sibimet p̄tulere, cæteris oībus psbyteris in eo ordine p̄manentibus quem vnicuiq ordinatōis sua tēpus ascri-

p̄fir

psit: Nec quisq; præter p̄dictos duos imminutæ dignitatis patia iniuriā, sed in eō statū tammodo hoc recurrat opprobriū q; nouello & immature ordinato iſeriores fieri elegere, vt illa euāgelicā ſniam ad ſe ſentiāt ptinere, qua dicit, quo iudicio iudicaueritis iudicabit de vobis, & qua mēſura mēſi fueritis, eadē remetiet vobis. Paulus vero p̄b̄ ordinē ſuū de q; laudabili firmitate nō ceflit, obtineat. Nec vltreius aliqd in cuiusq; p̄sumat iniuriā, ita vt dilectio tua quam nō īmerito tota facti huius pulsat inuidia hoc ſaltē remedio curare ſe p̄peret, vt ſine diſſimulatiōe hēc q; decernimus tradan̄ effectui, ne ſi iterato ad nos iploratio iusta cōfugerit, neceſſe fit ſaeuerius cōmoueri cū his quæ male ſunt facta correctis malimus reintegrare disciplinam q; augere vindictam. Executionē vero p̄ceptionum noſtrar̄ fratri & coepiscopo noſtro Iulio cōmifisſe nos noueris, vt omnia illi quemadmodum conſtituimus roborentur. Data Idus Martij, Poſthumiano viro clarissimo conſule,

¶ Leo vniuersis episcopis & apostolicis monitis incitamus, ¶ Epiftola. LXII.

Diuinis p̄ceptis & apostolicis monitis incitamus, vt pro oīm ecclesiag; ſtatū impigro vigilemus affectu, aut ſi qd vſquā reprehēſioni inueniat obnoxium celeri ſolici-
tudine, aut ab ignoratiā imperitia, aut à p̄ſumptiōis vſurpatiōe reuocemus. Mo-
nēte em̄ dñicā vocis imperio, quo beatissimus aplus Petrus trīna repetitiōe my-
ſticæ ſanctionis imbui, vt Christi oues q; Christū diligit p̄ſcat, ipſius ſedis cui p̄ abundantia
diuinæ gratiæ p̄ſumus reuerētia cohortamur vt periculū delidit, q̄tū poſſumus declinemus,
ne profilio ſummi apostoli q; ſe amatorē dñi eē testatus eft nō inueniat in nobis. Quia negli-
gens totiē cōmendatū gregē conuincit ſuū non amare paſtore. Cū ergo mihi de charitatis
veſtræ acibus fraterna actione ſollicito certis iudiciis innotuerit, vos in eo qd inter ſacramen-
ta ecclesiæ principale eft, ab apostolicæ institutioni cōſuetudine diſcrepare, ita vt baptiſti ſa-
cramētu numerofius in die Epiphaniæ q; paſchali tpe celebratis, miror vos vel p̄cessores vros
tā irrationabilē nouitatē vſurpare potuifle, vt confuso tpiſ vtriusq; mysterio nullā eſſe diſſe-
rentiā crederetis inter diem quo adoratus eft Chriſtus à Magis, & diē quo reſurrexit à mortuis
Quā culpā nullo mō potuifſetis in cidere ſi vñ cōſecratio honoris accipitis, inde legē totius
obſeruatiōi ſumeretis, & beati Petri apostoli ſedes q; vobis ſacerdotalis mater ē dignitatis, eſ-
ſet ecclafiasticæ magiſtrationis. A cuius vos regulis reſeffiſſe minus poſſet & quaniam iiter tolle-
rari, ſi aliqua cōmonitionis noſtræ pagina p̄ceſſiſſet. Nunc aut q; nō desperat correſtio, mā-
ſuetudo ſeruāda eft. Et licet vix fereda ſit ſacerdotalis excuſatio q; p̄teſdat inſcientiā, malui-
muſ in & cēſurā neceſſariā tēperare, & rōne vos apertissime veritatis inſtruere. Semp quidē
in æterno conſilio dei māſit humani generis incoſmutabiliter p̄eordinata reparatio, ſed or-
do reg; p̄ Ieſum Chriſtū dñm noſtri temporaliter gerendarū incarnatiōe verbi ſumpſit exor-
diū. Vnde aliud tēpus eft quo annuntiati angelο beata Maria ſecondandā ſe p̄ ſp̄m ſanctū
credidit & cōcepit, aliud quo ſalua integrat̄a virginea puer æditus, exultāte gaudio celeſti-
um miniftri & paſtoribus indicat, aliud q; infans circūcidit, aliud q; hoſtia pro eo regularis of-
fertur, aliud quo tres Magi claritate noui ſyderis inicitati in Bethleem ab oriente pueniūt, &
adoratū paruūlū myſtica munera oblatione venerant. Nec idē ſunt dies qbus impio Herodi
ordinata diuinitus in Aegyptū translatione ſubtractus eft, vel qbus ab Aegypto in Galilæam
pſecutore mortuo reuocatus eft. Inter has aut dispensationū varietates accedūt augmēta cor-
porea, c̄reſcit dñs (ſicut euāgelista teſtā) profectibus & tatis & gratiæ. Per dies paſchæ in tem-
plū cū parentibus venit, & cū abeffet ſocietate, rediuntū ſedens cū ſenioribus & inter ammi-
rantes maſtros inuenit, rationēq; remanſionis ſuę reddēs, quid eft inq; quod me quareba-
tis? Nesciebatis q; in hiſ quæ patris mei ſunt oportet me eſſe. Significās eius ſe eſſe filium cuius
eſſet & tēplum. Iā vero cū in annis maioriibus apertius declarādus baptiſtū p̄curſorū ſuī Iohannis
expetiſt qd deitatis eius remāſit ambigiū quando ſp̄uſ ſanctus in columbe ſpecie ſup
eū deſcendit & māſit, audita de coelis patris voce dicētis, Tu es filius meus dilectus in te bene
cōplacuit. Que oīa ideo quanta potuimus breuitate p̄ſtrinximus, vt notū ſit dilectioni veſtræ
vniuersos dies Christi innumeris cōſecratos fuiffe virtutibus & in cunctis eius actionibus ſa-
cramētoꝝ myſteria chorū caſſe, ſed aliter ſignis denuntiari, aliter rebus impleri, nec quęcūq;
numerant in operibus ſaluatoris, ad tēpus ptinuere baptiſmatis. Nā ſi etiā illa q; poſt beati Iohannis
lauacru ab eo geſta cognouimus, ſub indiſcreto honore colamus, oīa tēpora cōtinua-
tis erūt deputāda festis, q; oīa ſunt plena miraculis. Verē quia ſp̄uſ ſapienſi & intellectuſ, ita
ap̄ oſtoloſ & totius ecclesiæ erudiuit maſtros, vt in christiana obſeruantia nihil inordinatū,
nihil pateretur eſſe cōſulū, diſcernendē erant cauſe ſolennitatū, & in omnibus conſtitutis
paſtrum principumꝝ noſtrorum rationabilis ſeruanda diſcretio. Quia non aliter vnuſ grex,
& vnuſ paſtorum, niſi (quemadmodum apōſtolum docet) idipſum dicamus omnes. Si muſ autem
perfectedi in eodem ſenſu, & in eadem ſcientia. Quamuis ergo & illa quæ ad humilita-

tem &

Epistole Leonis pape.

tem, & q̄ ad gloriam pertinet Christi in vna percurrat eadēq̄ personā, totūq̄ quicqd in illo, & virtutis diuinæ est, & infirmitatis hūanæ ad nostræ reparatiōis tendat effectū, proprie tñ in morte crucifixi, & in resurrectiōe mortui potētia baptismati nouā creaturā condit ex veteri, vt renascētibus, & mors Christi opere & vita, dicēte beato aplo Paulo, an ignoratis q̄a quicū q̄ baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipfius baptizati sumus? Conseptuli em̄ sumus cū illo p̄ baptismū in morte, vt q̄uo surrexit Christus à mortuis p̄ gloriam patris, ita & nos in nouitate vitæ ambulemus. Si em̄ cōplantati facti sumus similitudini mortis eius, simul & resurre ctionis erimus. Et cetera q̄ latius magister gentiū ad commendandū sacramentū baptismatis deputauit, vt ap̄ pareret ex huius doctrinæ spū regenerandis filijs hominum, & in dei filijs adoptādis illū dīc̄ esse, illud rēpus electū, in quo per similitudinē mysterij ea q̄rantur mēbris quæ in ipso capite sunt gesta congruere, dū baptismatis regula mors interuenit intersectioni peccati, & sepulturā triduanā imitatur trīna dimersio, & ab aquis lauatio insurgentis ad instar est de sepulchro. Ilsa igit̄ operis qualitas docet celebrādæ generaliter gratiæ etiæ esse legitimū dīc̄, in quo orta est, & virtus munieris, & species actionis. Ad cuius rei confirmationē plurimū valet quod ipse dñs Iesus Christus postea q̄ resurrexit à mortuis discipulis in qbus omnes ecclesiæ & ps̄ules docebat, & formā & potestatē tradidit baptizandi, dicens: Euntes ergo nunc docete oēs gentes, baptizantes eos in noīe patris & filii & spūs sancti. De quo vtiq; eos etiam ante passionē potuisset instruere, nisi propriæ voluisset intelligi regenerationis grām ex sua resurrectione cepisse. Addit̄ sane huic obseruantia etiā pentecostes ex aduentu spūs sancti cōsecrata solennitas, q̄ de paschalis festi pendet articulo, & cū ad alios dies alia festa ptineat, h̄c semp ad eundē qui resurrectione dñi est insignis, occurrit, porrīgens quodāmodo auxiliantis gratiæ manū, vt hi quos à die paschæ, aut molestia infirmitatis, aut longinquitas itineris, aut nauigationis difficultas interclusit inuitos, aut quibuslibet necessitatibus impeditos, defiderij sui effectū dono spūs sancti consequant. Ipse em̄ vnigenitus dei in fide credentiū, & in virtute opere nullā inter se & spūm sanctūm voluit esse distantiam, q̄a nulla est diversitas in natura, dicens, ego rogapo patrem & alium paracletū dabit vobis, vt vobiscū sit in æternū, spūm veritatis. Et iterum, Paracletus autem spūs quem mittet pater in nomine meo, ille vos docebit oīa, & suggeret vniuersa quæ cūq; dixi vobis. Et iterū, Cū venerit ille spūs veritatis, ille diriger vos in omnē veritatem. Cum itaq; veritas Christus est, & spūs veritatis spūs sanctus, nomēq; paracleti vtriq; propriū, non dissimile est festū vbi vnum est sacramentū. Hoc autem nos non ex nostra persuasiōne defendere, sed ex apostolica autoritate seruare, satis idoneo probamus exēplo sequentes beatū apostolū Petru, qui in eo die quo omnem credentiū numerū promissus spūs sancti repleuit aduentus trium milliū populu sua prædicatione et conuersu, lauacro baptismatis cōsecrauit, quod sancta scriptura quę apostolοḡ actus continet, fideli historia docet dicens. His auditis copuncti sunt corde, & dixerat ad Petru, & ad reliquos apostolos, qd faciemus viri fratres. Petrus vero ait ad illos, p̄ cōnitentiā inquit agite, & baptize vnuſquisq; in nomine Iesu Christi in remedium peccatorū, & accipietis donum spūs sancti, vobis em̄ repro missio est, & filiis vestris, & oīibus qui longe sunt quoscunq; aduocauerit dominus deus noster. Alijs etiā verbis testificatus exhortabatur eos, dicens, Saluamini à generatione ista prava. Qui ergo receperunt sermonē eius baptizati sunt, & appositæ sunt in illa die animæ circiter tria millia. Vnde qa manifestissime patet baptizandis in ecclesia electis h̄c duo tpa (de q bus locuti sumus) esse legitima, dilectionem vestrā monemus, vt nullos alios dies huic obseruantia misceatis. Quia etiā sunt alia quoq; festa qbus multa in honore dei reverētia debeatur, principalis tñ & maximi sacramenti custodienda nobis mysticæ rōnis exceptio, nō interdicta licētia qua in baptismo tribuendo quolibet tpe periclitantibus subuenit. Ita em̄ ad has duas festiuitates cōnexas sibimet atq; cognatas in columniū, & in pacis securitate degentiū libera vota differimus, vt in mortis periculo, in obſidionis discrimine, in plectuōis angustijs, in timore naufragij, nullo tpe hoc verē salutis remediu cuiq; denegemus. Si quis aut̄ Epiphania festi uitatē q̄ in suo ordine debito honore venerāda est ob hoc a estimat priuilegiū habere baptismatis, q̄a hoc quidā dicūt q̄ in eadē die ad baptismū dñs sancti Iohannis accesserit, sciat illius baptismi aliā grām, aliam fuisse rationē, nec ad eandē pertinuisse virtutē, qua per spūm sanctū renascuntur, de quibus dicitur, qui non ex sanguine, neq; ex voluptate carnis, neq; ex voluptate viri, sed ex deo nati sunt. Dominus em̄ nullius indigens remissione peccati, nec quārens remedium renascendi, sic voluit baptizari, sicut voluit circuncidi, hostiamq; pro se mundationis offerri, vt qui factus erat ex muliere (sicut apostolus ait) fieret sub lege quam non venerat soluere, sed adimplere, & implendo finire, sicut beatus apostolus prædicat, dicens. Finis autē legis Chrūs ad iustitiam omni credenti. Baptismi autem sui in se condidit sacramentum, quia in omnibus primatum tenens se docuit esse principium, Et tunc regenerationis potentiam sanxit,

saxit, quando de latere ipsius fluxerunt sanguis redēptionis, & aqua baptismatiſ. Sicut ergo vetus testamentum testificatio ſuit noui, & lex per Moysen data eſt, gratia autem & veritas per Ieſum Christum facta eſt, ſic diuerſa ſacrificia vnam hoffiam præformare & multorum agnorū occiſio illius immolatione finita eſt, de quo dicitur. Ecce agnus dei, ecce qui tollit peccata mundi. Sic & Iohannes, non Christus, ſed Christi præuius, non ſponsus, ſed ſponsi amicus, fuīt adeo fi delis, & non ſua quærens, ſed quæ Iesu Christi, ut ſe proſiteretur ad ſoluen- da calcia menta pedum eius indignum, quoniam ipfe quidem baptizaret in aqua in poenitentiam, ille baptizaturus eſſet in ſpū sancto & igni, qui dupli- potestate & vitam redideret, & peccata conuumeret. His itaq; fratres tot tantisq; exiſtentibus documentis, quibus omni ambiguitate ſubmota euidenter agnoscitis, in baptizandis electis qui ſecundum apostolicam re- gulam & exorcismis ſcrutandi, & ieunij ſanctificandi, & frequentibus ſunt pra dictationibus imbuendi, duo tantum tempora, id eſt paſcha & pentecosten, eſte ſeruanda. Hoc veſtrae indi- cimus charitati, ut apostolicis iſtitutis nullo ulterius recedatis excessu. Quia multum post haec eſſe non poterit, ſi quisquam apostolicas regulas in aliquo crediderit negligendas. Quare illud primitus pro custodia concordissimæ unitatis exigimus, ut quia ſaluberrime à sanctis patribus conſtitutum eſt binos in annis epifcoporum deberet eſſe conuentus, terni ſemper ex vobis ad diem tertium Calendarum Octobrium Romam fraterno concilio ſociandi occur- rant, & indiſſimulanter à vobis haec conſuetudo ſeruetur. Quoniam adiuuante gratia dei fa- cilius poterit prouideri, ut in ecclesiis Christi nulla ſcandalia, nulli naſcantur errores, cum co- ram beatissimo apofolo Petro ſemper in cōmunione tracatum fuerit, ut omnia iſtituta ca- nonumq; decreta apud omnes dñi ſacerdotes in uiolata permaneant. Haec autē quæ vobis in- ſpirante dño inſinuanda credidimus, per fratres & coepifcopos noſtros Bachillum atq; Pas- charium ad veſtrā volumus notitiam peruenire. Quibus referentibus agnoscamus q̄ reuerē- ter à vobis apostolicā ſedi iſtituta ſeruentur.

¶ Epiftola. LXIII.

¶ Leo vniuerſis epifcopis per Italiam prouincias conſtitutis in dño ſalutem.

In conſortium vos noſtri ſolitudinis dilectissimi fratres aduoſamus, ut vigilantia pa- ſtorali ne quid diabolice licere poſſit aſtutia cōmiſſis vobis gregibus diligenter conſu- latis, ne is qui domini misericordia reuelante per noſtrā curam à noſtris ouibus mor- bus abiecitur, ne eđum vobis præmonitiſ & adhuc quid agatur ignariſ, per veſtras ſe diſ- pergaſt eccleſias, & ſuarum furtim cuniculos inueniat latebrarum, ut quod à nobis in vrbe ex- tinguitur, tenebroſis apud vos radicibus ſeminetur. Plurimos impietatis Manichæa ſequaces doctores in vrbe inueſtigatio noſtra repperit, vigilantia diuulgauit, autoritas & censura co- ercit, quos potuimus emendare, correxiſ, & vt dannarent Manichæum cum prædi- cationibus & diſcipulis ſuis, publica in eccleſia confeſſione & manus ſuę ſubſcriptione compu- limus, & ita de voragine impietatis ſua confeſſos poenitentiam concedendo leuauiſimus. Ali- quanti vero qui ita ſe demerferant, ut nullum hiſ auxiliantis poſſet auxilium ſubuenire ſubdi- ti legibus ſecundum christianorum principum conſtituta, ne sanctū gregem ſua contagione polluerent per publicos iudices perpetuo ſunt exilio relegati. Et omnia quæ tam in ſcriptu- riſ in occultis traditionibus ſuis habēt prophana vel turpia, ut noſſet populus qđ refugeret aut vitaret, oculis christiana plebi certa maniſtatione probauimus, adeo ut ipſe qui eorū dicebatur epifcopus a nobis tentus proderet flagitiosa in ſuis mysteriis que teneret, ſicut ge- ftorum voſ ſeries poſte edocere, ad iſtructionem eñi veſtrā etiā iſta direxiuimus, quibus le- ctis, omnia quæ à nobis depreheſia ſunt, noſſe poſteris. Et quia aliquantos de hiſ quos ne ab ſoluerent, arctior reatus inuoluerat, cognouimus aufugife, hanc ad dilectionē veſtrā epiftolam miſimus per accoliū noſtrū, ut effecta certior sanctitas veſtra ſoliciuſ agere dignetur & cautius, nec vbi Manichæa peruerſitatis homines plebes veſtras facultatē laedendi & huius ſa- crilegiū poſſint inuenire doctores. Alter eñi nobis cōmiſſos regere nō poſſimus, niſi hoſ qui ſunt perditores & perdiſti zelo fidei dñica perſequamur, & à ſanctis mentibus, ne peſtis latius diuulget ſaueritate qua poſſumus abſcindamus. Vnde hortor dilectionē veſtrā, obreſtor & moneo, ut qđ debetis & poſteſ ſoliciuſine vigiletis ad inueſtigādos eos, nec vbi occulta di ſe reperiāt facultatē. Ut eñi habebit adeo ingēremunerationiſ pmiū q̄ diligētiuſ qđ ad ſalutē cō- miſſa ſibi plebiſ proficiat fuerit executus, ita ante tribunal dñi de reatu negligētiꝝ ſe nō po- terit excuſare, quicunq; plebiſ ſuam contra ſacrilegā perſuasioniſ autores noluerit cuſtodire. Data tertio Calendas Februarii, Theodoſio. XVIII., & Aluino viri clariffimi consulibus.

¶ Leo Neoniam epifcopo Rauennati de hiſ qui redeunteſ de captiuitate, incertū habent, utrum ante captiuitatē baptiſma conſecui ſunt.

¶ Epiftola. LXIII.

Epistole Leonis pape.

Frequenter quidē in diuersarū ambiguo questionū titubantia fratrū corda spū dei īstituente solidauimus, responsonis formā vel ex sanctarū scripturarū disciplinis, vel ex patrū regulis colligētes. Sed nūc in synodo nouū & inauditi antea genus cōsultationis exortū est. Nā quorūdā fratrū suggestiōe cōperimus aliquos captiuos ad sedes suas libertatēq; redeātes, q; scilicet in captiuitatē illa ētate puenerint q; nullius rei firmā potuerit habere notiū, remediuū qdē implorare baptismi. Sed vtrū eiusdē remediū ante sacramēta p̄ceperint, infantiarū insciētia nō posse reminisci, & ideo sub hoc latetis recordatiōis īcerto aīas suas ī discrimē adduci dū sub specie cautionis negā his gratia, q; ideo nē impēdit, q; putatur impēsa. Cū itaq; tribuere talibus dñicis sacramēta mysterij non immerito quorūdā fratrū formido dubitaret, in synodali (vt diximus) cōcetu formā huiuscemodi cōsultationis accepimus. Quā diligētius discuti, & pro vniuerscūq; sensu solicita voluimus rōne trāctri, q; ad veritatē adhibita cogitatōe multoq; certius puenire possemus. Eadē ergo q; ī sensum nostrū diuina inspiratiōe venere, frequētē etiā fratrū firmavit assensio. Imprimis itaq; puidere debemus, ne dū speciē quandā cautionis tenerus, damnū regenerandā īcidamus aīas. Quis em̄ ita sit suspicatōbus suis deditus, vt vēt̄ esse definit, q; omni manifestatiōe cessante ex op̄ione ambigua suspicat̄. Cū itaq; baptizatū se, nec ille recordet, q; regenerationis est cupidus, nec alter attestari de eo possit qd̄ nesciat, cōfēratū nihil est in quo peccatū possit obrepere, cū in hac parte cōscientiā lūz nec ille reus sit q; consecratur, nec ille q; consecrat. Scimus qdē ī expiabile esse facinus, quotiens iuxta hæreticōe dānata ā sanctis patribus instituta cogit aliquis lauacrū qd̄ regenerādis femei tributū est, bis subire apostolica reclamāte doctrina, q; nobis vñā p̄dicat in trinitate deitati, vñā ī fide cōfessionē, vñū ī baptismate sac̄m. Sed in hoc nihil simile formidat, qm̄ nō p̄t in iterationis crimen deuenire, qd̄ factū esse oīno nescit. Atq; ideo quoties p̄sona talis incident, sollicita primū examinatiōe discutite, & lōgo tpe, nisi forte suōmus finis imineat, indagate, vtr si nemo sit penitus q; testimonio suo iurare posuit ignorantiā nesciētis. Et cū cōstiterit huic q; baptismatis indigētū, sola inaniter suscipiōe p̄ohibēt accedat intrepidus ad cōsequēdā grām, cuius ī se nullū scit ēē vestigium. Nec veneramur huic salutis ianuā aperire, quā nunq; docēt ingressus, q; si ab hereticis baptizatū quēpiā fuisse cōstiterit, erga huic nullatenus sac̄m regenerationis iteret, sed hoc tm̄ qd̄ ibi defuit, cōferat, vt p̄ epālē manus ī positionē virtutē sancti sp̄i cōsequat̄. Quā rē frater charissime ideo ḡhaliter ad oīm vestrū volumus puenire notiū, ne dū plus iusto metuit misericordia dei saluari cupiētibus de neget. Data nono Calēdas Nouēbris, consulatu Martiani augusti.

¶ Leo vniuersis episcopis per Aphricam constitutis in domino salutem.

¶ Epistola. LXV.

Cum in ordinationibus sacerdotiū quādā apud vos illicite usurpata crebrior fama narraret rō pietatis exegit, vt pro sollicitudine quā vniuersitā ecclesie ex diuina īstitutione depēdimus, rēs fidē studeremus agnoscere, vicē curā nr̄a proficisci ī à nobis fratri & cōsacerdoti ī Potētio in iungētes, q; secūdū scripta q; per ip̄m ad vos direximus de ep̄is, q̄s culpabilis ferebat electio, qd̄ veritas haberet inqueret, nobisq; oīa fidēt̄ indicaret. Vnde qdā plenissime notiū n̄ ēē cūcta reseravuit, & sub qbus qualibusc̄ rectoribus qdā Ch̄ri plebes in partibus prouinciae C̄sarēsis habeat, syncera nobis relationē patefecit, necessariū fuit vt dolorē cordis n̄i quo pro dñico & gregū periculis īstvamus, datis ad vos literis promeremus. Mirātes tantū apud vos p̄ occasiōe t̄pis īmpacati aut ambientiū p̄sumptionē, aut tumultū valuisse popularē, vt indignis qbusq; & lōge extra sacerdotalē meritum cōstitutis pastorale fastigii, & gubernatio ecclesie credere. Non est hoc cōsulere populis, sed nocere, nec p̄stare régimē, sed augere discrimē. Integritas em̄ p̄sidentiū salus est subditōe & vbi est incolumentis obediētia, ibi lōga est forma doctrinæ. Principarus autē quē aut seditio extorti, aut ambitus occupauit, etiā si moribus atq; actibus nō offēdit, ipsius tm̄ initij sui est p̄niciōsus exemplo, & difficile est, vt bono pagant exitu, q; malo sunt inchoata principio. Qd̄ si in qbuslibet ecclesia gradibus, puidēter sciēter q; curādū est, vt in dñi domo nihil sit ī ordinatū, nihilq; ī posterū, qto magis elaborādū est, vt in electiōe eius q; sup oēs gradus cōstituit, nō eret. Nā totius familiæ dñi status & ordo nutabit, si qd̄ sequit̄ in corpore nō inueniat in capite. Vbi est beati Pauli apostoli p̄ sp̄m dei emissa p̄ceptio, qua in p̄sona Timothei oīm sacerdotū Ch̄ri n̄sierus erudit̄, & p̄inde vnicuiq; nostrū dicit. Manus cito nemini ī posueris, neq; cōmunicaueris p̄ctis alienis. Quid est cito manus ī ponere, nisi ante ētate maturitatis, an tēpus exāminis, an meritis laboris, an experientiā disciplinæ, sacerdotalē honorē tribuere nō probatis? & qd̄ est cōicare p̄ctis alienis, nisi talē effici ordinantē q̄lis ille est q; nō meruit ordinari? Sicut em̄ boni operis sibi comparat fructum, q; rectum secat̄ in eligēdo sacerdote iudicium, ita graui semetipsum afficit damno, qui ad suę dignitatis collegiū sublimat̄ īdignū.

Non

Non enim in cuiusque persona permittitur dū est quod institutis generalibus continet, nec putadus est honor ille legitimus quod fuerit de suaricatiōe collatus, dicēte enim ap̄lo. Ut inter electiōis regulas, is ep̄s ordinet, quē vnius vxoris virgine fuisse, aut esse cōstituerit. Tā sacra semp habitā est ista p̄ceptio, ut etiā de muliere sacerdotis eligendi eadem intelligat seruāda cōditio, ne forte illa priusq; in matrimoniu eius veniret q; alia nō habuisset vxore, alterius viri esset experta cōiugium. Quis ergo dissimilare audeat quod in tanti sacramēti p̄petrat iniuriā? Cū huic magno venerādoq; mysterio ne legis quidē statuta defuerint, q; bus euīdēter est definitū, vt virginē sacerdos accipiat & alterius thōe nesciat coniugis q; vxor est futura pontificis? lā tunc enim in sacerdotibus figurabat Christi & ecclesiæ spūale cōiugium, vt qm̄ vir caput est mulieris, dicit sp̄osa verbū non aliū virū nosse Christū, q; eā vna quā legit, vna diligit, & alia p̄ter ipsam suo cōsortio nō adiungit. Si ergo etiā in veteri testamēto hēc sacerdotaliū cōiugioq; forma seruata ē, q;to magis subreuelata īā gratia cōstituti apostolicis debemus seruire p̄ceptis, vt quōlibet q; bonis moribus p̄ditus, & sanctis operibus inueniat ornatū, ne quaq; tñ vel ad diaconij gradū, vel ad pb̄rii honore, vel ad ep̄atus culmē ascendat, si aut ipsum nō vnius vxoris virū, aut vxore eius nō vnius viri fuisse claruerit. Monēte vero ap̄lo atq; dicēte, & hi aut probent primū, & sic ministrent. Quid aliud intelligendū putemus, nisi vt in his prouectionibus nō solū matrimonioq; priuilegia, sed etiā laboře merita cogitemus, ne aut à baptismo rudibus, aut à seculari actu repete cōuersis officiū pastorale credat, cum omnis gradus militiae christianæ de incrementis profectuū debeat & stimari, an possint cuiq; maiora cōmitti? Merito sanctoře patre venerabilis sanctioňes cū de sacerdotū electione loquerent eos demū idoneos sacris administrationibus cēluere, quoq; oīs & tas à puerilibus exordijs usq; ad prouectiores annos p̄ disciplinæ ecclesiasticae sti p̄pedia cucurisset, vt vnicuiq; testimoniu prior vita p̄beret, nec posset de eius prouectiō dubitari, cui pro laboribus multis, pro moribus castis, pro actibus strenuis celsioris loci p̄miū de beret. Si enim ad honore mudi sine suffragio tpiis, sine merito laboris indignū est puenire, & nocti ambitus solent, quos probitatis documēta nō adiuuant, q; diligēs, & q; prudēs habēda est disp̄atio diuinog; muneg, & cœlestiū dignitatū, ne in aliqua apostolica, & canonica decreta violent, & his ecclesia dā regēda credat qui legitimas institutionū nesciū, & totius humilitatis ignari nō ab infimis sumere incrementū, sed à summis volunt habere principiū: cū valde iniquū sit & absurdū vt imperiti magistris, noui antiquis, & rudes p̄ferant emeritis. In domo qdē magna necesse est (sicut ap̄lus ait) vafa diuera fuit, quæ dā aurea, argētea, quæ dā vero lignea, & fictilia, sed hoře ministeriū pro materiē qualitate discernit, nec q; est p̄tiosog; idem vſus est viliū. Nā inordinata sunt oīa si fictilia aureis, & lignea p̄ferant argenteis. Sicut autē in lignis & fictilibus eōg; omniū species figuraū, qui nullis adhuc virtutibus nitent, ita in aureis & argenteis, hi sine dubio declarant, q; per longum eruditioñis ignē, & per fornacē diurni laboris excocti, auḡ probatum & argentū purum esse meruere. Quibus si merces pro deuotio-ne non redditur, omnis ecclesiastica discip̄lina resolut̄, omnis ordo turbatur, dū in ecclesia, q; nullū subiere ministeriū peruerso eligētiū iudicio debitū obtinent principatū. Cū ergo inter vos tantū valuerint, aut studia populariū, aut ambitus superboris, vt non solū laicos, sed etiam secundag; vxorum viros, aut viduag; maritos ad officiū cognoscamus postorale prouectos, nonne aptissime exigunt causæ, vt ecclesiæ in qbus ista commissa sunt, iudicio sacerdotiū purgent, & non solum in tales p̄sules, sed etiā in ordinatores eōg; vltio competens proferat? Sed circunstant nos hinc manuetudo clemētia, hinc censura iustitiae? Et q; vniuerſe via dñi misericordia & veritas, cogimur secundū sedis apostolice pietatē, ita nostrā temperate sniam, vt trutinato pondere delictoř, quæ constat non vnius esse mensuræ quæ dā definiamus vtcūq; toleranda, qdā vero penitus amputāda. Eos enim q; vel secundas nuptias inierunt, vel viduag; se coniugio sociarūt, nec apostolica, nec legalis autoritas sacerdotū obtinere p̄mittit, & m̄lto magis illū, si fuerit vīo iudicio cōfutatus, q; sicut ad nos relatū est duas similes maritus vxore vel illū qui à primā vxore dimisissus, altera duxisse perhibet. Ceteros vero quorum prouectio hoc tantū reprehensionis incurrit, quod ex laicis ad officium episcopale delecti sunt, neq; ex hoc qd vxores habeant, possunt eē culpabiles, suscep̄tū sacerdotiū tenere p̄mittimus, non p̄iudicantes apostolice sedis statutis, nec pr̄cessoře nostrisq; decretis qbus salubriter statutū est, ne primū vel secundū, aut tertium in ecclesia gradū quisquam laicorū quibuslibet suffragijs fultus ascendat, priusq; ad hoc meritū per legitima augmenta perueniat, quod enim vtrūq; patimur esse veniale multū postmodū esse non poterit, si quisq; omnino id quod iterdi cimus usurpare p̄sumperit, q; remissio peccati nō dat licentiā delinquendi, nec quod potuit aliqua ratione concedi, phas erit amplius impune cōmitti. Donatū autē Salicinensem ex Nouatiano cū sua (vt compērimus) plebe conuersum, ita dñico volumus gregi p̄fidere, vt libellū fidei suā ad nos meminerit dirigendū, quod & Nouatiani dogmatis damnet errorem & ple-

Epistole Leonis pape.

nissime confiteatur catholicā veritatē. Maximū quoq; ex laico licet reprehensibiliter ordinatum, tñ si Donatista iā non est, & à spū schismaticæ prauitatis alienus, ab ep̄ali quam quoquo modo adeptus est nō repellamus dignitate, ita vt & ipse libello ad nos ædito catholici se esse manifestet. De Aggaro & Tyberiano, q̄bꝫ à ceteris q ex laicis ordinati sunt in hoc cā diuersa est, q eoꝫ ordinationi atroces tumultus, & s̄ueg seditiones memorant esse famulatꝫ, vestro iudicio cuncta cōmisiſus, vt relata habiti apud vos examinisſide qd de supradictis statuendū fit, scire possumus. Ille autem famule dei q̄ integratē pudoris oppresſiōe barbarica p̄didere, laudabiliores erūt in humilitate ac verecundia si se incōtaminatis nō audeant cōparare virginibus. Quāuis em̄ omne peccatū ex voluntate nascat, & potuerit corruptione carnis mens inuita non pollui, minus tñ eisdē obserit, si quod potuerint animo nō amittere doleant se vel corpore p̄didisse. Cū itaq; de oībus fere q̄ frattis nc̄tri Potentij relatio cōtinebat plenissime dilectionē vestrā per Daud fratrē & coepm nostrū, qui & sacerdotij merito nobis est probatus, & moribus videatis instructā. Supereft fr̄s, vt concordi obedientia salubres ſuscipiat̄ horatū, & nihil p̄ contentionē agentes, ſed ad omne ſtudiū deuotionis vnanimes diuinis & apostolicis cōſtitutionib; pareatis, & in nullo patiamini pia canonū decretā violari. Que enim nūc certaz remifimus consideratione cauſa, antiquis deinceps cuſtodienda ſunt regulis, ne quod ad tēpū pia lenitate conſeffimus, iuſta poſt hēc vltione plectamus.

¶ Leo papa de priuilegio episcopōꝫ ſue presbyterōꝫ ad vniuersos Ger-

manix atq; Galliꝫ ecclesiarum episcopos.

¶ Epiftola. LXVI.

AC Vm in dei noīe in Romana ecclesiā ſynodū episcopōꝫ ſue cæterōꝫ confacerdotū Christi q̄ fideliū coadunatum habuim̄us, & de ordinationib; illicitis, ſuper quibus crebrior ad nos illaꝫ, partū cōmeantū ſermo peruenerat, atq; de alijs neceſſitatibus ecclesiasticis negotiis tractātes, ſacrosq; canones relegateſ ſolerter egifeimus, à multis lachrymabili vultu relatū est nobis, q̄ quidā Germaniā, ac Galliā, vrbū epifcopi frequēter coepifcopos, q̄ iuxta canones Neoc̄ ſarienses, ſue ſecundū alioꝫ decreta patrū īdē ſunt qui & presbyteri vel pbfoſ destinarēt, qui abſente pontifice altaria erigerēt, baflicasq; consecrāret. Quod quidē non eft mirum, id p̄cepiffe viros ecclesiasticā disciplinā ignaros quod eft canonica regula contrariū, & ſtatim à ſeculari militia in ſacerdotiale miniſteriū delegatos atq; promotos. Ergo ne vltre talis à vobis licētia viſurpet communī ſnā ſta- tuendū oportuit ſcientes quia ſicut coepifcopo vel pbfo illicita confeſratio eft altaris, ita & conſtitutio. In diuinis em̄ literis p̄cipiente dño, ſolus Moyses in tabernaculo dei erexit altare, ſolus ipſe vnxit, q̄ vtiꝫ ſummus ſacerdos dei erat, ſicut ſcriptū eft de eo, Moyses & Aaron in ſacerdotibus eius. Ideoꝫ id quod tantū facere principib; ſacerdotū iuſſum eft, quod typum Moyses & Aaron tenuerunt, oīno decretū eft vt coepifcopi vel pbfi qui filioꝫ Aaron geſtāt figuram arripiere non p̄fumant. Nam quis cum epiſ plurima illis ministeriorū communis ſit diſpenſatio, quādā tñ autoritate veteris legis, quādā nouā etiā ecclesiasticis regulis ſibi prohi- bita nouerint, ſicut presbyterōꝫ & diaconōꝫ, aut virginum confeſratio, ſicut conſtitutio al- taris ac bafdictio vel vnc̄tio. Si quidē nec erigere eis altaria, nec ecclias vel altaria confeſrate licet, nec p̄impositiones manū ſidelibus baptizandis vel conuerſis, vel ex hereti paracletum ſp̄m ſanctū tradere, nec chrisma cōſicere, nec chrismate baptizatoꝫ frontes signare, nec pu- blice quidē in miffa quenq; p̄cenitentē reconciliare, nec formatas culibet epiftolas mittere. Hęc em̄ oīa illicita ſunt coepifcopis, qui ad exēplū & formā ſeptuaginta diſciplolog; eē noſcuntur, vel presbyteris qui eandē geſtant figurā. Quoniam quāq; confeſratio habeāt, pon- tificatus tamē apicē non habēt. Qua omnia ſolis debere ſummis pontificibus autoritate ca- nonū p̄cipitur, vt p̄ hoc & diſcretio graduum, & dignitatis fastigii ſummi pontificis demon- ſtre. Sed neq; corā eō liceat presbyteris in baptisteriū introire, nec p̄ſente antifitie infantem tingere, aut signare, nec p̄cenitentē ſine p̄ceptione epiſ ſui reconſiliare, nec eo pſente, niſi illo iubēt ſacramētū corporis & ſanguinis Ch̄i conficere, nec eo corā poſito populi docere, vel bñdicere aut ſalutare, nec plebē vtiꝫ exhortari, in eos ſpecialius & prop̄p̄ius cōmóuedi q̄ in epiſ ordinantis ſanctōꝫ patrū ſtatuta neglexerint, & q̄s refutare debuerāt, cōſecrāt. Vnde ſi q̄ epiſ talē cōſecrāre ſint ſacerdotē, quale nō liceat, etiā ſi aliquo mō damni proprij hono- ris euaserint, ordinatōis tñ ius vltreius nō habebūt, nec ei ſacramēto interelle, q̄ neglecto diuī no iudicio immerito p̄ſtitere. Illud ſane qd ad ſacerdotale ptinet dignitatē, inter oīa volumus canonum ſtatuta ſeruari. Cum vbi minores ſunt plebes, minoresq; conuētus, presbyterorū cura ſufficiat. Epifcopalia autē gubernacula non niſi maioribus populis, & frequētoribus ci- uitatibus oporteat p̄ſidere, ne quod ſanctōꝫ patrū diuinitus inspirata decreta vetuere vni- culis, & poſſeſſionib; vel obſcuris & ſolitarijs municipijs tribuatur ſacerdotiale fastigium, & honor;

honor cui debet excellētiora cōmitti, ipse sui nūerōitate vilesat. Quod nūc in sua diocēsi re-
stitutus ep̄s factū esse causatus est, & rōnabiliter postulauit, vt ep̄i eoz loco, in qbus non de-
buerant ordinari hūana cōditioē decesserint, loca ipsa ad ius eius antistitis redigant. Cuius an-
fuerāt an priora. Et inutile est vt sacerdotalis dignitas incōsiderata ordinatis facilitate & sup-
flua multiplicatioē minuāt. De his autē q̄ in sacro virginitatis pposito cōstitutē barbaricā p̄tu-
lere violetiā, & integratē pudoris, nō aio, sed corpore pdidere, ea nobis seruāda videā mode
ratio, vt neq; in viduaz deiciant gradū, nec in sacraz, & p̄seueratiū virginū nūero cēleantur.
Quibus si in oībus virginib⁹ p̄seuerat & castimoniaz soliditate mēte custodiūt sacramēto-
rū nō est negāda cōio, q̄a iniustū est eas in eo argui, vel notari, qđ nō voluntas admisit, sed vis
hostilis eripuit. Caufam q̄q Lupicini ep̄i illic iubemus audiri. Cui multū & sa pius postulanti
cōmunionē hac rōne reddidimus, qm̄ ad nostrū iudiciū prouocasset immerito eū p̄edente ne
gotio à cōione videbamus fuisse suspeſum. Adiectū etiā illud est qđ huic temere supordina-
tus esse cognoscit, q̄ nō debuit ordinari anteq; Lupicinus in p̄senti positus, aut cōfutatus, aut
certe cōfilius, iuste posset subiacere s̄niā, vt vacante locū, quēadmodū disciplina ecclesiastica
exigit, is q̄ cōsecrabat, exciperet. Siue vero alia emerserint causæ q̄ ad statū ecclesiastiq; & ad cō
cordiā pertineāt sacerdotū, illīc sub timore dhi volumus ventulen̄, & de cōponendis atq; cō
positis oībus ad nos relatio plena mittat, vt ea q̄ iuxta ecclesiasticū morē iuste & rōnabiliter fue-
rint definita, mea quoq; s̄niā roboretur. Data quarto Idus Augusti.

¶ Leo dilectissimis fratribus vniuersis ep̄is per Viennensem prouinciā cōstitutis

¶ Epistola. LXVII.

Diuina cultū religionis, quē in oēs gentes, oēs q̄ nationes dei voluit ḡia choruscare, A
ita dñs n̄ Iesu Chrūs hūani q̄nis saluator instituit, vt veritas q̄ anteal legis & pro-
phetaz p̄conio continebat, p̄ apostolicā tubā in salutē vniuersitatis exiret, sicut
scriptū est. In omnē terrā exiuit sonus eoz, & in fines orbis terra verba eoz. Sed
huius muneri sacramētu ita dñs ad oīm ap̄loz officiū pertinere voluit, vt in beatissimo Pe-
tro ap̄loz oīm summo principaliter collocaret, vt ab ipso quasi quodā capite dona sua velut
in corpus omne diffunderet, vt exortem se mysterij intelligeret esse diuini, q̄ ausus fuisset à Pe-
tri soliditate recedere. Hunc em̄ in consortium indiuiduæ vnitatis assumptum id quod ipse
erat, voluit dominari, dicēdo, tu es Petrus & sūg hanc petram & dificabo ecclesiam meam, vt
æterni & dificationi tēpli mirabili munere gratiæ dei in Petri soliditate cōfisteret. Hac ecclesiam
suā firmitate corroborās vt illā, nec humana temeritas posset appetere, nec portæ cōtra illam
inferi p̄ulerēt. Ve, hanc petræ istius sacratissimā firmitatē, deo (vt diximus) & dificatione con-
structā nimis impia vuln̄ p̄sumptione violare quisquis eius potestatē tentat infringere, fauen-
do cupiditatibus suis, & id qđ accepit à veteribus non sequedo, cū nulli se subditū legi, nullis
institutionis dñicē credit regulis cōtineri, à vestro nostro q̄p per nouæ usurpationis ambitum
more desciscēs, p̄sumendo illicta, & q̄ custodire debuit negligendo. Ve, hæc nos deo (vt cre-
dimus) aspirante seruata circa vos n̄f & charitatis gratia quā sanctitati vestre ap̄lica semp
edes, vt meministis impēdit, nitimur cōfilio matuoriore corrigerē, & v̄rā ecclesiastiq; statū cō-
municandi vobis̄cū labore cōponere nō noua instituētes, sed vetera renouātes, vt in status cō-
suetudine q̄ nobis à nostris patribus est tradita pduremus, & de nostro p̄ boni opis ministe-
riū, remotis p̄turbationi scandalis, placeamus. Nobis̄cū itaq; vestra fraternitas recognoscet
apostolica sedē pro sui reuerētia à v̄rā etiā prouinciæ sacerdotibus innīeris relatiōibus ec̄ cō
sultā, & pro diuersaz (quēadmodū vetus consuetudo poscebat) appellatōe cauſaz, aut retra-
cta aut confirmata fuisse iudicia, adeo vt seruata vnitate sp̄us in vinculo pacis cōmeantibus,
hinc inde l̄fis q̄p sancta agebat perpetuę proficeret charitati. Quā sollicitudo n̄a nō sua q̄rēs,
sed q̄ sunt Ch̄ri dignitatē diuinitus data, nec ecclesiis, nec ecclesiastiq; sacerdotibus arrogabat.
Sed hūc tramitē semp iter maiores n̄os & bñ tētū & salubiter cōstitutū, Hilarius ecclesiastiq; sta-
tū & cōcordiā sacerdotū nouis p̄sumptiōibus turbaturus excessit, itez suę vos cupiēs subdere
potestati, vt se beato ap̄lo Petro nō patiat̄ esse subiectū, ordinatōes sibi omniū per Gallias ec-
clesiaz vēdicans, & debitā Metropolitanis sacerdotibus in suū ius transferēs dignitatē, ipsius
q̄q beatissimi Petri reuerētia verbis arrogantioribus minuēdo, cui cū p̄rā c̄teris soluēdi, &
ligādi tradita sit potestas, pascēdarū tñ ouī cura specialis mādata est. Cui quisq; principatū
& stimat denegādū, illius quidē nullo modo potest minuere dignitatē, sed inflatus sp̄u super-
biā sue semetipm in inferna demergit. Quā igī apud nos in causa Celedonij ep̄i gesta conse-
cta sint & qua Hilarius dixerit dū cū eodē p̄sente supradicto ep̄iscopo audiret, inditus chartis
rerum ordo demonstrat. Vbi postq; Hilarius rationabile quod in sanctorū concilio sacerdo-
tum posset respondere non habuit, ad ea se occulta cordis ipsius transtulerunt, q̄ nullus laico-
rū dicere, nullus sacerdotum posset audire. Doluumus fateor fratres, & hūc eius meritis timore-

Epiſtole Leonis pape.

medelis patiētis n̄r curare tētauimus. Nolebamus em̄ ea illi exacerbare vulnera q̄ suæ aīz insolētibus subinde sermōib⁹ infligebat, & quē suscepamus vt fratrē delinire magis ipm, q̄ uis ipse suis r̄nſonib⁹ inuitaret, q̄ cōtristare interlocutioib⁹ nitebamur. Absolutus est Cele donius ēps, qm̄ se iniuste sacerdotio fuisse deiectū manifeste testiū respōſione ipso etiā p̄ſente monstrauerat, ita vt quōd Hilarius nobiscū residens posset opponere nō haberet. Remotū est ergo iudiciū quod prolatum in hac sñia legebat, q̄ tanq̄ viduæ maritus sacerdotiū tenere nō posset. Quid nos quidē seruātes legalia cōstituta ſolicitus voluimus cuſtodiř nō ſolum circa ſacerdotes, ſed circa clericos q̄q minoris officij, ne ad ſacrā militiā hi permittant accedere, q̄bus ſit tale coniugij, vel cōtra apostolicā disciplinā nō vnius tantū vxoris viri fuſſe mōſtrent. Sed ſicut eos q̄ factū ſuū nō p̄t excusat, aut nō admittendos, aut ſi fuerint decernimus remouēdos, ita qbus hoc fallſum obiçif, ab ea neceſſe eſt examinatioē purgemuſ, & ſuū officiū pdere nō finamus. Mansiſſet nāq̄ in illū prolata ſnja, ſi obiectoꝝ veritas extitifſſet. Redditus itaq; eſt ecclieſie ſue, & huic quā amittere nō debuit dignitati coeſps n̄ Celedonius, ſicut geſtoꝝ ſeries & poſt decurſam cognitionē ſnja q̄ à nobis eſt plata teſtaſ. Huic negotio ſic finito fratriſ & coeſpi n̄ri proiecti q̄rela ſucceffit. Cuius ad nōs līx lachrymabiles & dolēdæ deſup ordinato ſi bi ēpo ſunt direcꝝ. Epla q̄q; ingeſta eſt ciuiū ipsiū & tueroſa ſubſcriptio singulog⁹ firmata inuidioſiſſimis cōtra Hilariū plena grimonij, q̄ pieceto ēpo ſuo ægrotare libeꝝ non fuſſet, eiusq̄ ſacerdotiū i alii p̄ter ſuā notitiā eē trāſlatū, & taq̄ in vacuā poſſeſſione ab Hilario puer ſore h̄eredē viuētiſ induc̄tū. Quid hic fraternitas vñā ſentiat cupem⁹ audire, q̄q̄ de vñis aī ſnja nō debeat ſnja dubitare, cū fratrē in lectulo cōſtitutū, nō tā inſirmitate corporis aggrauari, q̄ alio videatſ dolore torq̄ti, q̄ ſpes illi de vita relinquit, cui de ſacerdotio ſuo dū illi aliter ſubſtituit, irrogat̄ despatioꝝ. Apparet ergo q̄ mitis ſit corde Hilarius, q̄ obefſe p̄ſumptiō ſue fraternæ mortis credidit tarditatē. Quātū em̄ in ſe fuit, illi ſubtraxit luce, abſtulit vitā, q̄ hunc dolorē in locū eius, alterꝝ ſubrogādo, qd ad ſalutē illi reſcurſus eēt, iniecit. Eſto vt breuiſ ſratrī euenerit hūanæ cōditiōis cōſueta migratio, qd ſibi Hilarius q̄rit in aliena, puincia, & id qd nullus deceſſoꝝ ipſius aut Patroclus habuerit cur vſurpat, cū & ipm qd Patroclo à ſede aplica t̄paliſer vi-debat eē cōceſſum, poſtmodū ſit ſnja meliore ſublatū. Epectat̄ eē certe vota ciuiū, teſtimonia pploꝝ, q̄rereſ honoratoꝝ arbitriū, electio clericorū, q̄ in ſacerdotiū ſolēt ordinatiōib⁹ ab hiſ q̄ norūt patriū regulas cuſtodiř, vt aplice autoritatis norma in oībus ſeruareſ, q̄ p̄cipit vt ſacerdos ecclieſe p̄tuturus nō ſolū atteſtationē fideliū, ſed etiā eoꝝ q̄ foris ſunt teſtimonio muniat neq; vñliuſ ſcadali relinquaſ occaſio, cū p̄ pacē & deo placita cōcordiā cōſonā ſim studijs, q̄ doctor pacis futurus eſt, ordinat̄. Sed in perat̄ nesciētibus ſupuenit & iprouiſus abſceſſit, cur ſu, vt diſiſim⁹ celeri itinera multa cōficiēs, & p̄lōgiuſas, puincias tāta imaturitate diſcurrēs vt videat̄ gloriā de ſcurriſi velocitate potiuſ q̄ ſacerdotiā ſuperat̄. Hāc em̄ direc̄taꝝ ad nos ciuiū verba ſunt līaꝝ. Ante abſceſſit q̄ eū veniſſi noſſemus. Nō eſt hoc redire, ſed fugere, nec ſalubritatē impēdere diligētię paſtoralis, ſed vim iſſe ferre latronis & furis, dicēt dño Qui nō intrat p̄ ianuā in curte ouiu, ſed aſcēdit aliude, hic fur & latro eſt. Nō ergo Hilarius tā ſtuduit ēpm cōſecrare, q̄ eū potius q̄ ægrotabat occidere, & ipm quē ſuppoſuit male ordinando decipere. Nos tñ qd vobis credimus deo iudice placitū, in coe cūctis ſratribus cōſulētēs, & male ordinatiū ſubmoueri & ēpm & proiectū in ſuo ſacerdotio pmanere debere decreui⁹. Id ſtatuetis, vt ſi quisq̄ ſratrū n̄ ſoꝝ in quaſcq; puincia deſceſſerit, iſ ſibi ordinationē vēdicit ſacerdotis, quē illius puincia Metropolitanū eē cōſtiterit, qa (vt videmus) cauſe trāſacte ſunt, in qbus em̄ multa ſunt, q̄ p̄ter rōnem ecclieſiasticā videanſ eē cōmifta, & iuſti iudicij debeant expectare cēſurā. Sed nos diutius hic nō poſſimus imorari, cū ad alia q̄ nobiscū veſtra ſancti-tate confeſſa ſunt, prouocemur. Militaris manus, vt diſiſimus, p̄ prouincias ſequitur ſacer-dote, & armatis p̄ſumptione ſuffultū ad inuadēdas famulatus ecclieſias q̄ proprios amiferint. Trahūnt ordinādi ante hoc officiū hiſ qbus p̄ſificiēdi ſunt ciuitatibus ignorati. Vt em̄ notus q̄ fuerit probatus p̄ pacē petitur, ita p̄ vim neceſſe eſt q̄ ignorare adducitur, imponā, Obteſtor & obſecro, & ſub dei vos inuocatione conuenio, prohibere frēs talia, & omnē diſſenſiōis ma-teriā de veſtriſ prouincijs remouere. Certe nos ante deū ſoluimur, q̄ vos ne pmittatis ultra hāc fieri cōuenimus. Per pacē & quietē ſacerdotes, q̄ futuri ſunt poſtuleſt. Teneat ſubſcrip-tio clericorū, honoratoꝝ, teſtimoniū, ordinis confenſus & plebiſ. Qui preſuturus eſt oībus ab oībus eligatur. Ordinationē ſibi (vt aī diximus) ſinguli Metropolitani ſuage prouinciarum cū hiſ q̄ cāteros ſacerdotij antiquitate pueniunt, reſtituto ſibi iure defendāt. Alienū ius alter ſibi non audeat vēdicare. Suis limitibus, ſuis terminis, ſit vnuſq; ſc̄ cōtētus. Et priuilegium ſibi debitū in alium trāſferre ſe noſſe nouerit non licere. Quid ſi q̄s negliq̄es apostolicas ſanctio-nes, plus gratiæ tribuēs pſonal, ſui honoris deſertor eē voluerit, priuilegium ſuum in aliū trā-ferre poſſe ſe credēs, non iſ cui cefſerit, ſed iſ q̄ intra prouinciam antiquitate ēpali cāteros p-uenit

præuenit sacerdotes ordinandi sibi vendicet potestatē, non q̄ passim, sed die legitimo celebretur. Nec sibi cōstare status sui nouerit firmitatē, qui non die sabbati vespere qd̄ lucecit in primā sabbati vel ipso dominico die fuerit ordinatus. Solū em̄ maiores nostri resurrectionis dñicæ di ē honore dignū iudicauere, vt sacerdotes qui sumūtūr hoc die potissimum tribuātur. Suis vna quæq; prouincio sit cōtentā cōfilijs, nec vltra Hilarius audeat cōuentus indicere synodales, & sacerdotū dñi iudicia se interferēdo turbare, qui nō tm̄ nouerit se ab alieno iure depulsum, sed etiā Viennensis prouincia quā male v̄surpauerat potestate priuatum. Dignū est em̄ fratres antiquitatis statuta reparari, cū is qui sibi ordinationē p̄uin-
ciæ indebit v̄edicabat, talis in p̄senti etiā pbatus fuerit, vt cū ipse frequētius temerarij & insolentibus verbis s̄niam dānationis expeteret, suā tm̄ cīuitatis illi sacerdotiū, p̄ sedis apostolica pietate p̄ceptio nostra seruauerit. Nō ergo fit illi ordinationi nō ordinī, qui meriti sui cōscius cū quereret ad accusandū, turpi fuga se credidit subtrahendū ex oris apostolica cōmunionis, cuius particeps esse nō meruit, deo (vt credimus) hoc agēte, qui illū opinātibus nobis & ad iudicā n̄a p̄traxit, & inter examinationes habitas, ne cōmunionis nostre cōsors fieret, vt abscederet latenter efficit, nulli christianorū facile cōmuniō, deneget, nec ad indignatī fiat hoc arbitriū sacerdotis qđ in magni reatus vltione inuitus & dolēs qđāmodo debet animus vindicātis. Cognouimus em̄ p̄ cōmissis & leuibus verbis qđā à gratia cōmunionis exclusos, & animā pro qua Christi sanguis effusus est, irrogatōe tā ſeui ſuppli-
cij fauciātā, & inermē qđāmodo exutam̄ p̄ omni munimine diabolice incurſibus, vt facile caperetur obiectā. Certe si qñ causa talis emerserit, vt pro cōmissi criminis q̄litate aliquem iuste faciat cōmunione priuari, is tm̄ pene subdēdus est, quē reatus inuoluit, nec particeps esse ſupplicij, qui confors nō doceat cōmissi. Sed quid mihi eū in laicos talē existere, qui ſoleat ſacerdotiū dñatione gaudere. Vñ quia n̄a longe alia videt intētio, nā oīm ecclesiā ſtatū & cōcordiā cōficiā ſacerdotiū, ad vnitatē vos vinculo charitatis horatētes obtestamur, & affectione cōgrua cōmonemus, vt ea q̄ à nobis deo inspiratē & beatissimo Petro aplo discussis, pbatisq; nūc oībus cauſis decreta ſunt, p̄ vefra pace, & dignitate ſeruetis, certi nō tā n̄o honori proficeret p̄ talia ſtatuisse cognoscimur. Nō em̄ nobis ordinationes vefragi prouincia, defendimus qđ p̄t forſitan ad deprauādos v̄rā sanctitatis animos Hilarius, p̄ ſuo more mētiri, ſed p̄ vefra ſolicitudinē vindicamus, nequid ulterius liceat nouitati, nec p̄ſumptori locus vltra iā pateat priuilegia n̄a caſſandi. N̄x em̄ gratulatōi hoc ſolū crescere, p̄ſitemur, ſi apl̄ca ſedis diligētia apud vos illibata ſeruet, & p̄ ſacerdotalis disciplina cōficiā ori v̄rō perire qđ ſuū eft pro nouis vſurpatōibus nō ſinamus. Et qm̄ honorāda eft ſemp antiquitas, fratre & coēpm̄ n̄oſtrū Leontiū probabile ſacerdotem, hac (fi vobis placet) dignitate volumus decorari, vt p̄ter eius cōfensum alterius prouincia nō indicatur à v̄rā ſanctitate cōciliū, & à vobis omnibus, quēadmodū vetuſtas eius & pbitas exigit, honoretur metropolitanis priuilegiū ſui dignitate ſeruata. Aequū eft em̄ nec vlli fraſtribus fieri videtur iniuria, ſi his qui vetuſtas p̄cedūt, pro ſetatis ſuā merito in ſuis p̄uin-
cijs a ſacerdotibus c̄teris deferatur. Deus vos in columbus cōfodiāt fratres mei.

¶ Epistola eiusdem ad Rauenniſi Arelatēlem archiep̄m.

¶ Epistola. LXVIII.

Prouectionē dilectionis tuę quæ ſummi ſacerdotij adepta eft dignitatē ita nobis placere cognosce, vt nō ſolū tibi de honoris augmēto, ſed etiā Arelatenſi ecclesiā, cui te dñs p̄pofuit, gaudeamus. Ad oīm em̄ fideliū decus atq; vtilitatem redundat cū talis habetur antiftis, cuius plurimi & adiuuētūr p̄fidiō, & incitētūr exemplo Vñ quia non ignoras quid de ſynceritate animi tui ſecundum p̄ſentē notitiā ſenſerim⁹ iuſtitiā nos agnoscitis exigere, vt qđ p̄ſumimus hoc probemus frater charifime. Modeſtiā igitur tuę nō autoritas cōſtantia, ſed māſuetudo cōmendet, iuſtitiā lenitas tēperet, paſtientia cōtineat libertatē, & declinata ſupbia cui proximū eft, vt decidat ametur humilitas cui ſemp debetur vt creſcat. Eccleſiaſticas legū nō ignara ē delectio tua, vt intra eaq; regu-
las atq; mēſuras omnia potestatis tue iura cōtineas, Iusto tm̄ dicitur lex non ēē poſita, quia normā p̄ceptionis implet iudicio voluntatis, cū verus recti amor in ſemetipſo habet & a-
pōſtolicas autoritas & canonicas ſanctiōnes. Quar̄ deuotus ſectator & diligēs executor in eo, p̄ culdubio cōſortio gloriaberis, qui de creditorū ſibi p̄fectibus talentorū audire meruerūt. Euge ſerue bone & fideliſ, quia ſup paucafuſti fideliſ, ſupra multa te cōſtituam in traſ gaudiū dñi tui. Vt aut̄ fiduciā dilectionis erga te noſtra habere nō dubites, ſapius nos de proceſſu actuū tuorū facias certiores, quoniā iudiciū n̄i memores cupimus ſemp de tuis p̄ſectiōbiſ in dño gloriari, deus te in columbus cōfodiāt frater charifime.

¶ Leo Theodoro ep̄ſcopo Foroiulienſi,

¶ Epistola. LXIX.

Solici-.

Epistole Leonis pape.

S Olicitudinis quidē tuā is ordo esse debuerat, vt cū Metropolitano tuo primitus, de eo q̄ querendū videbat esse, conferres, ac si id quod ignorabat dilectio tua, etiā ipse nesciret, instrui vos pariter posceretis, q̄a in causis quā ad generalē obseruantia pertinet omniū dñi sacerdotum sine primatis oportet inquiri. Sed vt quoquo modo instruatur ambiguitas consulentis, quid de p̄cidentiū statu ecclesiastica habeat regula non tacebo. Multiplex misericordia dei ita lapsibus subuenit humanis, vt non solum per baptisimi grām, sed etiā per p̄cidentiæ medicinā spes vītæ reperetur aeternæ, & qui regenerationis donū viō lasset proprio se iudicio condēnantes ad remissionē criminum peruenirent, sic diuinæ bonitatis p̄fidis ordinatis, vt indulgentia dei, nisi supplicatione sacerdotum nequeat obtineri. Mediator eñi dei & hominum, homo Christus Iesus, hanc p̄positis ecclesiæ tradidit potestatē, vt & cōfidentibus actionē p̄cidentiæ darent, & salubri satisfactiōne purgatos cōiōne sacramentorum per ianuam reconciliationis admitterent. Cui vt in operi ipse salvator interuenit, nec vñ quam ab his abest q̄ ministris suis ex æquā cōmisit dicens, Ecce ego vobiscū sum oībus diebus vñq; ad consummationē seculi, vt si quid per seruitū nostrā bono ordine & gratulando impletur effectu, non ambigamus per sp̄m sanctum fuisse donatū. Si aut̄ aliquis eōe pro quibus dño supplicamus quocunq; interceptus obſtaculo à munere indulgentiæ p̄fientis exciderit, & priusq; ad constituta remedia perueniret, temporalē vitam humana conditione finierit, quod manens in corpore, non receperit consequi, exutus carne non poterit. Nec necesse est nobis eōe qui sic obierint merita actusq; discutere, cum dñs deus noster, cuius iudicia nequeunt cōprehendi, quod sacerdotale ministeriū implere nō potuit suā iustitā resuauerit. Ita potestatē suā timeri volens vt hic terror oībus profis, & q̄ quibusdā tepidis aut negligētibus accidit, nemo nō metuat, multū eñi vtile ac necessariū est, vt peccatoꝝ reatus ante ultimū diē sacerdotali supplicatione soluat. His aut̄ qui in tpe necessitatis & in periculi vrgētis instātia p̄fidū p̄cidentiæ & mox recōciliatiōis implorat, nec satisfactiō interdicēda est, nec recōciliatio denegāda, q̄a mihi dei nec mēluras possumus ponere, nec p̄a definire, apud quē nullas patiū venire moras cōuersio, dicēte sp̄u dei p̄ prophetā. Cū cōuerſus ī gemueris, tūc falus eris Et alibi, Dic tu iniurias tuas vt iūfificeris. Et iterū, Quia apud dñm mihi est, & copiosa apd eū redēptio. In dispēlandis itaq; dei donis nō debemus eē difficultēs, nec accusantiū se lachrymas gemitusq; negligere, cū ipsam p̄cidentiā ex dei credamus īspiratiōe cōceptā, dicēte aploꝝ. Ne forte det illis deus p̄enitētia vt resipiscāt à diaboli laq;is, à q̄ capti tenent ad ipsius volūtātē. Vñ oportet vñq; christianū cōscietiæ suę habere iudiciū, ne cōuerti ad dñm de die in diē differat, nec satisfactiōis sibi rēpus in fine vītæ sue cōstituat, quē periculose ignoratiā humana cōcludit, vt ad paucarē horarē se referuet incertū, & cū possit pleniore satisfactiōe indulgentiā promereri, illiuꝝ tripli angustias eligit, quo vix inueniat spaciū vel cōfessio p̄cidentiis vel recōciliatio sacerdotis. Verū (vt dixi) etiā taliū necessitatī ita auxiliādū est, vt nec actio illis p̄cidentiæ, nec cōiōnis gratia denegēt, si eā etiā amissio vocis officio p̄ iudicium integrī sensu q̄rere cōprobent, q̄ si aliqua in egritudine ita fuerint aggrauati, vt quod paulo ante poscebat, sub p̄senzia sacerdotis significare nō valeant, testimonia eis fideliū cīcūstantiū prodesse debebūt, vt si mul & p̄cidentiæ & recōciliatiōis bñficiū cōfēquant, seruata tñ regula canonū paternorū circa eōe psonas q̄ in dñi à fide discedēdo peccarūt. Hæc aut̄ frater q̄ ad interrogatiōē dilectionis tuā, ideo respōdi, ne aliqd cōtrariū sub ignoratiē excusatōe gereret in Metropolitani tui notitiā facies puenire, vt si qui forte sunt fratruꝝ q̄ de his antea putauerāt ambigendū, p̄ ipsum de omnibus quē ad te scripta sunt, instruantur.

C E P̄stolas fraternitatis tuā q̄s Hermes archidiacon⁹ tuus detulit libēter accepi, diuersa qđē causaz cōnxiōe multiplices, sed nō ita patiētis onerosas vt aliqd eāꝝ p̄ incurrites vndiq; sollicitudines fuerit ftermissum, Vnde totius sermōis tui allegatiōe cōperta & gestis q̄ in epog; honoratoriūq; examine cōfecta sunt recēsitis, Sauiniano & Leoni p̄b̄fis actiōis suę intelleximus fiduciā defuisse, nec eis iūstā supēsse cīrōmoniā q̄ se ab inchoatis disceptatiōibus sponte subduxerint. Circa quos quā formā quamue mensurā debebas tenere iūstitię tuo relinquo moderamini. Suadens tamē charitatis hortatu vt sanandis egris spiritualem adhibere debebas medicinā, & dicente scripture, Noli esse nimium iūstus mitius agas cū eis q̄ impudicitię zelo videntur modum excessisse vindicta, ne diabolus q̄ decepit adulteros de adulteriū exultet vltoribus. Miror autem dilectionem tuam in tantū scandalorum quacūq; occasione nascētiū aduersitate turbari, vt vacationem ab episcopatu laboribus optare dicas, & male in silētio atq; otio vītā degere, q̄ in his quē tibi cōmīsa sunt p̄manere. Dicēte vero dñs, Beatus q̄ p̄seuerauerit vñq; in fine, vñ beata erit p̄seueratiā, nisi de virtute patiētis. Nā scđm apostolicā p̄dicationē, oīs qui voluerit p̄ie viuere in Christo Iesu p̄secutionē patietur.

tetur. Quae nō in eo tñ cōputāda q̄ cōtra christi anā pietatē aut ferro, aut ignibus agit, aut q̄būcūq̄ supplicij, cū p̄secutionū sequitā suppleat & dissimilitudines moꝝ, & cōtumacij inobediētia, & malignaꝝ tela linguaꝝ, quibus cōflictatōibus cū oīa semp ecclesiaz mēbra pulsant, & nulla pioꝝ portio hic à tētāto sit libera, ita vt periculis nec oīa careāt, ne labores, quis iter flūctus maris naues dirigit, si gubernator abscedat? Quis ab ifidijs luporū oues custodiet, si pastoris cura nō vigilat? Quis deniq̄ latronibus obſistet & furibus si speculatorē in cōſpectu exploratōis locatū, ab intentōe follicitudinis amor q̄ etis abducat? Permanēdū ergo in ope ē credito & i labore suscepto. Cōſtāter tenēda ē iuititia, & benigne p̄ſtanda clemētia. Odio habeant p̄ctā nō hoīes. Nūc corripiant timidi, nūc tolerent infirmi & qđ in p̄ctis seueri? castigare necesse ē, nō ſequitās plectat aīo ſi medētis. At si vehemētior tribulaſio i cubuerit, nō ita expauſcam? q̄ſi illi aduersitati p̄prijs sit viriſ ſi refiſtēdū, cū & cōſilium nīm & fortitudo fit Chrs, vt ſine q̄ nihil poſſum⁹ p̄ ip̄m cūcta poſſum⁹, q̄a cōfirmās p̄dicatores euāgelij, & sacramētorū ministros. Ecce ego iqt vobis ſū vſq; ad cōſumatōeſ ſeclī. Et iteꝝ. Hēc iqt locut⁹ ſū vobis vt in me pacē habeatis. In mūdo at tribulatōeſ habebitis. Sed bono aīo eſtote, q̄a ego vici mūdū, q̄ pollicitatōes q̄a ſine dubitatōe manifeste ſunt nullis debem⁹ ſcandalis infirmari ne electiōi dei videamur ingratii, cui⁹ tū potētia ſunt adiutoria q̄ vera, p̄niſta. De cōſultatōib⁹ aūt dilectionis tuā q̄ſ separatim cōſcriptas archidiaconus tu⁹ detulit, quid ſentiunt ſit inter pſentes opportuni? q̄rereſ ſi nobis tui cōſpectus copia pueniret. Nā cū qđā interrogatōes modū diligentię videant excedere, intelligo eas colloquij aptiores eſſe q̄ ſcriptis. Quia ſicut qđā ſunt q̄ nulla poſſunt traditōe conuelli, ita multa ſunt, q̄ aut p̄ cōſideratione ætatū, aut p̄ neceſſitudine reꝝ oporteat tēperari, illa ſemp conditōe ſeruata, vt in his q̄ vel dubia fuerint aut obſcura, id nouerimus ſequendū, qđ ne p̄ceptis euāgelicis cōtrarium, nec decretis sanctorū patr̄ inueniatur aduersum.

¶ Incipit ad inquisitionē eiusdē epiſi ſubiecta respōſa. I. Qđ nō habeanſ epiſi, q̄ſ nec cleruſ elegit, nec populuſ exquiſiuit, nec prouinciales epiſi consecrarunt.

¶ Nulla ratio ſinīt, vt inter epiſos habeanſ, qui nec à clericis ſunt electi, nec à plebiſbus expeti ti, nec à prouincialibus epiſis cū metropolitanus iudicio cōſecrati. Vñ cū ſæpe q̄ſtio de male ac cepto honore naſcat, quiſ ambigat nequaq̄ iſtis eē tribuēdū, qđ nō doceat fuſſe collatū. Si qui at clerici ab iſtis pfeſeo epiſis in eis ecclēſis ordinati ſunt, q̄ad p̄ prios epiſos p̄tinebāt, & ordinatio eoz cōſenſu & iudicio p̄ſidentiūfacta eſt p̄trata haberi, ita vt in ipſis ecclēſis p̄ ſeuereſt. Aliter aūt vana eſt habenda ordinatio, q̄ nec loco fundata eſt, nec autore munita.

¶ Quod pb̄i aut diaconi, ſi in aliquo crīmine dilapſi fuerint, nō poſſunt p̄ manus impostaſionē p̄cniendi remedium conſequi.

¶ Alienū eſt a cōſuetudine ecclēſiaſica, vt qui p̄breyteral honorem aut diaconi gradum fuerint cōſecuti, hi qui p̄ crīmine aliq̄ ſuo p̄ manus impostaſionē remediu accipiāt p̄cniendi, qđ ſine apostolica traditōe defecdit ſecundū qđ ſcriptum eſt. Sacerdos ſi peccauerit quiſ orabit pro eo. Vnde hmōi lapsis ad promerēdā misericordiā dei priuata eſt expectāda ſeſſiō, ybi illis ſatisfactiō digna ſit etiam fructuosa.

¶ Qđ diacon⁹ ſicus epiſs & pb̄i ceſſare debet ab ope cōiugali nō tñ repudiare cōiugia.

¶ Lex cōtinētē eadē eſt ministris altaris q̄ epiſis arq̄ pb̄iſ. Qui cū eſſent laici ſue lectors, li cite & vxores ducere & filios, p̄creare potuerūt. Sed cū ad p̄dictos puenerint gradus cepit eis nō licere qđ licuit. Vñ vt de carnali ſiat ſpūale cōiugiu, oportet eos nec dimittere vxores & q̄ſi nō habeāt ſic h̄e, qđ & ſalua ſit charitas cōiugioꝝ, & cefſent opa nuptiarum

¶ Quod aliud ſit vxor, aliud cōcubina, nec erret quiſq̄ ſi filiam ſuam in matrimoniū concubinam habenti tradiderit.

¶ Non oī ſi mulier iuncta viro vxor eſt viri, quia nec oī ſi filius h̄eres eſt p̄ris. Nuptiatū autē D ſcēderat inter ingenuos ſunt legitima & inter æquales, multo prius hoc ip̄m dño cōſtituētē q̄ in iūti Romani iuri extiterit. Itaq̄ aliud vxor, aliud cōcubina, ſicut aliud ancilla aliud libera. Propter qđ etiā Ap̄l̄us ad manifeſtādā h̄az pſonaz diſcretionē teſtimoniū ponit ex Genesi vbi dī Abrahā. Ejēc ancillā & filiū eius. Nō em̄ h̄eres erit fili⁹ ancillę cū filio libere, Vñ ſocietas nuptiaꝝ ita ab initio coſtituta ſit, vt p̄ter ſeruū cōiunctionem haberēt in ſe Chri & ecclēſe ſacramētū, dubiū nō eā mulierē nō p̄tinere ad m̄fimoniū in q̄ non docetur nuptiale fuſſe mysteriū. Iḡt cuiuslibet loci cleric⁹ ſi filiā ſuā viro habēti concubinā in m̄fimoniū dederit, nō ita accipiēdū eē q̄ſi de cōiugato eā dederit, niſi forte illa mulier iugena faſta & dotata legitime & publicis nuptijs honestata videat. P̄no arbitrio viris iūcē carent culpa ſi mulieres q̄ a viris habebāt i m̄fimonto nō fuerūt, q̄a aliud eupta aliud cōcubina.

¶ Quod nō ſit coniugij dupliſatio, quando ancilla reiecta aſſumitur vxor.

¶ Ancillā à thoro abīcere & vxorē certe iugentatis accipere, nō dupliſatio cōiugij, ſi p̄ſe E clus eſt

Epistole Leonis pape.

ctus est honestatis. Culpada est taliū negligētia, sed nō penitus discutienda, vt crebris cohortib⁹ iicitati q̄ necessarie experierūt fideles & exēquantur. Nemo enim desperādus est dum in corpore cōstituit. Quia nō nunq̄ qd diffidētia etatis differit, cōsilio maturiore p̄ficitur.

¶ De communione priuatis, & vita defunctis.

F Horā cā dei iudicio reseruāda est, in cuius manu fuit, vt taliū obitus vñsq; ad coionis remediu differret. Nos aut̄ qbus viuētibus nō cōcauimus, mortuis cōmunicare nō possumus.

¶ De his qui p̄cōnitentiam agere differunt.

G Dīssimulatio h̄c p̄t nō de cōceptu ēē remedij, sed de mō grauius delinquenti, vt p̄cōnitētia q̄ dilata ē cū studio sius petita fuerit nō neget, vt quoquo mō ad indulgentiæ medicinā aīa vulne-

¶ Quod oporteat eū q̄ pro illicitis veniā poscit, etiā à m̄l̄cis illicitis abstinere. (rata pueniat.

H Aliud qdē est debita iuste reponscere, aliud, p̄pria p̄fectiōis amore cōtēnere. Sed illicitorū ve- niā postulatē oporter multis etiā illicitis abstinere, dicēte aplo. Oīa licēt, sed nō oīa expeditū. Vnde si p̄cōnitētēs habet causam quā negligere nō debeat, melius exigit ecclesiasticū q̄ forēse iu-

¶ Quod p̄cōnitētē nulla lucra negotiationis exercere cōueniat. (dicium.

I Qualitas lucri negotiantē aut excusat, aut arguit, q̄a est honestus q̄stus & turpis. Verū tamē p̄cōnitētē melius est dispēdia pati, q̄ periculis negotiationis obstringi, quia difficile est inter ementis vendentis q̄ commercium non interuenire peccatum.

¶ Quod ad militiā secularē post p̄cōnitentiam redire non debeat.

K Contrariū est oīo ecclesiasticis regulis post p̄cōnitētē actionē redire ad militiā secularē, cū aplūs dicat, Nemo militans deo implicat se negotijs secularibus, vnde non est liber laqueis qui se militiæ mundanæ voluerit implicare.

¶ Quod adolescēs se vrgente quocūq; periculo p̄cōnitentiam gessit, & nō se contineat ab vxoris amplexu, potest remedium sustinere.

L In adolescētia cōstitutus si vrgēte aut metu, aut captiuitatis piculo p̄cōnitētē gessit, & post ea timēs lapsum incōtinētē iuuenis copulā vxoris elegit, ne crimē fornicatiōis incurreret, rē videt fecisse venialē, si p̄ter cōiugē nullā oīo cognoverit. In quo tñ nō regulā cōstituim⁹, sed qd sit tolerabilius, et stimamus. Nā secundū verā cognitionē nihil magis ei congruit q̄ p̄cōnitētē gessit, q̄ castitas perseverans & mentis & corporis.

¶ Quod si quis propositū monachi deseruerit, publica sit satisfactione purgādus.

M Propositū monachi, p̄prio arbitrio aut volūtate suscep̄tū, deserit non p̄t absq; p̄ctō. Qd̄ em̄ quis vovit deo, debet & reddere. Vnde q̄ reliqua singularitatis p̄fessiō ad militiā, vel ad nuptiās deuolutus est, publica p̄cōnitētē satisfactione purgandus est, quia etiā innocens militiā, & honestū potest esse coniugiū, electionē meliorē deseruisse, transgressio est.

¶ Quod puellæ q̄ non coactæ, sed volūtate propria virginitatis propositū suscep̄tū, delinquent cū nupserint, & si nondū fuerint consecratæ.

N Puellæ q̄ nō coacta parentū imperio, sed spontaneo iudicio virginitatis propositū atq; habitu suscep̄tū, si postea nuptias eligunt, p̄uaricant, & si cōsēcratiō nō accessit, cuius vtq; nō fraudarent munere, si in proposito permanerent.

¶ De his qbus dubiū est, vtrū baptisma receperint, necesse est vt renascantur.

O Si nulla existat iudicia inter ppinq; aut familiares, nulla iter clericos atq; vicinos, qbus hi de qbus qritur, baptizati fuissent, doceant, agendū est vt renascantur, ne manifeste pereat. In qbus q̄ nō ostendit gestū, ratio nō finit vt videat iteratū. Qui aut̄ possunt reminisci, q̄ ad ecclesiā veniebat cū parētibus suis, possint recordari an quod eoz parentibus dabant, acceperint. Sed si hoc etiā ab eoz memoria alienū est, conferendū eis videtur quod collatū esse nescit. Quia non temeritas interuenit p̄lumptionis, ybi est diligentia pietatis.

¶ Qd̄ eos q̄ se baptizatos agnoscūt, sed in q̄ fide nesciūt, p̄ manus ipositionē suscipi cōueniat.

P Si aut̄ de qbus scripsisti nō se baptizatos nesciūt, sed cuius fidei fuerint q̄ eos baptizauere se nescire, p̄fient, q̄libet mō formā baptiūmatiis acceperint, baptizādi nō sunt, sed p̄ manus ipositionē virtute spūs sc̄ti quā ab hæreticis accipere nō potuerūt, catholicis copulādi sūt.

¶ De his qui conuiuij gentilium & escis immolatijs vñi sunt.

Q Si cōuiuij solo gētiliū & escis imolatijs vñi sunt, p̄nt ieunij & manus ipositionē purgari, vt deinceps ab idolatris abstinentes, sac̄o Chrī possint eē participes. Si aut̄ idola adorauere aut homicidijs vel fornicatiōib⁹ cōtaminati sunt, ad cōionē eos, nisi p̄ p̄cōnitētē publicā, nō opor-

¶ Leo Tornulo ep̄o Austorigēsi. Ep̄la. LXXI. (tet admitti.

R Vā laudabilē pro catholicē fidei veritate mouearis, & q̄ solicite dñico gregi deuotionē officij pastoralis ipēdas tradita nobis p̄ diaconū tuū fr̄nitatis tuae scripta demōstrat, qbus lētitie nīa infinuare curasti, q̄lis in regiōibus vñis de antiquis pestilētīe reliquijs error ac morbus exaserbit. Nā & ep̄la sermo & commonitorij series, &

ties & libelli tui textus demonstrat, Priscillianistaq; fecit dissiplinā apud vos recaluisse sentinam, Nihil est enim sordidū, in quo se sensibus impiorū qd' in hoc dogmate non confluxerit, qm de oīm terrenaq; opinionē luto multiplicē sibi fecē commiscuerūt, vt soli totū biberēt qcqd alij ex parte gustasent. Deniq; si vniuersa hæreses quæ an Priscilliani tps exortæ sunt diligentius retractent, nullus penè iueniet error, de quo non traxerit impietas ista contagium, quæ non commēta eoz receperit falsitas q ab Euāgeliō Ch̄fi sub Ch̄fi nomine deuiauerūt tenebris etiā paganitatis immergi, vt p Magicarū artiū prophana secreta, & Mathematicarū vana mēdacia religionis fidē, morumq; rōnē in ptate dēmonū & effectu sydeq; collocarēt. Quod si credi li-
ceat & doceri, nec virtutibus præmiū, nec vicis p cēa debet, omniaq; non solū humanaq; le-
gum, sed etiā diuinarū constitutionē decreta soluent, q neq; de bonis neq; de malis actibus vi-
lum poterit eē iudicū, si in vtrāq; partē fatalis necessitas motū mētis impellit, & qe qd ab ho-
minibus agit non est hoīm, sed astroz. Ad hāc insaniā p̄tinet pdigiosa illa totius humani cor-
poris p duodecim celi signa distincō, vt diuersis partibus diuerterāt p̄fideāt ptates, & crea-
tura quā deus ad imaginē suā fecit in tanta sit obligatōe sydeq; in quāta est connexionē mem-
broz, merito p̄fes nostri sub quoq; tibz hæresis hāc nephanda prorupit p totum mundū
instanter egere, vt impius furor ab vniuersa Ecclesia pelleret. Qñ etiā principes mūdi ita hāc
sacrilegā amētiā detestati sunt, vt authorē eius ac plerosq; discipulos legū publicarū ense pro-
sternerēt, videbant enim omnē curā honestatis auferri, omnē coniugiorū copulā solui, simulq;
diuinūlūs humanūlūs subverti, si hmoī hoībus vñquā vivere cū tali professiōe licuisset. Et p-
fuit diu ista districō Ecclesiasticē lenitatis, quæ & si sacerdotali contēta iudicio crūctas refu-
git vltōes, sequerit tñ Ch̄ianorū principū constitutōibus adiuuat, dum ad spiritale nōnunq; re-
currunt remediū q timēt corporale suppliciū. Ex quo aut̄ multas puincias hostilis occupauit
irruptio, & executionē legū tēpestates interdixere bellorū, ex quo iter sacerdotes dei difficiles
cōmeat, & rari cepeit eē cōvētus, iuuenit ad publicā p̄urbationē secreta p̄fidia libertatē, & ad
multaz mētium subversionē his malis est incitata qbus debuit eē correcta. Quia vero illuc aut
quanta pars plebiū pestis huius aliena est, vbi (sicut charitas tua indicat) letali morbo etiā quo
rundā sacerdotū corda corrupta sunt, & p̄ quos opprimēda falsitas, & defendēda veritas fue-
rat p̄ ipsos doctrinæ Priscilliani Euāgeliū subdī Ch̄ri, vt ad p̄phanos sensus pietate sanctoq;
voluminū depravata, sub noībus p̄phetarū, & ap̄loq; non hoc p̄dicet, qd' sp̄us sanctus docuit,
sed qd' diaboli minister inseruit. Quia ergo dilectio tuā fidei quantum potuit diligētia dāna-
tas oīm op̄inōes decē & septē capitulis comp̄hēdit, nos quoq; strictim oīa retractemus, ne
aliquid hāz blasphemiarū aut tolerabili videatur aut dubium.

¶ Capitulum Primum.

A Primo itaq; capitulo demonstrat q impiè sentiat de Trinitate diuina, qui & p̄fis, & filij &
sp̄us sancti vnam atq; eandē afferunt eē psonam, tanq; idē deus nunc p̄f, nunc filius, nunc sp̄us
sanctus nominēt, nec alijs sit qui genuit, alijs q genitus ē, alijs qui de vtr oq; processit, sed fin-
gularis vnitatis in tribus qdem vocabulis sed non tribus sit accipiēda psonis. Quod blasphemiq;
genus de Sabellij opinione sumperūt, cuius discipuli etiā p̄ipassioni merito nuncupant, quia
si ipse ē filius qui & p̄f crux filij p̄fis est passio, & quicquid in forma serui filius p̄fī obedieō su-
stinet, totum in se p̄f ipse suscepit. Quod catholica fidei sine ambiguitate contrariū est, quæ
Trinitatē vnitatis sic omouion confiteit, vt p̄f em & filium & sp̄m sine confusione indiuisos, si
ne tpe sempiternos, sine differētia credit & quales, quia vnitate in Trinitatē non ex eadē per-
sona sed eadem implent essentia.

B II In secundo caplo ostēdit ineptū vanumq; commētū de p̄cessionibz quarundā vir-
tutum ex deo quashē cōperit, & quas essentia sua ipse p̄cesserit. In quo Arrianorū suffragā-
tur errori dicētum, q p̄f filio prior sit, quia fuerit aliquā fine filio, & tūc p̄f eē cōperit qn̄ filiū ge-
nuerit. Sed sicut illos catholica Ecclesia detestat, ita & istos qui putant, vñq; deo id qd' eiusdē
est essentiae defuisse. Quē sicut mutabilem ita proficiente dicere nephas est. Quām enim mutat
quod minuit, tam mutat etiam quod augetur.

C III Tertij vero caplī sermo designat, q idē impij afferant, ideo vñigenitū dici filiū dei, qa
solus fit natus ex virgine. Quod vtq; non auderēt dicere nisi Pauli Samosateni & Fotini virus
hauiissent, q dixerē dñm nostrum Iesum Ch̄rm anq; naſceret ex virgine Maria non fuisse. Si
autē isti aliud de suo sensu intelligi volunt atq; principium de m̄fe dant Ch̄fo, afferant necesse
est non vñū ēē filium dei, sed alijs quoq; ex summo p̄fē p̄genitos, quoq; hic vñus fit natus ex
fœmina, & hic ob hoc appellat vñigenitus, qā hanc naſcedi conditōem alias filioz dei nemo
suscepit. Quoquo versum, igit se contulerint, in magnā tēdunt p̄ieratis abruptū si Ch̄rm de
um vñl ex m̄fe volunt h̄fe principium, vñl p̄fis dei vñigenitum diffitent, cum & de m̄fe is natus
fit qui erat deus verbum, & de p̄fē nemo fit genitus p̄ter verbum.

P ¶ Quar-

Epistole Leonis pape.

D IIII ¶ Quarto autem capitulo continetur quod natalis Christi quem secundum susceptionem veri hominis catholica ecclesia veneratur, quia verbum caro factum est, & habitavit in nobis, non vere nisi honorent, sed honorare se simulent, ieiunates eodem die sicut & die dominico, quod est dies resurrectionis Christi, quod utique ideo faciunt, quia Christus dominus in vera hominis natura natu esse non credunt, sed per quandam illusionem ostentata videri volunt, quod vera non fuerint, sequentes dogma Cerdonis atque Marcionis, & cognatis suis Manicheis per omnia concordantes. Qui sicut in nostro examine detecti atque coniuncti sunt, dominicum die quem nobis salvatoris nostri resurrectione consecravit, exigunt in merore ieiunii, soli (ut proditum est) reverentiae hanc continentiam deuouentes, ut per omnia sint a nostrae fidei unitate discordes, & dies qui a nobis cum letitia habetur, ab illis in afflictione ducatur. Vnde dignus est, ut inimici crucis Christi & resurrectionis tales accipiatis suam quallem elegere doctrinam.

E V ¶ Quinto autem capitulo referuntur quod anima hominis diuinam afferant esse substantiam, nec a natura creatoris sui conditionis nostrae distare naturam. Quia impietatem ex philosophorum quod rundam & Manicheorum opione manantem catholica fides damnat, sciens nullam sublimem tamquam principiam esse facturam cui deus ipse natura sit. Quod enim de seipso est, id est quod ipse. Nec id aliud est quam filius & spiritus sanctus. Praeter haec autem summam trinitatis, unam consubstantiam & sempiternam atque incomutabilem deitatem, nihil omnium creaturarum est, quod non in exordio sui ex nihilo creatus sit. Non autem quicquid inter creaturas eminet deus est, nec si quid magnus est atque mirabile hoc est quod ille qui facit miracula magna solus. Nemo hominem veritas, nemo iustitia est, sed multi participes sunt veritatis & sapientiae atque iustitiae. Solus autem deus nullius participationis dignus est. De quo quicquid dignum utrumque sentitur, non qualitas est sed essentia. Incomutabilis enim nihil accedit, nihil deperit, quia esse illi quod est sempiternum semper est proprium. Unde in se manus innovat omnia, & nihil accipit quod ipse non dedit. Nam et igitur superbi, nimiumque sunt certi, qui cum dicant humanam animam diuinam esse substantiam, non intelligunt nihil se aliud dicere quam deum esse mutabilem, & ipsum perpetui quicquid potest naturae eius inferri.

F VI ¶ Sexta annotatio indicat eos dicere, quod diabolus nunquam fuerit bonus, nec natura eius officium dei sit, sed eum ex Chao & tibris emersisse, quia scilicet nullum sui habeat autorum, sed omnis mali ipse sit principium atque substantia, cum fides vera quod est catholica omni creaturae, siue spiritualium, siue corporalium, bona constitutio substantia, & mali nullam esse naturam, quia deus qui vniuerfitas est conditor nihil non bonum fecit. Unde & diabolus bonus est, si in eo quod factus est permaneret. Sed quia naturali excellencia male usus est, & in veritate non stetit, non in contrariam transiit substantiam, sed a summo bono cui debuit adherere desciit, sicut ipsi qui talia assertur a veris in falsa proruunt, & naturam in eo arguit, in quod sponte deliquerunt, ac per sua voluntaria pueritate dabantur. Quod utique in ipsis malis erit & ipsum malum non erit substantia sed pena substantiae.

G VII ¶ Septimo loco sequitur quod nuptias damnant & procreationem nascitum phoruscunt. In quo sicut pene in omnibus cum Manicheorum prophanitate concordat. Ideo sicut ipsorum mores probant coniugalē copulam detestantes, quia non est illuc libertas turpitudinis vbi pudor matrimonij seruatur & sobolis.

H VIII ¶ Octauum eorum est plasmatione humanae corporum diaboli dicere esse signatum, & semina conceptionum opere demonum in mulieris vteris figurari. Propterea resurrectione carnis non esse credamus, quia co-creatio corporis non sit congrua animae dignitati. Quia falsitas sine dubio opus diaboli est & talia prodigia opinionum signata sunt demonum, qui non in seminariis vetricibus formant homines, sed in hereticorum cordibus tales fabricantur errores. Quod immundissimum virus de Manicheis impietatis specialiter fonte procedens, olim fidibus catholica deprehendit atque damnauit.

I IX ¶ Nona autem annotatio manifestat quod filios promissionis ex mulieribus quidem natos, sed ex spiritu sancto dicant esse conceptos, ne illa soboles quod de carnis semine nascit ad dei conditionem pertinere videat. Quod catholicæ fidei repugnat atque contrarium est, quod oem hominem & corporis animam per substantiam a conditore vniuerfitas formari atque animari intra materna viscera constitutur, manente quidem illo per mortaliatisque contagio quod in prole a primo parente transcurrit sed regeneratis sacramento subueniente, quod ex spiritu sancto promissionis filii renascuntur, non in utero carnis sed in virtute baptismatis. Unde & David quod utique erat promissionis filius dicit ad deum, Manus tuæ fecerunt me & plasmaverunt me. Et ad Hieremiā dominus ait: Priusquam te formarem in utero noui te, & in vulva matris tuae sanctificauit te.

K X ¶ Decimo autem capitulo referuntur assertare animas quod humanis corporibus inseruntur fuisse in corpore, & in celesti habitatore peccasse, atque a sublimibus ad inferiora dilapsas in diversas qualitatis principes incidisse, & per aerias ac syderea portantes, alias duriores, alias mitiores corpora.

corporibus esse inclusas à sorte diuersa & cōdītione dissimili, vt quicquid in hac vita varia & inaequaliter puenit ex p̄cedentibus causis videat accidere. Quā impietatis fabulā ex mul tor̄ sibi erroribus texuerūt, sed oēs eos catholica fides à corpore suā vnitatis abscidit con stanter p̄dicāt atq; veraciter qđ anima hoīm priusquā suis inspirarent corporibus nō fuere nec ab ullo incorporant nisi ab opifice deo, qui & ipsaꝝ est creator & corporꝝ. Et quia per primi hominēs p̄uariationē tota humana ḡis propagō vitiata fit nemini posse à conditōe veteris hoīs liberari, nisi p̄ sacramētū baptismatis Christi, in q̄ nulla est discretio renatoꝝ. Dicente Apostolo. Quicq; em̄ in Ch̄o baptizati estis Christū induitisi. Nō est Iudeus, neq; Grecus, nō est seruus neq; liber, nō est masculus neq; femina, omnes em̄ vñū estis in Ch̄o Iesu. Quid em̄ agūt cursus sydeꝝ, quid figmēta fatorꝝ, quid mundanar̄ reḡ mobilis status, inquieta diuersitas. Ecce toti impares gratia dei facit & quales, qui inter q̄slibet vitæ huius labores si fideles p̄manēt miseri esse nō possunt, apostolicū illud in tētatione dicētes. Quis nos separabit à charitate Ch̄ri, tribulatio an angustia, an p̄secutio, an famæ, an nuditas, an periculū, an gladius? Sicut scriptū est, quia propter te morte afficiam tota die, & stigmati sumus ut oves occisionis. Sed in his oībus supereramus in eo q̄ nos dilexit. Et ideo ecclēsia q̄ corpus ē Ch̄ri nihil de mūdi inaequalitatibus metuit, q̄ nihil de bonis corporalibus cōcupiscit. Nec timet inani strepitū fatorꝝ grauari, q̄ patiēta tribulationū nouit augeri.

XI ¶ Vndeclima ipsoꝝ blasphemia ē, q̄ fatalibus stellis & anīas hoīm & corpora opinātur astringi, p̄ quā amentiā necesse est, vt oībus paganorꝝ erroribus implicati & fauētia sibi (vt putāt) sydera colere, & aduerfantia studeat mitigare. Veꝝ ifta secūtib⁹ nullus in ecclēsia catholica locus est, qm̄ qui se talibus p̄suasionibus dedit, à Ch̄ri corpore tot⁹ abscessit. A

XII ¶ Duodecimū inter hēc illud qđ est sub alijs pt̄tibus partes animæ, sub alijs corporis mēbra describūt & q̄litates interiorū pr̄sulū in patriarchar̄ noībus statuūt, quibus ediuerso signa sydere, q̄ꝝ virtutis corpora subiicitur opponunt. Et in his oībus inextricabili se errore p̄pediunt, nō audientes dicentē apostolū. Vide te ne q̄s vos decipiat p̄ philosophiā & inanem fallaciā scđm traditionē hoīm, secundū elemēta mūdi & nō secundū Christū, quia in ipso inhabitat oīs plenitudo diuinitatis corporaliter, & estis in illo repleti, qui est caput om̄is principatus & potestatis. Et iteḡ. Nemo vos seducat volēs in humilitate & religione angelorꝝ, q̄ nō vidit ambulās, frustra inflatus sensu carnis suæ, nō tenens caput, ex q̄ totum corpus p̄nexus & cōiunctiones sub ministratū & cōiunctū crescit in augmētum dei. Quid ergo opus est in cor admittere, qđ lex nō docuit, qđ prophetia nō cecinīt, qđ euāgeliū veritas nō p̄dicauit, qđ apostolica doctrina nō tradidit? Sed hēc opera sunt eorū mentibus de quibus apostolus dicit: Erit em̄ tēpus cū sanā doctrinā nō sustinebunt, sed ad sua desideria coaceruabunt sibi magistros pruriētes auribus, & à veritate quidē auditū auertēt, ad fabulas aut̄ conuertentur. Nihil itaq; nobiscū cōmune habeant, qui talia audent vel docere, vel credere, & quibuslibet modis nitunt̄ astruere qđ substātia carnis ab spe resurrectionis aliena sit, atq; ita om̄e sacramētū incarnationis Christi resoluunt. Quia indignū fuit integrū hominē suscipi, si indignū erat integrum liberari.

XIII ¶ Tertiodecimo loco positū est eosdē dicere, qđ om̄e corpus scripturaꝝ canonica C rum sub patriarchar̄ noībus accipiendū sit, q̄a ille duodecim virtutes q̄ reformationē hominīs interioris operātur, in hoīz vocabulis indicētur, sine qua sc̄ia nullā animā posse assēqui, vt in eam substantiā, de qua prodijt reformēt. Sed hēc impiā vanitātē despēctui habet christiana sapiētia q̄ nouit vere deitatis inuiolabilē & incōuertibilē esse naturā, animā aut̄ siue in corpore viuentē siue à corpore separatā multis passionibus subiacere. Quæ vtq; si diuinæ essentiae nihil aduersi posset incidere. Et ideo incorporaliter aliud creator est, aliud creatura. Ille em̄ semp idē est, & nulla varietate mutatur, hēc aut̄ mutabilis est etiam nō mutata, q̄a vt nō mutetur datū poterit habere nō propriū.

XIV ¶ Sub quartodecimo vero capitulo de statu corporis sentire dicunt̄, qđ sub pt̄te syderū atq; signoꝝ p̄ terrena qualitate teneat, & ideo multa in sanctis libris, q̄ ad exteriorem hoīm p̄tinēat reperiīt, vt in ipsis scripturis inter diuinā terrenāq; naturā qđā sibi re pugnet aduersitas, & aliud sit quod sibi vendicēt animæ psules, & aliud qđ corporis conditores. Quæ fabule ideo differunt, vt & aīe diuinæ affirmētūr eē substātia & caro credatur male eē naturæ qm̄ & ipsum mundū cū elemētis suis nō opus dei boni sed cōditionē malī p̄fitetur autoris, atq; vt hēc mēdaciōꝝ suoꝝ sacrilegia bonis titulis colorarēt, omnia p̄e diuina eloquia sensuum nephandoꝝ immissione violarunt.

XV ¶ De qua re quintidecimi capituli sermo cōquerit & p̄sumptionē diabolicam merito detestatur, q̄a & nos istud vera cū testimonioꝝ relatione cōperimus, & multos corrūptissimos eorū codices q̄ canonici titulātūr inuenimus. Quō em̄ decipere simplices possent,

Epistole Leonis pape.

nisi venenata pocula quādā melle plinirent, ne vsquequaq; sentirent insuavia q̄ essent futura mortifera. Curandū ergo est & fācētālī diligētā maxime puidendū, vt falsati codices & à sincera veritate discordes in nullo vslū lectionis habeant. Apocriphē aut̄ scripturā q̄ sub nobis apostolos multaq; habēt seminariū falsitatū nō solū intercidēdē, sed etiā penitus auferēdē lunt atq; ignib⁹ cōcremādā. Quādā em̄ sint in illis quādā q̄ videātur specie habere pietatis, nunquā tñ vacua sunt venenis, & p fabulaz illecebras hoc latēter operant, vt mirabilii narratōe seductos, laqueis cuiuscūq; erroris inuoluāt. Vñ si quis ephoz vel apocriphā haberi p domos nō prohibuerit, vel sub canonicoz noīe eos codices pmiferit legere, qui Priscilliani adulterina sunt emēdatione corrupti hāreticū se nouerit iudicādū. Qm̄ qui aliū ab errore non reuocat seipsum errare demonstrat.

F XVI ¶ Postremo aut̄ capitulo hoc prodidit iusta q̄rimonia, qđ Diicticinij tractus q̄s secundū Priscilliani dogma cōscriptis à multis cū veneratōe legerētūr, cū si aliquid memoriae Diicticinio tribuēdum putatētērē eius magis debeat amare quā lapsum. Non ergo Diicticinū sed Priscillianū legūt, & illud probant qđ errans docuit nō qđ correctus elegit. Sed nemo hoc ipūne psumat, nec inter catholicos censeatur, quisq; vtitur scripturis, non ab ecclesia solūmodo catholica, sed à suo autore dānatis. Non sit puersis liberū simulare qđ fingunt, nec sub velamine noīs Christiani, decretosz imperialiū statuta declinet. Ideo em̄ ad ecclesiā catholica cū tāta cordis diuersitate cōueniūt, vt & q̄s possunt suos faciāt, & legū seueritatē dū se nostros mētiūtūt effugiat. Faciūt hoc Priscillianis, faciūt hoc Manichei, quoꝝ cū istis tāfēderata sunt corda, vt solis noībus discreti, sacrilegīs aut suis inueniantur vñiti. Quia etiā vetus testamētū qđ isti se fuscipere simulāt, Manichei refutat, ad vñū tamē vtroꝝ q̄ tēdit intētio, cū isti recipiēdo corrūpunt, illi abdicādo ipugnant. Inexēcrabilibus aut̄ mysterijs eoz, q̄ quāto immūdiora sunt, tāto diligētius occultantur, vnum prorsus nefas est, vna est obſcenitas, & similis turpitudo. Quā si eloquū erubescimus solici- tissimis tñ inqſitionibus iudicata, & Manicheoz qui cōprehensi sunt cōfessionibus dete- cta, ad publicā fecimus puenire notitiā, ne vlo modo possit dubiū videri, qđ in iudicio no- stro, cui nō solū freqūetissima pfecta sacerdotū, sed etiā illustriū viroꝝ dignitas, & pars q̄- dam senatus ac plebis interfuit, ipsoꝝ qui om̄e facinus ppetraran, ore referatū est, sicut ea quā ad dilectionē tuā nūc direximus gesta demōstrāt. Quod aut̄ de Manicheoz fedissimo scelere, hoc etiā de Priscillianis incestissima cōsuetudine olim cōpertū, multūq; vulga- tum est. Qui em̄ p om̄ia sunt impietate sensuum pares, nō posunt in sacris suis esse dissimi- les. Decuris itaq; om̄ibus q̄ libelli series cōprehendit, & à quibus cōmonitori forma non discrepet, sufficiēter (vt opinor) ostēdimus, quid de his q̄ ad nos fraternitas tuaretulit, cē- seamus, & quā nō sit ferendū si tā „pphanis etiā quorundā sacerdotū corda con- sentiūt, vel vt mitius dixerim, nō resistūt, qua cōsciētia honorē sibi debitū vendicāt, q̄ pro animabus sibi creditis nō laborant. Bestiae irruāt, & ouī septa nō claudūt, fures infidianūt, & excubias nō prætendūt, Morbi crebrescūt, & remēda nulla cōficiūt. Cū aut̄ etiā illud ad- dunt, vt his qui solicitius agunt, cōsentire detrētent, & impietates olim toto orbe dāna- tas subscriptōibus suis se anathematizare dissimulent, quid de se intelligi volunt, nisi quod de numero fratrum non sunt, sed de parte hostium.

G XVII ¶ In eo vero qđ extrema familiaris epistole tuā partē posuisti, miror cuiusquam catholici intelligentiā laborare, tanquā incertū sit, an descendētē ad inferna Ch̄fo, caro e- ius requiererit in sepulchro. Quę sicut vere & mortua est & sepulta, ita vere ē die tertia re- suscitata. Hoc em̄ ipse dñs denūtiauerat, dices ad Iudeos. Soluite tēplū hoc, & in triduo re- suscitabo illud. Vbi euāgelista subiungit, hoc aut̄ dicebat de templo corporis sui. Cuius rei veritatē etiā David pp̄pheta p̄dixerat loquēs sub psona dñi salvatoris dicens. Insup & caro meareq; set in spe. Qm̄ nō derelinques animā mēā in inferno, nec dabis sanctū tuū videre corruptionē. Quibus vtiq; verbis manifestū est, q̄ caro dñi & vere sepulta requevit, & cor- ruptionē nō subiqt, qa celeriter viuificata redditū aia resurrexit. Qđ non credere satis impūtū est, & ad Manichei Priscilliani q̄ doctrinā p̄tinere non dubium est, q̄ sacrilego sensu, ita se Ch̄m simulāt cōfiteri, vt incarnatōis & mortis & resurrectiōis auferat veritatē. Habeat er- go inter vos ep̄ale cōciliū, & ad eū locū q̄ oībus opportunus fit, vicinarz, p̄uinciarz cōueni- ant sacerdotes, vt scđm ea q̄ ad tua cōsulta respōdimus plenissimo exq̄rat examine, an fint aliq̄ inter epos, q̄ huius hereseos cōtagio polluātur à cōione fine dubio separādi, si nephā- dissimā lectā per oīm sensuū prauitates dānare noluerint. Nulla em̄ ratione tolerandum est vt qui prædicādē fidei suscepit officiū, is contra euāgeliū Christi, contra apostolicā do- trinā, cōtra vniuersalis ecclesie symbolū audeat disputare. Quales illic erunt discipuli, vbi tales docebūt magistri. Quā illic religio populi; q̄ salus plebis; vbi cōtra humanā societatē podo-

pudoris ſcīſi verecūdia tollit, cōiugioꝝ federa auferuntur, p̄pagatio ḡnationis inhibetur, carnis natura dānatur, cōtra verꝝ aut̄ dei cultū trinitas deitatis negat, pſonaꝝ p̄prietas cōfundit, anima hominis diuina eſſentia p̄dicatur, & eadē ad diaboli arbitriū carne cōcludit, dei filius p̄ id qd ex virgine ortus, nō per id qd ex patre natus eſt, vni genitus p̄dicat, idēq; nec vera dei proles, nec verus filius virginis aſterit, vt p̄ falfam paſſione, morteꝝ nō veram mēdax etiā rerefuerit, refumptꝝ de ſepulchro carnis habeat. Fruſtra aut̄ vtuntur catholico noīe, qifis ipietatibus nō refiſtūt, Poflunt h̄a c credere, q̄ poſſunt talia patiēter audire. De dimis itaq; l̄ras ad fr̄es & coeſos n̄os Tarragonēſes, Carthaginēſes, Lufitanos, atq; Galli- cos, eisq; cociliū ſynodi ḡnalis indiximus, Ad tuę dilectionis ſolicitudinē ptinebit, vt n̄e ordinatōis autoritas, ad p̄dictarꝝ prouinciaꝝ eſpos deferaſt. Si aut̄ aliqd (qd abſit) obſtiterit, quo minus poſit celebrari ḡnale cōciliū, Galliciæ faltem in vno cōueniat ſacerdotes, qbus cōgregatis fratres noſtri Hydaciſ & Ceponius imminebūt cōiuncta cū eis iſtatiā tua, q̄ tenus de prouinciali cōuentu remedium tantis vulneribus aſteratur.

¶ Epiftola. LXXII. Aurelij Carthaginensis epi ad oēs eſpos p̄ Bizanzenā & Arzidnitanam p̄uinciā cōſtitutis de dānatione Pelagiū atq; Celeſtiū hereticorꝝ. Dilectissimis ac defidera- biliſbus & cōſacerdotibꝝ Primiano Gaiano, & alij Gaiano, Iauario & Victorino, c̄teris p̄ tractū prouinciā Bizanzenē & Arzignitanē cōſtitutis Aurelius epifcopus.

Super Celeſtiū & Pelagiū dānatione eorꝝ dogmatibus particepē ſancta dilectionē **A** veſtrā in plenario cōcilio fuſſe cognoui dilectissimi & defiderabiles fr̄es. Sed qm̄ p̄ honore dei, in cuius manu cor regis eſt cōſtitutū glorioſiſſimoꝝ principū christiano rum fidē rectā & catholicā cōſtantientiū acceſſit autoritas, quā p̄ humilitatē meā vni uerſis epiſ meis volui intimare. Idcirco honorabile fraternitatē veſtrā miſſis exemplaribus inſtruere curauī, ne in aliqua parte prouincia ſupradictorꝝ ſerpētina p̄ſuasio ab vniuersali ecclieſia totiꝝ orbis excluda fortaſe ſubrepat. Ob hoc ergo tā neceſſaria cōſtitutio principū christianoꝝ charitatē veſtrā latere nō debuit, & ad me ab eis date literę, q̄ p̄ ſimul exēplari- bus lec̄tis (quēadmodū ſubſcribere vnuſq; veſtrū debeat) dilectio v̄ra cognoscet, ſiuē q̄ ſynodalibus geſtis ſubſcriptio iā tenet, ſiuē qui nō potuifit eidē plenario totius Aphricæ intereſſe cōcilio, qd cū in ſupra dictorꝝ hereticorꝝ dānatione oīm veſtrum fuerit integrata ſubſcriptio, nihil omnino vnde illis diſſimulatōis vel negligētię, vel occultatę forſitan pra uitatis, aliqua videat merito remaſſile ſuſpicio. Alia manu. Opto fr̄atres bñ viuatis mei me- moreſ. Data Calendas Auguſti Carthagine Monaxio & Pluita cōſulibꝝ.

¶ Excerpta ex geſtis habitis cōtra Pelagiū hereticū, & alia de libelliſ eiusdem,

quaꝝ in Palestina ſibi obiecta damnare compulſus eſt.

QUOD ad Hierusalē nolente colligi filios ſuos dñs clamabat, hoc nos clamamus **B** aduersus eos qui filios ecclieſia colligi nolūt. Nec ſaltē poſt iudiciū, qd de ipſo Pe lagio in Palestina factū eſt, corrigunt, de quo dānatus eixiſet, niſi obiecta ſibi cō tra gratiā dei dicta, q̄ obſcurare nō potuit, ipſe dānafset. Præter illa q̄ quo po tuit, auſus eſt qualicunq; ratione defendere. Obiecta ſunt qua dā, q̄ niſi remota omni ter giueratōe anathematizafſet ipſe anathema factus fuſiſet.

¶ Dogma Pelagiū hereticī.

CVM diceret Adam mortale factū, qui ſiuē peccasset, ſiuē nō peccasset, moritu- rus eſſet, & quad peccatum ipſius iſum ſolū leſerit, nō genus humanū, & qd in- fantes nup nati in illo ſtatu ſunt, in quo Adā ſuit aī ſuaricationē, & qd neq; per mortem, vel præuaricationē Ade, omne genus moriatur, neq; p̄ ſurrexitionem Christi omne genus hominum resurgat. Infantes em si non baptizentur habere vitā ater nam, & diuities baptizatos, niſi omnibus abrenuntiēt, ſi quid boni viſi ſunt facere, nō repor tare illos, nec eos habere poſte regnum dei, & gratiā dei, atq; adiutoriū, nō ad ſingulos actus dari, ſed in liberō arbitrio eſſe, vel in lege atq; doctrina, & dei gratiam ſecundum merita no ſtra dari, & filios dei non poſſe vocari, niſi omnimodo abſq; peccato fuerint effe cti, & non eſſe liberum arbitrium, ſi dei eget auxilio, quoniam in propria voluntate habet vnuſq; facere aliquid, aut non facere, & victoriā noſtrā non eſſe ex dei adiutorio, ſed ex liberō arbitrio, & quod penitentibus venia non detur ſecundum gratiam & misericordiam dei, ſed ſecundum meritum & laborem eorum, qui per penitentiam, digni fuerint miſericordia. Hac omnia Pelagiū ſic anathematizauit. Quod ſatis geſta ipſa teſtantur, vt nihil ad ea quoquomođ defendenda diſputationi attulerit, vndeſit cōſequens, vt quiſquis ſe curor illius fuerit epifcopalīs autoritate iudicij, & ipſius Pelagiū confeſſione, hæc tenere de beat, quaꝝ ſemper tenuit catholicā ecclieſia.

¶ Dogma catholicorꝝ contra Pelagium.

Epistole Leonis pape.

D **Q** uod Adam nisi peccasset, moriturus non fuisset. Secundo q̄ p̄ctū eius non ipm sola la serit, & genus hūanū. Tertio, q̄ ifantes nup nati nō sunt in illo statu, in q̄ Adā fuitaī pr̄auaricationē. Quarto, vt ad ipsos etiā ptineat, qd' breuiter ait Apostolus Per vñ hoīem mors & p vñ hoīem resurrectio mortuoꝝ. Sicut em̄ in Adam oēs moriunt̄, ita & in Ch̄fo oēs viuificabunt̄. Vndeſit, vt infantes nō baptizati, non ſolum regnum coeloz, vegetiā vitam eternā hīc nō poſſunt. Quinto, vt conſiteat diuites baptizatos, etiā ſi diuitijs ſuis non careāt, & ſint tales quales ad Timotheū deſcribit Aplūs, dicens: Pr̄e cipe diuitibus huius ſeculi nō ſupb̄ ſapere, neq; ſperare in incerto diuitiæ ſuāꝝ, ſed in deum viuū, q̄ p̄eſt at nobis abundāter ad fr̄uendū, diuites ſint in opib⁹ bonis, facile tribuāt, communiciet, theſauriſent ſibi fundamētū bonū in future, vt app̄hendāt verā vitā, non eos regno dei poſſe priuari. Sexto, vt conſiteat grām Dei, & adiutoriū etiā ad ſingulos actus dari, eamq; nō ſcdm merita noſtra, vt vera fit ḡfa, id eſt, gratis data p̄ eius miām, q̄ dixit: Miferebor cui miſeratus fuero, & miām p̄r̄ababo, cui miſericors fuero. Septimo, vt filios Dei fateat illos poſſe voſari, q̄ quotidie dicunt: Dimitte nobis debita noſtra, qd' vtq; veraciter nō dicerēt, ſi eſſent oīno abf; p̄ctō. Octauo, vt fateat eſſe libeꝝ arbitriū, etiā ſi diuino indiget adiutorio. Nono, vt fateat quādo contra tētatoꝝ concupiſcētiasq; illiſtas dīmicanus, quāmuſ illīc habeamus & propriā voluntatē, non tamen ex illa, ſed ex Dei miā noſtrā ſalutē, q̄a non alr̄ verum erit, quod Apostolus dicit: Non volētis, neq; currētis, ſed vt ſaluemur, miſeretis eſt Dei. Decimo, vt fateat ſecundum grām & miām Dei, veniā petētibus dari, non ſecundū meritum eoꝝ, quādoquidē iſpam p̄ceniam donum Dei dixit Apostolus, vbi ait de qbusdam. Ne forte det illis deus p̄ceniam. Hæcoia ſimpliſiue vllis fateat ambagiſbus. Si q̄ ſi in authoritatē Catholicam, & iſpſius Pelagi expressa Eccleſiaſticis geſtiſ verba conſentit, neq; em̄ illa quā his ſunt cōtraria, veraciter anathematizata eſſe credendum eſt, niſi hāc q̄bus ſunt contraria fide & corde te- neant, & aperta confeſſione promantur.

¶ Ep̄la Leonis papæ ad Rusticum Rauennium Veneriuꝝ, & ceteros epos Galliaꝝ.

¶ Ep̄ſtola LXXIII.

E **I**mpletis per miām Dei cōmuniſbus votis, dignū eſt fraternitatē vñam ſanctor̄ gaudiore habere conſortiū. Nam fr̄es mei q̄ vice mea oriētali ſynodo p̄ſederunt, quā vota retulerē ſignifico conſirmata Catholicā fide, & glorificata Apoſtolica p̄ſeſtatiōnē triumpho. Qd' ēt hi ad q̄ deuiađū v̄l ſeducti fuerāt, v̄l ipuſi, recepta veritatis luce lētant. Siq; dem oēs Dñi ſacerdotes in vna ſnia ſanctō ſpū docēt confenſere, & de ſac̄o dñicē incarnationis in qua multoꝝ itelliḡtia caligabat. Ita tenebre erroris ablatæ ſunt, vt in vno Dño n̄ o vero Dei & hoī filio, nec de hūanitatis ambigāt natura, nec de deitatis eſſentia. In impioſ aut̄ nefandi erroris authores q̄ indignos ſe Dei ḡfa iudicātēt correctōis vti remedij noluerē, quāliſ ſit lata ſnia exēplaria quā miſim⁹ edocebunt, vt agnoscat vñā dilectio fr̄es chariſſimi in ſancto examine diuinū non defuſſe iudiciū, quo & vindicta tributa eſt obduratis, & pax impeſa correctis, Dñs vos in columbus cuſtodiāt fr̄es chariſſimi.

¶ Eiusdem ad Julianum Efm̄.

¶ Ep̄la LXXIII.

F **L** Itera dilectōis tua quā mihi nuper ſunt redditæ, quam ſpūali catholicā fidei vigeas amore demonſtrāt, & multū gaudere me faciunt, qd' in eadē ſnia pia corda concur- runt vt ſcdm doctriṇā ſpū ſancti impleat in nobis, qd' Apoſtolum ait: Obſecro autē vos fr̄es per nomē dñi noſtri Iefu Ch̄fi, vt idipsum dicatis omnes, & nō ſint in vobis ſchismata. Sitis aut̄ pfecti in eodē ſenſu, & in eadem ſnia, cuius vnitatis nimiū ſe Eutices fecit extraneū, ſi in ſua puerilitate veteraſcit, nec adhuc qbus vinculis à Dño ſi obligatus, intelligit. Et quanq; ſacerdotē dñi reperiendū putat, q̄ eius imperitiæ, amētiæ, q̄ cōſentiat, diu apud nos incertū ſuit, qd' in iſpo Catholicis diſpliceret, & cum fr̄atris noſtri Flauiani nullas līas ſume- remus, iſe aut̄ ſcriptis ſuis Nestorianā heretim repullulare quereret, nō plenē potuimus diſcre- re, vñ procederet, v̄l quo tēderet tam do loſa cauſatio. Sed poſteaq; geſtoꝝ ad nos ep̄alium do- cumēta plāta ſunt, oīa illa quā fallaciū quērelaꝝ velamine tegebant, q̄ eſſent deteſtāda patue- runt. Et qa clemētissimus Imperator, p̄ bñuolētia ac pietate animi ſui, de ſtatu huius q̄ aī ho- norabilis videbat, diligētius voluit iudicari, atq; ob hoc indicendū credidit eſtale Conciliū, p̄ fr̄es noſtri Julianū Efm̄ & Renatū pb̄fm̄, ſed & filiū meū diaconū Hylariū, & quos ex latere meo vice mea miſi ad fr̄em noſtri Flauiani ſufficiētia, p̄ qualitate cauſæ ſcripta direxi, qbus & vñā dilectio & Eccleſia vniuerſa cognoscat de antiqua & singulari fide, quā indoctus impu- gnator iſeffit, qd' diuinitus traditū teneamus, & qd' incoſtitutib⁹ ſelicemus. Quia tñ nō debe- muſ partes miſeratōis omittere, cōgrua moderatōe credidimus ſanciendū, vt ſi cōdemnatū p̄b̄ plena ſatisfactōe corrigit, ſnia qua obſtrictus ē, relaxet. Si vero in eodē inſipiētia ſuā luto- iacere delegerit, ſtatuta permaneant, & cum eis habeat ſortem quorum eſt ſecutus errorem.

Data

Epistole Leonis pape

Fo. CCXXIII.

Data Idus Iunij, Asturio & Protogene consulibus.

¶ Item ad Flavianum Constantinopolitanum.

¶ Epistola LXXV.

LIteras tuæ dilectōis accepi, cū gestis quæ apud vos fidei questione cōfecta sunt. Et qā clemētissimus Imperator p Ecclesiæ pace sollicitius synodum voluit cōgregari, quis euideretur appareat rē, de qua agit nequaq̄ synodalii idigere tractatu, tñ frater charissime subsecutus ē signifīco, quos in hac re placuit destinare. Nec necessariū fuit nūc amplius scribi, cū ppitio de his q̄ cause credidimus cōuenire, p ea q̄ ipsi portabūt scripta, s̄ pleni us instrūdus. Data, XV. Calēdas Iulij, Asturio & Protogene cōsulibus.

¶ Item eiusdem ad Theodosium Augustum.

¶ Epistola LXXVI.

ACceptis clemētiae v̄r̄a Iſis, & multū v̄lī Ecclesiæ gaudendū ēē prospexi, q̄ Ch̄riānā fidē qua diuinitas honorat, & colit, in n̄lō dissimilē, in nullo vult ēē discordē. Quid em̄ rebus humanis ad exorāndā miām Dei efficacius suffragef, q̄ si vna gr̄at̄ actio, & vnius cōfessionis sacrificiū maiestati eius ab oībus offerat. In quo & sacerdotū, & cunctoq; fidelīū, ita demū erit plena deuotio, si in his q̄ p vnicū Deifiliū Deū verbū pro n̄a redemptōe sunt gesta, nihil aliud sentiat, q̄ qd̄ ip̄e pr̄edicari de se iussit, & credi. Vnde quis ad diem concilij ep̄alīs q̄ue pietas vestra cōstituit occurrere me rō nulla pmittat, cum nec aliqua ex hoc exēpla pr̄cesserint, & tpalis necessitas me nō patiat deserere ciuitatē, p̄sertim cū tam euiderē fidei causa sit, vt rōnālibus causis ab indicēda synodo suislet abstinentū, tñ in quantum dñs iuuare dignat meū studiū cōmodau, vt clemētiae v̄r̄a statutis aliquatenus pareat, ordinatis hinc fratribus meis q̄ amputandis sc̄adalis, p cause æquitate sufficiat, quiq; p̄ficiāt meæ impleant vicē, q̄a non talis questio orta est, vnde aut possit, aut debeat dubitari. Data XII. Calēdas Iulij, Asturio & Protogene consulibus.

¶ Eiusdem ad Flavianum Ep̄m.

¶ Epistola LXXVII.

Profectis iam n̄fis q̄s ad vos in fidei causa direximus p filiū nostrum Basiliūm diaconis indidisses, qm̄ & gesta aī delata de oībus nos sufficiēter instruxerant, & ad familiārē interrogationē idoneus erat sermo pr̄dicti p q̄ue nunc alloquia reddētes dilectionē tuam p Dei grām, in qua fidimus, cohortamur v̄tētes verbis Apostolicis atq; dicētes: In nullo terreamini ab aduersarijs, que est illis causa pditōis, yobis aut̄ salutis. Quid em̄ tam extirabile q̄ negata veritate incarnatōis Ch̄ri, oēm spem salutis humanæ velle dissoluere, & Apo contrarie dicēti manifeste Magnum est pietatis sacram quod manifestatum est in carne. Quid tam gloriosum quām contra inimicos natūritatis & crucis Ch̄ri profide Euangelica dimicare. De cuius purissimo lumine inuictaq; virtute datis iam ad tuā dilectionē Iſis, qd̄ in nostro esset corde patefecimus, ne de illis q̄ue secundum doctrinā Catholīcā didicimus, & docemus, aliqd inter nos videri possit ambiguū. Quia vero tam valida, & tā clara sunt testimonia veritatis, vt nimis cæcūs nimisq; obduratus habēdus sit, q ad choruscationē lucis atq; rōnis nō cōfessim se à tenebris falsitatis excusserit, ad curādā imperitor̄z infanīā, etiā patiētē volumus ad hibere medicinā, vt p̄nas increpatōes hi q̄ in senectute carnis suæ mēte sunt parvuli, discant obēdere maiorib; ac si deposita imperitor̄z sura vanitate resipiscunt, omniq; errore damnato fidem verā singularemq; suscipiūt, mīa eisdē ep̄alīs benevolētā non neget, mansuō iudicio qd̄ pr̄cessit, si impietas merito condemnata in sua prauitate p̄stiterit. Data, X. Calēdas Auḡsti, Asturio & Protogene consulibus.

¶ Iterum ad eundem Constantinopolitanum Ep̄scopum.

¶ Epistola LXXVIII.

AVget selicitudinē noīra taciturnitas tua, q̄ iamdiu nulla dilectōis tuā scripta suscepimus, cum nos curāz tuāz participes pro fidei defensione soliciti frequēter p occasiōes idoneas ad dilectionē tuam līas miserimus, vt adhortationū nostrāz consolatōib; te iuuaremus, vt aduersarioz stimulis pro fidei defensione non cederes, cū laboris tui p̄ticipes nos probares. Olim ad fraternitatē tuam nostros credimus puenisse, p quos plenius scriptis, mandatisq; nostris instructū te esse retines, & Basiliū ad te (vt volueras) ip̄i remisimus. Nunc ne aliq; p̄termissum occasione te crederes p filiū nostrū honorabilem & amabilē nobis vīz. Estitū hanc paginā dedimus, vt tota celeritate ad scripta nostra r̄ndeas, nosq; subinde de tuis actib; nostrorumq; & de totius causæ absolutoe facias certiores, vt sōlicitudinē quam nunc, p fidei defensione gerimus, p̄speriorib; nuncijs molliamus. Data, III. Idus Auḡsti, Asturio & Protogene consulibus.

¶ Leo & sancta synodus quæ in vrbe cōuenit, cleros, honoratis, & plebi Constantinopolitanæ

¶ Epistola LXXIX.

p 4 In no-

Epistole Leonis pape

E N notitiam nostrā quæ Ephesi contra opinionē cōm sunt acta prælatis, magno animum nostrū fatemur micerore cōfusum, nec tñ licuissi iniqtat facile potuissemus credere, nisi filius noster Hilarius diaconus, q. à nobis vice nostra cū alijs, vt iter esset synodo, mis- sus fuerat, fugiēs reuertislet, declinās iniuste particeps eē sñia. Quippe quum vox illic à nostris contradictois emissā sit, quā Alexandrinus Antistes q. totum solus potētia suæ vēdica. uit audit, contēpsit, in consortiū suę voluntatis iuitos protrahēs sacerdotes, vt p. vim coacti subscriberēt q. nullam damnatōis causam idoneā repertis. Sed hos ausus pio & Ch̄ianissimo p̄cipi confidimus mīme placituros. Nunc q. Ecclesiā vñam hac rōne cognouimus dissi- patā, consolādos adhortādosq; vos eē credimus nostris ep̄lis, vt pro Catholicę fidei defensio ne p̄fidog; neq; resistatis. Nolumus em̄ dilectionē vñam hoc micer ore pcelli, cū maior glo- ria vñas subsecutura constantiā si à pbabili sacerdote vñ o nullæ minæ vos nulla formido di- uulserit. Quisq; em̄ incolumi atq; supstite Flauiano Epo vñ o sacerdotiū eius fuerit ausus iua- dere, nunq; in cōione nostra habebit, nec inter eos poterit numerari. Nos em̄ sicut Nestoriū in sua pueritate anathematizauimus, ita eos q. veritatē carnis nostra in Dño Iesu Ch̄o dene- gant, pari execratiō dānamus. State igit in spiritu Catholicę veritatis, & A postolicā cohō- rationē ministerio vñ oris accipite, q. vobis donatū est, p. Ch̄o non solū, vt in eum creditatis, sed etiā vt p illo patiamini. Nolite arbitrari dilectissimi, q. sanctæ Ecclesiæ suæ desit, aut defu- tura sit diuina p̄tectio. Splēdescit em̄ fidei puritas, cū ab ea sordes separant errorē. Vnde ite- ite, q. vosā conspectū dñi obtestamur pariter & monemus, vñ fidei in q. fundati estis, & in q. Ch̄ianissimū p̄cipē nouimus p̄manere, nō insidijs, non cuiusq; p̄fuationibus moueamini sed in p̄sonā Epi vñ illū in cordis oculis habeatis, p. quo idē oia pati quæ fuerit illata, non me- tuit, cuius p̄ oia imitatores vos eē cupimus, vt cōmune cū ipso p̄mū s̄idei h̄e possitis. Data Idus Octobris Asturio & Protogene consulibus.

¶Item Leo papa ad Anastatum Ep̄m Thessalonicesem ¶Ep̄la LXXX.

F Vantum relatōe Hylarij diaconi nīi cognouimus magnū facinus Alexadrino Epo authore vñ executorē commissum ē, vt dum in frēm nīm Flauianū veteres æmula- tiones, & odia priuata defeuūt, nec innocētia probatissimi sacerdotis, nec Ch̄ia- nae fidei parceret. Vnde multū dilectioni tuae congratulamur, q. te ad illam sy- nodū ire cupiētē opportunis obstaculis manus diuīa obtinuit. Ne abstēturus p̄culdubio à tātoscelere idignis iniurijs subiaceres, & furori ipio militib⁹ quātū didicimus armisq; sufful- to cōtraire nō posses. Quia ergo prupit in aptū p̄fida q. latebat, & i nefandissimā heresim vni⁹ imperitissimi lenis asseclē trātierūt, tps pbatōis nīx debem⁹ agnoscere, & cōtra ipē aduersan- tiū munitōibus cōlestib⁹ freti in cōmutabil⁹ animi cōstantiā p̄parare. Scimus frater charissime q. sacro magnē pietatis sue aderit diuīa p̄tectio. Si qd igit fraternitatē tuę de impīis cōstitutōi bus fuerit ingestū, p̄testamur pariter ac monemus, ne vñ in dānationē fratris iſontis, vñ in re- ceptōe nefarij dogmatis cōsensum tui cordis imīficas. Maior ē em̄ q. in nobis est, q. q. aduersus nos. Annitere potius qntū te ipē naturæ nīx susceptor & glorificator adiuuerit, vt oīm fratru nīoꝝ corda confimes. Nobis em̄ ab Euāgeliō gñatōis & mortis ac resurrectōis dñi Iesu Ch̄ri nullaten⁹ recedētibus, diffinitissimū ē in nīx cōionis nūero nō futuros eos q. conan̄ antīq; Ca- tholicę fidei fundamēta cōuellere. Data. III. Idus Octobris, Asturio & Protogene consulibus.

¶Item eiusdē ad Theodosium Augustum. ¶Ep̄la LXXXI.

G Ro integritate fidei catholicę Ch̄ianissimū p̄cipē cōuenit eē solitū, & hoc inde- fessis p̄cibus diuinā miā posco, vt cordi vñ o id quod est veritatis inspiret, neq; falli- vos in aliq; hūanaz calliditatū emulatōe patiat. A me at atq; ab oībus catholicis facer- dotib⁹ q. angelicē fidei pietas defēdat, satis plenē ac lucide līs meis q̄s clemētiā vñam iamduđū p̄ famulū vñm Epiphaniū tribunū q. pro hac causa missus est arbitror accepisse. Ratū est, nec ambigi pōt hoc nos purissime credere, hoc cōstanter aſferere qd etiā venerādī p̄ es qn̄ dam apud Nicā cōgregati scđm fidē symboli credendū & cōfitendū sacratissima autorita- te sanxerūt. Nos em̄ venerabilis Imperator, sicut Nestoriū dogma puerum merito anathema- tizauimus, ita iuste etiā hogz impietatē q. veritatē carnis nostrę negat à dño Iesu Christo susce- ptam eē dānamus. Vnde si pietas vestra suggestioni ac supplicationi nostrā dignet annuere, vt intra Italiā haberī iubeatis cōciliū, cito auxiliātē deo) poterūt oia scādala quē in p̄turbationē totius Ecclesiæ sunt cōmota reſecari, vt p. vniuerſum regnū vestrū catholicę fidei in- tegritate seruata, & pacē Christianā manere, & vestrā apud deū crescere gloriā gaudeamus. Data. VIII. Calēdas Iunias Asturio & Protogene consulibus.

¶Eiusdē ad Flauianū Cōstantinopolitanum Ep̄m ¶Ep̄la LXXXII.
H Vx & quāia dilectio tua p. Catholicę fidei defensione patiat, q. diaconum q. ab Epheso furtim est lapsus, cognouimus. Et licet magnificemus deum qui te gratiā suę virtute confor-

confortat, necesse est tñ nos dolere eorum ruinas, p quos veritas impugnat, & ipsa totius Ecclesiae fundamētae quatunt. Quia vero prouidētia Dei semp̄ suis necessariū p̄fstat auxilium, scire debet fraternitas tua nos p cōī causa nihil eoz quæ agēda sunt p̄terire, vt primitus ad ea quæ vniuerſitatis fidelitatis p̄fint, puenire mereamur. Sin est vi fortiter iterim dilectio tua tolere, quæ sibi ad æternā gloriā nō dubitat, p̄futura. Perlator san̄ brevis huius ep̄lae fidei, sermo ne poterit enarrare q̄c d illud est, ad qd̄ adiuuātē Dño, studio fidei & charitatis intendimus. Data. III. Calēdas Octobris, Asturio & Protogene consulibus.

¶ Cuius superior ad Julianum Ep̄m.

COgnitis qua apud Ephesum vnius hoīs p̄ sumptōe sunt gesta, magno qd̄ dolo re affecti sumus, de his quæ impiè furioseq̄ cōmīsa sunt, sed ad Dñm nostrū animos dirigētes, multā fiduciā ab ipsa quam sequimur veritate concipiāmus, nō omitteſtes oīa agere, que auxiliātē Dei ḡa credimus profutura. Tenendū ergo nobis est qd̄ tenemus, & ſequi vnius turbinis pcella, ſerenissima fidei est amplectēda trāquillitas, donec rā dios ſuas veritas p vniuersa diffundat, & caliginē infidelitatis cōfumat. Quæ at dispoſita ſunt platoris ſermonē agnoscēs. Data. III. Idus Octobris, Asturio & Protogene cōſulibus.

¶ Leo ad Faustum & ceteros Archimandritas Constantinopolitanis.

¶ Ep̄ſta LXXXIII.

Leо & ſc̄tā ſynodus quæ in vrbe Roma cōuenit, Fausto, Martino, Petro & Magno, & Heliæ p̄b̄is, & Archimandritis Cōſtantinopolitanis, dilectissimis filijs, in dño, S.

Vāmuis ea que ad Cōſtantinopolitanā Ecclesiā ſcripimus, ſolicitudinē deuotōis vestra latere non poſunt, tñ etiā ſpecialibus dilectionē veſtrā l̄fis cohortandā cē credimus, vt memorē ſanctæ pfeſſionis veſtræ quæ p̄priē in fide & chitatate conſiſtit, oīa ſcadala quæ cōtra pacē Ecclesiā orta ſunt, à veſtris cordibus repellatis, beati Ap̄l̄ ſniam pia mēte retinētes. Si q̄s vobis euāgelizauerit p̄ter id qd̄ accepifſis, ana thema fit, cuſtodiētes vnitatē cū fratre n̄o Flauiano ep̄o, quē ad t̄ps dñs pm̄iſit impiōz faciōe tētari, vt pbatū ſibi ſacerdotē ſuum pſeueraſtiꝝ merito faceret clariorē. Hæ at pturnatōes, neceſſe est auxiliātē Dei ḡa celeriter deſtruant, & come qd̄ reprobuſt ab Ecclesiā puritate, quæ nec maculā, nec rugā recipit, r̄ſpuat, maxime cū ab iſana iperitia in hoc vſq; p̄eruptūſit, vt cōtra ſacram̄ ſalutis humanae in carnatiois dñi noſtri Iefu Christi veritas deneget, atq; antiquæ fidei p̄dicator atq; deſensor, q̄a nō acq̄eſit blaſphemis, quas olim ſancti patres noſtri in mul‐tis hereticis dānauere, ſubiiciat iniuris. In q̄ vtiq; oīm dñi ſacerdotū reuerētia cedit, & vniuerſa corporis Christi mēbra pulſant. Sed q̄a gloriosum nobis eſt, q̄cqd̄ nos pati deus voluerit, p veritate tolerare, in conſortiū vos patiētia paternis exhortatōib⁹ aduocamus, vt p̄ dilectionē veſtrā, oībus deo ſeruētibus, quæ ſcripimus in oītēſtātē, & inimicis Euāgeliū refiſtētes, nec paſtoris veſtri dilectionē, nec vnitatē catholicæ fidei deſeratis. Qm̄ ea que in Epheso nup̄ cōtra iuſtitiā v̄l̄ canonū disciplinā p vnius hoīs impudētā ſesta ſunt, nulla catholicæ fidei rōra eē permittit. Data. VIII. Idus Octobris, Asturio & Protogene cōſulibus.

¶ Itē Leonis ad Martiniū p̄ſbytē.

¶ Ep̄ſta LXXXV.

Gratias agimus deo, & multā fiduciā pia exultatōis accepimus, cū dilectionē tuā & catholicā fraternitatē, ita ſpū fidei vigere cognoscimus, vt cordibus veſtris nihil in firmitatis h̄eretica poſſit iſerre tētatio, ad quā diuinitus deſtruendā, nec defuit, (vt ſc̄tis) ſolicitudo noſtra, nec deerit, donec oīpōtēs dextera oīa diabolī arma cōſtingat. Cui ob hoc aliqd audere pm̄itit, vt à fidei ibus Christi gloria maiore vincat. Sed qd̄ autē difficultatum interuenit, aut moraꝝ, cum & quanimitate tolerandū eſt, qm̄ vbi veritas eſt ma‐giſtra, nunq̄ deſunt diuina ſolatia frēs charissimi. Quāmuis ergo magna locoꝝ interualla nos diuidat, vnitatē tñ fidei vobis ſumus, & toto corde Iesum Christū dñm noſtri veſtē deum & veſtē hoīem conſiſtētes, nulla in vobis detriūta ppetimur, cum de veſtrē pfeſſionis cōcordia, gloriāmur, tñm vt fit (auxiliātē dño) cōſtantia pſeueraſt, dicēte Ap̄lo; V obis eīm datū ē pro Chriſto nō ſolū vt in eum credatis, ſed etiā vt pro illo patiamini. Ad quā fortitudinē ſanctae mētū ſuorum roborādā, frēs noſtrōs atq; legatos, quos p̄ Aſtoſtolicā fidei libertate direximus, & quos dudū apud vos eē conſidimus, plurimū credimus, pſuturos, cum toſiū actōis noſtrā diſceritis affectū, & curam veſtrām atq; conſiliū operiū ſuixeritis, de quare non necelle ē nunc latius ſcribere, cum iam per ſupradictos ſufficientes ep̄laſ miſerimus, qbus abundatissime oīs Catholica fraternitas inſtruat, diuina erit virtutis & gratiā, vt dei filius q̄ naturā humani ḡnis ſuam fecit, amplius q̄ videmus, aut ſapimus, magnum pietatis ſua aſſerat ſacramētū, qd̄ im‐pia temeritas ſibi qd̄em fraudauit, ſed rectis cordibus non potuit. Data Idus Septēbris, Valen‐tiniano & Auennio consulibus.

¶ Eiusdem ad Martiniū Auguſtū.

¶ Ep̄ſta LXXXVI.

Literas

Epistole Leonis pape

LIteras pietatis vestre accepisse me gaudeo, & ad significationem totius prosperitatis primere cognosco, cū sermones vñi vos faciant integritate securos. Quanta itaq; Cle-
mētis vñgrā referamus, non ex verbis nostris, sed ex bñficijs vñis, quæ Ecclesia cō-
culistis, agnoscite, non ambigētes qualē illum retributorē in oībus habeatis, pro cu-
ius estis tam pia religione sollicitus, & q; vos (vt res ipsa demonstrat) ad hoc vt fides catholica
ab infidelijs inimicorum suorum defendere, elegit. Hæc à me nunc breuiter p; fratribus mei Anatholij
clericos pietas vñ dignat̄ accipiat. Pleniora aut de oībus quæ ad curā meam pro statu Ec-
clesiarum & concordia p̄tinent Domini sacerdotum, p; legatos nostros scripta direximus. Da-
ta Idus Aprilis, Adelphio consule.

ECuius supra ad Iulianum Episcopum. **Epl'a LXXXVII.**
LItera fraternitatis tuæ p; filios nostros Constatinopolitanos clericos nuncias tuæ sa-
lutis accepi, q;bus te magnis tribulatiōibus grauatū fuisse significas, cum vñiq; non de-
fuerit materia sollicitudini & laboribus, qua inter procaces catholicæ fidei aduersa-
rios inhärentē veritati animū fatigarēt, idq; vt scribis, fuerit animo vt p; occasione
necessitat̄ & nobis te & p̄fīx pñtates. Qd' vero futuræ sperauerā, vt aptius oīm hereticoꝝ am-
bagies tuo ore cognoscere. S; grās ago deo q; ita i; columnitas tua & Ecclesia causa, p̄fecit, vt li-
berz tibi fuerit apud eos interim degere, quoꝝ nobis parabolis cōsensus innotuit, sicut & fra-
tris Anatholij scripta profiterit, & gesta q; apud ipm corā nostris sunt confecta demonstrat
fratribus remeātibus. Ergo p̄dictis salutatiōibus vicissitudinē reddo, & vt contra falsitatis astu-
tias pseuerantē diligētiā teneas fidēter exhortor, cū tibi ad hoc & tuus animo & nrā authoritas
suffrage. Qm licet de multis meliora indicata sunt, q; s. doleāt se deceptos, & dānata pfidia cū
authoribus suis grām nostræ cōionis exposcat, qd' nos adeo libēter accepimus reddituri, his
hanc quā desiderāt cōmunionē cū promissa cōpleuerint, quos dā p̄sistere in sua obduratioē co-
gnouimus, quos oportet districtus comprimi, si nequeūt benignitate sanari. Ad quā rē nr̄ os
post diē venerabiliē dirigemus, q; tecū participato cōfilio ea quæ à nobis cōstituta fuerint exe-
quant. Data Idus Aprilis, Adelphio viro clarissimo consule.

FLeo ad pulcherrimam Augustam. **Epl'a LXXXVIII.**
Religiosam pietatis vñgrā sollicitudinē qua vniuerso mundo Deo inspirante cōsulitis
crebrioribus alloquisi incitare p̄sumo, vt opere vñorum p̄fectum necessaria p̄fe-
ctio subsequat, ac sicut de statu Constatinopolitanæ Ecclesiæ gratulamur, cuius &
sacerdos & populus Catholicæ puritatis fidē iam tenere cognoscit, ita etiā aliorum
concors nobiscū sit de verbi incarnatioē confessio. Vnde qd' factu; me alijs līris indicaueram
Lucensem Ep̄m, & Basiliūm pb̄m frēs meos dirigere p̄paraui, q; dispositōes meas fratris
mei Anatholij devoutōe sociata scđm eas quas acceperunt regulas exequant. Sicut em̄ p̄di-
cti Ep̄i scriptis, & clericorū eius suggestiones patet factum ē, multa sunt, quæ indulgētiū sunt
curanda, multa quæ iustius coercēda, vt in causa tantæ perturbatiōis, nec districtu; nimis sit aspe-
ra, nec remissio parum cauta, quum aliud satisfaciētibus, aliud p̄tinacib; debeat. Offerit ergo
pietati vñgrā digna materia, que placitam domino curam sancti cordis exercet, & p̄ ce dēti-
um meritoꝝ coronas etiā de pñtis erroris abolitōe multiplicet. Sicut Nestoriana impietas ita
& Euticina blasphemia ab omnium ē Catholicorum eliminanda consortio. Quia tam im-
pium ē consubstatiālē & consempiternū p̄i filij deitatiē etiam ex vtero virginis m̄fis partu
æditam negare corporeo, quām vnā in deifilio post incarnationē sac̄m affirmare naturā, vt s.
aut humanitas eius refutet, aut deitas, cum vñione vñriusq; eēntiæ, nec altera sit in alterutram
verfa, nec assumpta in assumēte finita. Sed & verbi incommutabilitas, & carnis atq; animæ ve-
ritas maneat inseparabilis in unitate psonæ, qd' qui testificat̄ lege, credētibus pfarchis, annu-
entibus prophetis, p̄dicat̄ Euāgeliō, docetibus Apostolis, & toto mundo confitētē nō cre-
dunt, extra sac̄m corporis Ch̄ri, extra vnitatē sunt noīs Ch̄riani. Quoꝝ sicut ruinā dolemus,
ita pfidiam detestanur. Vt autem circa taliū psonas syncretum serue vñiq; iudicium, & aliud
correctis, & aliud p̄tinacib; repēdat, vñgrā pietas nostros, q; ab Apostolica sede sunt missi, foue-
re dignet, eorumq; oēs quas iniūximus adiuuet actōes, quo cūtius ac facilius, auxiliāte domino
quæ ad vñram gloriā, & ad totius Ecclesiæ pacē p̄ficiat̄, exequant. De Eutice aut̄ totius sc̄andali
& prauitatis authore, hoc clemētia vñgrā p̄cipiat, vt ab eo loco q; Constatinopolitanæ
vrb̄i nimis vicinus est, longius trāsferat̄, ne frequētioribus solatijs eoz & quos ad ipietatē suā tra-
xit, vtat̄. Monasterio quoq; ipsius cui pñcioſe indigne ꝑp̄ sedit, Catholicū abbatē iubete
p̄spōni, q; illam seruor̄ dei congregationē, & à prauo dogmate liberare, & institutis verita-
tis possit imbuere. Data Idus Iunij Adelphio viro clarissimo consule.

Item eiusdem ad Anatholium Episcopum.
Epl'ota LXXXIX.

Ad declinā

Ad declinādā erroris maculā, qua nō nullos aut Nestorianā ipietas, aut Euticiā la-
befactavit iſania, laudabilē curā filij nři Basilius & Iohānes pbſi ſuę etimatiōis ha-
buerūt, vt iter pugnātia dogmata falſitatis, vera catholicę fidei pace gauderēt. Si q-
dē lōginqđ pegrinatōis labore fuſcepto, ſenſum cordis ſui in Apłica ſede patefecere,
dānātes vtrāqđ hērem, quaqđ ſupra fecim⁹ mētionē, & de icarnatōe dñi nři Iefu Chři nō aliud
recipiētes qđ inſtruēte ſc̄to ſpū & didicimus & docemus. Per hos ergo frater chariflime cū te
ſtōnō nro ad p̄pria reuertētes, dilectōi tuę nřa ſcripta direxim⁹, fidetet orātes, vt grā qđ apli-
cę cōionis ornānt, etiā tuo fauore p̄ oia ſe gaudeat adiuuari. Data, XIII. Calē. Iulij, Adelphio
viro clarissimo cōſule. ¶ Cuius ſupra ad Martianū Auguftū. ¶ Ep̄la XC.

CRedebamus clemētiā v̄am id defiderio noſtro poſſe p̄ſtare, vt p̄nti neceſſitate reſpe-
cta diſſerri ad opportunius t̄p̄ ſacerdotalē ſynodum iuberetis, vt vocatis de cunctis
prouincijs ſacerdotibus vere poſſet eē v̄le Conciliū. Sed qa vos amore catholicę fi-
dei congreſationē nunc fieri voluiftis, ne deuoto obuiare viderer arbitrio, fr̄m &
coēpm̄ meū Paſchaliū de eadē prouincia quæ videſt eē ſecurior euocatum qđ vičē p̄ntia mea
poſſit implere direxi, Bonifacio fratre noſtro compb̄ ſo ciato, & his quos antea miſeramus
adiūctis, conſorſe illis fr̄m quoqđ meum Iulianū addētes Ep̄m. Quos ea moderatōe vniuersa
Dho auxiliātē credimus eē geſturos, vt quæ cūqđ in quērelā pturbationē qđ venerūt ad vnitatē
pacis, & fidei cōpreſſa omni diſſenſione reuocent, nec vllū in aliquo ge ſordibus ſacerdotū, vel
Nestorianę, v̄l Euticiā impietatis veſtigiū relinquant, qđm catholica fides quā inſtruēte nos
ſpū dei p̄ ſanctōs p̄rēs à beatis Apoſtolis didicimus, & docemus, neutrū ſubrepere p̄mittat er-
rorē. Si qđ ergo morboz, ſi qđ eſt vulnez, qđ ſyncera poſſit correctōe curari, vt ad veram fa-
nitatē reuocet, optamus. Quæ nunc vtiqđ non erāt dubia, nec cuiusquā ſimplicitati deinceps
nocitura, ſi nullis ſe excuſatōibus voluerit obumbrare, cum abſolutionē p̄cti nō obtineat, niſi
vera confeſſio. Quia vero qđam de fratribus (qđ ſine dolore non dicimus) contra turbines fal-
ſitatis non valueruſe catholicę tenere conſtantia, p̄predicū fr̄m & coēpm̄ meū viče mea ſyno-
do conueni p̄ſidere, certus qđ abſqđ odio & grā ibidē ab hiſ qbus hoc cōmifimus laboreſ, vt
cum ſoliſ h̄ereticā impietatis excidio in oībus Ecclesijs Dei veritas regnet & charitas. Data
VI. Calēdas Iulij, Adelphio viro clarissimo conſule.

¶ Cuius ſupra ad Pulcherrimam Auguftam. ¶ Ep̄la XCI.

Quāmuis nullas nunc lfas tuę pietatis acceperim, ſcribete tamē glorioſiſſimo prin-
cipe, non alī dignatōe ipſius ſum gaufus, qđ ſi mihi etiā tuę ſerenitatis redderent al-
loquia. Vnde cōſuetudinē me debitā mei officij oportuit cuſtodire, p̄ quā ſignifi-
carē clemētia v̄a absolute me gaudere, & inceſtabilis à Deo p̄cibus poſtula-
re, vt vos & Romanæ Reipublicæ Catholice Eccleſiae in omni p̄ſperitate cōſeruet. De vigore
aūt ſi dei, v̄a qđ indeſinēter Dho ſacrificiū laudis offertis, quātas Deo grās agā enarrare nō va-
leo, qđm principib⁹ t̄pis noſtri nō ſolū potetiā regiā, ſed etiā ſacerdotalē cognoscimus in eſſe
doctrinā. Iudicāte emfratre meo Iuliano ep̄o, puenetūt ad nos in exēplaribus p̄ceptionū v̄a-
rum ſaluberrimę ſanctōes qbus in ſanā imperitiā monachoz dignati eſtis parcedo plectere &
docēdo punire, vt ſi eos ad p̄œniam miſeratio diuina cōuerterit, in multis lachrymis, & à nephā
di cēdibus, & ab h̄ereticōz blaſphemijz diluant. Qđ vero piſiſimus Imperator ad oēs epos
qui Calcedonē ſynodo iſterfuere, voluit me ſcripta diriger, qbus quæ illic de fidei ſunt regu-
la definita ſirmare, libēter ipleui, nec fallax qſqđ ſimulatio ſniam meā haberet vellet incertā, cū
p̄ Constantinopolitanū ep̄m, cui letitiatā meā largiter indicauit, in oīm potuerit notitiā pueni-
re qđ ſcripferam, niſi maluifet meū gaudiū tacere qđ repulſam ſuī ambiſtus publicare, fratri &
coēpo meo Iuliano cui ſollicitudinē meā in cauſam fidei delegauit, rogo vt eam fiduciā p̄bere &
gnemini qua pietati v̄a poſſit quæ v̄l Eccleſiae fint pro futura ſuggerere. Data, XII. Calēdas
Aprilis, Opilione viro clarissimo conſule.

¶ Ep̄la Leonis Papæ ad Maximum Antiochenum Ep̄m. XCII.

Quantum dilectioni tuę placeat cōis fidei ſacratissima vniitas, & pacis Eccleſiaſticę
trānquila concordia, lfaz tuę textus oſtēdit, quas ad nos filij noſtri Martianus
pbſi, & Olympius diaconus detulere, eo nobis gratiores qđ p̄ ipsas alloquia alter-
na miſcēmus, & magis magisqđ innoſcere grām Dei, quaſit vt p̄ totum mun-
dum de maniſto catholicę veritatis lumine gaudeat. Quāmuis (quod multum dolemuſ) qui
dam adhuc ſicut ſermo indicat nunciorum, tenebras ſuas diligant. & cum vbiqđ diei ſplendor
exortus ſit, etiam nunc cætitatis ſuę delectent obſcuro, & perdiſta fide ſolo & vacuo reman-
ferint nomine Christiani, non habentes intelligentiam, qua errorem ab errore diſcernant, &
blaſphemiam Nestorij ab Euticiā impietate diſtinguant. Nec enim ideo excuſabilis videri
aliqua eorum falſitas poſteſt, quia ipſi ſunt in ſua peruersitate contrarij. Nam cum Nestorium

Eutice-

Epistole Leonis pape.

Euticetis discipuli detestentur, & Euticē anathematizēt Nestoriū sectatores, catholicōg iudicio pars vtrāq dānat, & ambā simul hæreses à corpore Ecclesiæ refecant, q̄a neutra falsitas nobiscū pōt h̄c concordia. Nec interest quo sacrilegio ab icarnatōis dh̄icæ veritate discordēt, dum id qd' prauissimè sentiūt, nec authoritas Euāgelij, nec rō recipiat sac̄i. Et ideo frater charissime, oportet dilectionē tuā toto corde p̄spicere, cuius Ecclesiæ gubernaculis te dñs voluerit p̄fide-re, & eius meminisse doctrinæ, quā p̄cipius Apostologo oīm bt̄issimus Petrus p̄ totum mū-dum qdē vñiformi p̄dicatorē, sed speciali magisterio in Antiochēna & Romana vrbe fundauit, vt illum in suæ glorificatiōis domicilio p̄eminentē, ea itelligas reposcere istituta quę tra-didit, sicut ab ip̄a quā cōfessus est veritate suscepit. Neq̄ vlo mō finas in oriētalibus Ecclesijs maximeq̄ in his quas Antiochēg sedi sacratissimoq; p̄ Nicēni Canones deputare ab ip̄o bis hæreticis Euāgelo resultari, & v̄l Nestori, v̄l Euticetis à quoq; dogma defendi. Qm̄ (sicut dixi) catholicē fidei petra, cuius cognomē b̄tis Apl̄us Petrus sumpsit, à dño nullum recipit ab vtrāq; ip̄ietate vestigiū, sed euidēter atq; p̄spicue & Nestoriū anathematizat, q̄ verbi carnisq; naturā in beatæ virginis cōiunctōe seiungēs, vñūq; Ch̄m in duos diuidēs, allā deitatis, & alia humanitatis voluit, eē psonā, cum oīno vñus idēq; sit, q̄ & scđm sempiternā deitatē de p̄fe est natus sine tpe, & de mīfē natus in tpe. Et Euticen sit̄ exēcrat, q̄ in dño Iesu Ch̄fo veritate hu-manæ carnis evacuans ip̄m verbū in carnē aſterit transformatū, vt nasci, nutriti, p̄ficere, pati, mori, atq; ſepeliri, & die tertio ſuscitari, ſoliuſ fuerit deitatis, quæ ſeruiliſ formæ non veritatē ſuſcepit, ſed figurā. Summa itaq; vigilātia cautū te eē conuenit, ne qd ſibi hæretica prauitas audeat vēdicare, cum te deceat hiſ ſacerdotali authoritatē reſiſtere, nosq; ſe p̄ius de prof-etu Ecclesiæ tuis relatiōib; qd agat instruere. Dignū eſt em̄ te Apostolicæ ſediſ in hac foci-titudine confortem, & ad augendam fiduciām priuilegia tertiæ ſediſ agnoscere, in nullo cu-iuſquā ambitōe minuanſ, q̄a tanta apud me ē Nicēnoq; Canonū reuerētia, vt ea quę ſunt à ſanctis p̄ib; conſtituta, nec p̄misferim, nec patiar aliqua nouitate violari. Et ſi em̄ diuerſa non-nunq; ſunt merita p̄ſulū tñ iura p̄manēt ſediū qbus poſſunt æmuli pturbationē aliquā for-taſſis iſſere, non tñ p̄nt minuere dignitatē. Vnde cū aliqd p̄ Antiochēna Ecclesiæ priuilegijs dilectio tua agēdum eē crediderit, p̄prijs l̄fis ſtudeat explicare, & vt nos consultatōi tuae abſolute & congrue r̄ndere poſſimus. Nunc autē ad oīa gñalr; p̄nuntiare ſufficiat, qd' ſi qd̄ à quoq; contra Nicēnoq; Canonū ſtatuta in quacunq; ſynodo v̄ tentatū eſt, v̄l ad tēpū videt exor-tum, nihil p̄iudicij pōt inuiolabilib; inſerre decretis, & facilius erit quarumlibet conſenſio-num paſtū diſſolui q̄ p̄dicator̄ Canonū regulaſ ex vlla parte corrumpi. Subrepēdi em̄ occaſiones nō p̄termitit ambitio, & quotiēs ob incurritas cauſas gñalis cōgregatio facta fuerit ſacerdotū, diſſicile ē vt cupiditas improbog; nō aliqd ſupra mēſurā ſuā moliaſ appetere. Sicut etiam de Ephesina ſynodo quā impīu Nestoriū cum dogmate ſuo p̄tulit, Iuuenialis eþs ad ob-tinēdum Palæſtinæ prouinciae principatum creditiſ ſe poſſe ſufficere, & inſolētes aulfus p̄ cō-mentitia ſcripta firmare, qd' ſanctæ memorie Cyrillus Alexandrinus eþs merito phorrefeſcēs ſcriptis ſuis mihi qd̄ p̄dicta cupiditas aſua ſit, ſidicauit, & ſolicita p̄ce multū popoſcīt, vt nul-la illiciſ conatiſ p̄beret aſſenſio. Nam cuius ep̄la ad nos exēplaria direxiſti ſanctæ me-moriæ Cyrilli eam in nō ſcrinio req̄iſta nos autētīcam noueriſ reperiſſe, hoc tñ ppriū diſſi-nitōis meæ eft, vt quantumlibet numeruſ ſacerdotū amplior aliqd p̄ quorundā ſurreptionē decernat, qd' illis trēcetōg, decē & octō conſtitutōib; inueniat aduersum, id iuſtitia conſideratōe caſſet, qm̄ vñiuersæ pacis tranquillitas non alr̄ poterit cuſtodiiri, niſi ſua canonib; reuerētia intemerata ſeruet. Si qd ſanctab; ab hiſ ſratribus qd̄ ad ſanctā ſynodū vice mea niſi p̄t̄er id qd̄ ad cauſam fidei p̄tinebat geſtuſuſe perhibet, nullius erit penitus firmitatis, q̄a ad hoc tñ ab Ap̄lica ſede ſunt directi, vt excuſiſ hærefib; Catholicae eēt fidei defenſores. Quicqd em̄ p̄t̄er ſpeciales cauſas ſynodalit̄ conciliog; ad examē p̄pale deferit, pōt aliquā diſjudicandi h̄c rōnē, ſi nihil de eo eft à ſanctis p̄ib; apud Nicēam diſſinuit. Nam qd' ab illoq; regulis cōſtituōe q̄ discordat, ap̄licę ſediſ nūq; obtinebit cōſenſum. Quāta vero hoc diligētia cuſtodiāt à nobis exēplariib; eius ep̄la quam ad Constantinopolitanū eþm refrenātē ip̄fius cupidita-tem direxiſuſ inſtruere, quam in oīm ſratrū & ſacerdotū noſtroq; facias notitiā peruenire, vt nouerint pacē Ecclesiasticam per concordiam deo placitam debere ſeruari. Illud quoq; dilectionē tuam conuenit p̄cauere, vt p̄t̄er eos q̄ ſunt dñi ſacerdotes, nullus ſibi ius docēdi, & p̄dicatori audeat vēdicare, ſue ſit ille monachus, ſue ſit laicus, q̄ alicuius ſciæ noīe glorie-tur. Quia & ſi optandū eft, vt oīs Ecclesiæ filij quā recta & ſana ſunt, ſapiant, non tñ permit-tēdum eft, vt qd̄ extra ſacerdotalem ordinem conſtitutus gradum p̄dicatoris aſſumat, cum in Ecclesia dei oīa ordinata eē conueniat, vt in vno Ch̄fi corpore, & excellētiora mēbra ſuum officium impleant, & inferiora ſuperiorib; non reſultent. Data. III. Idus Junij. Opilio-ne viro clarissimo conſule.

Cuius

Epistole Leonis pape.

Fo. CCXXVII.

Cuius supraad Leonem Augustum. Epistola. XCII.

Officijs que ad gratulationē imperij vestri ptinē psolutis, etiā hanc paginā necessaria supplicationis adieci, qua catholicæ fidei diuinitus p̄paratū fauoris vestri posco p̄sidiū. Nā talia in Alexandrina ecclesia p̄petrata fratris & coepiscopi mei Anatholij relationē cognoui, vt oīs christiana religio sentiat se impeti, atq; violari, nisi vniuersali fidei vestra deuotione prospiciat, & memoratæ ecclesiæ q̄ ante catholicis fuit clara doctoribus reddat christiana libertas, vt cessantibus hæreticorū impugnationibus, euāgeliæ doctrina q̄ illic ante Dio sc̄orū viguit, vnitæ cū totius ecclæsiæ pace reparet. Qd opus virtutibus vestris gloriæq; cōueniēs, celerē & deo placitū habebit effectū, si apud sanctā Calcedonēsem synodū de dñi Christi incarnationē firmata nulla pmiseritis retractatō pulsari. Quia in illo concilio p̄ sp̄m sanctū cōgregato, tā plenis atq; p̄fectis diffinitionibus cūcta firmata sunt, vt nihil ei regulæ q̄ ex diuina inspiratiōe prolatā est, aut addi possit, aut minui. Hoc aut̄ etiam apud clementiæ vestra scientiā nō ambigimus esse p̄spicuum, siquidē vt multoq; ante relationē cōperimus, molitōes hæreticorū q̄ cōtra p̄dictæ synodi autoritatem conabant assurgere, nihil ex hoc pmiseritis audere. Vnde qd negandū illis sponte vidistis gloriosum vobis est vniuersali ecclæsiæ me suspicātē cōcedere, & incōmutabiliter ppetuæq; p̄stare, vt q̄ secundū euāgeliū Christi & p̄dicationis euangelica veritatē oībus retro seculis, vna fide, vnaq; intelligentia rōborata sunt, nulla ulterius possint actione conuelli. Prout ergo misericordia dei consilio sp̄s sui mentē vestræ pietatis instruxerit, sanctæ primitus Alexandrīna ecclæsiæ pacis reparacioni cōsulite, & p̄ catholicos sacerdotes talē prouideri iubete pontificē, in quo & in actuū probitate, & in fidei p̄fectione nihil possit reprehēsibile reperiri, vt oībus rite cōpositis, eadē utiq; seruetur p̄dicatio veritatis. Data quinto Idus Iunij, Constante & Rufo consulibus.

Eiusdem ad Leonem Augustum. Epistola. XCIII.

Licit proxime ad clementiæ vestræ gemina scripta direxerim, quoq; vnu debitū salutationis impleret, aliud, p̄ statu ecclæsiæ supplicaret, tñ occasione q̄ deo prouidente se shuit iterari vtruncq; cōuenit. Secundū ergo fiduciā illā quā ex dei inspiratiōe vniuer sali ecclæsiæ p̄ræstatis ante cuiusq; preces constitudo quod maxime ab omnibus fuerat expetendū, non definitus gratias agere, & prouidentiam dei in fidei vestra feroore bēnedicere, qui sancto & catholicō spiritu, sicut fratribus & coepiscopi mei Anatholij sermone cognoui. Ita hæreticorum impudentiā restititis, vt profiteremini totius mundi pacem Calcedonensis synodi vos esse custodem. Quod cum ex vestræ fidei sententia saluberrime diffinatum sit, quanto studiosius vniuersali ecclæsiæ est conferendum, vt tranquillitas fidei christianæ etiam vestro profit imperio, nec improbitas hæretica in aliquo suo molimine glorietur. Cuius pertinax infidiosa contentio illico conquiescat si imperiali potestate frenetur. Data Ca- lendas Septembri, Constantio & Rufo consulibus.

Item, eiusdem ad eundem Epistola. XCIII.

Literas clementiæ tux plenas virtute fidei & lumine veritatis veneranter accepi, qbus cuperē etiam in eo q̄ p̄äsentiam meam pietas vestra necessarium existimat obedi- re, vt maiori fructu conspectū vestri splendoris assequerer, sed magis id vobis arbitror placitū quod eligendū ratio demonstrauit. Nam cum sancto sp̄ualiq; studio vniuersam pacē ecclæsię muniatis, nihilq; sit cōuenientius fidei defendēd̄, q̄ his quæ p̄ omnia instruēt sp̄s sancto irreprehēsiblē diffinita sunt inh̄rere, ipsi bñ videbimur statuta cōuelere, & autoritates quas ecclæsiā vniuersalis amplexa est ad arbitriū hereticę petitionis infringere, atq; ita nullū colligēd̄ ecclæsiis modū ponere, sed data licētia debellandi dilatare magis q̄ sapientia certamina. Vnde qd post illas Epheſinę synodi impietas, qbus Diοscori scelere fides catholicā refutata puerilis Euticiana suscepta est, nihil ad confirmationē fidei christiane vtilius potuit ordinari, q̄ vt p̄dicti facinus sancta synodus Calcedonēsis aboleret, & tanta illic haberef celestis cura doctrine, vt nihil cuiusq; opinione resideret qd à p̄dicationibus vel propheticis & apostolicis dissonaret, ea scilicet moderatiōe seruata, vt rebellibus tantū ac ptinacibus ab ecclæsię vnitate reiectis, nulli correctio venia negaret, qd probabilius, qd religiosius poterit pietas vestra decernere q̄ vt q̄ non tā humanis q̄ diuinis sunt statuta decretis, nullus vītra finat ip̄tere, ne vere digniſint dei murus amittere qui de veritate ipsius audiuerint dubitare. Cū ergo vniuersalis ecclæsiā p̄ illius principalis petrę ædificationē facta sit petra, & primus apostolorū beatissimus Petrus voce dñi audierit, Tu es Petrus & sup hanc petrā ædifica bo ecclæsiā mēā. Quis est nisi aut Antichristus, aut diabolus q̄ pulsare audeat inexpugnabile veritatē, qui in malitia sua inconqueribilis pseuerans, p̄ vasā ire & suę apta fallacię falso diligēti nomine dum veritatē se mētitur inquirere, mēdacia desiderat seminare, atq; contēnenda & vitanda merito sibi incontinens furor & impietas cæca p̄scripsit, vt diabolico instructu

q̄ quod

Epistole Leonis pape.

quod in sanctā Alexandrinā sicut ecclesiā, quales ēssent q Calcedonensem synodū retractari cupiunt discere, in qua nullo modo accedere potuit, vt à vobis contra sanctā Nicānā synodū sentiret, quod hæretici mentiunt, q se fidē Nicāni cōciliū tenere cōsingunt, in quo sancti & venerabiles patres nostri cōtra Arriū congregati, nō carnē dñi, sed deitatem filij Homoufion patri esse firmaueret. In Calcedonensiā autē concilio aduersum Euticianā īpietatē definiū est, de substantia virginis matris dñm Iesum Christū lūmpissimū nostri corporis veritatem. Apud christianissimū principē igitur & inter Christi p̄dicatores digno honore numerādum vtrorū catholice fidei libertate, & ad cōsortiū te apostolorū ac prophetarū securus exhortor, vt constanter despicias ac repellas eos q se christiano noīe priuauere, nec patiaris īpios paricidas sacrilegia simulatione de fide agere, q̄s constat à fide deuiare. Cum enim clementiā tuā dñs tanta sacramenti sui illuminatione ditauerit, debes incunctanter aduertere regiam potestatē tibi non solū ad mūdi regimen, sed maxime ad ecclesiā p̄fidū esse collatā, vt aufus nepharios cōprimēdo, & q̄bñ sunt statuta defendas, & veram pacē his que sunt turbata restituas, depellendo scilicet perusores iuris alieni, & antiquę fidei sedē Alexandrinā ecclesiā reformando vt correctionibus tuis dei iracundia mitigata, regiæ anteā ciuitati nō retribuat q̄ admissa sunt sed remittat. Constitue ante oculos cordis tui venerabilis imperator oēs qui p̄ totū orbē sunt dñi sacerdotes pro ea tibi fide, in qua totius mundi est redemptio supplicare, in qua re specialius ambiant, qui apostolice fidei sectatores Alexandrinā ecclesiā p̄fidere, agentes apud pietatē tuā ne hæreticos homines & merito pro sua perueritatem dānatos, vti sua persuasione patiamini, cū siue īpietatē errore aspicias, siue opus p̄petrati furoris attēdas, nō solū ad sacerdotiū honorē admitti nequeant, sed ab ipso christiano noīe mereant abscindī. Nā quod exorata pietatis vestræ venia dixerim, quodā contagio splendorē vestræ serenitatis obfuscant, cū sacrilegi patricidū id audeant petere, qd nec innocentes liceat obtinere. Oblatae sunt pietati vestrē p̄ces, quare exēpla vestris literis subdidistis, sed in his q̄ catholicorū sunt deplorantū subscriptio continet, & q̄a causa probabilis est, fiducialiter nos a singulorū, & dignitas sui honoris aperit. In illis autē quas orthodoxo principi hæretica porrígere non formidauit obreptio, sub incerto cōfusū vnitatis vocabulo, ideo certū nomen retrahit, ne non solū paucitas psonarum, sed etiam meritū detegat. Latere enim sibi vtile aestimat eoꝝ q̄titas, quoꝝ est qualitas iudicata, nec incongrue cuius loci hoīes sunt, profiteri metuunt, q̄ meruere dānari. In una ergo catholicorū supplicatione continet, in alia hæreticoꝝ cōmenta pandunt. Hic sacerdotiū dñi, & totius christiani populi ac monasteriorū defletur eueratio, ibi immanū scelerū cōtinuatio demonstratur, vt quod nō licuit audiri, liceat dilatar. Nōne p̄spicuū est quibus pietas vestra succurre, & qbus debeat obuiare, ne Alexandrina ecclesia, quā semp fuit domus orationis, spelunca nūc sit latronū. Manifestū quippe est p̄ crudelissimā īfanūtū q̄ saeuitā, omne illic cōcelestissū sacramentoꝝ lumen extinctū. Intercepta est sacrificij oblatio, defecit chrismati sanctificatio & patricidalibus manibus īpios q̄ia se subtraxere mysteria. Nec villo modo ambigi potest, qd de his decernēdū sit, q̄ post nephanda sacrilegia, post sanguinē probatissimi sacerdotis effusum, & cōcremati corporis cinerē in cōtumelīa aeris cōcelicō dispersum audēt sibi ius puasē dignitatis expetere, & apostolice doctrinę inuiolabile fide ad cōcilia prouocare. Magnū ergo vobis est, vt diademati vestro de manu dñi etiā fidei addat corona, & de hostiis ecclesiæ triūphet, q̄a si laudabile vobis est aduersa gentiū arma cōterere, q̄a erit gloria ab īsanissimo tyrāno Alexandrinā ecclesia, in cuius cōtritione oīm christianorū est iniuria liberare. Vt autē literæ meꝝ pietati tūg colloquiū quasi p̄sentis exhibeant, q̄icq̄d de cōmuni fide fuerā suggersturus, scriptis profequētibus īfinuandū esse p̄spexi, ac ne huius epistole pagina ī nimiam longitudinē tenderet, alijs literis q̄ assertioni catholicę fidei congruunt, cōprehēdi, vt licet ea q̄ à sede apostolica sunt p̄dicata sufficeret, insidias tñ hæreticoꝝ, etiā hēc q̄ sunt adiecta referant. Sacerdotalē nāc & apostolicū tuā pietatis animū, etiā hoc malū ad iustitiā vltionis debet accedere, q̄ Constantinopolitanę ecclesię puritatē pestilenter obscurat, in qua īueniunt quidā hæreticoꝝ clerici sensui consonantes, & intra ipsa catholicorū viscera, assertionibus suis hæreticoꝝ adiuuantes. In qbus deturbandis frater meus Anatholius, cū nimis benigne parcit, segnior īuenit. Dignamini pro fide vestra etiā ecclesię istā p̄fētare medicinā, vt tales nō solū ab ordine clericatus, sed etiā ab virbis habitatione pellant, ne vterius sanctus dei populus p̄uersorū hoīm contagio polluat. Cultores autē pietatis tuā Julianū ep̄m, & Euticiū presbytere mea petitione cōmendo, vt suggestiones eorū pro catholicę defensione fidei placide digneris audire, quia vere sunt eiusmodi, vt fidei vestrē possint per omnia vtiles īueniri. Data Calendas Nouembris Constantino & Rufo viris clarissimis consulibus.

Item, Leo papa ad Pulcherrimam Augustam,

Epistola. XCV,

Quantum

Epistole Leonis pape.

Fo. CCXXVIII.

Quantū sibi fiduciae de fide vestrae clemētiae ecclesia dei beatū polliceri, multis p̄bauimus s̄a pe documētis, dū sicut sp̄u sancto docente didicisti, illi p̄ oia potestate vestrā subiçitis, cuius munere & protectione regnatis. Vnde q̄a cōtra integritatē fidei christiane diffensionē quandā in Cōstantinopolitana ecclesia Eutice autore generatā fratris & coep̄i mei relatione cognoui, vt totius causæ speciē synodaliū gestorū textus ostēderet, dignū gloriæ vestre est, vt error q̄ de imperitia magis q̄ de versutia natus est auferat, priusq̄ villas vires de cōfensi imprudēti p̄tinacia prauitatis acquirat. Nā q̄tū Nestorius à veritate excidit, dū dñm Iesum Christū de matre virginē hominē solū assert natum tantū etiā hic à catholicō tramite deuiauit, q̄ de eadē virginē & ditū nō nr̄e credidit esse natu rā, vt q̄ formā serui gesit, q̄ nr̄i similis fuit atq̄ cōformis, q̄dā nr̄e carnis fuerit imago, nō ve ritas. Nihil aut̄ prodest dñm nostrū beatę Marię virginis filiū hominē dicere, si nō illius generis atq̄ seminis hō credit, cuius in ipso euāgelij exordio p̄dicat. Vnde multū doleo, multūq̄ cōtristor, q̄ hic q̄ ante de humilitatis proposito laudabilis videbat, cōtra vnicā spem nostrā, patrūq̄ nostrō, vana & nimis p̄uersa audet astruere, q̄ cū videret insipietia sua sensum catholiciis auribus displicere, reuocare se à sua opinione debuerat, ne ita ecclesia p̄sules cōmoueret, vt siniam dānationis exciperet. Quā vtiq; si in suo sensu voluerit p̄manere, nullus poterit relaxare. Sedis em̄ apostolice moderatio hanc tēperantiā seruat, vt & seuerius agat cū obdu ratis, & veniā cupiat p̄stare correctis. Quia ergo mihi multafiducia est de pietatis v̄r̄e syncerissima fide, obsecro clemētiā vestrā, vt ficut sancto studio tuo catholica p̄dicatio semp adiuta est, ita nūc q̄q; eiulde libertati faueas. Nō erū portiuncula aliqua fidei nr̄e q̄ minus lucide sit clara pulsat. Sed hoc imperta resultatio audet incessere, quod dñs in ecclesia sua neminē vo luit ignorare. Et ideo pro v̄r̄e pietatis cōsuetudine elaborare dignemini, vt cōtra singulare fac̄m salutis hūanæ, qđ blasphemia insipietia protulit, ab oīm animis repellat, ac si ipse qui in hac tētatione incidit, respiccat, ita vt q̄ male senserat propria voce & subscriptiōe condēner, cōmunioni illi sui ordinis reformet. Quod etiā fratri & coep̄o meo Fauiano me clemētia via cognoscat, & his q̄s misimus delegasse, vt venia cōcedat, si error aboleat. Ne aut̄ p̄jissimi principiis dispositioni q̄ epale conciliū voluit congregari, nostra videre p̄sentia defuisse, fr̄es meos Julianū episcopū, Renatū pb̄m, & filiū meū Hilariū diaconū misi, q̄ vicē p̄sentia mea īplore sufficeret. Sed ei q̄ in errore est melius cōsuleat, si ibi vbi despuit, ibidē respiccat, & vbi dāna tionē meruit, illic indulgētiā cōsequat. Data Idus lunij, Asturio & Protogene viris claris, cōs.

¶ Leo dilectissimus fratribus vniuersis ep̄is catholicis p Galliā & Hispaniā consti tutis de pascha. Epistola. XCVI.

CVM in oībus diuinis p̄ceptis regulis exequēdis, sacerdotalē obseruatiā op̄or̄ B teat esse concordē, maxime nobis & principaliter prouidēdū est, ne in paschalis fe sti die vel ignerantia vel p̄sumptio peccatū diuersitatis incurrat. Vnde quia tēpus sacratissimæ solēnitatis ita dispositos habet limites suos, vt salutare sacramētū nūc citius, nunc tardius oporteat celebrati, non definit apostolica sedis sollicitudo prospicere, ne deuotio ecclesiastica aliquo turbetur incerto. Cum igitur in quibusdam ascriptionibus patrū futurum proxime pascha dñi ab alijs in diē quintum decimū Calēdas Maij, ab alijs in diē octa uum Calēdas earundē inueniretur ascriptum, tantū me diuersitas ista pmouit, vt clemētissimo principi Marciano curam de hac re animi mei panderē, vt p̄cipiēte ipso ab his qui ha bēt huius supputationis peritiā. Diligētius illi discussa ratione quereretur quo die posset ve nerando solēnitatis rectius celebrati. Quo describēte, octauo Calēdas Maij definitus est dies. Quia ergo studio vnitatis & pacis malui oriētaliū definitioni acquiescere, q̄ in tantæ festiuita tis obseruantia dissidere, nouerit fraternitas vestra die octauo Calēdas Maij ab omnibus resurrectionē dominicā celebranda, & hoc ipsum p̄ vos alijs eē fratribus intimandū, vt diui na pacis consortio, sicut vna fide iūgimur, ita vna solēnitati feriemur.

¶ Dñis fratribus merito beatissimis in Christo venerabilibus, Samartioni, Cara thoni, Desiderio, episcopis & presbyteris omnium ecclesiis, quæ sunt intra prouinciam Thraciam constitutæ, Leo, Victorius, Eustatius Episcopi.

¶ Epistola. XCVII.

Tanta seculi p̄tates circa sacerdotalē ordine reuerētia p̄ualuere, etiā hi q̄s sub ip̄ertia li noīe terris diuina potētia p̄cessit, vt ius distringēdoꝝ negotioꝝ ep̄is sc̄tis, iu xta diualia cōstituta pmiserint. Quod cū & iuris antiqui formulis & illatis frequen tius sit & legibus cōfirmatū, p̄sertim tpe à plerisq; inuenimus fuisse calcatū. Nā p̄ termisso sacerdotali iudicio passim ad examē seculare transire. Quocirca nobis visum est, vt hanc & sacrae legis & nr̄i ordinis contumeliam & ad p̄sens vlcisceretur plena districtio, & ob seruandā formulā constitueret in futuꝝ. Censemus itaq; vt quicunq; p̄termisso sacerdote ec clesia

g 2

Decreta Hilarij pape.

Eclesia sua ad disceptationem venerit seculariu[m], sacris liminibus expulsus a cœlesti arceau altario. Necq[ue] nullus post hanc diffinitionem q[uod] coi sedit arbitrio quicq[ue] sibi ultra p[re]scriptum vendicare nitatur. Ita fieri, ut hi q[uod] an errauerent congrua emendatione se corrigant, & q[uod] sub obseruatione clericali cœlesti p[ro]ba seruire officio, ex clero ab i[n]c[i]piens d[omi]ni, si p[er]missio sacerdotum iudicio seculare adierit potest statu[m]. Qd ideo singulos vniuersosq[ue] volumus agnoscere, vt qd pleno iustitia & iuris ordine constitutum est, esse etiam totius firmitatis in omnibus clericorum negotiis sortiatur. Sane si clericus laicu[m] pulset, prius se audiri ab ep[iscop]is poscar, tu si petitioni sua laicu[m] viderit obuiare ex permisso ep[iscop]i sui in seculi moderatores disceptatione configat. Leo ep[iscop]s scribit. Victorius ep[iscop]us scribit. Eustatius ep[iscop]us scribit.

¶ Incipiunt Decreta Hilarij pape.

¶ Ut Canones Nicen[ae] vel apostolicae sedis membrorum, aut decisione aliquod minus habentes de cœlesti custodianter. Cap. primu[m] ad superiorē ordinem non veniant, 3
¶ Ut bigami, aut viduæ, aut corruptæ mariti ad ecclesiasticos gradus non accedant. ¶ Vt ea q[uod] illicite ep[iscop]s vel decessor eius ordinavit, ab eo q[uod] superest emendent, 4
¶ Ut penitentes aut inscribantur siue defectu nullus ep[iscop]s libi eligat successorem, 5

Incipiunt regule Hilarij pape.

Capitulum primum.

D Lailio Basilio, & Hermineico viris clarissimis consulibus, sub die, XVI. Calend. Decembrii. In basilica S. Mariae residete venerabilis papa Hilario vna cum episcopis, numero quinquaginta, Residetibus etiam vniuersis p[ro]bris, antistitibus quoque diaconibus. Hilarius ep[iscop]s eccl[esi]æ catholice vrbis Romæ synodo p[re]sidens, dicit. Quoniam religiosus sancto spiritu cōgregante cœventus hortat, vt quædam quæ pro disciplina ecclesiastica necessaria sunt, cura diligenter tractemus. Si placet fr[es]es ea q[uod] ad ordinationis tenore pertinet, iuxta diuinæ legis p[re]cepta, & Nicen[ae] canonu[m] cōstituta, iuuante domino in omne ævum m[al]ura solidemus, vt nulli phas sit fine status sui periculo, vel diuinæ cōstitutiōes, vel apostolicae sedis decreta temerare, quæ nos q[uod] potestissimi sacerdotis administramus officia, talium transgressionum culpam respiciat, si in causis dei desideris fuerimus inuicti, quæ meminimus q[uod] timere debemus qualiter cōminet negligenter sacerdotum. Siquid reatu maiore delinquit qui potiori honore fruatur, & grauiora facit vitia peccatorum sublimitas dignitatum.

E II. ¶ Cauendum ergo in primis ne ad sacros gradus, sicut gestis prioribus ante scriptum est, quisq[ue] qui vxore virginem non duxit, aspiret. Repellendi sunt etiam quicunque in secundæ vxoris nuptiis contra apostolica p[re]cepta conuererunt.

F III. ¶ Ut penitentes vel inscribantur, aut aliqua membrorum defectu damna perpetraverint, vel hi q[uod] ex penitentibus sunt ad sacros ordines aspirare non audeant. Quisq[ue] talium consecrator extiterit factum suum ipse dissoluet.

G IIII. ¶ Sed quodcumq[ue] q[uod] comisit illicite, aut a decessoribus suis inuenit admissum, sed propriu[m] periculū vult vitare, dñanabit. Nos enim in nullo volumus se ueritatē ultionis exercere, sed q[uod] in causis dei vel cōtumacia vel in aliquo decessu deliquerit, aut ipse q[uod] proprius p[re]decessor eius fecit, abolere noluerit in se quicquid in alio non reseauerit, inueniet. Quod vt deinceps possit tenacius custodiiri (si placet finias o[ste]s, & subscriptio[n]es proprias cominodate) vt synodali iudicio aditus claudat illicitis. Ab vniuersis episcopis, & p[ro]bris acclamat[ur] est. Exaudi Christe Hilario vita. Dictu[m] est sexies. Hoc confirmamus & docemus, dictu[m] est octies. Haec tenenda sunt, haec seruanda sunt, dictu[m] est quinquies. Doctrinæ vestre gratias agimus, dictu[m] est quindecies. Ista in perpetuum seruent aptam, dictu[m] est octies. Haec presumptio nunquam fiat, dictu[m] est decies. Qui haec violauerit, in se inueniet. Et factio silentio, Hilarius ep[iscop]s dixit.

H V. ¶ Præterea fr[es]es noua & inaudita, sicut ad nos missis de Hispanijs ep[iscop]olis sub certa relatione p[re]uenit, in quibus locis pueritatu[m] semina subinde nascuntur. Denique nonnulli ep[iscop]ati, q[uod] non nisi meritis p[re]cedentibus datur, non diuinum munus, sed hereditarium putant esse cōpendiu[m]. Et credunt sicut res caducas atque mortales, ita sacerdotum velut legatorio aut testamentario iure posse dimitti. Nam plerique sacerdotes, & in mortis cōfinio cōstituti, in locu[m] suu[m] ferunt alios designatis nonibus subrogare, vt si non legitima expectata electio, sed defuncti gratificatio, pro populo habeat assensu. Quod q[uod] graue sit existimat. Atque ideo si placet, etiam hanc licentiam generaliter de ecclesiis auferamus, ne (quod turpe dictu[m] est) homini quisque putet deberi, quod dei est. Ut autem quod ad nos perlatum est, ad vestram etiam possit peruenire notitiam. Hispanorum fratrum & coprorum nostrorum scripta legantur. Paulus notarius recitauit. Et statutum est, ne quid ultra huiusmodi a sacerdotibus presumeratur.

Incipit